BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
12
17 I
25

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

OSVVALDI CROLII

BASILICA CHYMICA,

PLVRIBVS SELECTIS ET SECRETISSIMIS propria manuali experientia approbatis deſcriptionibus, & uſu remediorum Spagyricorum ſelectiſſimorum aucta

A JOHAN. HARTMANNO, MED. Doct. & quondam chymiatriæ in Acad. Marpurgenſi Profeſſore clariſſimo & Principum Haſſiæ Archiatro.

Biblioth. Cl. Reg. Scholar. Piar. S. Pantaleonis

ex legato Fran. de Rubeis

[illegible] I 25

Digitized by Google

BASILICA CHYMICA. a

SANATIONES omnium morborum (*vt hic* b *etiam conuenientiſſimè ſignificantibus* P. Seuerini *verbis vtar*) *ſunt duplices*.

VNIVERSALIS, *quæ eſt ablatio Radicum ſeu impuritatum morbidarum, vel ab ortu hæreditariòve parentum ſemine*, c *vel poſtea alimentorum vſu & culpa, ſiue externarum Impreſſionum Iniuria in Humanam Anatomiam inſitarum: perficitur* Balſamo *Naturali Remediorum Humanæ Naturæ conſentaneo* d *reſoluente, conſumente & diſſipante Impuritatum ſeminarias Tincturas: corroborante verò, conſolidante & cuſtodiente Innatum Balſamum (quandiu enim, ſecundum Paracelſum, Humidum radicale manet in ſua quãtitate, non ſentitur morbus.) Et quia hic Indicationum pluralitates, particularitates, ordines locũ non habẽt, vno eodemq; Remedio abſoluitur. Ideò nõ ſine cauſa dicit Lullius, poſſe hac vnicam ſupremam & vniuerſalem medicinam, ad quam omnes medicinæ particulares reductæ ſunt, corpori Humano adminiſtrari, ſine Infirmitatis cognitione, quia ſapiens Natura per ſuum inſtinctum dedit ei Virtutes curandi omnes infirmitates naturales & rectificandi ſe ipſam. Quatuor ſumma Morborum* e *genera exaltata* f

Vna eſt communis omnium hominum Mumia, Spiritus vitæ ergo & vna poteſt eſſe Medicina, quia morbus in homine nihil aliud eſt quàm affectio, qua Mumia ſeu Spiritus vitæ functio in homine impeditur.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

OSVVALDI CROLII
BASILICA
CHYMICA,

PLVRIBVS SELECTIS ET SECRETISSIMIS propria manuali experientia approbatis deſcriptionibus, & vſu remediorum Spagyricorum ſelectiſſimorum aucta

A JOHAN. HARTMANNO, MED. Doct. & quondam chymiatriæ in Acad. Marpurgenſi Profeſſore clariſſimo & Principum Haſſiæ Archiatro.

Bibliothecae PP. Scholarum Piarum S. Pantaleonis
ex legato Franc. de Rubeis

12 17 I 25

BASILICA CHYMICA. a

SANATIONES *omnium morborum (vt hic* b *etiam conuenientiſſimè ſignificantibus* P. Seuerini *verbis vtar) ſunt duplices.*

VNIVERSALIS, *quæ eſt ablatio Radicum ſeu impuritatum morbidarum, vel ab ortu hæreditariòve parentum ſemine,* c *vel poſtea alimentorum vſu & culpa, ſiue externarum Impreſſionum Iniuria in Humanam Anatomiam inſitarum: perficitur* Balſamo *Naturali Remediorum Humanæ Naturæ conſentaneo* d *reſoluente, conſumente & diſſipante Impuritatum ſeminarias Tincturas: corroborante verò, conſolidante & cuſtodiente Innatum Balſamum (quandiu enim, ſecundum Paracelſum, Humidum radicale manet in ſua quãtitate, non ſentitur morbus.) Et quia hic Indicationum pluralitates, particularitates, ordines locũ non habẽt, vno eodemq; Remedio abſoluitur. Ideò nõ ſine cauſa dicit* Lullius, *poſſe hac vnicam ſupremam & vniuerſalem medicinam, ad quam omnes medicinæ particulares reductæ ſunt, corpori Humano adminiſtrari, ſine Infirmitatis cognitione, quia ſapiens Natura per ſuum inſtinctum dedit ei Virtutes curandi omnes infirmitates naturales & rectificandi ſe ipſam. Quatuor ſumma Morborum* e *genera exaltata* f *& con-*

Vna eſt communis omnium hominum Mumia, Spiritus vitæ ergo & vna poteſt eſſe Medicina, quia morbus in homine nihil aliud eſt quàm affectio, qua Mumia ſeu Spiritus vitæ functio in homine impeditur.

& conſummata, vniuerſali ſolummodo curationi ſubiiciuntur (Epilepſia videlicet, Podagra, Hydrops, Lepra) ad quorum familiam omnes reliqui Inferiores morbi, tanquam ad fontes & principia, deducuntur. Optanda quidem eſſet Vniuerſalis hæc Curatio, g ſed pauci hoc diuum munere digni habentur. Raymundus. Lullius ſedulò & fideliter Medicos, ad perfectionem aſpirantes, iubet quærere Vniuerſalem illam medicinam, quæ vna eſt ſanatiua omnis Infirmitatis, h & confortatiua Spiritualium Virtutum; ſiquidem in ea, tanquam in vnum proprium ſubiectum facta eſt omnium Operatiuarum Virtutum totius Medicinæ (per tres Naturæ Familias i alioquin particulariter & confusè diſtributarum) Naturæ curſu Realis & Vniuerſalis coniunctio, congregatio & colligatio: Et qui tale habet K omnium morborum Antidotum in hoc mundo, DEI habet Donum, quia Theſaurus eſt perennis, incomparabilis & innumerabilis. Quæcunque infirmitas hoc competenti adminiculo Naturali adminiſtrato non ſanatur (ſiquidem ex denegatione auxilij, Digitum Domini Naturæ animaduertere non obſcurè poterimus) tolerabilius tamen facit malum, donec Infirmum liberet ipſe Deus Omnipotens.

probatur Exemplis, videlicet ſolis, ſalis, panis, ve-neni. aeris, ignis, omnes homines indifferenter afficiẽtibus: Horum ſi ſummus ſanatur, ſanantur inferiores.

PARTICVLARIS, *in qua non ſemper Radices ipſæ, l vel Seminales Tincturæ morborum tolluntur, ſed ſæpius fructus, ſymptomata paroxyſmi, dolores mitigantur, prohibentur, ad*

exaltatio-

exaltationes venire non permittuntur,excremẽtorum euacuationes inſtituuntur, & debilitatæ Naturæ corroborationes adiunguntur, Remediorum conſentaneis Spiritibus, qui morborum diuerſoria ſoli ſciunt. Nihilominus hæc Particularis Curatio, non eſt contemnenda: Sæpe enim in morbis grauiſſimis Vniuerſalis officio fungitur, quia Deus è miſericordia ſua quædam Secreta Particularia Vniuerſalia manifeſtauit, quæ in ſe continent Naturam totius Cæli, m *alia totius Aeris,* n *quædam totius Terræ,* o *per quæ morbi facilè dignoſcuntur & curantur: Specifica enim & appropriata Remedia facta Spiritualia Vniuerſalem Curationem ſæpè æmulantur, Impuritatum Radicibus conſumptis, & Balſami Virtute confirmata. Vtique beati eſſemus in defectu Vniuerſalis, ſi ſaltem Particulares, ſubalternas, ſpecificas, indiuiduas Curationum ſpecies attingere liceret. Hactenus Seuerinus.*

Via Particulari *Morbi materiales* p *expelluntur*. Primò *per vniuerſalia emunctoria, per quæ Natura Remediis adiuta materiam morbidam excernere & compeſcere conſueuit, ſequentibus viis ſeptem, ſcilicet*

per Vomitiua.
Cathartica.
Diuretica.
Diaphoretica.
Confortantia.

Anodyna.
Odorifera.

Secundò *Morbi fugantur Via Particulari*, per *Remedia appropriata & ſpecifica*, 1 *ſicuti eſt*

Specificum
- Septem Principalium Membrorum *corporis Humani.*
- Capitale, *ſcilicet*
  - Epilepticũ.
  - Apoplecticum.
- Ophthalmicum.
- Odontalgicum.
- Pectorale.
- Cordiale.
- Stomachicum.
- Vterinum.
- Febrile.
- Peſtilentiale.
- Podagricum.
- Nephriticum.
- Hydropicum.
- Dyſentericum.
- Venereum.
- Venenatum.
- Vulnerarium, *vlceroſum, puſtuloſum.*

a Liber hic inſcribitur Baſilica Chymica, quemadmodum nimirum in aula regia, ſeu principali, magnificus & pretioſiſſimus quarumcumque rerum apparatus, ita etiam hic

non

non niſi ſeleƈtiſſimorum medicamentorum. Videtur Germanicæ originis, quaſi *Baltſamen*.

b Nam in præfatione, eiuſdem Seuerini Dani vſus eſt verbis ex capite 14. ideæ Med. Philoſ. Multi putant Petrum Seuerinum non eſſe authorem Ideæ, ſed Pratenſem illum, cuius carmen in fine anexum eſt, quod comparatio carminis & totius ſcripti indicare videtur.

c Diſtinguendum eſt ſemen à ſpermate. Sperma eſt totum illud corpus, quod oculis cernitur, ſed ſemen eſt pars in quolibet grano ſeu ſpermate.

d Remedia debent eſſe ſimilia balſamo; ſummum eſt axioma medicorum à Dictatore Hippocrate in ſanam Therapeuticam introductum lib. 2. de flatibus. & 2. aph. 22. Contrariorum contraria ſunt remedia. Huic oppoſitum videtur Hermeticorum dicterium: Similia ſimilibus curantur. Verùm nulla eſt contrarietatis apparentia, ſed rectè vtrumq; eſt intelligendum: Remedia nimirum ſimilia debent eſſe naturæ, ſeu balſamo & calori natiuo, quem in expugnando morbo iuuare debent, contraria verò eſſe oportet ipſi morbo.

Morbi ſunt

- Simplices quatuor morbi, ad quos omnes reliqui referuntur.
  - 1. Lepra, cui affines ſunt cutanei morbi
    - Vlcera omnia, pruritus, ſcabies, alopecia, furfures, ſquamę, fiſſuræ, cutis fæditates, puſtulæ, anthraces, malum mortuũ, cancer, carbunculus, furunculus, phlegmone, clauus, abſceſſus, vitiligo, morphæa, pſora, achores, tineæ, gutta roſácea, lichen, impetigo, &c.
  - 2. Podagra cui accedunt.
    - Colicæ, Nephritides, omniũ dentium dolores, Arthritides, dolorificæ fluxiones, cephalæa &c.
  - 3. Hydrops, cuius ſunt
    - Febres.
    - Apoſtemata vterina.
    - Icteritia.
    - Cachexiæ omnigenum genus.

Mix-

4. Epileſia, ad quā referũtur morbi capitis & alij: vt,
- Catarrhi, paralyſis, palpitationes cordis, ſpaſmi, vertigines, melancholiæ, apoplexiæ, ſuffocationes vteri.

Mixti & tranſplantati vnde
- Catarrhi podagrici.
- Paralyſes.
- Leproſæ.
- Febres arthriticæ.
- Noui morbi
  - Morbus Gallicus, vel Lues venerea, Anglici ſudores, petechię, prunellę, dyſenterię, pleuritis.

Vel:

Morbi ſunt
- Primi ſeu ſolitarij
  - Epilepſia.
  - Podagra.
  - Hydrops.
  - Lepra.
- Secundarij & dependentes omnes.

Ideò

f Ideòque etiam vocantur Aſtralia.

g Argumenta eorum, qui negant, videri poſſunt apud Doringium de Medicina & Medicis.

h Docuit tamen experientia, medicinam hanc, doſi, quantum par erat maiori, exhibitam, etiam mortem intuliſſe, ſed placidiſſimam. Ergo eam omnis dolorifici ſenſus expertem eſſe, neceſſe eſt.

i Vegetabilium, mineralium & animalium.

K Habuiſſe fertur, Arnol, Baſilius Monachus, qui tecto nomine Aſam Phalaiam, quaſi ἀσφαλειαν, hoc eſt, ſecuritatem, nominat. Par. & alij. Crollius ſe vidiſſe & guſtaſſe fatetur apud Michaelem Sendiuogium Polonum.

l Quia interdum fit, vt ipſæ Tincturæ radiceſque hac peculiari ſanatione ſanentur.

m Vt Sol habet ſignaturam Solis cæleſtis.

n Vt Ros majalis.

o Ros Solis ſiue Rorella.

p Qui cum impuritate, & Tartaro coniuncti ſunt.

q Sanatio { Vniuerſalis & perfecta ablatio, impuritatū ſeu radicum morbidarum mixtione nō neceſſaria in humana anatomia inſita-

rum,

alia eſt

rum, quæ balſamo naturali remediorũ naturæ humanæ cõſentanea perficitur, reſoluente, conſumente & diſſipante impuritatum ſeminarium tincturas, corroborante verò, conſolidãte, cuſtodiente innatum Microcoſmi Balſamũ, & hæc requiritur in morbis

Hęreditarijs, & qui ad perfectionem peruenerunt.

Cõſũmatis: Epilepſia. Podagra. Hydrope. Lepra.

Particularis, in qua non ſemper radices ipſæ, vel ſeminales. Tincturæ morborum tolluntur, ſed ſæpius fructus, ſymptomata, paroxyſmus, dolores mitigantur, prohibentur, ad exaltationem peruenire non admittuntur, excrementorum euacuationes inſtituuntur, & debilitatæ naturæ corroborationes adiunguntur. Hęc locum habet in morbis infra nominatis, qui nondum ad extremitates peruenerunt, & eorum affinibus ſeu congeneribus.

1. Vniuerſalis curatio fit per ablationem, reſolutionem, & conſumptionem: iiſdem modis

modis etiam procedendum vt in particulari.

Ablationes,reſolutiones, côſumptiones fiunt per 1. Vomitiua. 2. Cathartica. 3. Diuretica. 4. Diaphoretica.

2. Perficitur vniuerſalis curatio per corroborationem Balſami naturalis, conſolidationes, regenerationes, virium refectiones, humectationes, malignitatis ſedationes.

Hęc omnia fiunt particulariter per Confortantia. Annodyna, adde odorifera. Humectãtia calorem. Sitĩ ſedãtia. Sãguinis miſſionem.

Particularis curatio ſolùm fit per ſpecifica. Sed ſpecifica illa ſemper ſunt cum proprietatibus Vniuerſalis: Aufferunt nimirum, reſoluunt & conſumunt, denique ſunt particularia & ſingularia ſingulis indiuiduis partibus.

r Remedia chymica & ſpecifica 1. ritè præparentur. 2. ritè præparata iuſtis & appropriatis vehiculis. 3. iuſta doſi ſeu quantitate, exhibeantur. Hæc etiam ſpecifica aut ſpecialiora remedia ita ſunt comparata, vt niſi ab eo, qui Methodo medendi benè inſtructus ſit, cum felici ſucceſſu vſurpari queant, vnde non demiretur, aut Crollium arguat, ſi fortè quis empiricus, in eorundem

 applica-

applicatione, citra diſcretionem, ſine votoque ſuo fruſtretur.

I.

VNIVERSALE DIGESTIVVM ſeu maturatiuum.

IN morbis, a qui conſtant ex Impuritatibus mobilibus b *ſuperficiaris, qui non egerunt fixas radices,* c *neque ad difficiles coagulationes* d *deſtinati, quod ex dolorum ſignaturis* e *& ſymptomatum inconſtantibus & turgidis efferueſcentiis deprehenditur, quales ſunt Febres* f *plurimæ, Catarrhi, Tuſſes, Raucedines & ſimiles affectus, in illis non opus eſt Digeſtiuo, tutò & ſubitò tolluntur Purgantium & Mundificantium ope. Impuritates verò Febriculoſæ* g *& Inflãmatoriæ, quæ Tincturas habent difficiliores, quoniam reſolutiones & Vaporum coagulationes admittunt fixas: difficulter reſolubiles (tales in ſuſpectis* h *partibus & conſentaneis mineris perpetuò recipiuntur,) per* Concoctionem *Hippocratis, vel* Mitigationem *Paracelſi, ſeu* Epicraſin *Galeni, (æquipollentes videlicet indicationes curatiuas) tutiſſimè & conuenienter curantur: non obtemperant enim facultatibus crudis Purgantium medicamentorum communiũ, quæ corporeis & crudis ſpiritibus agunt, quæ ſpirituum*

ſpirituum morboſorum efferueſcẽtias exaſperant: Poſteaquam verò ſpirituum feruores ceſſauerint, reſolutaque materia coagulationem conſentaneam acceperit, quia vinculis ſpirituum deſtituitur, faciles admittit Purgationes.

In morbis Chronicis, i vt Epilepſiis, Quartanis, Colicis, Nephritide, Podagricis, & omnibus affectibus Tartareis, Hydrope & Leproſis affectibus Impuritates Radicales Reſolutione, *non Concoctione, propriè & primò curantur. Fruſtra enim Concoctionum ſigna in eis* K *exſpectantur: Reſolutione confeſtim inſtituenda eſt cura, Conſumptione, Deſtructione, Ablatione: ſi Mitigatio confluxerit,* l *felicius propoſitum aſſequemur, Fructus* m *verò Paroxyſmi, & fructuum efferueſcentiæ in nonnullis ſpeciebus prædictorum morborum concoctionum* n *Contemperationum Indicationes requirunt: Et ibi locum habet Hippocratis decretum aſſerentis, Concocta* o *ſolum medicanda, niſi turgeant.*

a Statim purga in morbis, qui conſtant ex impuritatibus mobilibus, ſuperficiariis, ex dolorum ſignatura & inconſtantibus ſymptomatum, efferueſcentiis, & turgidis deprehenditur. Vbi verò impuritates periculoſæ & inflammatoriæ, prius coque.

b Eiectu facilibus.

c Qui non peruenerunt ad venoſum genus.

d Obſtructiones.

e Im-

e Impreſſionibus & Tincturis.

f Vt ſtomachi, renum, Ephemeræ.

g Quotidianæ & quartanæ.

h Quæ antea iiſdem morbis obnoxiæ fuerunt, & in quibus iam aliqua morbi cauſa hæret, quæ antecedente alia externa conſentanea facilè recrudeſcat.

i Scilicet incipientibus.

K Ab initio.

l Si Coctio acceſſerit.

m Omnia ſymptomata & accidentia.

n Morbi chronici dicti, per ſe non egent his concoctionibus, ſed reſpectu ſuorum ſymptomatum. In Febribus etiam malignis, & Vngaricis non eſt exſpectanda concoctio.

o Quidam morbi concoctione
- Nō egēt, qui con ſtant
  - 1. Impuritatibus mobilibus.
  - 2. Superficiariis.
  - 3. Fixis radicibus cō ſtantibus.
    - Febres ventriculi.
    - Catarrhi.
    - Tuſſes, raucedines.
  - 2. Acuti morbi, ſeu periculoſiores, in quibus impuritatū reſolutiones mobiles ſunt.
  - 2. Facilè obtemperantes, non ad
    - Febres acutæ.

Egent,

Digitized by Google

	difficiles coagulationes definitæ.	Apoſtemata.
Egẽt, qui non obtẽperãt facultatib. crudis purgãtium.	1. Qui habent tincturas difficillimas, quarum reſolutiones & vapores coagulationes admittũt fixas difficulter reſolubiles.	
	2. Morbi chronici per ſe non egẽt, niſi habita ratione paroxyſmorum. Itaque egent & non egent concoctione.	

De Concoctione apud Hippocratem in lib. de veteri medicina exſtat. Concoctiones perficiuntur ex contemperatione, mixtione, & mutua rerum permiſtarum digeſtione.

TARTARVS VITRIOLATVS. a

℞. Salis b *Tartari albiſſimi, aliquot vicibus ſecundum artem Chymicam diſſoluti, filtrati & coagulati cum aqua agrimoniæ,* c *exempli gratia, vncias quatuor, reſolue in cella ſupra marmor, aut beneficio manicæ in oleum. Habito hoc oleo puro accipe olei Vitrioli* d *optimè rectificati vncias duas, illudque guttatim* e *ſupra Tartari oleum in vitro capaci inſtilla: tunc fiet coagulum albiſſimum, humiditas ſupernatans euocetur lento calore ad ſiccitatem Salis, ita habetur Tartarum album Vitriolatum fixum.* f.

Ob-

Obſeruationes.

I. Seruetur modus in affundendo Vitrioli oleo ne ſapor Salis repercuſſi ſit nimium acidus, ſed quaſi nauſeabundus: ſi enim nimium de oleo Vitrioli affundatur, tunc non purgat, alioquin per quatuor emunctoria, Vomitum, g *ſeceſſum (ſi purgantibus* h *immiſceatur) item pur vrinam & ſudorem operatur.* *Si olei Vitrioli nimis parua quantitas affundatur, facit ſaltem vomitum.*

II. Si poſſit fieri per infundibulum i *anguſtiſſimi orificij, ita vt certo artificio olei Vitrioli guttæ paulatim ſaltem & ſucceſſiuè ſtillent in oleum Tartari, conſultius erit, nam ſic boni ſpiritus, qui ex mutua ſubitæ mixtionis efferueſcentia ſe vaporando eleuant & euaneſcunt, retinebuntur.*

III. Vitrum ſupra modum incaleſcit ex coniunctione duorum illorum Ignium. K *In hac mutua efferueſcentia obſeruetur Epilepſiæ generatio, quando videlicet Spiritus Vitæ in Microcoſmo à Heterogeneis concitatus, ſimili modo ebullit* l.

IV. Qui ad duas m *partes olei Tartari vnam partem Salis vel liquoris Corallorum velit addere, antequam oleum Vitrioli guttatim affundat, ei integrum eſto.*

Digeſtiuum *ex illo Tartaro Vitriolato parari poteſt, quod neceſſitate exigente* n *purgantibus medicamentis præmittendum eſt, in hunc modum.*

 ℞. Tar-

℞. *Tartari Vitriolati* ℥. j. *ſolue in duabus* o *vini menſuris, addatur ad libitum aqua decoctionis Paſſularum & Cinamomi.*

De hac mixtura exhibeto duos vel tres p *dies vbi opus eſt, manè poſt ſumptum ſorbile ouum* q *hauſtum vnum, ad prandium alterum, tertium circa veſperam. Poſtea exhibeatur Catharticum è Panchymagogo. In omnibus febribus & quartana miranda præſtat, reſoluit enim Tartarum* r *in corpore humano efficaciſſimè.*

Vires Tartari Vitriolati.

I. In Hermicrania, morbo regio, omnium viſcerum obſtructionibus, in liquore idoneo ſ *ſeu vino albo exhibetur ægrotantibus per aliquot dies in aurora, & ſi opus fuerit, doſis augeatur.*

II. In calculo exhibetur in Aqua Petroſelini vel Parietariæ, vel vino albo t.

III. Efficaciſſimum Renum deoppilatiuum & deterſiuum, ſi ℈ ß. u *cum Iulepi Roſacei* ℥ *ij. & aquæ Cinamomi* ℥ß. uu *miſceatur & adhibeatur.*

IV. In contracturis & venarum obſtructionibus, è Tartaro ortum habentibus, utere per vicem ſex x *vel octo granis in acqua decoctionis vuarum Paſſularum & Cinamomi.*

V. Sudorem prouocat in aqua Cardui benedicti vel vino albo.

VI. In Hydrope y *vt craſſi & feroſi humores expurgentur.*

℞. ℈. j. & miſce cum ℥ß. mellis Roſati ſolutiui, vini Enulati z *℥. ij. & exhibe.* a a

VII. In Menſium ſuppreſſionibus. bb

℞. ʒ. j. & exhibe in ſyrupo Artemiſiæ vel Betonicæ, vel miſce cum melle Roſato, in aqua Pulegij ſoluto.

VIII. Vtiliter etiam in febribus c c *exhibetur.*

IX. Purgat per inferiora, & omnes obſtructiones tollit, ſi miſceatur Cathartico, vel offeratur in ſyrupo Roſarum vel violarum ſolutiuo, vel melle Roſato ſolutiuo.

X. In Melancholia dd *& Splenis duritie, in aquis* e e *appropriatis offertur.*

Dos à ʒ ß. ad integrum. ff

In Hydromelite, propter ſaporis emendationẽ, commodiſſimè offertur.

a Sal Tartari Vitriolatum, Sal Tartari eſſenſificatum fixum.

b Sal Tartari per calcinationem ad albedinem fit, ex capite mortuo poſt deſtillationem Spiritus Tartari, quod poſtea poſitione in cella vel alio loco humido per deliquium ſoluitur in oleum. Quidam Loco Salis Tartari ſumunt Cremorem ad præſcriptũ Quercelani & aliorum.

c Vel alia aperiente, cichorij, endiuiæ, Taraxici &c.

d Vel communis, vel ex Venere & Marte

quod infrà, in ſtomachico habebitur.

e Propter ſummam efferueſcentiam, ſi nimirum confuſa miſcerentur confertim, contrariis nominibus inter ſe pugnantibus, ob ſummam, quæ cum maximo calore ſuboritur, ebullitionem, vitrum capax diſſiliret. Tam diu poteris affundere, donec ſtrepitus ceſſet.

f Præparari etiam ſic poteſt. ℞. Tartari calcinati, extrahe ſal cum aqua pluuiali deſtillata, huius liquoris ℞. ℥. ij. Spiritus Vitrioli ſine oleo & phlegmate ℥. iij. inſtilla in liquorem Tartari, ſed nullum coagulum fundum petit, abſtrahe autem partem, & euapora, tunc reperientur in fundo Lapilli. Vel ſali Tartari rectificato ſuperfunditur Spiritus Vitrioli, abſtrahitur & nihil niſi phlegma aſcendit. Reperitur toties, donec Spiritus Vitrioli poſt deſtillationem ſit integer, nihilque de acredine diſcedat. NB. Si ſalia vegetabilium optime depurata & ab omni immunditie repurgata, ſoluantur in aqua propria deſtillata, poſtea cum optimo Spiritu Vitrioli coniungantur, procedaturque ſecundum modum iam dictum, poteris etiam talem puluerem digerentem, imò ferè purgantem præparare, in febribus & aliis morbis vtiliſſimum.

g Rarò per vomitum, niſi ventriculus

multa

multa colluuie humorum ſcareat.

h Si cum extracto vel reſina ſcammonij miſceatur, vel cum eiuſdem tinctura impregnetur aquo vide praxin noſtræ editionis p. 8.

i Eſt ſupervacanea, vix retinentur.

k Scilicet naturæ, & potentialium.

l Vide Libauium ſynt. tom. 1. pag. 353. vbi vehementer, pro more ſuo, hunc locum exagitat.

m Non eſt neceſſaria hæc obſeruatio.

n In morbis chronicis & diuturnis.

o Potius in vna, ſcilicet ℥. iij. medicinalibus; feruentiſſimè id affundendo.

p Vel plures & ad 14. interdum.

q Non opus eſt.

r Per Tartarum intelligunt quidem obſtructionem, vbi enim hæc eſt, ibi & Tartarum eſſe; & contra, putant.

ſ ℞. Iuſculi Gallinæ cochlearia decem in paropſide ſuper ignem lentum calefac, ac Tartarum Vitriolatum doſi congrua & cum cochleari argenteo tam diu mouendo, donec ſoluatur, & iuſculum aceſcat. Poteſt quoque addi olei cinnamomi Parum, ad iucunditatem conciliandam. Huic Digeſtiuo vniuerſali æquipollet Cremor ſeu Cryſtallus Tartari, hoc nomine olim à Quercetano appellatus. Beguinus in Tyrocinio vocat Sal eſſentiale Tartari. Ratio conficiendi hæc eſt.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Tartarus crudus albiſſimus craſſo modo contunditur, cum aqua ſimplici limpida lauatur & eluitur, donec omnes impuritates ablatæ, puluis verò fuerit albus, ſine fæcibus. Poſtea adiecta aqua fontana ad ſupereminentiam vnius palmi coquitur in lebete ampliore terreo, donec videtur ſupereminens cuticula, quæ remoto ab igne lebete, frigidiore loco expoſito, paulatim ſupercreſcentes cryſtalli tandem remouentur & colliguntur, vnà cum lapillis ad ſpondilia vaſis ſubter aquam adnatis, exſicca & reduc in puluerem (cremor plurimur facit in illis qui ſunt alui difficilioris in purgando) Coctionem hanc & collectionem cuticulæ & cryſtallorum ſæpe repete ad ſufficientem nempe quantitatem. Eſt ſummum de oppilatiuum in Melancholia hypochondriaca, tam alui, quàm Tartari, in ſplene & venis meſaraicis, ſtabulantis. Doſis ſæpius repetatur. In cæteris æquiualet viribus Tartaro Vitriolato. Externè ad ſplenem adhibentur inunctiones ex olei de capparibus ℥ j. olei violarum ʒ ß. Pulu. ſcolopendriæ, cuſcutæ ana ʒ j. croci ʒ ß. ceræ albæ q. ſ. Quod ſi obſtructio contumax fuerit, emplaſtrum ex ammoniaco & aceto ſquillitico diſſoluto factũ, applicetur ſuper alutã extensã. Mirificè nimirum morbum ſoluunt & obſtructiones expediũt. Vide praxin editionis noſtræ p.2.127.

2 Ononi-

t Ononidis, fragarum, ſaxifragiæ.

u Vel ſcrupulus integer.

vv Sufficiunt ℥ iij.

x Repetendo manè, meridie, veſperi per dies pluſculos, felicius abſoluetur cura, ſi addatur Spiritus Tartari ʒ j. Vide infra de ſpiritu Tartari. Tit. 5. de Diaphoreticis.

y Scilicet confirmata.

z Ex radice, quod præclarum in hydrope.

aa Repetendo ſæpius ad declinationem vſque morbi.

bb Stato tempore, quod verſus indicat: Luna vetus veteres, iuuenes noua Luna repurgat.

cc Longis præſertim, & in cachexiam vel hydropem deſinentibus. In febribus melancholicis & pituitoſis dari poteſt cum oximelite, vel aqua borraginis. In biliofis vix dari poſſe putant quidam.

dd Scilicet Hypochondriaca.

ee Scolopendrij, cuſcutæ, florum Lini. Prodeſt ſi admiſceantur folia Galyopſidis. Eſt Galyopſis ſpecificum in ſpleneticis affectibus. Credo eſſe Milzatellam vel Lamium luteum. Vide praxin noſtræ editionis p. 132.

ff Doſis potius a. ʒ j. ad ʒ ij.

II.

VOMITIVVM.

IN *quociendo, Antimoniales, Vitriolatæ & Helleborinæ* a *facultates vigent, quæ nil praui in ventriculo relinquunt, ſed omnem* b *impuritatem radicitus euellunt* c.

Hellebori Vomitiuum reperitur apud Conradinum expertiſſimum medicum, in libello de febri Vngarica: Hoc loco de Vitriolo agemus: Antimonij præparationes ſequentur paulò poſt.

a Hellebori albi.

b i. e. Omnes humores.

VOMITORIVM CONRADINI.

c Conradini Vomitorij Proceſſus eſt talis: In dicto nimirum libro mutilatus inuenitur. Rad. bryoniæ, cyclaminis ana ℥ ij. Hellebori albi ℥ j. Has radices probè mundatas, lotas, viciſſimque exſiccatas in vmbra, comminue in puluerem, affunde ſpiritum vini ad ſupereminentiam duorum vel trium digitorum. Stent in B. per aliquot dies, deinde lentè deſtilla per alembicum, fæces exime & comminue. Spiritum vini antea deſtillatum viciſſim affunde, & relinque aliquandiu in vaſe calido probè obturato, po-

ſtea

ſtea filtra & habebis verũ vomitorium. Vsvs. Pennæ extremas plumas, quas reliquis excerptis, ſolas reliqueris, in iſta aqua ſaltem madefac intingendo, & ſic madefactum immerge in hauſtum vini maluatici, aut alterius & ablue. Poſtea vinum bibe & breui euomes.

GILLA a THEOPHRASTI ſeu Sal Vitrioli.

Cryſtalli Vitrioli, è Venere ſeu Marte præparati (vt paulò poſt dicetur in Specifico ſtomachico) reſoluantur in phlegmate acido, b quod primò egreditur è deſtillatione Vitrioli vulgaris, & ſimul per octo dies circulentur. De hoc circulato liquore detur à ℨ j. ad ʒß. ſeu ℨ ij. c

Longè efficaciùs & commodiùs operabitur hic liquor, quàm Sal è capite mortuo vulgaris Vitrioli, ſeu albi Goslarienſis quomodo d extractum.

a Gilla vocatur à Par. l. de rebus naturalibus cap. 8. vbi agit de facultatibus Vitrioli crudi & colcotharis (alias etiam dicitur *der rothe Heinze*) Grilla non Gilla atque id nominis Vitriolus accepiſſe videtur ſecretè. Liquorem verò Vitrioli ad cerebri magnos illos affectus, vertiginem, Phreneſin, maniam, caducum, 3. & 4. cap. 2. de viribus morborum internorum, vocat arcanum, quod ex Gilla extractum eſt. Siue itaque illo, ſiue hoc

hoc nomine appelletur, perinde erit, Ceterùm Par. procul dubio crudum in priori loco intellexit Vitriolum, proptereaque aliam ſpeciem, ab artificiali ex Marte & Venere factam diuerſam. Doſis nimirum Par. 6. comet ℞. duntaxat, id eſt, 3. guttæ quæ forſan 1. ß. gr. faciunt; quam per vicem repetendam eſſe ait, ſi forſan priores vomitiones non ſuccederent. Hæc verò doſis authoris noſtri nimis eſt magna, & præſtaret, ſaltem Vitriolo crudo aliquoties mundificata, & in aqua centaurij minoris, quæ imprimis eius operationes emeticas promouet, ſoluto ac cryſtalliſato ea doſi, quam Para. præſcribit, vti.

PHLEGMA VITRIOLI ACIDVM.

b Phlegma Vitrioli acidum & aromaticū: ad ſequentem modum præparatum, præferendum. ℞. Vitrioli cærulei optimi q. ſ. deſtilla ex cineribus per alembicum phlegma, nullis tamen ſimul prodentibus ſpiritibus: Idem phlegma reaffundatur capiti mortuo, ac cohobetur aliquoties, ſeptima vice vrgendo paulo fortius. Aqua illa tam ſuauem acquirit odorem, præſertim ſi poſt vltimam diſtillationem aliquandiu calore moderato circuletur. Eſt alioquin arcanum ad capitis dolorem & epilepſiam, ſi dimidium cochlear

manè

manè & ſero ſumatur per ſe & aluum blandè ſubducit. Cum hoc Phlegmate Gilla Par. & Vitriolum vomitorium rectiùs adminiſtrari poſſunt. N. B. In exhibitione vomitoriorum Vitriolatorum, cauendum ab aſthmate, aliiſque pectoris affectibus. Vitriolum nimirum crudum venenum eſt, quia aſthma procreat, & ſuffocando necat. Qui Vitriolum crudum ad baſſam vocem conciliandam vſurpant, in graues tandem morbos incidunt.

c Rarò datur vltra ſcrupulum vnum.

d Lege quoquo modo. Hæc nimirum Salia extracta rarò efficacia ſunt. Sal verò Vitrioli, ex ſolo capite mortuo, ex quo flores ſulphuris ſublimatione eleuati ſunt, de quibus agemus infrà de peſtilentiali, in aqua fœniculi vel vino à gr. 6. ad 8. vel 10. exhibitus, facillimè vomitum, interdum ſedes, ſudores, interdum vomitum conciliant.

VITRIOLVM ALBVM
a vomitiuum.

Vel ſolue Vitriolum album in aqua pluuiali & euapora, donec quaſi cruſta b *appareat, poſtea per quatuor dies in loco frigido ponas, & concreſcent* c *Cryſtalli, quos eximes, & aquam iterum euaporabis vt antea: Hic labor penitus tertio reiteretur coagulando & diſſoluendo; vltimò*

ter eodem modo procedatur cum aqua Roſarum. Cryſtalli tandem ſupra calorem leuem ſiccentur, & ſponte redigentur in puluerem albam. Hoc lene eſt Vomitiuum, & cerebrum benignè expurgat e.

Vſus & Doſis Gillæ & Salis Vitrioli.

Gillæ ſi ℈ j. *è vino* f *bibatur, è veſtigio* g *vomitum mouet, quo ventriculus tum onere leuatur, tum robur acquirit, nec quicquam inferunt nocumenti* h.

In Febribus i.

Lumbricis K.

Omnis generis infirmitatibus ventriculi l.

Defluxionibus ſalſis.

Synouia: Hic ʒj. *in cereuiſiæ* m *hauſtu exhibetur*.

Peſte n.

Doloribus Dorſi, ʒß. *in vino calido* o.

Vulnerum recentium curam promouet, ſi quaternis auroris p *continuis* ʒß. *in cereuiſia calida aſſumatur*.

Doſis vtriuſque à ℈. *ad duos, habita ratione complexionis & ſexus* q.

Sal poteſt miſceri cum ſaccharo Candi, r *demum in aqua Fœniculi diſſolutum calidè exhiberi. Offertur etiam in iure carnium, hauſtu cereuiſiæ* ſ *vel vini, in aqua cum melle mixta, vel in Conſerua Roſarum*.

Tue-

Puerulis contra Lumbricos, quatuor, quinque, octo grana in cochleari vini Maluatici exhibentur.

Operatur hoc medicamentum variè, per vomitum, ſedes, interdum etiam ſudores & ſomnum facit.

a Germanis dicitur *Galitzſtein, oder Augenſtein*, ab vſu in affectibus oculorum.

b Superniatans.

c Fit difficulter.

d Ad cuticulam.

e Quia fluxiones omnes expurgat.

f Generoſo parumper infuſione Galangæ, aut nucis myriſticæ, rectificato.

g Non ſemper, quia naturæ ſunt diuerſæ.

h De hoc maximè dubitatum, quia experientia compertum eſt, Gillam hanc ſeu vomitum maximè nocere oculis, ita, vt ſi ſæpius ea quis vtatur, planè viſum amittat.

i Cum aqua cichorij, centaurij minoris, cardui benedicti, endiuiæ.

k Cum aqua hypericonis Tanaceti, decocto C. C.

l In aqua ſerpilli, betonicæ, maioranæ, meliſſæ.

m Vinum nocet ſynouiæ, cereuiſia verò propter lupulum & hordeum, quod extrinſecus etiam applicatur in decoctis, prodeſt ſpecificè.

n Cum

n Cum aqua cardui benedicti, vlmariæ, Aer valdè corrigitur ſuffimigio Vitrioli in lateres calidè aſperſo.

o Vinum minus conuenit propter febrem, quæ plerunque adeſſe ſolet in doloribus renũ vnde dorſum dolet propter conſenſum. Si abſit febris, dari poteſt in vino. Aliàs potius in aqua fœniculi.

p Modo oſſa non etiam fuerint læſa.

q Poteſt doſis hæc, vrgente neceſſitate, intra 8. vel 10. dies duplicari, triplicari. Item per tot vices repeti.

r Tale fuit Penoti ℞. Salis Vitrioli ℥ß. ſolue in aqua conueniente, adde ſacchari candi q. ſ. filtra & tepide bibe, euomes ſine dolore.

ſ In epilepſia in aqua florum pæoniæ vel viſci quercini. In ſuffocatione matricis, in aqua artemiſiæ, vel vino bugloſſato. Nam aciditate ſua matricis putrilaginoſos vapores ſedat. In venenis in aqua hyperici cum Tinctura croci imprægnata.

t Non ratione medicamenti, ſed propter ſubiecti diſparitatem.

AQVA BENEDICTA.

Martinus Rulandus pater, in ſuis centuriis curationum empiricarum, ſæpiſſimè aqua ſua benedicta, quam ita vocat, vomitoria, & ruptoria, èamque centuria 5. curat.

5.95. com-

5. 95. componi dicit, ex croco metallorum, piſi quantitate in aqua, vino, vel cereuiſia, vel mulſa macerato, cuius poſtea infuſi, vel etiam ebulliti & colati propinat ab ℥ß. ad ℥ ij. Quidnam igitur hic crocus metallorum ſit, & ex quo conficiatur, iamdiu hactenus multi ſcire deſiderarunt anxiè, & enata ſunt exinde nonnulla commentaria à diuerſis, in diuerſas quoque ſententias abeuntibus. Vide itaque Ioſephum Quercetanum in Pharmacopœa cap. 7. in fine de aquis. It. in alexicaco. Tyrocinium chymicum cap. 12. lib. 2. cum notis meis D. Beguino communicatis, editum. Libauium in vtroque ſyntagmate & alios. Parari eum ex Antimonio ſeu ſtibio, (quod Quercetanus magneſiam Saturninam appellat) certum eſt, de modo autem non omnes conueniunt. Libauius ſyntagmate ſecundo Crocum metallorum Rulandi manu deſcriptum depromit, mancum tamen & ad aquam benedictam inutilem, ideoque minus quoque ab ipſo Libauio, magno illo chymico practico, ſi Diis placet, in vſum reuocatum, à Rulando filio verò ex diſputatione ſeptima ſub præſidio meo habitarum, furtim excerptum, & pro patris inuentis apud Libauium venditatum. Ex multis iſtis operandi formulis ſeu modis, omnium magis exquiſita eſt, quæ ſequitur; multoties vſu probata *Quid ſit crocus metallorum.*

ſed requirit ſolertem artificem & diligentem præparatorem.

CROCI METALLORVM præparatio.

℞. Nitri puri, bene defæcati ℔ j. vel ℔ ij. antimonij totidem, fluat nitrum in ſartagine lento ad modum igne, ſine vlla tamen violenta vaſis ignitione, remoue ab igne vas & adde antimonij probè tenuiterque pulueriſati: Si miſceri ſeſe patiuntur inuicem ſine inflammatione & detonatione bene quidem. Sin minus abſiſte aliquandiu, donec iuſtam refrigerationem nitrum nactum, omninò ſibi puluerem antimonij paulatim ab initio, ſed poſtea confertim commiſcendo pati & retinere queat, omnia verò continuò ſpatula ferrea agitentur. Vbi inuicem omnia probè fuerint mixta, accende totum carbone viuo, vel potius candente ferro, vbi detonuerunt, paratus eſt Crocus metallorum. Tunc nimirum Antimonium hoc modo elaboratum, non abſimile croco relinquitur.

VSVS CROCI METALLORVM.

Vſus & Doſis generalis eſt, gr. vj. vel xij. macerentur, & vrgente neceſſitate ebulliant in aqua, vel vino, vel cereuiſia, vel hydromelite, vel alio liquore qualicunque, modò ipſi

ipſi morbo conueniente: cuius colati ℥ß. ad ℥ij. bibitur vel frigidè vel calidè. Appellatur Aqua Benedicta, hæc nimirum cum maxima Salute ægrotorum in morbis etiam incurabilibus propinatur, aut per ſe, aut aliis liquoribus permiſta, ceu ipſius Rulandi demonſtrationes luculenter oſtendunt, & experientia quotidiana fidem facit.

1 Datur in capitis doloribus, ſæpe ab impuritatibus ventriculi illud lancinantibus cum aqua bugloſſæ, veronicæ, betonicæ.

2 In epilepſia, cum aqua pæoniæ, florum tiliæ, ceraſorum nigrorum, conſerua lauendulæ.

3 In pleurithide tam notha, quàm exquiſita, cum aqua cardui mariæ, cardui benedicti, papaueris, Rhæados.

4 In tuſſi inueterata, aſthmate, peripneumonia, angina, cum aqua violarum, tuſſilaginis, hyſſopi.

5 In melancholia hypocondriaca, cum aqua capillorum Veneris, vel decocto ceterach.

6 In omnibus ventriculi affectibus porrigitur cum aqua menthæ, abſinthij.

7 In omnibus febribus, præſertim quotidiana, & tertiana intermittente, cum aqua centaurij minoris, cardui benedicti, cichorij, Traxici.

8 In peſte, vbi ab initio vomitus ſunt acceſendi, cum aqua vlmariæ, cardui benedicti, fraxini, angelicæ, ſcorzoneræ, Galegæ.

9 In præſeruatione ab arthritide, eiuſque ſpeciebus omnibus, cum aqua ſerpilli.

10 In coagulatione ſanguinis, vbicunque in corpore humano fuerit, cum aqua cærefolii vel Bellidis minoris, ante ſuppurationem.

Hæc vomitoria dari debent in principio morbi. Vſus præterea eiuſdem eſt inſignis, in clyſteribus ʒ. nimirum ß. vel etiam integra croci metallorum maceratur, vel ebullit in aqua appropriata, vel vino, colatura miſcetur iuri vel decocto ſimplicium emolientium in ſufficiente quantitate, vt fiat clyſter, vide Quercetanum cap. 7. Ex croco denique metallorum inſigni paratur quoq; aqua ophtalmica, de qua vide Quercetanum dicto loco.

AQVA BENEDICTA D. Hartmanni.

In vſu medico, quando vomitiores imprimis neceſſariæ ſunt, multum confert aqua quam ex inſtituto Rulandi voco benedictam, toties in centuriis medicis ab ipſo decantata. Eius modum conficiendi tradidi, ſuperiori æſtate,

æſtate, in Tyrocinio Chymico (à GlucKradio edito) à me explicato ad caput 12. tit. de epate Antimonij. Itaque idem huc commodè transferri poteſt. Adieci quoque vſum meum medicum, ac lubenter profiteor, in deſignatis ad prædictum vſum medicum morbis, nihil mihi familiarius eſſe, ac inſuper gratiam ago Deo, toties adhibito hoc eleganti Pharmaco, diuinam benedictionem ſingulariter mihi fuiſſe oſtenſam. Eidem autem aquæ æquipollet ſimplex infuſio vitri Antimonij per ſe, ſine vlla additione aliqua, vel fluoris, hoc eſt, borracis, vel alterius cuiuſdam rei, præparati, in vino albo Rhenēſi Pulueriſatū vitrum V.G. ℥j. vel ℥ij. in ℔.iij. vel iiij. vini infunduntur, & vitro bene firmiterque cooperculato aliquandiu inſolantur, donec nempè liquor citrinum colorem induat, poſtea filtretur, & viciſſim in vitro bene clauſo aſſeruetur. Eius à ʒ j. vſus ad ʒ. iij. vel ad ʒ v. ad ſummum in aqua diſtillata appropriata, datur ad vomitiones ciendas, magno cum fructu; præſertim in iis morbis, qui non aliter quàm vomitionibus curari poſſunt & volunt: quales ſunt, omnes tuſſes, pleuritides, anginæ anorexiæ, ructus, atque infiniti alij in prima regione vētris hoſpirantes. Cæterùm hoc vnicè admirandum exſtat in infuſione vitri Antimonij cum

Morbi per vomitum quinā curandi.

Admirandum in vitro antimonij.

C 2 vino,

vino, non exhauriri nempe vim ematicam eiuſdem vna vel altera infuſione repetita, ſed penè in infinitum poſſe infundi, atque ad vſus identidem eoſdem reuocari, & nihil planè vel admodum pauxillum perdere, priore imminuto. Vnde ſat apparet, vim illam catharticham maximè ſitam eſſe, non in corpore quodam, ſed ſpirituali ſubſtantia: Spiritus ſunt adminiſtri & effectores harum operationum. Quinimò idem puluis vitri Antimonij ſæpius antea infuſus, & tandem ad infundendum tardior factus, exſiccatus & denouo in vitrum fuſus priſtinas in infuſione vires recuperat, atque ita in infinitum ſufficit. Id quod monere volui.

Vis cathartica vbi conſiſtat.

Cautela.

Iubeo verò, quemadmodum ſemper, ita & hic diligentes ſint rerum præparationes, ſimul prudentem eſſe in adminiſtratione horum medicamentorum: quæ quia operationis ſunt euidentis & celeris, non niſi ſummam exhibentis notitiam requirunt. Eſt præterea ſyrupus ex aqua benedicta confectus, mihi in paribus vſibus familiaris, cuius præparatio talis eſt.

SYRVPVS VOMITIVVS D. Hartmanni.

℞. Vitri antimonij vel etiam Croci antimonij

monij (vtriuſque nimirum par eſt ratio) tinctura impręgnati, vt idem ante oſtenſum eſt, ℥ vj. aquæ roſarum odoratiſſimæ ℥ ß. pulu. Cinnamomi ʒ ij. relinque per horas 24. in loco calido; poſtea cola, in colatura diſſolue ſacchari albiſſimi ℥ viij. coque l. a fiat ſyrupus ad mediocrem conſiſtentiam. Doſis eſt à ʒ j. ad ʒ ij. vel etiam iij. ſi opus fuerit ex cocleari, abſorpto paulò poſt iuſculo Gallinæ vel carnium, ſine ſale & pane pauco, id quod etiã in prioris aquæ benedictæ exhibitione faciendum. Hac ſyrupi doſi feliciter tolluntur colici dolores, ad pareſin tendentes, eodem catarrhi ſuffocatiui, & plerumque ad pulmones & cor delapſi, mirificè exterminantur: Si præſertim capitis poſtea ratione habita & fluxus ſiſtatur & cerebrum confortetur. *Doſis.* *Vſus.*

NB. Vtrumque medicamentum ſolet apud diuerſos diuerſas operationes edere, plerumque verò per ſuperiora purgant: nonnunquam etiam ſuccedentibus, vel etiam ſolis alui ſeceſſibus, aliquando & ſudoribus ſimul, vel ſolùm, prodeuntibus. *Obſeruatio.*

CAVTELAE IN EXHIBITIONE aquæ, & aliorum, ſcitu ſummè neceſſariæ.

1. Vomitu ij purgandi ſunt: Qui facilè

vomunt, ſtomachum fortem habent, amplo ſunt pectore, capite firmo, ad vomendum aſſueti, & quibus materia morbifica ſurſum fertur.

2. Picrocholi, & qui à medicis πτερυγώδεις appellantur, imbecilles viribus quique difficulter vomunt; item qui obnoxij ſunt cephalalgiæ, hæmorrhagiæ, oculorum ſuffuſioni, pulmonum morbis, lipothymiæ, & vteri ſuffocationi, non temerè, quod pſeudochymici & empirici factitant, & ſæpe de corio alieno audacter & ſceleratè ludunt, ad vomendum concitandi.

3. Exhibiturus aquam benedictam & alia vomitoria accuratè conſideret circumſtantias: ne quid nimis minuſue: vt tempeſtiuè: præmittendum quid poſt faciendum.

4. Tempus exhibendorum vomitoriorum opportuniſſimum eſt, Luna creſcens. Tunc enim humores luxuriantes, & turgentes, tutò & facilè per vomitum excluduntur.

5. Vomiturus calide ſe contineat, & calidis pannis vitalia foueat: ne à refrigeratione tormina, vt ſæpe fit, oriantur.

6. Cereuiſia non exhibeatur mox à vomitorio aſſumpto, ſed demum, vbi æger bis terve vomuerit. Aliàs enim vim vomitorij obtundit, non promouet.

7. Cum materia probè eſt commota; & amara

amara iam prodeunt: copioſior cereuiſiæ hauſtus exhibendus; & ſub finem, ad ſtomachum tandem eluendum, & quod reſtat praui, eliciendum, copioſiſſimus.

8. Sit autem cereuiſia tepida: Hæc enim nauſeam mouet: non calida, qua ventriculus delectatur; nec vinum.

9. Prodeſt iuſculum ſemper hauſtum acidulum, modò oportunè id offeratur. Acida enim omnes reliquias ad inferiora præcipitant & deturbant.

10. In bilioſis naturis, vomitus bilis vltimè prodeuntis, non ſtatim inhibendus; nec permittendum, vt ea commota rurſus reſideat & colligatur, ſed quotidie pars eius aliqua educenda, aut repetito vomitorio, ſed mitiori aut purgantibus aut diureticis præcipitantibus non volatilibus aut ſpirituoſis, ſed acidis aut ſalibus, vino item abſinthite, aut infuſo ex abſinthio, cuſcuta, carduo benedicto, ſena, Rhabarbaro, centaurio.

11. Non ſuperdormiendum vomitoriis: præſertim corporibus exiſtentibus bilioſis: ne per ſomnum bilis in cerebrum vehatur. Vbi tamen æger ſatis vomuiſſe viſus fuerit: ſomnus concedi poterit.

12. Cùm vires à vomitu fatigantur, confortationis gratia, vinum calidum, cum aliquot guttulis olei caryophyllorum, in linteis

ad ventriculi fundum, tepidè apponatur.

13. Poſt vomitus confortantia requiruntur; præſertim acida. Imprimis verò confert corallium fermentatum, cum roſarum conſerua mixtum.

14. Aeger per interualla cibetur, cruſta panis ſuperiori toſta, & macerata, per quartam horæ partem, in vino, iure aliquo, aut cereuiſia, quæ ferè ob bilem melior, nuce moſchata & cinnamomo conſperſis.

Vomitus nimij curatis. 15. Si vomitus nimius à datis hiſce ſubſequatur, præſentaneum eſt remedium potus lactis cocti cum pane, aut cochlear vnum ſyrupi de maſtiche cum ſpiritu eiuſdem, vel Theriaca antiqua. Ventriculo imponatur emplaſtrum de cruſta panis vel cataplaſmata ex fermento & mentha; Nihil hiſce proficientibus præſentaneum & certum remedium eſt, ſi offeratur pillula vna Laudani opiati: Reliqua vomitoria videantur in praxi chymiatrica p. 3.4. 5. noſtræ editionis.

III.

CATHARTICVM RESOLVTIVVM, mundificatiuum, abluens.

Pollet Scammoneatis, & Colocynthiacis viribus a.

Obſeruationes.

1. *Omne Laxatiuum conſtet tribus Energiis; ſecundum Par. vt laxet Naturam ab Euacuatione feſſam; & debilitatam confortet, & mitiget* b.

2. *Purgationes, quæ ſymptomata venenatarum* c *proprietatem etiamnum relictarum teſtimonia, & virium deiectionem adducunt, ſunt perpetuò fugiendæ.*

3. *In vera purgandi ratione (in qua non deiectionum numero, vel copia, facultatum poteſtatem & præſtantiam æſtimamus, ſed vbi morborum Radices, Impuritateſque ablatas ex ſymptomatum remiſsione, & virium reſtitutione animaduertimus) officium tunc abſoluiſſe Remedia iudicamus, ſiue abſoluta* d *conſumptione, ſiue ſenſibili excretione Impuritates tollant, ſiue vrinas, ſiue dolores, ſiue deiectiones moueant.*

4. *Cathartica, non qualitatis vi,* e *hoc eſt, caliditatis, frigiditatis, humiditatis, ſiccitatis ratione operantur, ſed occulta proprietate, formaque*

maque ſpecifica, videlicet totius ſubſtantiæ proprietate, quæ caloris impulſu, ac cœleſti vi incitante, humorem ſibi familiarem & affinem ad excretionem expellit.

5. *In morbis Chronicis,* f *Criticis, & longis, non Purgationibus, ſed Arcanis* g *vtendum, non enim ſanantur ſine Spagyricis gradibus* h.

6. *Si in morbis Chronicis Purgationes inſtituantur, debent fieri tardè, paulatim & cum tempore.*

7. *Quamuis fortibus & violentis medicamentis non temerè vtendum eſſe, nec corpus inconſultè mouendum, præcipiat Plato in Timæo,* i *& longè ante eum Hippocrates, qui Democritũ amicum & familiarem Helleboro & ſimilibus curare noluit, affirmans nullum eſſe medicamentum ſolutiuum, quod non deprædetur aliquam partem de viribus & ſubſtantia noſtri corporis: hancque ob cauſam Auicenna rectè dicat, Medicinas* K *etiamſi non ſint venenoſæ, eas* l *tamen bibere, Naturæ laborioſum eſſe: attamen morborum fixæ Radices Purgationes Antimoniales, Vitriolatas & Mercuriales requirunt, à quibus* m *meritò abſtinere poſſemus, niſi melior eaque innocua* n *præparandi via innotuiſset, & huius ſæculi medicorum Nutrix Intemperantia, ſpreta auorum frugalitate, ad eorum vſum nos etiam inuitos adigeret.*

a Mercurialibus & antimoniatis potiùs,

exin-

exinde verò ſcammoneatis & colocynthiacis.

b Tam morbum, quàm ſymptomata.

c Vel non ablatarũ, vel non correctarum.

d Vniuerſalis.

e Non ſola qualitas cathartici communicatur liquori infuſionis, ſed inſidet & firmata eſt in peculiari quadam ſubſtantia, quæ purgationis & omnis operationis ſocia eſt: Quæritur autem 1. de ſubiecto facultatis purgantis, vbi conſiſtat? Non in qualitate Sola quia illa facultatem mouet, & in ſeparatis elementis: Sic elementa vini ſunt, ignis ardens, ſiue aer igneſcens, aqua Phlegmatica & Sal Tartari terreſtris nẽpe portio, vinum integrum his iunctis conſtans, temperamenti proprietate moderatè calefacit, nempe igneſcere, non inflammari: At in ſpiritu ſeu aere ſeparato ineſt ignis quidam actu, nulla inibi temperies, ſed pura quaſi qualitas, qualis in igne quæritur. Igitur hæc facultas, multò minus eſt in temperamento. Temperamentum eſt iunctorum & multorum contrariorũ. Erit itaque in principio aliquo hypoſtatico, vel Sale, ſulphure, Mercurio: Sed potius in ſale Mercuriali, quàm in aliis, id quod apparet in extractis purgantium per ſpiritum aceti. Illa nimirum non æquè purgant, ac alia extracta, quare, exempli gratia, ſpiritus aceti, Sulphuris extrahit, interim ſal remanet. *Subiectum facultatis purgantis vbi conſiſtat?*

manet.

Quomodo agant purgantia. manet. Diaphoretica autem vis, cum conſiſtat in ſulphure, illa eſt per ſpiritum vini extrahenda. 2. Quæritur quomodo agant purgātia. 1. ὁμοιότητι τῆς ὅλης οὐσίας humores attrahunt ex ſententia Galeni. 2. Facultatem expultricem ſtimulant. 3. Hæc propter ſubſtantiæ ſimilitudinem humores in corpore vel quantitate vel qualitate augent, vnde alterius acceſſiones natura pertæſa expulſionem molitur. 4. Siue ſolutio ſuis virtutibus mercurialibus, arſenicalibus, antimonialibus ſpiritibus ſtipatis, excutiendi officium deſignatur.

f In quibus purgationes nihil efficiunt.

g Specificis medicamentis ſpagyricè præparatis.

h Operationibus.

i Fermè in fine eius σύγχρον@.

k Scilicet purgantes fortiores.

l Ex toto.

m Scilicet crudis, & non rite præparatis.

n Chymica.

TVRPETVM MINERALE. *a*

Quia inter varia præſtantiſsima, quæ hoc loco trademus, Purgantia, Primò in Mercurium incidimus, quamuis eius Impuritates profundius b *admixtæ ſunt, attamen ingenioſa adaptatione poſſunt tolli.* c

Philoſophi Hermeticii hunc Mercurium vulgi

non

non niſi pro famulo & ſeruo fugitiuo quodam habuerunt hactenus: neque arbitrandum, illos in ſuis ſcriptis Philoſophicis quemlibet accipere & ſine ullo diſcrimine propinare voluiſſe Mercurium. Vera illa Philoſophica & Nobiliſſima Lympha haud ſeſe multis offert, & non niſi Philoſophis ancillari libuit. Hanc licet venantur plurimi, repererunt tamen pauci: In Philoſophica Cabaliſtica per Virginem Mariam, ſicuti Saluator noſter per Fermentum medicinæ denotatur, quia affirmant illam Ante, In, & Poſt partum ſemper manere Virginem: Sed ad inſtitutum medicum.

Vulgaris e hic Mercurius certa præparatione, doſi & mixtura ſ diuinum euadit Pharmacum, & in plurimis morbis longè efficaciùs operatur, modò eadem illi adhibeatur fides, quàm decantata illa ſuperiorum temporum Panacæa, g è Puluere cinnabaris natiui h tenuiſſimè triti, admixto croco & conchis confecta, in cuius examine minimo adibito igne Mercurium adhuc crudum per fumum aſcendere & nummum aureum dealbare olim multoties deprehendi.

Adpræparandum Mercurium, variæ rationes fuerunt à Chymiatris excogitatæ: quorum aliqui (nec malè) per ſpiritum Salis communis, Aquas Fortes, Oleum Vitrioli, alij per ſe aut cum ſilicibus i longitudine temporis perficere conati ſunt.

a Eſt

Turpetum quid? *a* Eſt omne medicamentum, quod fit è Mercurio purgatiuum. Apud pleroſque chymicos Turbith vel Turpetum nihil aliud eſt, quàm Mercurius præcipitatus.

b Magis opinione, quàm reipſa.

c Cum operatione legitima ductione manus coniuncta, verba ſunt Seuerini in idæa medicinæ.

d Quia ad præparationem auri vſurpant.

e Qui ex Hiſpania, vel Vngaria affertur, *Mercurij optimi nota* qui ex Polonia nimis aqueus & Hiſpanico longè inferior. Optimus illi eſt, cuius drachma in cochleari argenteo puro, ſuper carbones poſita, poſt euaporationem, maculam relinquit flauam vel albam. Sed qui cochlear denigrat, Purgari debet, antequam ad Vſum medicum adhibeatur.

Cautela. *f* Non miſcetur commodè cum conſerua, quia citra maſticationem aliqualem vix ſumi poſſunt; precipitati verò omnes maſticati dẽtes lædunt.

Panacaa Anvvaldina. *g* Habuit alias Anwaldinus Panaceam veram quam exhibuit, ab alio quidem confectam & acceptam ſecum attulit ex Italia, & multis eadem in grauiſſimis morbis conſuluit. Poſtea ne tandem omnem veram Panacæam perderet, compoſuit illud Pharmacum quod Crollius refert, eique veræ Panaceæ particulam adiecit, vt hac ratione dictum

Phar-

Pharmacum de veræ panaceæ viribus participaret.

h Minij.

i Mercurij per ſilices præcipitandi ſint ℥ij. aut ad ſummum ℥iij. Lapillorum ferè ℔ij. inſtar fabarum, tantiſper igne arenæ aliquoties circum volitando, detinendo, donec Mercurius planè fuerit præcipitatus & ſilicibus adhæreſcat, à quibus poſtea concuſſione ſeparatur. Doſis à gr.iiij. ad vi.

Via præcipitandi Mercurium commodior & ſecurior vix dabitur, quàm ſequens.

Mercurius Præcipitatus.

℞. Mercurij bene purificati a *libram ſemis, cui affundatur* ℔j. *Olei Sulphuris* b *per campanam facti & rectificati (Hoc enim oleum præ omnibus aliis corroſiuis eum optimè, & oleo Vitrioli longè potentius* c *præcipitat, & coagulat, ita, vt maiorem etiam patiatur ignitionem* d) *compoſitum per duos dies in arena digeratur, poſtea per retortam vitream luto* e *munitam paulatim* f *deſtilla. liquorem egreſſum iterum affunde, & hoc tertio reitera. Quarta vice poteſt adhuc ſemel aliquid de recenti Sulphuris oleo affundi,* g *& circa finem aucto Igne inter deſtillandum ita abſtrahi: vt retorta candeſcat, ſic in ipſa deſtillatione præcipitatur* h *Mercurius in maſſam albam:*

bam: Poſtea fracta retorta i exime illam, ac ſupra marmor tere, & aqua calida pluuiali deſtillata ſalſedinem diligenter ablue in vitro oris ampli: agitetur probè, & per horas quatuor ſemper aqua prius ſubſideat, antequam effundatur: edulcorationem toties reiterabis, quouſque nullam ſalſedinem in affuſa aqua deprehendes, & Mercurium remanentem videas verſum in puluerem flauiſſimum, K *quem poſtea prius exiccatum phialæ oblongo collo bombyce claudendæ impones, & in ignem arenæ vehementiſſimum* l *per octo dies digerendum collocabis, ſi ſortè adhuc aliquid de Mercurio non ſatis præcipitato immixtum eſſet, illud ſponte ſublimabit ſe in Vitri collum, quod poſtea ferreo circulo candente franges, & ſuperiorem partem, in qua crudus Mercurius affixus hæret, cautè & leniter auferes; maſſam verò in fundo reſtantem eximas, & ter ſpiritum vini deſuper incendas, & poſtea ad ſuos vſus reponas: Ita ſecurè datur intra corpus.*

Præcipitatui aliquando amalgamata Auri & Argenti ſeorſim, per duos annos, & quamuis puluerem rubicundum nanciſcerer, tamen nondum erat debitè fixus, nec in vſum medicum commodè adhiberi poterat, ſine vlteriori præparatione.

Qui volet eiuſmodi præcipitatum per amalgationes intra tres vel quatuor menſes bono igne adhibito conficere m *videbit pulchras, cupreſſi inſtar,*

ſtar, in ipſo vitro creſcentias, n *& ſæpius maſſam eximendo ac terendo habebit ignis violentia materiam terream,* o *poſtea per oleum Sulphuris, vt iam dictum in puluerem flauum præcipitandam* p *& figendam.*

Obſeruationes.

1. *Signum veri præcipitati eſt, ſi cum auro* q *fortiter teratur, nec aurum inde dealbetur, ſicuti ex contactu Mercurij fieri conſueuit.*

2. *Non eſt neceſſe, vt ſit omninò fixus,* r *ea enim ratione amitteret vim ſuam purgandi.*

3. *Nullus eſt præcipitatus, qui non poſſit reduci,* ſ *ſi fixus planè eſſet, non poſſet in corpus humanum operari,* t *ratione cruditatis* u *ſuas operationes perficit.*

Vires.

Mercurius uu *eſt Balſamum Naturæ, in quo eſt virtus Incarnatiua, quæ mirabiliter renouat, & clarificat ab omnibus Impuritatibus corpus microcoſmicum Lue venerea* x *infectum: vbi enim tota maſſa ſanguinea in vniuerſo venarum ambitu corrupta eſt & referta multorum morborum ſeminarijs, tunc hæc metallica, vt ignis* y *attenuata, eam penetrandi vim acquirunt, vt habitum totius corporis permeent.*

1. *Remedium eſt contra infirmitates cauſatas*

ex humorũ putredine, & in morbis deploratis z vix experimur aliquid præſentius.

2. Educit omnes vitioſos humores, & cerebri defluxiones a a.

3. Purificat ſanguinem in venis, & medullam b b in oſſibus.

4. In Hydrope eſt Remedium appropriatum, habet enim vim expellendi c c.

5. In Podagra exhibetur cum Pillulis Ruffi d d & oleo mellis.

6. In Pleuriſi cum ſpecifico vehiculo e e.

7. Contra venena & ſcabiem f f.

8. In omnibus febribus continuis & intermittentibus, addendo ſemper quatuor vel quinque guttas olei Vitrioli cum Pilulis Ruffi.

9. Catholicon eſt in expurganda Lue Venerea, g g huius enim horrendæ Luis ſolus φάρμακος dici meretur: radicitùs enim tollit & omnia vlcera Venerea, & ſimiles fluxiones reiterata Doſi.

10. In Ictero h h nil præſtantius.

11. Datur etiam in Peſte, cum Pilulis peſtilentialibus Ruffi.

12 In vlceribus i i malignis & fœtidis expurgandis commiſcetur vnguentis.

Paracelſus in Luis curatione exhibuit cum Electuario de ſucco Roſarum, & Phædro cum ſpiritu Tartari ſucceſsu feliciſſimo puſtulas Venereas expulit.

Huſerus

Hulerus p. m. KK. affirmauit mihi, ſe ex eius frequentiſſima exhibitione, nullam vnquam deprehendiſſe noxam, niſi quod interdum propter biliofas vomitiones, ægrotantes de dolore, aliquando etiam de ardore quodam gutturis ac oris conqueſti ſint, qui ſtatim adhibito leui gargariſmo, vel vſu Terræ ſigillatæ, ſi ardor in gutture fuit, ſopiebatur.

Doſis & vſus.

A gr. 3. 4. 5. ad 6. in corporibus præſertim robuſtis.

Offertur cum Pilulis appropriatis.

In doloribus capitis cum Pilulis Cochiis.

In doloribus brachiorum cum Pilul. de Hermodactyl.

Vel miſcetur Extractis purgantibus.

In ſucco Liquiritiæ melius operatur, quàm in Theriaca: offertur etiam in Conſerua Roſarum, aut in ſacchero Roſaceo, vel deglutiatur in pane hoſtiario, ſuperbibendo tantillum vini.

a Mercurij purificatio docetur infra in arcano corallino. Fit autem ea per lixiuium calcis viuæ & cinerum clauellatorum, vel etiam per lixiuium ſaponariorum: Similis eſt ei per acetum deſtillatum & ſal commune, ſæpius nimirum cum illis agitando mercu-

rium, & viciſſim à ſordibus eluendo. Vide notas meas ad Tyrocinium chymicum Beguini à GlucKradio editas, lib. 2. cap. 13. Potior tamen & inſtituto magis conueniens eſt purgatio ſequens.

PVRGATIO MERCVRII OPTIMA.

℞. Mercurij crudi q. v. affunde in cucurbita integra oblongiori, non decurtata, ſpiritum vini optimum ad ſupereminentiam duorum digitorum: Poſtea agita aliquandiu, ſurſum deorſumque acriter mouendo intra manus, & ſuperius orificium cucurbitæ diligenter pollice inter agitandum obturando, videbis omnem mercurialem nigredinem in ſpiritu vini & ad latera vaſis ſeparari, ſpiritum vini nigredine infectum decanta, & recentem ſuperfunde, ac viciſſim identidemque agitando reliquam nigredinem ſepara. Hanc operationem tamdiu perfice, donec omnis nigredo ablata fuerit, quam in nonnullis mercuriis multa fæce inquinatis quarta ipſorum penè pars pondere æquat; Spiritum vini per Balneum euoca, relicta nigredine in fundo. Illum Spirtum vini iiſdem operis, vel etiam aliis reſerua. Hac purgatione mercurius nitidiſſimum & ſummè cæleſtinum colorem puritatis teſtem egregiè oſtendit. Ni-

gre-

gredinem autem illam non prorſus abiiciendam eſſe, ſed ad pediculos & vermes necandos, pro cingulo aſſeruandum eſſe, quidam volunt.

b Quomodo oleum ſulphuris per campanam fiat, docet Tyrocinium chymicum Beguini cum notis meis, lib. 2. cap. 4. ſub titulo: ſpiritus ſulphuris.

c Videtur nimirum ſulphur ad præcipitationem, quæ fixationis quædam ſpecies eſt, magis idoneos habere ſpiritus. Verùm æque ſufficit ſpiritus vitrioli: neque nimirum caret poteſtate figendi. Deinde penè vnus idem que eſt ſpiritus vitrioli & ſulphuris: ex eodem nimirum principio mercuriali vitrioli acido deriuantur. *Spiritus vitrioli & ſulphuris non differunt.*

d Poſt abſolutam præcipitationem.

e Non opus eſt.

f Lento igne.

g In noua, & optimè luto munita retorta.

h Relinquitur.

i Circulo ignito, vel filis ſulphureis.

k Flaueſcit illicò, vbi aqua fuerit affuſa.

l Non admodum tamen aliàs rurſum fluit.

m Vt docet Tyrocinium chymicum Beguini lib. 2. cap. 19. ſub titulo: Alia Mercurij præcipitatio.

n Scilicet ab ipſo amalgamate.

o In fundo ſubſidentem.

p Præcipitatos alios & varios huc transfer ex Tyrocinio, cum notis meis a GlucKradio euris lib. 2. cap. 13. Item præcipitatum egregium in diſputatione chymicotechnica, à Rhenano ſecundo edita, ſub titulo Solis è puteo emergentis, theſi 120. pag. 34. & 35. iſtius libri. Nos hic ſuperpondij loco etiam ſubiiciemus præcipitatos elegantes & multarum virium.

PRÆCIPITATIO MERCVRII *egregia*.

Primò fiat aqua fortis ex nitri ℔ ij. vitrioli ℔ j. aluminis non calcinati, ℥ vj. Salis communis ℥ vj. miſce, deſtilla & fiat more ſolito aqua, vt docet Tyrocinium l. 3. cap. 2. ℞. Mercurij purificati q. v. ſolue cum aqua, quantum ſoluere vis (NB. Soluendum de Mercurio, quantum nempe ſolui ab aqua poteſt, alioquin non libenter fit præcipitatio) Mercurio ſic ſoluto affunde aque fontanæ frigidæ ℥ ij. vel ℥ iij. & relinque aliquandiu in loco tranquillo, extra ignem per aliquot horas, vt ad fundum præcipitetur Mercurius ſua ſponte. Quod ſi igitur Mercurius ſe præcipitauerit, affunde multum aquæ frigidæ, relinque ad ſubſidendum, aquam ſupernatantem effunde & aliam affunde & relictam

ali-

aliquandiu viciſſim deplue, idque tantiſper fac, donec nulla acrimonia in Mercurio præcipitato animaduerti queat. Hunc exime, & in matraciolo vel bocialo lati orificij, ſine alembico leniſſimo igne digere, vſque ad ſiccitatem. Puluerem exſiccatum exime, & ad partem vnā huius præcipitati adde aceti deſtillati acerrimi partes quatuor, pone in cucurbita probè obturata, & digere per diem vnum atque alterum in Balneo, tandem ſine deſtillatione aceti, eodem modo in bocialo lati orificij exſicca & exſiccatum reſerua. Doſis granum 1. ad v. vel vj. Poteſt etiam infantibus exhiberi granum vnum, contra alui obſtructionem, ſi neceſſitas poſtulat. Non minus egregia eſt præcipitatio ſequens; quamuis compoſita: magnarum tamen virium.

MERCVRIVS PRAECIPITATVS Solaris.

℞. Auri puri & optimè purgati ℥ß. redige in cruſculos tenues, & more ſolito ſolue in aqua Regia, ex ſale communi, non verò ammoniaco, quia illud mercurium volatilem reddit. Vitri antimonij ℥ß. & Mercurij probè mundati ℥ iij. in aqua forti ſolue, ſingula nempe ſeorſim, ac in ſeparatis vitris, ita ta-

men, vt ſolutiones omnes probè ſint claræ & tranſparentes. Omnes iſtas aquas confunde, & aquam abſtrahe per alembicum, & nouam aquam Regiam affunde, ſæpiùs & identidem euoca, idque fac tantiſper, donec præcipitatus in ignita ferrea lamina penitùs nullum fumum de ſe emittat. Quo ſigno præſente, totum præcipitatum diligenter ſub tegula calcina, ſic nimirum ſpiritus aquæ Regis omnes exploduntur & diſſipantur. Tandem ab eodem ſpiritum vini ſexies deſtilla, donec quodammodo figitur Mercurius. Denuò ſub tegula igniendus & lente calcinandus.

Vſus. 1. In morbo Gallico ſummum eſt remedium mundificatiuum. Mundificat enim ſanguinem in venis, medullam in oſſibus, & quicquid in carne, neruis & ſub cute latet immunditiei, expurgat.

2. In hydropem magnum eſt ſolamen: Quia aquam ducit, & fontem exſiccat.

3 Caducis prodeſt.

4 Colicam ſiſtit.

5. Quartanis medetur.

6 Ictericis conuenit.

7 Ecthymata, cancrum, fiſtulas & alia vlcera curat.

8 In peſte & venenis opitulatur.

AVRVM VITAE.

20. Aquæ fortis, ex vitriolo, nitro & alu-

lumine ana factæ ℥ iiij. Salis Ammoniaci ℥ j. miſce & deſtilla ex alembico per arenam, vt fiat aqua Regis. In huius ℥ ij. diſſolue auri finiſſimi ℥ß. & ſolutionem reſerua in calido: Deinde in aquæ fortis communis ℔ j. diſſolue Mercurij crudi bene purgati ℥ vj. Solutionem poſtea vtramque tam auri, quàm Mercurij ſimul miſce, & illicò omnia apparebunt nigerrima, deinde ex arena per alembicum deſtilla lento igne, ſed gradatim aucto, donec, quæ in fundo ſunt, rubeſcant, & ſpiritus euaporaſſe videantur, tandem auge ignem, vt ſubtus cucurbita aliquandiu candeat. Exime & puluerem ſub capula in catillo ſubinde cum ferreo baculo miſto, calcina, donec ſpiritus ab aqua forti probè ſeparati fuerint. Tandem aqua dulci omnem ſalſedinem aufer, & poſtquam extremò ſpiritus vini correctus ab eodem ſæpius per cohobia deſtillatus fuerit, puluerem auri vitæ ſerua. Vſus eius egregius in peſte, & aliis morbis plurimis.

PRÆCIPITATVS LVTEVS diaphoreticus.

Mercurium, per ſaltem communem & vitriolum ſublimatum, vt docet Tyrocinium chymicum Beguini, cum notis meis à GlucKradio editis, cap. 18. lib. 2. ſub titulò Mercurius ſublimatus, ℞ iſtius Mercurij q. v. eoque

coque in aqua fontana, ebulliendo ad ignem lentum. deinde in hanc ſolutionem claram & puram, à fæcibus nempe reſtantibus, per inclinationem vel etiam per filtrum ſeparatam, guttatim immitte olei Tartari per deliquium factum ex ſale eius, q. ſ. ac ſtatim præcipitatur Mercurius ad fundum inſtar pulueris lutei coloris. Deplue aquam per inclinationem, & puluerem aqua deſtillata vel pluuiali vel fontana aliquoties eluendo edulcora, donec aqua, qua eluitur, retineat nihil ſaporis acris Poſtremò puluerem ſedulò & quidem lento igne exſicca & ſerua. Huius vis ſaltem eſt diaphoretica à gr. v. vj. ad vij. in theriaca vel mitridato, aut horum alterutrius extracto, datur ieiuno ſtomacho bis in hebdomade. Mirificè ſoluit omnes obſtructiones imprimis verò icterum. Igitur eius vſus loco alicuius digeſtiui, adde oppilationes internorum viſcerum, ſepenumerò grauiſſimorum morborum cauſſas aperiendas, admodum vtilis & neceſſarius. Eſt præterea validum contra ipſa venena experimentũ. Quomodo autem præcipitatus, cum Mercurio ſublimato ad dulcedinem, & tandem etiam ad vim purgantem ſit transferendus, oſtendendum erit paulò poſt, vbi de Panchymagogo dulci agendum. Hiſce formulis etiam præcipitatum, qui eſt Luis venereæ proprius, cuius men-

Doſis & Vſus.

mentionem feci in notis ad Tyrocinium chymicum Beguini, à GlucKradio editis lib. 2. cap. 13. & cuius genuina deſcriptio habetur in theſibus medicochimicis poſterioris calami, eius deſcriptio eſt ſequens.

MERCVRIVS PRAECIPITATVS *Antiuenereus.*

℞. Mercurij purgati ℥j. diſſolue in ſ. q. aquæ fortis factæ ex vitrioli ℥ iij & ſalis Petræ ℥ ij. poſtea deſtilla per alembicum ex arena aquam & ſpiritum ſenſim. Poſtquam aliquantulum ſpiritus deſinere incipiunt, auge ignẽ, vt vitrum parum candeat, ac ſpadiceum quodammodò appareat: ſic enim in alembico & ad ſpondilia cucurbitæ ex Mercurio flores inutiles flaui & ſubrubei ſeſe eleuant. Omnibus refrigeratis exime & frange cucurbitam, reiectis ad ſpondilia floribus inutilibus, & inuenies rubeum puluerem in fundo, quẽ tam diu in aqua calida in paropſide terrea laua, donec nihil acredinis ſupererit. Deinde eidem pulueri exſiccato affunde oleũ ſalis Tartari ad ſupereminentiam duorum digitorum, abſtrahe iterum ter deſtillando in arena phlegma. Sed tertia vice auge ignẽ, etiam fundo cucurbitæ paululum ab igne rubeſcente, atque hoc modo adſcendit Mer-

curij quædam portio cruda,ſeu viua quæ omninò ſeparanda. Relictam in fundo materiã contunde, & aqua dulci calida toties elue, donec nulla ſalſedo, nullæque ſordes amplius relictæ fuerint ſolo nempe puluere rubeo relicto, quem exſiccatum & in cucurbitam poſitum imbibe cum aqua ouorum, ac ſeptem vicibus eandem ab eodem in arena per alembicum abſtrahe. Relictum in fundo aqua calida aliquoties laua, affuſumq; ſpiritum vini rectificatũ ſepties inde deſtilla cohobiis tot repetitis. Tandẽ exempto pulueri alcohol vini affunde, vt benè humectetur, quod admoto igne ſuccende, & tamdiu ſpatula ferrea moue donec ardẽdo conſumptũ ſit. Iſtius præcipitati ♃ pro doſi gr. iij. vel v. Pro vehiculo verò addatur ſcammonij præparati, cuius præparationis deſcriptionem infra de purgantibus tradam, vel Panchymagogi mei, tantum, quantum ſufficit ad formandas pillulas. Poteſt quoque admiſceri ſuccus Glycirrizæ. Hydropi vnicè medetur præcipitatus, primo loco à me adiectus, & in diagridio à gr. iij. ad gr. v. exhibetur. Oportet autem vt ex inſtituto morbi primo exhibeatur Turbith, poſtea verò diuretica adiiciantur. Hoc nimirum ſemper in hydrope faciendum eſt perito Medico, vt prius per aluum ſubducere ſatagat aquam, ter aut quãter exhibendo catharticũ

Cautela.

dic-

diebus continuis vel intermediis, quam per Vrinam: Secus omne ſerum ad vreteres & renes deuoluitur. Vbi poſtea per aggregationem ſæpe pertinaciſſima ſymptomata ſuboriri ſolent. Sed de his omnibus infra de ſpecifico hydropico. Quomodo verò nonnulli præcipitati ſub variis coloribus apparentes fieri ſoleant, appendicis loco ſubiungere placet.

I. MERCVRIVS GRYSEVS tantum purgans.

1. ♃ Mercurij præcipitati communis flaui vel albi, ſæpiùs cum aqua roſarum abluatur, exſiccetur: poſtea cum ſpiritu vini optimo imbibatur, & addantur æquales partes Camphoræ cum ſpiritu vini, ſoluta coniungantur ac viciſſim lento igne ſpiritus vini inde euocetur ad ſiccitatem, & Mercurius euadet gryſeus. Huius doſis à gr. iij. ad vj. cum extracto Theriacæ miſtus, ad horas 6. antè paroxyſmum exhibitus, mirificè pellit omnes febres per ſeceſſum tantùm operando. Eſt etiam in peſte, morbiſque epidemiis aliis, præſertim verò in ſudore Anglico precioſo Antidotus.

II. MERCVRIVS INCARNATVS præcipitatus.

Solue ℥j. Mercurij viui bene purgati, in

℥ ij. aquæ fortis, ſolutioni adde aquæ communis calidæ ℥ iij. ac infunde poſtea vrinam ſani hominis recentem, tantum, quantum ad deliquium ipſius Mercurij requiritur. Præcipitabitur Mercurius Incarnatus, qui aliquoties aqua edulcorandus, ſolum per ſeceſſus mouet. Doſis à gr. vj. ad xj.

III. PRAECIPITATVS LVTEVS.

Simili modo ſuper mercurium in aqua forti communi antea infunde aquam communẽ, poſtea paulatim oleum Tartari correctum guttatim adde, & præcipitabitur Mercurius inſtar Luti, qui probè à corroſiuis per aquam ſimplicem vindicatus, nihil aliud in corpore quàm per inferiora impuritates exturbat. Doſis gr. vj. ad x.

IV. PRAECIPITATVS VIRIDIS.

In aqua forti communi ſolue mercurij viui mundificati ℥ iij. In eadem ſolue Veneris ℥ß. ac coniunge ſolutionem, deinde ex arena deſtilla aquam fortem, vrgendo paulò vehementiùs in fine ignem, vt maxima pars ſpirituum tollatur. Quod reliquum fuerit in fundo, exſicca & digere cum ſpiritu aceti in Balneo per diem & noctem. Vltimò ebulliendo, vt po-

tiſ-

tiſſima pars Mercurij in aceto ſoluatur, acetū imprægnatum ex Balneo lentè deſtilla,& præcipitatus viridis in fundo reſtitabit. Non eſt eluendus; ſed rectà exſiccandus. Eſt ſpecificum in gonorthęa virulenta; iam iam ad præcipitium Luis venereæ declinante. Doſis à gr. ij. iij. ad viij. Datur in Conſerua roſarum manè. Et licet Gonorthæa ceſſare viſa ſit: redit tamen ab hoc ſpecifico exhibito. Ideoque doſes conuenientes tamdiu ſingulis diebus iterandæ, donec omnis fluxus fuerit ſedatus & ſublatus. Mouet nimirum ſimul hoc Pharmacum gonorthæam; & eandem tollit. Vide Praxin chymiatricam editionis noſtræ pag. 212. de Lue venerea.

NB. Cautelam de Mercurio & Antimonio. Mercurius nocet bilioſis, qui admodum humiditates ad ſe allicit, id quod videre eſt in vlceribus & affectibus internarum partium. Hinc freno ablato bilis, magis efferueſcit. Quod autem mercurius in bilioſis hoc antimonium in pituitoſis, nec vnquam exitus votis reſpondet, ſi promiſcuè propinentur. *Cautelas*

q Hac ratione nimirum mercurio nonnihil de ſua priſtina natura, quam habet ad aurum perdidit. Melius igitur præcipitatus, ſecuriuſque intra corpus aſſumi poteſt.

r Vt vehementem ſuſtineat ignitionem.

ſ Ad

ſ Ad priſtinam faciem, ad volubilitatem, *Das; er vvieder lebendig vverde.*

t Purgando.

u Non totalis & annatæ, ſed aliquantulum imminutæ, quam ſpiritus ſalini, per quos vel præcipitatur vel ſublimatur, illi præſtiterunt.

vv Dextrè præparatus.

x Præſertim.

y Et ſalium cooperantium.

z Vbi ſcilicet purgandum vel reſoluendum.

Cautela.

aa Quos etiam cauſatur, intempeſtiuè exhibitus; ſi præſertim ſaliuationes excitat, vbi illæ non requiruntur. Exra nimirum morbum venereum omnes ſaliuationes ſunt cerebro inimicæ.

bb Et quod in muſculis, cute, & ſub cute latet, expurgat.

cc Aquam ſeu ſerum.

Pilula Ruſſi.

dd Potius in pilulis de Hermodactylis. Pillulæ Ruffi ex Aegineta lib. 2. cap. 36. ℞ aloes, ammoniaci ana ℥j. myrrhæ ℥ß. cum ſucco limonum fiat maſſa.

ee Cum aqua florum papaueris Rhæados, cardui benedicti, cardui mariæ. Ad pleuriſin & aſthma imprimis eſt conducibilis Mercurius præcipitatus cum auro. In robuſtis doſis eius eſt gr. ij. primo die, iiij. ſecundo die, & vj. tertio die in extracto vel pillulis de agarico,

rico, quantum ad incorporandum in forma pilularum ſufficit, propinatum. Is & infantibus tuſſientibus & anheloſis, ſeu præcordiorum plenitudine (*Herzgeſpan*) laborantibus mirificè prodeſt. Si exhibeatur primo die gr. ß. ſecundo gr. j. tertio gr. j ß. in aliquo ſyrupo pectorali.

ff Et peſtem.

gg Cuius alexicacus eſt, non per illinitionem aut fumigationem, vt Itali faciunt.

hh Cui tamen mirificè opitulatur præcipitatus luteus diaphoreticus, de quo ſupra.

ii Præcipitatus in vlceribus malignis & fætidis expurgandis, melius commiſcetur oleo communi, quàm vnguentis & quidem hoc modo. ℞. Olei communis vel Roſacei ℔ j. Mercurij præcipitati ℥ j. coque in ſartagine igne lento, donec oleum fiat obſcurè nigrum, poſtea decanta & ſerua in vitro: hoc oleum Vnguentis mixtum, vel etiam in petiis per ſe fiſtulis, & aliis locis vlceroſis applicatum, maximè ſanat.

kk Iohannes, Medicus Electoris Colonienſis, qui edidit opera Paracelſica.

ll Ex ſaluia, floribus prunellæ, ceruicariæ & aliis abſtergentibus.

mm Omnium optimè exhiberi poteſt cum Reſina ſcammonij ritè præparata, de qua infra.

nn Quale eſt extractum Panchymagogon vegetabile, cuius deſcriptio infra tradetur.

oo Non probo, quia iſta adhuc maſticantur in ore, & ita ſaliuationem excitant.

ARCANVM CORALLINVM Paracelſi, a ſeu Mercurius Sublimatus rubeus non corroſiuus.

℞ Mercurij ℔ j. purgetur b *per lixiuium è calce viua & cineribus clauellatis ſexies, vel ſepties, poſtea cum ſale & aceto tamdiu lauetur, donec in colorem cæleſtem abierit, & ſic erit paratus ad ſublimationem.*

℞ Iſtius purgati ℔ j. Salis Petræ (quod tamen diligenter purificatum c *& ſeparatum ſit ab omni Sale vulgari,* d *alioquin ſublimatus puluis fieret ſupra modum corroſiuus: Examen ritè ſeparati Salis poteſt fieri in hunc modum, ſi Sal Petræ ſupra laminam ignitam totus incenſus auolet, nullo Salis veſtigio remanente) & Vitrioli ad rubedinem calcinati* e *ana* f *℔ ij. pulueriꝫentur omnia & miſceantur, irrorentur ſaltem aceto deſtillato acerrimo, & cum piſtillo ligneo bene ſimul incorporentur, donec mortificatus* g *videatur Mercurius: Maſſam poſtea totam impone lutatæ Cucurbitæ* h *mediocris capacitatis, verùm parietibus Cucurbitæ non maculatis* i *aut*

prius

prius probè abſterſis, deſtillatio in arena K *inſtituatur, per noctem adhibeatur ignis, vt phlegma aceti egrediatur, poſtea ſucceſſiuè augendo & continuando ignem ad* 24. l *horas ſublimatio continuetur: in capitellum* m *ſubnigro colore aſcendet Mercurius viuus, in medio alembici puluis erit flaui coloris, paulo ſupra materiam* n *rubicundi: Effracto vitro collige ſublimatum puluerem omnem: ſcilicet tam rubeum, quàm flauum, & accipe* ℥ j. *Salis Petræ & Aluminis calcinati* o *tantundem (calcinatio Aluminis in tigillo fiat modo vulgari, non ita vehementi igne, ne ſpiritus euaneſcant) terantur omnia & impaſtentur, vt antea, ſaltem humectando cum prioris deſtillati aceti phlegmate, ſublima denuò in nouo alembico vt prius: In continuo igne ſpatio* 12. *horarum* p *abſoluitur operatio, & puluis aſcendit, infra rubicundiſſimo colore, paulo ſupra flauo & in capitello nigricante: Poſtquam omnia refrixerunt, vitro rupto ſingula cautè eximantur: quod rubrum eſt ac inferiori loco parietibus vitri adhæſit ſupra caput mortuum, purum eſt & maturum,* h *hoc ſeorſim colligatur & edulcoretur aquis Cordialibus,* r *vltimò incendendo deſuper aliquoties Spiritum vini: Flauum ſeorſim collectum poteſt etiam in tigillo mediocri ſaltem igne calcinari, vt rubeſcat, & poſtea dicto modo edulcorari:* ſ *Faces nigræ in capitello cum capite mortuo in fundo abiiciantur* t.

Magnum Parac. ſecretum & inuentum.

Huſerus prætulit hunc Sublimatum Turpeto, illoque in multis deſperatis morbis feliciſſimè vſus eſt.

Vſus & Doſis.

In Hydrope.

Morbo Gallico u.

Podagra.

Doſis à tribus granis ad quinque, in Theriaca, ſucco Roſarum, Pilulis Catholicis uu.

Inſuper ſunt duo ſecretiſſimi x *modi tractandi Mercurium pro medicina corporis.*

In primo modo Mercurius, ſine vlla additione, certis inſtrumentis per ſe redigitur in Cinabarim rubicundiſſimam.

In ſecundo modo mortificantur corroſiui ſpiritus Vitrioli & Salis in Mercurio ſublimato, è quo miro & ſimplici artificio homogeneo fit puluis Cryſtallinus planè inſipidus: Vnum è præſtantiſſimis Catharticis, per ſe, vel cum aliis Catapotiis, in vſu medico radicaliter omnia noxia è corpore humano pellens. Hoc illis non videbitur mirum, qui ſciunt Mercurium eſſe balſamum Naturæ, in quo eſt virtus Incarnatiua & Regeneratiua, mirabiliter renouans & clarificans ab omnibus impuritatibus.

a Li-

a Libauius poſteriori tomo arcanorum chymicorum, malè conſarcinatorum, hoc arcanum corallinum, ab autore noſto Para. attributum, negat ipſius eſſe, ſed vel Crollium vel Huſerum inuentorem eſſe affirmat, quia in Para. operibus ſic non eſſet, & ipſe corallini alterius faciat mentionem in lib. 3. de malè curatis ægris reſtituendis cap. 25. Quod vtrumque prolationis argumentum nullum eſt. Etſi in publici iuris factis ſcriptis & operibus Para. non extet, nec conuenit cum Corallini deſcriptione, quam Para. in prædicto libro 3. de malè curatis ægris reſtituendis poſuit, autorem tamen ipſum Para. oſtendit tractatus, quem ipſe clauem & manuductionem in ſuos libros indigitare voluit, ad quendam amicum ſcriptus, ſed à nullo hactenus euulgatus, ſed apud paucos, imprimis Huſerum, qui ſcripta Para. edidit, deliteſcens nuper verò à Rhenano in libello Solis è puteo emergentis aliquota parte euulgatum. In principio quidem & fine eiuſdem deſcriptionis, ad chirurgiam ſuam lectorem remittit, vbi nempè de arcano corallino agens, eius vires vberiores tradidit, ſed nuſpiam veſtigium eius apparet, niſi quod de corallato ſupra allegato loco egerit, parum aut nihil huic deſcriptioni reſpondente. Quod ſi itaque Libauius clauem Para. vidiſſet, vel ſaltem

Geberi librum fornacum & in eo caput 9. legiſſet, vtique intellexiſſet, & olim notum fuiſſe, quomodo Mercurius ex ſale petræ & vitriolo ſublimetur rubeus & ſplendidus.

b Mercurius vt ritè purgari poſſit, vide ſupra de Mercuriis præcipitatis.

Nitri proba. *c* Si vis probare nitri bonitatem, mitte nitrum in carbonem ignitum, ſi omne auolauerit, bonum; ſi autem aliquid remanſerit malum.

d Aduentitio.

e Hoc eſt, Colcotharis.

f Si fuerit Vitriolum Veneris aut Martis.

g Nuſpiam appareat.

h Terreæ.

i Ab materia indenda.

k Vel igne nudo ſeu aperto.

l Vel amplius.

m Cucurbitæ.

n Non ad latera.

o Eſt totaliter tantùm peragenda, ne, ſi leuiter tantùm calcinetur, reuiuiſcat Mercurius, ſi fortiter, ſpiritus euaneſcant.

p Extremis duabus horis fundo ipſius cucurbitæ incandeſcente.

q Quia mercurius adeptus eſt corallinum colorem.

r Meliſſæ, borraginis, bugloſſæ, anthos, roſarum, violarum, &c.

ſ Aut

ſ Aut quod melius, pulueres tam flaui, quàm rubei, inuicem miſti, ponuntur in phiola, igne arenæ per aliquot dies & rubeſcent.

t Hoc eſt, tamen aſſeruntur, qui mercurius exinde poteſt viuificari.

MODVS ARCANI CORALLINI præparandi compendioſior.

Ingenioſa quorundam ſagacitas alium adinuenit conficiendi arcani corallini modum, eo, quē autor noſter poſuit, multo faciliorem & præſtantiorem. Apparatus eſt eiuſmodi. ℞ Caput mortuum ex aqua forti ex Vitriolo & nitro ana facti q. p. & ex eodem aqua calida fontana ſaltem extrahe. Huius ſalis probè exſiccati ℞ ℥ vj. Mercurij crudi probè Purgati ℥ ij. Nitri purificati ʒ ij. Miſce & tere omnia ſimul cum aceto imbibendo, donec in ſalia iſta mercurius abſumptus fuerit. Deinde ex cucurbita cum alembico, more ſolito, ſublima, & primò cum aliquota parte mercurij crudi ſublimabitur pars quædam alba, quædā lutea, quædā crocea, quædā verò rubicundiſſima, ſine omni corroſione, collige croceā & rubeā abiectis cæteris, & mixta pone denuò in phiolam vel matracium, & in arena etiam extremè feruida aut aliter ſublima per ſe, vt

omnia ſummè rube fiant, poſtea elue ſiue edulcora, & deſuper ſpiritum vini accende. Eius doſis eſt vt antea. Tollit ſcabiem, vlcera cancrum, fiſtulas. Eſt vera metallorum Theriaca. Vocatur Para. Laudanum mercuriale ſiue metallicum.

MODVS CONFICIENDI ARCANVM corallinum compendioſiſſimus.

℞. Mercurij probè loti & optimè purgati ℥ iiij. Spiritus nitri optimè rectificati tantundem, ſolue mercurium lotum, vt nihil ſuperſit: Solutionem in phiala ſatis apta & longioris colli, coque in arena & progreditur ipſe ſpiritus partim rubeus, partim albus, ipſeque mercurius paulatim ſeſe ad fundum in cryſtallos ſiſtit, coque continuè ebulliendo, donec omnis ſpiritus ablatus ſit, & ipſe mercurius infundo reſideat inſtar lapidis albi. Hunc exime poſtero die & tere minutiſſimè, videbiſque quantitatem Mercurij ℥ j ß. auctiorem, huic in phiala affunde recentem ſpiritum nitri. & coque viciſſim per diem integrum. NB. In hac coctione vix videbis ipſũ ebullientem, niſi quod interdum cum impetu & ſtridore quaſi ſurgat, totum ſeſe eleuando, ſed nihil nocet: perge coquendo, ac tertiò ſuperaffunde tantundem ſpiritus Nitri, vt antea.

tea, & coque tertiò, ac id quidem igne auctiore. Spiritus nitri tranſit quidem per collum, ſed ſine rubedine, nec etiam fortiter ebullit, perge ita donec omnis ſpiritus nitri ſit ablatus. Videbis in fundo Mercurium corallatum elegantem, quem tandem igne leni calcina paululùm igniendo. Dulcis eſt ſine omni corroſiuo, cuius vſus eſt idem, & quidem felicior, qui in hoc Crolliano.

Pone in phiola Hermeticè ſigillata ad calorem cinerum integrum octiduum, extrahitur tinctura auri, inſtar ſanguinis rubeam, quam denuò relicto in fundo albicante auri corpore, in alia phiala hermeticè ſigillatam, coagula lento igne in athanore in lapidem rubeum, quem ſuper lapide porphyrio in loco frigido humido ſolue in oleum, quod denuò reiectis fæcibus coagula, & tertiò eandem coagulationem repete. Eſt ſummum elixir vitæ, & laudanum mercuriale probè in vitro ſeruandum. Eius doſis gr. j. cum extracto theriacæ & puluere liquiritiæ q.ſ. ad incorporandum in formam pilularem, ſuperbibito hauſtu vini in quolibet morbo, repetitis, ſi neceſſitas flagitat, doſibus. NB. Corpus albicans auri in fundo remanens phialæ, quod Luna fixa nominari ſolet, priſtinum colorem recuperat, ſi per antimonium fundatur. Vide Para. chyrurgiam magnam. *Vſus & Doſis.*

LAVDANVM MINERALE D. Hartmanni.

Ex arcano corallino deinceps etiam aliud, & quidem præſtans admodum alexipharmacum fieri poteſt. Extrahe illud cum aceto deſtillato, in leni calore, tamdiu donec acetum fiat coloris lutei; poſtea ſeuoca inde acetum, & ex relicto extracto rubedinem cum ſpiritu vini extrahe, quo ablato manet puluis rubeus, quem ſerua. Eius grana ij, in conuenienti liquore in morbis etiam deploratis propinata veſperi laxant aluum, tandem ſudorem & ſomnum conciliant, vocatur mihi Laudanum minerale.

u Item ſcabie, vlceribus, fiſtulis.

vv Vel in extracto Panchymagogo vegetabili, vel extracto Trochiſcorum alhandal.

x Duo iſti modi tractandi mercurium, quos autor noſter recenſet, ſed non explicat, digni ſunt, vt ſciantur & tractentur, dum hæc ſcribebat erant ſecretiſſimi. Nunc omnibus noti. primus modus eſt præcipitatio per ſe, ſine additione alterius cuiuſdam rei, compendioſa tamen, nec multum operæ requirens, modò inſtrumenta etiam affabrè facta ſint. Secundus, eſt Mercurius dulcis, vt vocatur à Beguino, ſeu Panchymagogon Quercetani,

cetani, ex mercurio ſublimato & argento viuo, crudo purgato certis ponderibus coniunctis, & denuò ſublimatis, præparatum.

MODUS PRAECIPITANDI Mercurium per ſe.

Fiant in officinis Vitrariis compreſſæ & latæ phiolæ, intus vix latitudinem vnius cubiti altæ ac anguſtiſſimi vix acum admittentis orificij, iuxta latiſundium immitatur mercurius crudus, probè & planè purgatus, vt tandem fundum cooperiat, & pars vitri aliquota ſaltem à ſuperiori tegumento vacua remaneat. Eam igitur definitè admodum in arenam ad æquilibrium colloca, vt nullibi mercurij quantitas altior depreſſiorque propter ſitum forſan inæqualem, exiſtat, ac coque primùm lento, poſtmodum fortiori igne, donec ſponte ſua in puluerem rubicundiſſimum inſtar cinnabaris abeat, qui edulcoretur ſedulò aquis cordialibus vel ſpiritu vini, exhibeatur à gr. iiij. ad vj. Sudores valde mouet, & luem veneream ſepties vel ſexies exhibitus, penitus eradicat & eliminat, ſi cætera quoque ad hanc curam neceſſaria in promptu fuerint. Febres præterea etiam omnes planè, tam continuas, quàm intermittentes, tollit.

MER-

MERCVRIVS DVLCIS, *Panchymagogon Quercetani.*

Mercurius dulcis Draco mitigatus, vt vocatur ab autore Tyrocinij chymici Beguini li. 2. cap. 18. fit ex mercurio ſublimato & mercurio crudo certis ponderibus coniunctis, & de nouo ſublimatis. Hoc nimirum modo corroſiui ſpiritus in ſublimato per homogeneum artificium tolluntur, hoc eſt per Mercurium viuum mortificantur, ac totum compoſitum inde ἄποιον, hoc eſt ſine ſapore aliquo acri conficitur, ſed ad dulcedinem tendente: de eo legatur Quercetanus in Tetrade grauiſſimorum affectuum capitis. Tyrocynium in allegato loco addit in præparatione ſua Colcothar, hoc eſt Vitriolum ad rubedinem calcinatum, ſed nulla cum neceſſitate. Per ſe enim ſine alterius rei alienæ additione facilè per ſublimationem coeunt.

Modus itaque eſt talis. ℞. Mercurij ſublimari puri & ſinceri, vt docui in notis ad dictum caput Tyrocinij à GlucKradio editis, ℥ viij. Mercurij probè purgati ℥ vj. terendo inuicem, partem poſt partem, miſce in mortario lapideo, donec in ſublimatum Mercurius viuus abſumptus fuerit, deinde ſublima ex phiola, ad medietatem tantum impleta, in

in arena, donec totum ad ſuperiorem phiolæ capacitatem adſcenderit, id quod plerumq; ſpatio viij. vel x. horarum fit. Fracto vitro Mercurium crudum hac prima deſtillatione ſimul prodeuntem curioſè aufer, reſiduum denuò priore pacto ſublima, idque tertiò aut quartò repete ſine vlla additione rei externæ & euadet ſublimatus inſtar cryſtalli pellucidus, qui omnem acrimoniam ſubitò depoſuit. Spiritus nimirum vitriolati in Mercurio ſublimato reſtantes & vigentes, per homogeneum artificium, vt autor loquitur, hoc eſt, per Mercurium crudum currentem rectificatur. Non nimirum actione & paſſione illa mutua miſtionis & triturationis illi ſpiritus diſcedunt, & puluerem relinquunt quaſi mortuum, ceu Libauius exiſtimat: Sed planè emoriuntur, vt iidem vel acres alij ſpiritus ab aliis ſolent mortificari. Finitis ſublimationibus maſſa denſior in puluerem redigitur ſubtilem, aqua roſacea ſæpius eluendum. Eius grana xv. ad xx. vel xxx. in robuſtis, cum extracto aliquo purgante, vt extracto Trochiſcorum alhandal gr. iiij. aut. v. in pilulas paruas conformata, dentur. Omnes humores noxios ſine aliqua perturbatione expurgat. Exhibetur in omnibus affectibus, ac dari ſolet conuenientiùs poſt mediam noctem. Euidentior eius eſt operatio, ſi ad grana xvj. *Doſis.* *Vſus.*
hujus

huius admiſceantur gr. ij. florum butyri antimonij, ſeu mercurij vitæ, probè prius & diu inuicem terendo piſtillo, non metallico, nec ligneo, huic nimirum adhæreſcerent, & poſtea doſes in pilulas conformando (3. horas debent teri, & ita melius operantur, quò magis teritur, eò maior eſt operatio, nec nimirum vomitum ciet) poſſunt ſecundo die repeti. Si nihil vitij adeſt, nihil expellit. Poſt aſſumptionem quieſcendum eſt. Hoc medicamento quidam ſingulis menſibus vſi ſunt.

Cautela. NB. Non exhibendus eſt in aliquo vehiculo, vt liquore, ſed tantùm in forma pilularum. Tyrocinium etiam chymicum ſubſtituit alium Mercurium dulcem, ſed mancum. Huius redintegratio eſt huiuſmodi.

MERCVRIVS DVLCIS ALIVS.

℞. Mercurij crudi, & Reguli antimonij, cum mercurio ſublimato ad butyrum eliciendum facti, ℔ ß. Vitrioli rubificati ℥ iiij. ſalis fuſi ℥ vj. Miſce ſimul, & in ſublimatorio vitreo de ſuper funde aquæ fortis (in repetitionibus aqua fortis non adfundenda eſt, ſed ſaltem ſublimatum cum capite mortuo miſcendo) aſcendit mercurius albiſſimus ſublimatus, quem denuo cum capite mortuo miſce & tandem ſublimato denuò, & tertia vice repetito.

℞. Huius

℞. Huius ſublimati ℥ iiij. adde eiuſdem Mercurij viui ex regulo antimonij facti, folior. lunæ & talci leuigati ana ℥ j. Fiat puluis, ſublima in phiala, vt ſupra, ex arena quatuor vicibus. Poſtea puluerem mercurij in phialam recentem conde, & in arenis calidis per integram horam, vel etiam vlterius ſublima: ſic nimirum egregiè albeſcit. Morbum Gallicum recentem perfectè curat. Singulis octo vel decem diebus eius gr. vj. ad xv. in pulpa pomi aſſi exhibendo, & diætæ conuenientis regulam obſeruando.

Alij modi mercurium dulcem præparandi. Poſſunt præterea alij Mercurij dulces fieri, eatundem vel maiorum vitium. Sic nimirum.

Si I. Mercurius crudus probè purgatus in ſpiritu nitri, de quo autor infra, ſolutus, & viciſſim abſtracta per deſtillationem aqua exſiccatus edulcoratuſque, poſtremoque cum alio mercurio crudo æquali pondere aliquoties ſublimatus fuerit, dulcis fiat, & lentè per inferiora purget, doſis à gr. vj. ad xij.

II. Eodem modo ſi Mercurius præcipitatus luteus, quem ſupra ad præcipitatum autoris addidi, per ſe ſublimatus fuerit, dulceſcit & in parua quantitate octo ſcilicet granorum ventrem mouet.

Aqua ad ſcabiem, fiſtulas, vlcera maligna. Poſtremò vt & hoc addam, ex omnibus hiſce mer-

mercuriis dulcibus poteſt parari aqua vtiliſſima ad fiſtulas & vlcera maligna, non tantùm detergenda, ſed etiam cicatriſanda; præcipuè verò in lue venerea, quia talia inueterata nullam curationem perfectam, quoquo modo niſi mercurialia admiſta fuerint, admittunt. Valet etiam ad ſcabiem ſine noxa penitus curandam. Fallopius appellat aquam aluminis. In aquam bullientẽ proiice calcem viuam recentem, & relinque aliquandiu, aquam ſupernatantem filtra, & in ℔ j. eius ebulliendo diſſolue Mercurij dulcis ʒ j. cola, & prædictis vſibus aſſerua, eluendo nimirum ea aqua, In omnibus inflammationibus prodeſt, item in vlceribus Gallicis, item in apertis & nigris.

FLORES *a* BVTYRI Antimonij.

℞. Antimonij Vngarici, & Mercurij ſublimati b *ana* c ℔ j. *terantur* d *ac miſceantur diligenter, & in retorta vitrea luto* e *obducta in arena mediocri igne deſtilentur, tunc liquor* f *inſtar Butyri ſeu glaciei egreditur, ſi concreſcit in collo retortæ, vt ſæpe fieri ſolet, tunc admota pruna forcipe comprehenſa liqueſcat, ne obſtructione* g *impediatur deſtillatio.*

Hunc liquorem vulgò h *vocant Mercurium Vitæ,*

Vitæ, cùm tamen ſit ſummè corroſiuus: Et fuerunt quidam i ita temerarij, qui cum illo impunè luſerunt l de corio humano,

Si aqua calida illi affundatur, tunc Salia corroſiua m reſoluuntur, & flores albi n *petunt fundum, qui diligentiſſimè ab omni ſalſedine multoties aqua calida* o *edulcorandi: Ille puluis ſiccus ſeruatur ad vſum medicum, & in complexionibus fortibus exhibetur maiori cum ſucceſſu intra corpus, quàm vulgares Antimonij flores albi per ſublimationem præparati* p.

Qui Butyrum illud Antimoniale prius volet rectificare, q *antequam aquam affundat, ei liberum eſto: Ita enim habebit flores candidiores.* r *Num in Chymia* ſ *aliquid præſtare poſſit hoc oleum, iudicent ij, qui illud cum auro radicaliter ſoluto fermentare, & per rotam Philoſophicam,* t *ſecundum artem requiſitam deducere norunt* u.

Vſus & Vires.

In Peſte.

Capitis morbis.

Febribus, uu *ſi fortè moueant vomitum, non formidari debet* x.

Lue Venerea y.

Lepra.

Hydrope, z *vbi plerunque ſine vomitu per inferiora ſuas operationes perficit.*

Vlceribus malignis.

Doſis.

Duo, tria vel quatuor grana a a *cum Panchymagogo, vel Conſerua Roſarum, Violarum, Vitello oui, ſyrupo Cidoniorum.*

Obſerua diligenter, vt ſemper poſt omnem purgantis Antimonij exhibitionem te in lecto contineas, bb *& paulò poſt ſumptionem ius ſorbile ſumas, ita minori moleſtia euomes, quàm ſi ventriculum habeas vacuum. Reiteretur hauſtus iuſculi aut cereuiſiæ calidæ, bis, ter, quater, ſi opus.*

a Propriè flores non ſunt, nec nimirum eleuantur ſurſum per ſublimationem, ſed saltem præcipitantur; hoc eſt, affuſa aqua communi ad liquorē butyraceum antimonij, labeſcente toto liquore tandem puluis albus apparet, quem autor florum nomine indigitat. Beguinus lib. 2. cap. 12. Tyrocinij vocat mercuriũ vitæ, vel puluerem emeticũ. Vocatur etiam puluis Angelicus, in Italia puluis Algorethi; Victorius enim Algorethus, Medicus & Phyſicus Veronenſis, id nominis ipſi dedit. Alias & aquilæ albæ nomine venit.

b Communiter per ſal & vitriolum.

c Nonnulli, vt Beguinus dimidiam partem antimonij accipit.

d In marmore; ſed cauendum eſt à fumo

qui

qui inter terendum eleuatur: eſt enim à ſulphure antimonij & ſublimato ipſo venenoſus.

e Non opus, ſi in arena fiat deſtillatio; & melius deſtillatio fit in arena.

f Externè ad collum retortæ.

g Scilicet ipſius retortæ. Finita deſtillatione liquoris omnis, vrge igne vehementiore, & da quoque ignem ſuppreſſionis per horas aliquot (ignis ſuppreſſionis, qui ſupra arenam imponitur, non *ein gedampfft Fewer*, vt malè Libauius vult,) refrigeratis vaſis omnibus, extremo collo retortæ infarctam cinnabarim collige, quæ poſtea bis vel ter ſublimata, purior ſubtiliorque redditur. Ex ea paratur præſtans Diaphoreticum, ſi eius partes æquales cum magiſteriis cranij humani, corallorum, & perlarum commiſceantur. Eius vſus eſt in Epilepſia & Paralyſi, quas ſolo ſudore repetitis vicibus, ſi bis ſingulis ſeptimanis vſurpetur, præcedentibus tamen euacuationibus (per puluerem laxatiuum ſenæ deſcriptionis Wieri) neceſſariis & appropriatis tandem tollit. Eius doſis eſt à gr. 10. ad 16. in aqua ſenecionis ad ſudandum aliquoties exhibitum. Eryſipelata capitis, præſertim in mulierculis, iſtis affectibus valde obnoxiis, mirificè ſanat. NB. Alias difficulter, ſi eryſipelas eſt ab ebullitione ſanguinis

Diaphoreticum ex Cinnabari.

Eryſipelas capitis.

menſtrui, nimirum ſi ſiat plethoricæ. Vide practicam Chymiatricam noſtræ editionis, non Francofurtenſis pag. 14. 37: 49. 52.

b Empirici.

i Scilicet ex iis.

Olei antimonij vſus externus. *l* Aliàs huius liquoris ſeu olei antimonij vſus eſt externus, in gangræna & ſpacelo. Quod ſi nimirum in gangrænoſis membris ſana pars à putreſcente terminetur, ſola illinitione circulari huius olei, putredo arcetur à ſana parte, non ſerpit latius, & ſectio ſubſequens feliciùs inſtitui poteſt. Sic circa carbunculum peſtilentialem, ſi hoc oleo circulus fiat, ille paulatim emoriendo excutitur & labitur, deinceps conuenientibus emplaſtris perſanandus.

m Vitrioli & ſalis.

n Hoc eſt, Mercurius ipſe liberatus à ſalibus corroſiuis aqua ſtillatitia dulci.

SPIRITVS VITRIOLI Philoſoſpicus.

o Frigida potius, aliàs flores fiunt flaui, aqua illa, quæ imbibiſſe dicitur vim corroſiuam ſalium, ſi per lenem euaporationem ex vitro à phlegmate liberetur, & aciditas reliqua per retortam pellatur, exhibet ſpiritum vitrioli elegantem, quem ego Philoſophi-

phicum appello. Ex ſale nimirum vitriolato communi modo non fit, ſed ex tenuiſſima illa ſubſtantia vitriolata, quam mercurius ſublimatus ab antimonio per ſuperiorem deſtillationem in olei formem liquorem redactus, antè ſublimando ex vitriolo & ſale extraxerat, & ſecum licet liquoroſus fuerit factus, id quod ſolius antimonij beneficio fit, tranſſumpſerat: quæ tandem poſt aquæ ſimplicis adiectionem ab iſto mercurio in puluerem album præcipitando in aquam ſeparatur. Eſtque hic ſpiritus vitriolatus potioris virtutis, quàm ille, qui vulgari modo perficitur. Eius guttæ iij. vel iiij. vel ad ſummum viij. in hauſtulo vini, vel vehiculo conuenienti datæ medentur febribus, luem veneream mitigant lienem, & venas meſeraicas ſoluunt, ventriculum debilitatum à phlegmate craſſo infarctum confortant, inprimis verò peſtem in aqua Vlmariæ & cardui benedicti tollunt. In melancholia hypochōdriaca mirè prodeſt. Eo etiam extrahuntur tincturæ mineralium, corallia & perlæ diſſoluuntur. Vide etiam praxin chymiatricam noſtræ editionis, non ſpuriç Francofurtenſis p. 26. 52. 100. *Vſus & doſis.*

Mercurius vitæ correctus.

p Vomitum ſimul & ſeceſſum mouet hic puluis datus cum aqua conuenienti. Idem felicius obtinetur, ſi puluis emeticus diligenter edulcoratus & exſiccatus in matraciis ſeu

phiolis, in igne arenæ fouetur, donc nimirum rubere inceperit. Hic itaque puluis poſtea ſæpius abſtracto ſpiritu vini doſi 4. vel 5. granorum tantùm per aluum purgat quaſcunque impuritates.

Mercurius vitæ catharticus.

Quod ſi cum Sale communi aliquoties diutiuſque tritus, & ſalſedo poſtea diligenter per aquam communem eluendo ablata fuerit ſolã vim per ſeceſſum purgandi obtinet. Alio modo vis emetica Mercùrio tollitur. Nitrum funde in crucibulo, adde mercurium vitæ, ſenſim eum iniiciendo & agitando, crucibulum ab igne remoueatur, Poſtea refrigeretur, & Mercurium in fundo inſtar reguli inuenies, quem exemptum aqua edulcora. Ex mercurio vitæ, prius denuò per retortam euocatis partibus minus fixis, (hac nimirum ratione, ſi fortius vrgeatur, emanabit viciſſim liquor oleaginoſus butyri Antimonialis, reliquum verò in retorta fixum manet) in crucibulo ſtrenuè igne liquefacto fit vitrũ tranſparens opacum, vel etiam, ſi diu in igne contineatur, hyacinthinum, quod minori cum moleſtia à gr. ij. per ſe ad gr. iij. in infuſione purgat, ſæpius etiam nullos ciendo vomitus. Extrahitur idem vitrum, quod ſuccinum antimonij à quibuſdam appellatur cum aceto deſtillato, quod poſtea minori doſi gr. ij. vel iij. ſudorem mouet.

Vitrum Mercurij.

q Id

q Id quod omninò neceſſarium eſt.

r Subtiliores.

ſ Tranſmutatoria.

t Igne Athanoris.

u Fuit autor in ea perſuaſione ſeductus à variis iſtis, in corroſiuis ſalinis tincturas metallicas quærentibus laboratoribus, ſed hanc operationem inanem eſſe teſtatur experientia.

v v Longe ante paroxyſmum.

x Quia febres interdum hoſpitantur in ventriculo & primis viis.

y Vide notas meas à GlucKradio editas lib. 2. cap. 13. tit. de Mercurio vitæ.

z Repetatur doſis continuo triduo iij. aut iiij. gran. ac poſtea decoctum ſarſeparillæ propinetur. Hydrop. quidem, ſed NB. in ſenioribus hæc operatio procedentiam ani operatur difficulter, aut poſtea vix ſanabilem Beguinus cum D. Vauterio, Montiſppelinſi Medico, duos quartanarios Hydropicos à præcipuis medicis derelictos hoc mercurio vitæ curauit. *Cautela.*

aa Ad ſummum.

bb Ne nempe ſentiatur frigus, quod ſymptomatum grauium cauſa eſt & autor. NB. In omnibus purgationibus cauendum, ne caput & pedes refrigerentur. *Cautela.*

FLORES ANTIMONII correcti a.

Primò habeantur flores Antimonij albi vulgari Chymicorum more præparati, ſublimatione ſcilicet, mediantibus ollis artificioſè ſibi mutuo incumbentibus: Vel ſumantur illi, qui beneficio retortæ parantur, tum pulueriſatum Antimonium arenæ puræ admixtum ſine omni capite mortuo ignis violentia in flores redigitur.

Poſtea ℞ Salis Tartari frequentiori ſolutione b *& coagulatione ſummè depurati quantum vis, & affunde tantum de aceto deſtillato, quantum pro ſolutione Salis ſufficit, abſtrahe acetum lento igne in Balneo, vel fac vt euaporet, affunde viciſſim acetum deſtillatum, vt dictum, & abſtrahe eodem modo reiterando laborem, donec* c *acetum eiuſdem ſaporis deſtillando egrediatur, quod octaua vel nona imbibitione & deſtillatione fiet. Huius igitur Salis aceti ſpiritu impragnati & exſiccati accipe exempli gratia ℥ j. & ß. Florum Antimonij alborum ℥ j. miſce & in crucibulo ad ignem* d *liqueſcant, maſſam liquefactam ferè inſtar ſanguinis rubeam effunde ſupra marmor, vbi refrixit, erit coloris cinericij: Poſtea tere materiam, & affunde illi in vitro ſequentem aquam Vitæ aromatiſatam.*

℞. *Galangæ.*

Gal-

Galliæ Moſchatæ.
Caryophyllorum.
Cinnamomi e.
Maceris ana ℥ß.
Croci ℥iij.

Terantur mediocriter, & affundatur Alcohol f *vini ſine phlegmate, in lento cinerum calore Tincturam extrahe, poſtea per declinationem aufer tinctum ſpiritum vini, & affunde recentem, donec amplius non tingatur: demum omnem Spiritum vini tinctum & aromatiſatum affunde Tartaro & Antimonio ſimul, vt dictum eſt, liquefacto, addendo Salis* g *Perlarum & Corallorum ana* ʒij. *Omnia vitro clauſo digerantur in calore cinereum per duos dies: Poſtea adaptato capitello deſtilletur lento igne ſpiritus vini remanebit in fundo Tinctura Aromatum cum puluere Antimonij & Tartari, abſtrahantur omnia ad ſiccitatem: color erit inſtar Caryophyllorum: Ita habebis Antimonium optimè præparatum. Seruetur in vitro clauſo puluis, quia in aere reſoluitur: Sine vlla formidine tutò intra corpus exhiberi poteſt.*

Vſus, Vires, & Doſis.

Mirabilia operantur hi Flores.
In peſte.
Febribus acutis.

Ma-

Mania.
Philtro.
Dementiis,
Faſcinationibus,

Morbis omnibus in vniuerſum opitulantur, quos atra bilis excitat.

Epilepſiis & aliis plurimis morbis ſuccurrunt.

Per aluum: per ſuperiora, per poros, per inſenſibilem tranſpirationem noxia copiosè expurgant.

Doſis à gr. 7. ad 8. & 10. præſertim in robuſtioribus.

a Flores Antimonij crudi in vſum medicum accerſendi non ſunt, niſi corrigantur; id quod etiam de vitro eiuſdem rectè pronuntiatum eſt. Id autor obſeruat, qui vtrumque correctum in vſum medicum adhibet. Flores antimonij fiunt communi more per ſublimationem, ſcilicet in aliquot ollis, ſupernè ad orificium cucurbitæ ſeſe inuicem excipientibus, ceu monet tyrocinium lib. 2. cap. 18. Poſſunt autem tam albi quàm flaui & rubei flores ex antimonio fieri.

FLORES ANTIMONII ALBI.

Ad albos conficiendos via eſt expedita autoris & Tyrocinij allegato loco. Sed felicius proueniunt, ſi fictilis cucurbita, ex bona ma-

materia facta & loricata, prope fundum ſit tubulata, eique poſtea in furnum firmiter collocatæ adaptentur alembici cæci ſe inuicem capientes, eaque parte, qua ſe capiunt mutuò, perforati: eorum ſint numero ſex vel plures. In ſumitate ponatur alembicus vitreus roſtratus, cui cucurbita maior ſeu regalis (*Herrnkolbe*) pro excipulo adpoſita ſit. Primùm igitur, vbi ignis gradibus ſucceſſiuè admotis cucurbita per ſe vacua ignita facta fuerit, ex antimonio trito ſeu puluere cochleare vnum paulatim & per vices per tubulum iniiciendum. Liqueſcit id ſtatim & vi ignis tolluntur flores ſurſum, in ſuperimpoſitos alembicos cæcos. Antimonium verò iniectum eſt cum ferreo ſtylo extrema parte incuruato, ſæpius per tubulum mouendum ſic nimirum citius & velocius ſurſum ferũtur. Omnibus ritè inſtitutis etiam ad remotiſſimum alembicum roſtratum flores eleuantur cum aliquota parte phlegmatis acidi, quod in cucurbitam annexam colligendum eſt. Præſtat nimirum mirè in lumbricis expellendis cum aqua vel decocto radicis gentianæ gutt. iij. iiij. vel v. ſumptæ, hic itaque eſt modus florum alborum. *Liquor contra vermes.*

FLORES ANTIMONII RUBEI.

Flores & rubei antimonij quandoque prodeunt.

deunt, quando antimonij puluis arenæ mixtus, per retortam terream vel cucurbitam fictilem ſitu obliquo expellitur. Sic nimirum antimonium ipſum flauis & rubeis floribus in excipulum cucurbitæ maioris applicatum prodit: Hi flores omnes albi & rubei eximi poſſunt, & rubei ſunt cæteris vehementiores. Flores etiam antimonij fiunt communi more per ſublimationem in aliquot ollis ſupernè ad orificium ſeſe excipientibus, igne primò non admodum valido, ſed tandem auctiore, donec prodeant tam albi quàm flauiflores. NB. Parum antimonij ſumendum eſt. Omnium commodiſſima via eſt in hunc modum.

Fiat primo cucurbita terrea, non admodum corpulenta ſeu ventriata, ſed pene æqualiter à ſuperiori orificio ad fundum faſtigiata; cui recipientis loco aliud vas ſeu inſtrumentum obliquum adaptetur, ex ſimili materia confectum, & probè coctum, duos pedes longum & extrema parte figuratum ſit in modum capitis cum roſtro ſubtus deſinente in excipulum aliud phlegmati prodeunti coaceruando vtile.

COMMODISSIMA VIA
Præparandi flores Antimonij.

℞. Antimonij ℥ ix. & in bocciam ſeu cucurbitam dictam, adaptatis inſtrumentis reli-

liquis, obliquè iacentibus, vrge ignis gradibus remiſſis primò, poſtea auctis, tandem vehementioribus per xxx. horas, & prodit antimonium in floribus partim rubeis partim purpureis in adiectum inſtrumentum eminẽs ſcilicet capitellum, ſine omni capite mortuo niſi quod cryſtalli ad ſuperiorem partem retortæ ex ipſo antimonio crudo eleuati fuerint. Flores omnes poſt finitam operationem diligenter colligendi ſunt. Doſis gr. ij. vel iij. Hi flores quidem vomitiui ſunt (rubei vehementiores) ſed ſi ex vini & mellis ſpiritu calcinentur vel circnlentur, omnem deponunt violentiam, retinebuntque ſolam deiiciendi facultatem. Violentia nimirum à cruditate, quæ menſtruorum nobilium clementia & coctione miteſcit. Spiritus vini affundatur melli, ſtet in ſublimatoria aliquandiu, poſtea deſtilletur, in fine augeatur ignis, vt ſpiritus quoque mellis transeat, & iungatur ſpiritui vini. Quinimò, iidem flores ſi in ſcutella vitrea, charta ſupernè duntaxat tecta ponantur ad mediocrem calorem fornacis per hyemen ad menſis vnius vel alterius ſpacium: agitentur quotidie bis, ne non agitari nigreſcant. Flores manent rubei, ſed tamen bene poroſi & leues. Mouent ſedes duntaxat ſine vomitu, perbenignè fæces expurgando. Doſis à gr. v. ad viij.

PILVLAE ANTIMONIALES *duplices.*

Ex floribus porro albis nobiles admodum pilulæ confici poſſunt, quæ mirabiliter operantur, & maiorem partem per aluum purgant, ſæpius per ſuperiora, ſed tum demum fortius, quando prima regio ventris impuritatum mineris, ideoque etiam ex indicationum lege exterminandis referta fuerit. Hæc autem vis vomitiua facilè tolli poteſt, relicta tantùm facultate purgandi per inferiora. Sunt igitur pilulæ Antimoniales mihi duplices: priores ſunt emeticæ, hoc eſt ἄνω καὶ κάτω, per inferiora & ſuperiora purgantes.

Poſteriores ſaltem per aluum purgant. Ambarum compoſitionem & vſum hactenus mihi in ſecretis habitum fideliter communico. Primò omnium fiat aqua fortis ex vitrioli ad flauedinem calcinati & ſalis communis ana ℔ iij. quibus adde terræ figulinæ duplum aut triplum, & miſce. Poſtea ex retorta fac igne nudo aquam, deinceps in Balneo à phlegmate deliberandam, vt ſoli nimirum ſpiritus maneant. ℞. Deinde flores antimonij albos, adde æqualem partem iſtius aquæ, & per Balneum lento igne phlegma inutile euoca: ſpiritus nimirum coaceruantur cum floribus, & aquoſitas tantùm mittitur. Affunde

re-

recentem aquam præparatam, atque denuò euoca phlegma, idque tantiſper fac, quantiſper Flores à ſpiritu adiecto probè imprægnati nihil amplius ſpirituum eiuſdem aquæ apud ſe retinere queant. Hoc igitur modo prægnantes flores ex retorta deſtilla; & diligenter excipe humiditatem aqueam, primò quidem prodeuntem. Eſt nimirum ea ſeparanda. Exeuntibus verò guttulis albicantibus ponderoſis & paruis, aliud excipulum adpodendum eſt, & oleum colligendum tam diu, donec omnia proiecta fuerint, relicto poſt ſe capite mortuo inutili. (Hic liquor prodit conſimili planè modo & facie cum butyro antimonij, ſeu Mercurio vitæ: quarè iſtius loco hic ſumi poſſe videtur.) Hoc oleum paulatim in excipulo coagulatur, & in cryſtallos concreſcit; qui de nouo ſecundà vice per retortam ſunt purificandi. Prodit nimirum idem oleum, ſed purius & elegantius. Hoc oleum eſt baſis iſtarum pilularum emeticarum, tum per aluum tantùm purgantium. Nam ſi eius olei particula in aquā deſtillatam pluuialem iniecta fuerit, præcipitatur in puluerem albiſſimum, rarum & mollem, ſæpius aqua deſtillata ab omni acrimonia eluendum; qui poſtea cum extractis purgantibus, quantum ad incorporandum ſatis ſit in pilulas à gr. j. ad iij. redactus om-

nes

nes humores noxios per aluum & ſeceſſum purgat. Si verò iſtius olei particula iniiciatur in æquiponderans oleum Tartari, per deliquium factum, ac per vnum atq; alterum diē relicta inuicem, tandem aliquoties eluendo purificata & dulcificata fuerint, flores redduntur admodum molles & delicati, qui ſimiliter cum extractis purgantibus, in pilulas redacti doſ. à gr. j ad iiij. tantùm per aluum mouent leniter & ſine omni moleſtia & tormine. Vtriuſque verò ſortis pilulæ in omnibus morbis vbi euacuatione opus eſt, adhiberi poſſunt commodiſſimè, id quod deinde in ſpecificis cæteris monebimus.

Error Crollij & aliorum.

Hinc conſtat etiam, ipſa experientia teſte, dari antimonij præparationem, nec verò vnam, ſed plures, quæ blandè tantùm per aluum moueant, ſecus quàm autor noſter infra, vbi de Panchymagogo agit, & plerique alij cum ipſo inficiantur fieri poſſe: quia neſciunt, vel planè impoſſibile eſſe ſtatuunt. Filio meo Iacobo dedi Anno 1614. 31. Octobris pilulam ex iis vnum granum ſaltem pendentem, mouit ſexies aluum fortiter ſine vllo tormine & feliciter. Florum butyri antimonij ſeu mercurij vitę vis emetica eſt ab ipſo antimonio, quæ tamen perit ſolius ſalis attritu, vt penè mitius catharticum non ſit. Inſuper leui artificio fiunt flores, per aluum

dun-

duntaxat purgantes, hoc modo: Solue Tartarum calcinatū in aqua feruente, traiice per filtrum, & poſtea phlegma leni euaporatione tolle (NB. Si ſal tartari aceti ſpiritu ſæpius imprægnatum cum triplo argillæ poſt deſtilletur per retortam, prodit arcanum tartari præſtantiſſimum, in affectibus ventriculi, renum, de oppilationibus &c.) Solutionem verò mundam in vaſculo ſerua. Funde in crucibulo antimonium crudum, fuſumque in priorem tartari ſolutionem immite. Præcipitabuntur ad fundum flores antimonij rubei. Quorum, prius per aquam communem ab omni ſalſedine liberatorum & exſiccatorum, ♃. gr. vj vel viij. vel x. adde ſulphuris vitrioli gr. ij. & propina in ſyrupo capillorum Veneris, vel alio extracto conuenienti. Mirificè, ſed admodum leniter exhauriunt etiam à diſtantiſſimis locis vel partibus, trahendo fluxus capitis & Podagricos.

SVLPHVR VITRIOLI.

Sulphur vitrioli ſic confice. ♃. Vitriolum ad albedinem in hypocauſto calido, vel in Sole calcinati q. v. ſolue in aqua calida, affunde guttatim oleum Tartari, & ſulphur vitrioli fundum petet; quod edulcoratum exſicca. Confert quoque affectibus pulmonum. Præparationes hæ, mihi perquam familiares hactenus ſeu pro ſecretis habitæ.

G *TIN-*

TINCTVRA AVRI.

NB. Hoc oleum florum rectificatum, ſi cum calce auri, diligenter præparata, coniungitur & digeritur aliquandiu per menſem vnum, aurum extrahit rubicundiſſimè; quod ſi illud oleum viciſſim inde deſtilletur, aurum eleuatur, quod ſpiritus vini ſtatim ſoluit in aurum potabile non contemnendum. Eius vires ſunt diaphoreticæ, nam eius guttæ iij. iiij. vel v. in vino exhibitæ, confeſtim ſudorem mouent, vt induſium aliquoties ſit mutandum. Oleum verò antimonij, quod prima hac deſtillatione ab auro prodiit, purgat leniter, ſoluit omnes obſtructiones, & multa alia præſtat.

b Id quod neceſſarium aliàs non procedit.
c Tandem.
d Subitò.
e Vel caſſiæ ligneæ veræ, quæ melior.
f Alioquin dicitur puluis ſine humiditate.
g Vel Magiſterij.

ELECTVARIVM *a* Antimonij.

℞. Vitrum Antimonij fuſum Sole & Luna in Aquario ſeu Piſcibus exiſtentibus: teratur ſubti-

ſubtiliter aliquoties affundendo acetum deſtillatum, b & iterum exſiccando in cineribus: Sic habebis maſſam albam, quam in puluerem teres.

Huius pulueris ſume ℥. ij.

Theriacæ c *Andromachi tantundem.*

Nucis muſcatæ ʒ. ij.

Maſticis tantundem.

Corticum Arantiorum.

Corallorum rub. præparatorum ana ʒ. ij.

Caryophillorum.

Sem. Fœniculi.

Coriandri præparati ana ℥. ij.

Pulueriſentur optimè & commiſceantur, fiatque cum myua Cydoniorum q. ſ. eſt maſſa, de qua formentur pilulæ in forma piſorum.

Vires.

Mirabiliter operantur.

In peſte.

Quartana.

Hydrope.

Longis & obfirmatis morbis.

Diuturnis putridis febribus.

Cachexia.

Melancholia.

Inſania.

Delirio.

Venenorum hauſtorum ſymptomatibus.

Doſis.

Debiliori datur pilula vna d.

Fortiori duæ, habita ratione ægrotantis virium.

Cautiones in exhibitione Antimonij & Turpeti.

1. *In exhibitione horum duorum Catharticorum cauendum, ne ſint conſtipationes,* e *dolores Colici, aut vnum membrorum principalium læſum,* f *pulmonem* g *puta, Iecur, alioquin à graui vomitu & commotione periculum* h.

2. *Quibus Antimonium offertur, iis nec ante eius aſſumptionem, nec poſt, vena eſt incidenda* i.

3. *Vbi ſeſe vomitus mouet, ſolet exhiberi offa aut ius Piſorum leuiter coctorum, vel gallinarum non pingue, aut calidæ Cereuiſiæ hauſtus, reiterando ſi opus aliquoties, vt quis facilius vomat, & medicamenti acceleretur actio.*

4. *Offerantur ſemper duabus vel tribus horis ante & poſt paſtum.*

5. *Pichrocolis & iis qui difficulter vomunt, ac qui viribus imbecillibus ſunt præditi, non temerè offerri debet, ne ſtomachus ex eius vſu grauius vellicetur, deſtendaturque, & vires ægri in totum deiiciantur.*

6. *Iis rectè datur, qui ad vomitum ſunt procliues, ſtomachum fortem habent, thoracem amplum & latum,* m *quique vomere aliàs ſunt aſ-*

aſſueti, & quibus humorũ materia ſurſum fertur.

7. Si morbus occurrit contumax, n hic maturandus cum vſu Turpeti o per duos dies, poſtea Antimonium exhibeatur.

8. In peſte ſi offeratur Antimonium, obſeruandum, vt vna opera ſupra bubonem maturatiuum p Atractiuum, ſupra Antracem Attractiuum q ponatur, alioquin inſtar ſcirrhi indureſcit, & aliquot menſes durities illa non remittit.

Ad compeſcendum Vomitum nimium in hypercatharſi.

Offertur Theriaca recèns vel Rob. r de Cidoniis: Emplaſtrum de cruſta ſ panis ventriculo imponitur: Et plantis pedum panis toſtus aceto madefactus.

Si ſummus adſit dolor capitis.

Apponitur capiti & fronti linteum madefactum aqua Lactucæ & Roſarum, cum aceto & oleo Roſarum.

a Vocatur Electarium antimonij quia vitrum antimonij rectè præparatum & aliquoties rectè correctum, cum aliis ſpeciebus theriacalibus iunctum, repræſentat medicamentum inſtar electuarij, cuius vſus multus. *Vitrum antimonij.* Vitrum autem antimonij, quod ideò dicitur quia id in vitri formam tranſparentem abit, ex ſolo puluere antimonij crudi, diutius leni igne ad cineritium colorem calcinato, men-

ſe Ianuario vel Februario, ſecundum autoris mentem, per ſe fuſum commendabilius eſt ad hanc compoſitionem, quàm illud, quod vulgari modo per boracem & antimonium crudum fieri ſolet. Eſt nimirum ſincerius, & propter influxus cæleſtes, Solis & Lunæ, Aquarij & Piſcium ſignis aqueis exiſtentium ad operationes felicius edendas præſtantius.

Tempus fundendi vitrum antimonij.

b Ad correctionem vitri antimonij ſumit autor noſter acetum deſtillatum forte, quod quidem abſonum non eſt: ſed melior, & quidem fixationi cuidam propinquior eſt illa correctio eiuſdem vitri, quæ per oleum ſeu per ſpiritum vitrioli inſtituitur: ſic nimirum leuiores & crudiores eius partes, à quibus tanta vomituriendi vis & violentia dependet, fortiùs maturantur, & vt facilius & ferè ſolùm per aluum moueat, aptius redditur. Procedendum itaque potius erit hoc modo.

VITRI ANTIMONII CORRECTIO.

In Pulueris tenuiſſimi vitri ſiccati & iuſto tempore præparati ℥ ij. inſtilla ſpiritus vel olei vitrioli correcti ʒ ij. miſce diligenter, poſtea in catino ad lentum ignem exſicca, & denuò eadem quantitate ſpiritum vitrioli affuſum euapora, idque ſepties vel etiam no-

nouies repete, ſemper prouidendo, vt puluis vitri antimonij ſingulis vicibus probè exſiccatus maneat. Hunc puluerem eadem proportione miſce poſtea cum ſpeciebus theriacalibus ab autore enumeratis, &, quod quæris, habebis magis exoptatum,

Aliam non abſimilem præparationem vitri antimonij, vide in praxi chymiatrica editionis veræ noſtræ p. 10. quod in conſerua, rotulis, pyra moſcatellina, confectura ſine nauſea aſſumi poteſt.

ANTIMONII VITRVM correctiſſimum aliud.

℞. Pulu. antimonij bene triti, miſce cum ſale communi, ana, & ſublima in tigillo lutato, & ſurgit antimonium inſtar gliſcentis materiæ ſaturninæ, coquendo ſolue ſaltem & puluerem antimonij, diligenter exſicca, & calcina poſtea moderato igne in olla ſemper mouendo & ignem intendendo, donec omnia incanduerint, tere optimè, & poſtea fluat in tigillo duplicato, igne amenio, poſtea effunde guttatim in peluim, tunc rubini colorem acquirit. Infanti gr. j. decem annorum ij. xL. annorum gr. v. in vino, purgat tantùm per ſedes, in mulſa verò per ſuperiora.

GLOBVLI EX VITRO ANTIMONII ad Febres.

Eſt & alia vitri antimonij præparatio, mihi in febribus vſitata, cuius compoſitionē huius loci communicabo, Vſum reſeruaturus ad ſpecificum febrile, de quo infra. ℞. Vitri antimonij iuſto tempore, ſi poteſt fieri, & diligentiſſimè præparati, prætereaque cum ſpiritu vitrioli albificati, & tenuiſſimè pulueriſati ℥ β. aliàs ℥ j β ſacchari candidi ʒ iij. farinæ triticeæ ℥ iiij. croci electi ʒ j. Coque cum aqua communi lento igne ad plenam ſpiſſitudinem pultis, cauendum tamen ſtudioſè, ne in fine aduratur, ſed ferè panis formam habeat: facinde globulos & diligenter reconde. Seruantur in integritate ſua quadriennium: poſtea tandem ſcabritiem contrahunt, minus deinde vtiles. Doſin & vſum docebo infra de ſpecifico febrili.

c Purgantibus vehementioribus aliquot grana Lapidis Bezoardici veri adiici debere monet Boetius à Bood in tractatu de gēmis. Id notandum. Similem ob rationem & addendum eſt Bezoardicum minerale.

d Vel per ſe vel cum debito liquore deglutienda.

e Alui.

f Vehe-

f Vehementer, cæteroquin in affectibus principalium leuioribus, etiam vſus antimonij non formidandus, nimirum multum confert.

g Aſt feliciter exhibetur in pleuritide, peripneumonia, aſthmate, empyemate & vomica. Non igitur de pulmone læſo ſimpliciter intelligendum eſt, nimirum in eius affectibus ſanum eſt remedium, exceptis eiuſdem exulcerationibus antiquioribus. In empyemate magnum arcanum.

h Cautella de antimonio. Antimonium frequenter nimis vſurpatum tandem extrahit humiditates innatas & conuulſiones excitat. Vnde in bilioſis corporibus & ſiccis tam frequens eſſe non debet. *Cautela.*

i Quales cauſas habeat autor, quod ante & poſt antimonium ſumptum vena nulla ſit incidenda, non video. Antimonium enim iiſdem pollet virtutibus purgantibus, quibus reliqua cathartica omnia. Helleborus vehementiùs mouet vomitus, ſcatet igitur antimonialibus virtutibus: at quis vnquam vetuit, poſt vel ante hellebori exhibitionem indicatione requirente, phlebotomiam? Idcirco neque in antimonij ipſius exhibitione ea formidanda. Deinde quoque experientia toties & Rulando Patri & aliis fidem fecit, vbi vel poſt aquæ benedictæ exhibitionem, quæ *An poſt ſumptum antimoniū vena ſecanda?*

tota

tota eſt antimonialis in pleuritide aliiſque morbis vena ſecta fuit, & feliciter profligato morbo, nullum inde creatum periculum.

k Lege ante, raro poſt.

l Sc. Antimonium & Turpethum.

m Longum item collum.

n Chronicus.

o Lege digeſtiui vniuerſalis ſeu Tartari vitriolati.

p Emplaſtrum.

q Vide infra de ſpecifico peſtilentiali.

r Vel ſuccus cydoniorum crudus, vel pilula vna vel doſis vna de Laudano opiato, quod citiſſime etiam vomitum compeſcit. Vide praxin chymiatricam editionis noſtræ p. 5.

ſ Cum vino & aceto cocta.

t Verbenæ potius. Vide practicam chymiatricam noſtræ editionis p. 27.

PANCHYMAGOGON *a.*

Inter omnia medicamenta Cathartica, licet nec labori nec ſumptui pepercerim, nullum tamen multiplici experimento facto potui adhuc inueſtigare, quod minori moleſtia aſſumptum operationes deſideratas felicius exequeretur, quàm Panchymagogon.

Si

Si Antimonium, quod apud vulgus propter vomitionum vehementiam infame & abominabile euaſit, ita præparari poſſet, vt ſaltem per inferiora b *ſuam obiret functionem ſine vlla vulgari vehementia, quæ tamen in aſſignatis meis præparationibus antecedentibus ipſi maxima ex parte adempta eſt, vix daretur in rerum natura Catharticum iucundius: Sed præparationem eiuſmodi ſæpiſſimè attentatam, nondum licuit Pyrotechniæ beneficio impetrare, multò minus illam apud vllum Chymicum videre, quamuis oſtentationis gratia multi de illa, vt de Auro potabili falsò glorientur.*

℞. Specierum Diarrhod. Abbat.
Diambræ c *ana ℥. j.*

Ex his Tinctura in digeſtione per quatuordecim dies, vt decet, quotidie aliquoties mouendo, per ſpiritum vini d *extrahitur & ſeorſim cuſtoditur.*

Deinde ℞. Pulpæ Colocynt. e *ʒ. vij.*
Turpeti gummoſi. ʒ. v.
Agarici optimi ℥. j.
Rad. Hellebori nigri veri ℥. ij.
Scammonij ſelecti ʒ. vj.
Foliorum Senæ ℥. iiij.
Rhab. ſelecti ʒ. iij.
Elaterij ʒ. ij.
Seminis Ebuli triti ℥. iij.
Hermodactyl. ʒ. iij.

Inci-

Incidenda incidantur, & terenda terantur, ac Spiritus vini ſpecierum tinctus, ſ his purgantibus medicamentis ſuperfundatur, ſicque in lento B. M. calore per dies octo vel quatuordecim macerentur (caue ne Spiritus vini vitrum rumpat) Tinctum poſtea Spiritum aufer per inclinationem, & recentem affunde, tamdiu, donec omnis Tinctura & vis purgatrix extracta ſit vltimo Spiritum vini g Tinctum ſimul mixtum abſtrahe in lento Balnei calore, donec craſſamentum inſtar mellis in fundo relinquatur: circa finem adde olei h Cinnamomi, Caryophillorum, Nuciſtæ ana guttas decem, Salis i Perlarum & Corallorum ana ℥. ij. Salem è fecibus calcinatis arte K extractum cum raſuræ Cranei l lotone vno maioris efficaciæ ergò admiſcere poteris. Non datur melius Catharticum, quod minori moleſtia purget.

Vſus & Doſis.

Ex hac compoſitione ſumitur à ℨ. vno ad duos ex vino Maluatico m vel alio generoſo, è iuſculo vel aliis Catapotiis aggregatiuis admixtis.

Sunt qui in vſu aliquot guttas olei Vitrioli addere ſolent.

In puluere Liquiritiæ ſine moleſtia omnes noxios humores expurgat.

Poſſunt inde efformari pilulæ & per ſe deglutiri,

tiri, vel, quod optimum, diſſoluatur in hauſtu vini Maluatici.

ALIA DESCRIPTIO.

℞. Pulpæ Colocynt. ʒ vj.
Agarici.
Scam. ſelect. ana ℥ß.
Hellebori nigri.
Specierum Diarrhod. Abb.
Aloes ſucco citrini ana ℥ j.

Extrahatur ex omnibus per Spiritum vini Eſſentia, à qua poſtea in Balneo Spiritus vini ſeparandus. Et quia in Extractione Purgantium ſæpe ſolet vis purgatrix debilitari, n *ideò quidam ſolent ad vnam partem Extractorum addere crudorum Purgantium Partem alteram: adde ergo ſuperioribus, antequam Extractum in fundo remanens planè inſpiſetur,*

Trochiſcorum Alhandal ʒ v j.
Diacryd. præparati.
Agarici Trochiſcati ana ℥ ß.
Aloes Epatici ℥ j.

Omnia ſint pulueriſata, & redigantur in maſſam iuſtæ conſiſtentiæ.

Doſis à gr. 10, ad 15. & 20 forma pilulari.

a Hæc deſcriptio Panchymagogi eſt Iſaaci Hollandi inuentum, reperitur nimirum in opere eius vegetabili, eſtque valdè commendabile.

dabile. Tyrocinium illud inter extracta retulit lib. 2. c. 9. Panchymagogon autem dicitur præterea, quod omnes humores trahat.

An detur Antimoniũ ſolum per inferiora purgans?

b Quæ de deſiderato antimonij ſola per aluum deturbandi vi pollentis voto adiicit autor, reclamant diſſidentium opinionum iudicia, quæ eſt experientia, & teſtimonium tot clariſſimorum virorum. Præparatur nimirum antimonium ſola per aluum mouendi vi præditum: Antimonio nimirum omnis vis emetica adimitur, ita vt nec ſupra nec infra moueat, ſolam diaphoreſin procreet: Id autem fit ab arte. Si itaque ars omnem poteſt adimere vim purgandi, ergo ſolam quæ per aluum ducit in eodem retinere poteſt, alteram mitigare vel prorſus tollere: Vtrumque nimirum eſt pars operationis ſolius tam per aluum quàm per vomitum. Quod itaque totum abolet, poteſt etiam alterutrum abolere: Sic igitur autor noſter paulo ante flores antimonij correxit, ne nimirum tam vehementer ſurſum moueant. Sic ibidem in notis ad flores antimonij diximus eoſdem flores circulatione per nobiliora menſtrua ſpiritus vini & mellis, denique per ſimplicem digeſtionem cicurari, ne ſurſum moueant. Et flores antimonij ſola tritione cũ ſale cõmuni aliquandiu continuata vim vomendi amittunt.

SPI-

SPIRITVS VITRIOLI PVRGANS.

Inſuper ſi vitrum antimonij puluerifatum, aut etiam Flores cum oleo vel ſpiritu vitrioli non (quod probè notandum) rectificato ad ſupereminentiam duorum digitorum olei vel ſpiritus infundantur in matratio, & relinquantur aliquandiu in calore leni, fit extractio nigro-punicea. Eius guttæ 4. 5. 6. vſque ad 10. in aliquo liquore conuenienti exhibitæ tantum per aluum impuritates ventris feliciter, ſine omni noxa, nauſea, & vomitu educunt; catharticum admodum vtile, & multis morbis accommodatum. Ab experientia itaque ſtandum potius quàm temerè pronunciandum.

c His addunt alij Maſtiches, roſ. rubrarum, ſeminis aniſi, fæniculi ana ℥ 1 ß.

d Alij commodius extractionem per aquã cinnamomi cum vino paratam inſtituunt.

e antiquæ.

f Eſſentia chymica.

g Solue in eo menſtruo Aloes ſuccotrinæ ℥ ij. traiice per filtrum adde ſuperioribus.

h Olea adiicienda in pauxillo ſpiritu vini ſolui poſſunt & debent, ſic nimirum cum extractis miſcentur.

i Magiſteria potius.

k Aqua

k Aqua fæniculi.

l Vel oſſium microcoſmi calcinatorum.

An ad extracta purgantium ſpiritus vini adhiberi debeat?

m Si indureſcit cum ſpiritu roſarum vel violarum diſtemperetur, poſtea in maluatico diſſoluatur.

n Vtrum ad extracta purgantia conficienda ſpiritus vini pro idoneo menſtruo adhiberi poſſit; poſt alios multos diſputat autor Tyrocinij chymici lib. 2. cap. 9. de extractis. Exiſtimat autem, quod in nonnullis vis purgans, digeſtione per ſpiritum vini, infringatur: aſt committere videtur elenchum: non enim infringit, ſed eam ad ſe non trahit. Facultas enim purgantium hoſpitatur in ſale volatili mercuriali: ea itaque deſiderat ſimile menſtruum, cuius ſymbolum eſt idem cum eodem quod extrahendum eſt. Spiritus autem vini ſulphureus eſt, naturamque ſulphuris retinet ita que ille attrahit ex rebus id, quod ſuæ naturæ eſt, nimirum ſulphur; ſales mercuriales intactos relinquit: is itaque potius ad eorum extractionem facit, quorum eſſentia conſiſtit in ſulphure, qualia ſunt diaphoretica; de purgantibus non item. Nec hanc noſtram ſententiam labefactare poteſt eorum opinio, quæ contrarium perſuadere conatur, quod ſcilicet nulla vis purgandi in illis relinquatur, quibus ſpiritus vini affunditur; dicunt enim, extrahi quidem vim catharticam à ſpiritu vini.

ni, ſed ab eo non facilè ſeparari poſſe, ſed dum abſtrahitur, eam ſecum rapere. Verum diuerſum dictat experientia. Nam primò, quomodo ſpiritus vini poteſt attrahere ad ſe id, quod non eſt ſuæ naturæ, vti modo dictum? Deinde ſi vim purgandi planè extrahat ad ſe id, quod non eſt ſuæ naturæ, vti modo dictum? Deinde ſi vim purgandi planè extrahat, qui fit, quod, vbi eiuſmodi extractum, hoc menſtruo inquinatum, poſtea probè exſiccatum fuerit, accommodatum aliud affuſum, vim catharticam, in ipſo adhuc deliteſcentem, optimè in apricum proferat? Et tandem quod additur, vim catharticam à ſpiritu vini non facilè ſeparari poſſe, huic itidem experientia manifeſtò repugnat. Quis enim negabit, quod ſpiritus vini, menſtrui loco in extracto colocynthidis adhibitus non facilè à tinctura purgante ſeparari poſſit? Quocirca nec vis purgandi in vini ſpiritu figitur: magmata enim purgantium, à ſpiritu vini, extractionis miniſterio abſoluto, relicta, aliis menſtruis poſtea excitata, vim purgandi, à vini ſpiritu non attractam, demum, mittunt, quæ nulla eſſet. Ad extracta itaque purgantium, excepta colocynthide, ſcammonea, elaterio, quorum vehementia per ſpiritum vini corrigitur, rectè conficienda, inſeruiunt alia menſtrua, qualia ſuut, hy-

dromel vinoſum, vinum canariæ, ſerum lactis, aquæ pomorum redolentium, betonicæ fæniculi, aniſi, roſarum, vlmariæ, cardui benedicti, fumariæ & ſimilium, vbi imprimis ſemper guttulæ aliquot olei tartari, per deliquium concinnati admixtæ fuerint; ſic enim illæ ſal Mercuriale citius aggrediuntur ac ad ſe rapiunt. Ex his omnibus ſatis liquet, quænam cauſa, quod in extractis ſæpe vis purgatrix debilitetur, vt non raro purgantia quædam in ſubſtantia in praxi addere ſoleamus. Quamobrem bene notandũ & animaduertendum, quænam huic, vel illi purganti menſtrua ſint adhibenda.

Sic paraui panchymagogum Anno 1515. menſe Decembri.

℞. Foliorum ſennæ ſelectiſſ. ℥ iiij.
Rad. Hellebori nigri veri ℥ iij.
Turbethi gummoſi.
Polypodij quercini.
Agarici albiſſimi.
Pulpæ colocynthidis ana ℥ ij.
Medullæ ſeminis carthami.
Rhabarbari electi.
Hermodactylorum ana ℥ j ß.
Scammonij fini ℥ j.
Elaterij ℥ß.
Spec. aromatic caryophillat. ʒ iij.
Spec. Diambiæ.

Corti-

Corticum citri ana ℥ ij.

F. Extract. cum aqua cinnamomi cum vino facta. Huius extracti ſimplicis erant ℥ viij. addidi ℥ iij. Balſami aloetici, addidi quoque.

Magiſterij perlarum.
Corallorum ana ʒ ß.
Olei macis.
Cinnamomi.
Caryophillorum ana gutt. x.

Doſis eſt à gr. 10. ad ʒ j. pro ratione & modo eorum qui purgantur. Vide Panſam in libro de proroganda vita 1. parte 2. p. 113.

Sic paraui Panchymagogum Anno 1629. Menſe Octobri.

℞. Aloes ſuccoetrinæ ℔ ß.
Rhabarbari optimi ℥ v.
Foliorum ſenæ ſelectiſſ. ℥ iiij.
Agarici albiſſimi ℥ iij.
Turbethi electi ℥ ij. ß.
Rhad. Mechoacannæ albiſſimæ ℥ ij.
Rad. Gellebori nigri veri ℥ ß.
Pulpæ colocynthidis ℥ j.
Radicum chelapu.
Scammonij ana ʒ v.
Rad. Eſulæ præparatæ ʒ ß.
Hermodactylorum ʒ iij.
Cinnamomi acuti.
Zingiberis albiſſimi.

Macis ana ʒ ij.
Galangæ.
Zedoariæ.
Caryophillorum.
Cardamomi.
Corticum citri.
Squinanthi ana ʒ j.

Infuſio fiat cum ſpiritu vini q. ſ. & aquæ fœniculi vel aniſi ℔ j. per octiduum, ſingulis diebus agitando, poſtea coletur per linteum cum expreſſione forti, fiatque extractum: adde in fine reliqua quæ Crollius addit: in primis addatur extractioni eſſentia ſpec. Diambræ, Diarhodonis. M. omnia exactè.

ALIA NON MINUS FACILIS & nobilis.

℞. Foliorũ ſenæ ſine omnibus ſtipitibus ℥ ij.
Rhabarbari electi ℥ j ß.
Rhad. Hellebori nigri Auſtriaci ℥ j.
Turbethi albi gumoſi.
Polypodij querni.
Trochiſcorum alhandal.
Agarici Trochiſcati ana ℥ ß.
Medullæ ſeminis carthami.
Myrrhæ rubræ ſelectæ ana ʒ iij.
Spec. aromat. Caryophillat.
Diambræ ana ʒ ij.

Cor-

Corticum citri ʒ j.

Conciſa & contuſa extrahantur ſimul omnia cum affuſione ſpiritus vini & aquæ cinnamomi ana ℔ j ß. poſtea exprimatur; fæces denuo extrahantur cum ſola aqua cinnamomi tenuiori, percoletur poſtea ſecundum mentem Crollij. Extracto adde extracti aloes cum aqua betonicæ vel veronicæ facti ℥ iij. Fiat miſtio, deinceps ad maiorem conſiſtentiam in calido redigendum; adde olei Caryophillorum gutt. x. Doſis à gr. x. ad. xx.

ALIA DESCRIPTIO.

℞. Rhabarbari.
Turbethi optimi.
Pulpæ colocynthidis.
Agarici albiſſimi ana ℥ ij.
Hellebori nigri veri ℥ j ß.
Albi ℥ ß.
Zingiberis albi ℥ j.
Rad. Cucumeris aſinini.
Hermodactylorum.
Euphorbij ana ℥ ß.
Squinanthi.
Rad. Aſari ana ʒ ij.

Digerantur per horas 24. in ſ. q. aquæ aniſi vaſe clauſo, deinde bulliant ad lentum ignem ad medietatis conſumptionem, cola

& inſpiſſa, adde.

Scamonij pulueriſati ʒ vj.
Aloes ſuccotrinæ optimæ ℥ j.
Benzoini.
Moſchi.
Ambræ gryſeæ ana gr. vij.
Camphoræ ℈ ß.
Illine oleo aniſi.

PANCHYMAGOGON ALIVD.

℞. Rad. Ireos.
Cyperi,
Alari.
Angelicæ.
Ligni aloes ana ʒ j.
Rad. Cucumeris aſinini ʒ ij.
Turbethi albi gummoſi ℥ j.
Croci.
Squinanthi ana ʒ ß.
Rhabarbari optimi.
Agarici Albiſſimi ana ℥ j.
Hellebori nigri veri.
Diagridij ana ℥ j ß.
Pulpæ colocynthidis ʒ vj.
Aloes ſuccotrinæ ℥ ij.

Diſſolue Aloen & Diagridium in ſ.q. aquæ flent in B. per dies 3. aut plures ſæpius agitando, reliqua infunde in ſ. q. Sp. vini non-

nun-

nunquam mouendo, poſtea euaporando ad extractiones conſiſtentiam: Miſce vtrumque extractum, adde.

Moſchi.
Ambræ.
Camphoræ ana gr. x.

Et redige in iuſtam pilularem maſſam, illine oleo aniſi.

EXTRACTVM MECHOACANNAE.

℞. Rad. Mechoacannæ electæ, non carioſæ ℥ iij.
Turbethi gummoſi & albi ℥ j.
Zingiberis albi ʒ ij.
Rad. Polypodij ℥ß.

Inciſis craſſo modo affunde ſpiritus vini optimi, aquæ betonicæ & quidem eius, quæ ab aloe eſt abſtracta, ana ℔ ß. ſtet ad biduum in loco calido ac macerentur in vaſe vitreo clauſo, deinde fiat ſuccorum expreſſio fortiſſima ſub prælo: fæcibus relictis aliam affunde aquam betonicæ, vt parum emineat, deinde maceratum exprime, expreſſi liquores colligantur, & adde.

Mannæ puriſſimæ ʒ ij.
Scammonij mundati ʒ j.

Agitando miſceantur, adde.

Spiritus Vitrioli gutt. v.

Olei cinnamomi gutt. iij.
Doſis ℨ j. plus minus.

EXTRACTVM COLOCYNTHIDIS ET Scammonij ad incorporationem florum Antimonij præparatorum de quibus ſupra ſæpius.

℞. Colocynthidis non recentis, ſed ab aliquot annis reſeruatæ ſine interioribus arillis & nucleis ℔ ß.

Scammonij puri & electi ℥ iij.

Inciſa extrahantur cum ſpiritu vini, donec omnia extracta fuerint, poſtea ſeruato menſtruo ad conſiſtentiam idem cum eodem ſpiritu vini antea vſurpato ſolue, & reiectis fæcibus ſeruatoque menſtruo per deſtillationem denuò coagula & ſerua. Doſis per ſe à gr. xij. ad xv. Eius vſum in pilulis cum eodem incorporandis valde probo.

SCAMMONII VERA præparatio *a.*

℞. *Scammonij ſelecti non adulterati ℔ ß. teratur & cribretur, poſtea affundatur parum ſucci Roſarum pallidarum, vel quòd melius ſylueſtriũ* b *expreſſi & colati (addita vna atque altera guttula ſpiritus Vitrioli. In frigido ſeruatur ille*

ſuc-

ſuccus ad vſum, ne (aceſcat) ac in Sole ſeu retrò fornacem exſiccatio inſtituatur. Hæc imbibitio & exſiccatio c *vigeſies ſeu trigeſies renouetur, ſic enim lenta, viſcoſa ac tenax malignitas Scammonij diſſipatur, quæ alioquin adhæſione ſua in ventriculi tunicis tormina & cruciatus excitare conſueuit. Qui volet, poterit priori ſucco ad libitum ſucci Cidoniorum expreſſi & depurati dimidiam partem adiungere: ſic efficacius & minori moleſtia purgabit: & cum hoc Scammonio præparato poteris omnium Catharticorum vim purgantem excitare & acuere.*

Vſus.

In multis morbis Euacuatione d *de egentibus.*

Doſis.

Grana quinque: Robuſtiori à g. 12. *ad.* 15. & 20. *offerri poſſunt* c.

Formentur inde pilulæ, vel in puluerem poſt exſiccationem teritur, & grana 15. *vel* 20. *illius pulueris in ſyrupo Roſaceo offeruntur.*

OPTIMA SCAMMONII præparatio.

Scammonium ſelectum præparetur per imbibitiones & exſiccationes reiteratas cum ſucco Roſarum, vt iam dictum eſt, deinde ad manus ſit bonum Alcohol vini f *ſine phlegmate (in quo per* 24. *horas prius in Balneo maduerit tantil-*

lum

lum ſem. Aniſi, Fœniculi, Cinnamomi & Spicæ nardi) quantitate tanta quæ ſufficiat pro extrahenda Tinctura ſeu Scammonij eſſentia, affundatur ad eminentiam trium vel quatuor digitorum Scammonio mediocriter trito, & in Balneo Mariæ per tres vel quatuor dies ſtent, quotidie aliquoties mouendo, ſic Spiritus vini Tincturam extrahet: Tinctum Spiritum purum per inclinationem aufer, & affunde nouum Spiritum reiterando laborem, donec nullum Alcohol amplius tingatur. Poſtea omnis Spiritus Tinctus mixtus abſtrahatur in Balneo Mariæ, remanebit Scammonium inſtar mellis in fundo, quod vlterius exſiccetur calore leni in vaſe conuenienti. De hoc Extracto adhuc molli inſtar panis recens cocti ſumatur ℥ j. & ſucci Cidoniorum depurati ℥iiij. ſucci depurati Roſarum rubearum ℥ j. miſce omnia in vaſe conuenienti vitreo, & lento calore effundatur Extractum in ſuccum, meuendo paulatim ſpatula argentea, vt ſucci exhalent, & Extractum priorem acquirat conſiſtentiam pro efformandis pilulis. Antequam planè omnis humor exhalet, ad ℥ j. Scammonij adde Salis ſeu magiſterij Perlarum & Corallorum ana ʒ. j. Efformentur pilulæ j. ij. vel iij. Ita habebis præſtantiſſimum Catharticum, quod ſine moleſtia & nauſea purgabit.

Doſis.

A granis 10. ad 12. & 20.

Nota

Nota in extractione Scammonij, quod proprium habeat, vt ſubſidat, antequam humore priuetur: Itaque ſi duas partes Spiritus vini vel liquoris per alembicum à Tinctura traduxeris, poteris deſinere, & cum Balneum refixit, vitrum eximes, in quo ad fundum videbis deiectum Scammonium, vel etiam pendere in reſiduo liquore inſtar liquidæ picis colore pellucido:

Hoc loco induſtrij obiter admoniti ſint, poſſe debita quantitate Eſſentiam Cathartici (vnius vel plurium) Spiritu vini extractam & eidem adhuc immixtam, Electuario Cidoniorum vel Citriorum opaco ſeu pellucido circa finem decoctionis ſupra lentum calorem miſceri, & poſtea ad iuſtam conſiſtentiam ſecundum artem denuò incoqui, ita remanebit vis purgans Electuariis immixta poſt Spiritus vini euaporationem.

Hæc Cathartica debita doſi in minima quantitate, neceſſitate exigente delicatulis & nauſeabundis, cum magno emolumento & nulla ægrotantium moleſtia aut animaduerſione, fraude honeſta, fuco ingenioſo, & officioſo, Medicis à Platone permiſſo mendacio poſſont exhiberi cùm nullum ingratum præ ſe ferant ſaporem.

PRAEPARATIO SCAMMONII breuior.

a Scammonij vtilem quidem, ſed valde la-

laborioſum, autor noſter hic proponit, breuiorem, faciliorem, nec ἀνεργεία ſua carentem propono hanc præparationem. ℞. Scãmonium finum ſeu electum in marmore tenuiſſimè tritũ, imbibe cum pauxillo ſpiritus vitrioli vel ſulphuris per cãpanã facti, adiiciendo 3. vel 4. guttas (alias pro quantitate ſcãmonij guttas aliquot) olei ſtillatij ex ſemine aniſi vel fæniculi, contere diligenter, & quàm diutiſſimè, vt fiat maſſa inſtar picis viſcida, quam in veſicam ceu alias pilularum maſſas adſeruare ſolent, ſerua. Hæc nimirum præparatio cum ſpiritu vitrioli; eſt planè Philoſophica. Cùm nimirum antimoniũ exuberanti calefaciendi qualitate, quæ à Mercurio & ſale volatili mordicante dependet, præditum ſit, hoc nobili menſtruo perfectè corrigatur. Nec nimirum poteſt mordicans illud ſal amplius vigere, ſed retunditur quaſi, & ad beneficam operationem redigitur iſtud, per mortificationem, ab actione ex ſpiritu vitrioli & oleo aniſi contraria proficiſcentem. Eandem rationem & modũ in euphorbio ritè dextreque præparando & corrigendo neceſſarium eſſe obſeruarunt chymici, quod ſanè nullo modo in pilulas aliàq; concinnanda inde remedia admittendum fuerit, niſi genuinam hanc præparationem ſapientis manus admiſerit. Huius præparati

Vera ſcammonij correctio per ſpiritum vitrioli.

ti

ti ſcammonij doſis à gr. xv. ad xxv. purgat leniter & ſine moleſtia. Poteſt idem ſupplere vicem extracti colocynthidis & ſcammonij ad incorporationem pilularum mercurialium & antimonialium ante præſcripti. Vſus ipſius planè neceſſarius eſt ad Turpetum minerale. Huius grana ij. iij. vel jv. in ſcammonij hoc modo præparati gr. xv. inuoluta, in lue venerea repetitis vicibus exhibita, potenter morbum aggrediuntur. Quidam ſucco chelidoniæ antimonium corrigunt & quidem optimè. Cæterum eodem modo præparantur omnes ſucci purgantes, aloe, elaterium, Gummi de Peru &c. Mitigatur nimirum hoc modo eorum vehementi, & facilius intra corpus, forma pilulari ſcilicet ſumuntur.

b Scilicet dimidiam partem. Is nimirum ſuccus aſtringit, itaque impedit vim purgandi.

c Scammonium non præparatum 1. Flatus mordaces gignit. 2. Inflammat acredinis exuberantia ſpiritus, febres hac ratione excitat. 3. Vehementer attrahit & aperit. 4. Abradit acri ſucco inteſtina, diſenteriam, teneſmum excitat. 5. Obeſt cordi, iecori, ventriculo ſubſtantiæ proprietate. *Scammonij non præparati noxa.*

d Præſertim bilioſis.

e Accommodentur hæ doſes ad reliqua etiam

etiam purgantia, conſideratione tamen facultatis ſingulorum.

f Scammonium etiam cum aqua maioranæ vel aliqua odorifera calida macerando extrahitur, poſtmodum ſeparatur & noua affunditur dum nihil amplius extrahit. Abſtracta tum per Balneum aqua, in fundo reſidet ſcammonium purum & candicans, deinceps ex præſcripto autoris cum ſuccis cydonioru͂ & roſarum depuratis ad conſiſtentiam pilularum redigendum.

SPECIFICVM PVRGANS Paracelſi *a*.

Primò Purificatio Vitrioli à Sulphure fiat ſequenti modo.

℞ Vitriolum Vngaricum, b *&* *ſolue in aqua communi in aheno cupreo, ſoluto inſperge oleum Tartari* c *commune, ad tres libras Vitrioli unciæ quatuor olei Tartari circiter requiruntur, refrigeſcant unà, poſteà quod clarum eſt aufer*, q *Sulphur enim fœtidum huic operationi inidoneum, inſtar argillæ fundum petiit: claram ſolutionem fac paulatim euaporare donec ferè cruſtam incipiat obducere, poſtea in frigido in lapillos concreſcet Vitriolum, quod ſeruetur.*

Secundò Deſtillatio Spiritus Tartari inſtituitur in hunc modum:

℞ ℔ ij

♃. ℔ ij. *Tartari albi crudi; e aſſunde menſuram* ℔ *Spiritus vini, clauſo vaſis orificio in calido hypocauſto, per quatuordecim dies vna digerantur: Poſtea deſtilla in lento cinerum igne donec incipiant guttæ flauæ oleoſæ egredi, vbi ceſſandum. Egreſſum Spiritum ſeorſim ſerua, caput mortuum permitte, vt igne forti tamdiu euaporet, donec Tartarus mediocriter calcinatus ſit non tamen ad albedinem, ſed in colore nigro deſinendum: ſupra hunc Tartarum affunde priorem Spiritum egreſſum, ſtet per tres dies in Balnei putrefactione, poſtea deſtilletur primò in arena, deinde in aperto igne fortiſſimo, per alembicum lutatum non nimis altum, ſic requiſitus Tartari ſpiritus elicitur.*

Tertiò accipe remanentis prioris Tartari calcinati (è quo Spiritus extractus eſt) ℔ j. *Vitrioli præparati, vt ſuprà dictum eſt, libram quoque vnam, trita b miſce in vitro magno, affunde iam antè deſtillatum Tartari ſpiritum, addita menſura vini albi generoſi & antiqui: Vitrum claudatur alembico cæco, ſtet quatuordecim dies in lento calore: poſtea deſtillare incipe, Primò lentiſſimo igne in arena, vt ſaltem ſubtilis Spiritus vini, Tartari & Vitrioli aſcendat, quē ſeorſim diligenter collectum aſſeruato: vbi iam phlegma dulce egreditur, illud ſeorſim colligito: poſtea materiam iterum tere, concreſcit enim, & deſtilla vehementi igne aperto in retorta luto obducta,*

ducta, primò tamen paulatim incipiendo, ne materia liqueſcat: vltimò fortiſſimo igne pelle (vt in præparatione olei Vitrioli fieri ſolet) donec ſpiritus omnes egreſſi ſint. Hos vltimos ſpiritus fortes miſce cum primis ſubtilibus ſpiritibus; medium enim phlegma dulce nullius vſus abiiciendum.

Quartò, iam extrahe è capite mortuo Salem ſecundum artem notam, beneficio Aquæ ♄ *communis, ſi opus ſit, reuerberetur materia, & iterum extrahatur. Hanc reuerberationem & extractionem toties reitera, donec omnis ſalſedo extracta ſit. Extractiones* i *Salium miſce, & aquam euaporando abſtrahe. Salem ſuper marmor tritum pone in alembico oblongo, affunde ad eminentiam trium vel quatuor digitorum proprios ſpiritus, primos videlicet ſubtiles & vltimos fortes (etſi aliquid phlegmatis adhuc immixtum ſit, nil inde incommodi) collocetur in B. M. per aliquot dies, tunc extrahit ſpiritus è ſalibus ſuam propriam eſſentiam,* K *quicquid ſolutum & extractum eſt leniter per inclinationē effunde, ac affunde plus de remanente ſpiritu, denuo extrahat reiterando tandiu, donec ſpiritus extrahendo non amplius coloretur.*

Quintò, has ſpiritus extractiones miſce & coboba in B. M. ad quatuordecim dies, ſemper quod egreſſum eſt reaffundendo: vltimò in arena fortiter deſtilla quicquid vult egredi: quod re-

ſiduum

ſiduum eſt pelle igne aperto, tunc ſalia vna cum ſpiritu egrediuntur.

Sextò, egreſſos ſales cum ſpiritibus cobob a in B. M. ad placitum, ſic ſalia ſponte incipient ſe repercutere, craſſo modo & viſibili in fundum (fit inde liquor albus inſtar calcis Lunæ in aqua valenti l ſolutæ) ac tum in B. M. ſubtili calore ſpiritus proprius poteſt abſtrahi, vt materia in fundo ad pulticulæ conſiſtentiam remaneat.

Et ſic purgans ſpecificum non ſine magno labore & tempore paratum eſt.

Modus parandi facilior in ſecunda operationis reiteratione.

Reſiduus ſpiritus, poſt primam abſolutam operationem vltimò abſtractus, pro ſecunda præparatione poteſt aſſeruari, ita labor erit facilior, videlicet vt ſaltem vulgaris Vitrioli ſalem & ſalem Tartari m *accipias in æquali pondere, & hoc ſpiritu ex illis Eſſentiam ſeu Sales extrahas, & modo prædicto in omnibus procedas.*

Quia autem Purgatiuum in magna copia citò fieri non poteſt, neque ſolum Realgaria n *minerалia, ſed etiam Terreſtres* o *Impuritates à corpore microcoſmi expurgari debeant, abbreuiationis ergò quædam herbarum Salia extracta fieri poſſunt per alembicum volatilia, & in æquali pondere cum ſpecifico Purgante miſceri & ex-*

biberi ſimul in Doſi priori, tunc efficacius ſolet operari.

Salia herbarum ita præparantur.

℞. *Hellebori nigri,*
Cardui benedicti, } *herbas & radices.*
Imperatoriæ,
Rad. Petroſelini, Angelicæ,
Centaureæ, Pimpinellæ,
Tormentillæ, Chelidoniæ,
Herbarum & florum Cichorij,
Herbarum Hyperici, Aronis,
Vincetoxici, Verbaſci,
Pentaphylli ana omnium pro libitu.

Siccentur in vmbra, non in Sole: incidantur & ponantur in doliolo affuſa aqua incoctionis tantilli Lupuli & Fermenti, fermententur in hypocauſto, ♀ *ſæpius mouendo per tres ſeptimanas,* ♄ *poſtea deſtilla in veſica cuprea, vt moris eſt, cum refrigerio ſpirituum, ſicuti in deſtillatione Spiritus vini fieri ſolet: Hunc ſpiritum mediocriter rectifica,* ♄ *non tamen ad ſummum.* ☿ *Fæces remanentes (poteris illis ſiccas ſimiles herbas addere, vt habeas maiorem copiam)* ☿☿ *in cineres redige, & ſalem extrahe: Sali exſiccato affunde ſpiritum proprium, vt in B. M. ſpacio aliquot dierum eſſentiam eliciat, effunde hunc, & affunde nouum reiterando donec non amplius extrahat.*

x Ex-

x *Extractiones miſce & cohoba aliquot dies in B. M. (ſi fortè faces fundum peterent, has per tritorium chartæ Emporeticæ ſeparare poteris) poſtea inbullıente Balneo deſtılla, tunc Sal ſimul aſcendit: ſi fortè aliquid remaneret, plus ſpiritus affunde, ac iterum cohoba, & tum in arena deſtilla: quicquid egreſſum eſt accipiatur, & affundatur bona quantitas ſui phlegmatis, y ſtent in loco frigido, tunc ſubtile deſtillatum Sal fundum petit, ſpiritum per inclinationem aufer & ſerua pro ſecundo Extractionis vſu, quod fundum petiit, parum edulcorari poteſt, & exſiccari in hypocauſto, tunc reſtabit z Sal Herbarum efficaciſſimum in vſu medico, cuius.*

Vſus ſecundum Theophraſtum talis eſt:

℞. partem vnam Specifici aa *purgantis, partem alteram Eſſentiæ Croci Orientalis cum S. v. extractæ, à qua Spiritus vini non ſeparatus eſt, circula duas vel tres ſeptimanas, & ad vſum ſerua. Datur etiam ſine eſſentia Croci, ſed præſtat cum illa propter Cordis confortationem.*

Vires, Modus exhibendi, Doſis.

In omnibus morbis euacuatione egentibus ſine diſcriminine. bb

In omnibus putrefactionibus & ſuperfluis humiditatibus corporis vndecunque proueniant.

Datur in vino vel abſinthite, Maluatico, inſculo, ſucco Roſarum, ventriculo ieiuno.

Prouectioris ætatis hominibus, vtpote 20. 30. 40. & 50. annorum grana quatuor dantur: adoleſcentibus quindecim annorum grana tria, pueris & infantibus duo grana. Incaleſcant per horam poſt ſumptionem in lecto, deinde ſurgat patiens, ambulet, vel ſedeat, ſi in duabus horis non operatur, eandem Doſin denuo exhibe, ieiunet tres horas cum cuſtodia cc integri diei ab aere. Quacunque via operetur, ne ſis ſollicitus, ſiue per vomitum, ſedes, ſudorem, vrinam. Sequenti die quieſcat patiens. Tercia die auge Doſin dimidia parte (vt ſi ante grana quatuor exhibueris, iam ſex offeras) ſeruet Diætam primi diei: ſequenti iterum quieſcat. Si neceſſitas flagitat, offer tertia, quarta, quinta, ſexta vice, prout morbus eſt longus. dd *Sufficientiæ* ee *hoc ſignũ eſt: Dum ſupereſt in corpore Impuritas, purgat & diſcurrit in membris hinc inde, & præcipuè in Centro morbi dolorem excitat. In defectu Impuritatis non facit dolorem, & vix amplius purgat, quia humorem radicalem* ff *non aggreditur more vulgarium Catharticorum.*

r Par. libro 4. Archidox. Specifici purgantis præparationem breuiter deſcribit. Iubet nimirum magiſterium vitrioli cum magiſterio Tartari ad æquales partes eſſentiæ Croci coniungere, inque pelicano per menſis vnius ſpatium digerere. Quomodo verò magiſteria fiant non exprimit: nec in vllo

Par.

Par. ſcripto veſtigium exſtat vllius modi ad hanc præparationem neceſſarij. Solertes autem artifices mentem Par. quantum potuerunt aliquantulum conſequuti, hanc deſcriptionem ab autore noſtro propoſitam, certitudine quidem ſua non carentem, ſed laborioſam admodum & tædio plenam, ſubſtituerunt. Eam verò vt progenuina agnoſcamus, cauſæ in promptu ſunt nullæ. Par. nimirum technoergemata ad leges naturæ commenſurata haud difficilia eſſe probè nouimus. Ea itaque quo faciliora, eò magis occultata, & periphraſitum dictionum, tum deſcriptionum pro more obſcurata ab eodem Par. Nos prius autoris verba conſiderabimus, poſtea faciliorem modum huis purgantis ſpecifici præparandi ex praxi & experientia propria fideliter monſtrabo.

b Cæruleum.

c Per deliquium.

d Decanta.

e Melior eſt cremor Tartari, de quo egimus, in digeſtiuo vniuerſali.

f Libras quatuor.

g Admiſta argilla ſicca vel alia terra, quæ ſit ad materiam tripla. Si argilla admiſta non eſt, liqueſcit materia.

h Calidæ.

i Priores & poſteriores.

k Cum quadam flauedine tendente ad rubedinem.

l Forti.

m Siue ſeorſim ſiue coniunctim extractum.

n Hoc eſt, impuritatis exaltatæ vt in morbis acutis, peſte &c.

o Tartarum in morbis chronicis.

p Nonnulli planè omittunt imperatoriam, Angelicam, pimpinellam, chelidonium, vincetoxicum, pentaphyllum.

q Vel alio loco calido.

r Donec aciditatem quandam contraxiſſe viſæ ſint.

ſ Lege Iuniperi aut aliorum ſpirituum ex vegetabilibus vel etiam ſeminibus.

t Deſtilla igne lento.

u Non ex toto, vt nimirum aliquid phlegmatis ſecum retineat.

vv Cinerum & fæcum.

x Aut quod melius, procede ſtatim cum illis, ſicut paulo poſt in deſtillatione ſpiritus Tartari dicetur.

y Antea poſt rectificationem ſpiritum reſidui.

z In fundo.

aa Hoc eſt, ♃. Specifici purgantis, eſſen-

ſentiæ, croci, ſpecifici vegetabilis ana q.p.

bb Non conſiderato eo humore, qui peccare videtur, ſiue ſit bilis, ſiue ſit pituita.

cc Alioquin grauia ſequuntur ſymptomata.

dd Semper tamen reſpiciendum ad naturam ipſius ægroti.

ee Purgantis.

ff Hoc eſt, vires non labefactat.

MODVS FACILIOR PRAEPARANDI Specificum, purgans Par.

Compendioſior & ad elaborandum facilior eſt modus à me inuentus & ſæpius elaboratus. Deſtilletur ſpiritus Tartari ceu præcipit autor infra de Diaphoreticis, ſine tamen adiectione ſpiritus vini. Iſtius ℔ j. adde ſpiritus vini ℔ij. ſpiritus vitrioli rectificati ℥ ij. & ſimul ſuper colcathar vitrioli & caput mortuum Tartari, ex quo nempe ſpiritus prolectus, poſtea autem ad nigredinem calcinatũ fuerit, affunde inq. vaſe bene clauſo, digere in Balneo Mariæ per dies pluſculos. Tandem deſtilla per retortam igne nudo; ſed ab initio admodum miti & lento, ne nimirum ſpiritus, qui tenerrimi ſunt exhalent & pereant. In fine vrge igne vehementiori: Hæc deſtillatio vix trium dierum ſpatio abſoluitur. Ex eo ca-

pite mortuo quod poſt deſtillationem hanc reliquum fuerit, prius tamen in furno figulino probè vehementerque calcinato, elice vulgari modo ſal, ac cum præcedenti ſpiritu deſtillato per quindecim dies in Balneo Mariæ digere, tandem vtrumque cum argilla ſicca, vel etiam cum pumice calcinato impaſta; & ex retorta terrea igne aperto deſtilla. Sic prodibit cum ſpiritu ipſum ſal omne ſpirituoſum factum, ac eidem liquori prolectò miſcebitur Hunc verò liquorem ſecundum autorem per iteratas vices cohoba, hoc eſt aliquoties deſtilla, vel ſaltem in Balnei digeſtione relinque, donec ſponte ſua ſales in fundo repercuſſi, apparere inceperint, exoptatæ denique purgationi inſeruientes. Lucraberis hac ratione plus quàm dimidium temporis, alias prolixiori illæ præparationi inſumendum, nec bonitate ſua autoris modus proponderat, cùm compendioſior conficiendi ratio prolixitate & multitudine operationum præſtantior ſit. Doſis & vſus extat apud autorem.

MODVS MAGISTRALIS ARCANORVM & Vegetabilium.

Poſſunt autem ex illis vegetabilibus ad ſpecificum purgatiuum neceſſariis, quemad-

admodum ex aliis omnibus arcana ſubtilia quodam modo extrahi, nondum quidem multis cognita: ſed tamen planè Philoſophica: conſeruantur nimirum integræ omnes virtutes, quibus alioquin crudæ vigent, præterea rediguntur in liquorem palato & ſtomacho gratum. cuius minima pars tantum poteſt, quantum integra quotacumque. Eum modum diſcipulis meis omnibus fideliter commendo, vt ſincerè ſibi traditum, ſanctè quoque cuſtodiant. Ex herbis quibuslibet & radicibus; nominatim vero ex iis, de quibus autor noſter præcipit, ſiue omnibus viridibus ſiue quibuſdam exſiccatis: vno & eodem tempore non omnes haberi poſſunt fermentatis aliquantum & digeſtis fac ſpiritum & phlegma: illum à phlegmate partim ſeparatum ſerua ſeorſim quemadmodum & phlegma. Ex capite mortuo calcinato more communi cum phlegmate ſalia elice, vt fiant lixiuia, quæ euaporata ad olei formam quandam ſubſtantiam coniunge cum ſuo ſpiritu antea reſeruato, ac miſce cum triplo vel quadruplo aut argillæ aut pumicis calcinati, & ex retorta igne paulatim inualeſcente deſtilla in receptaculũ ampliſſimum, cuius in fundo prius poſita etiã ſint vegetabilia in medíocri quantitate cõiuncta, ſi ex pluribus, vel vnum

ſo-

ſolum, ſi ex vno ſolo ſaltem fiat deſtillatio (non quidem planè ſicca, ſed aliquantulum flaccida, humore ſcilicet elementari vel aduentitio aliquantulum iam tum abſumto) prodibit ſpiritus ac ſimul quoque ſalia ſpiritualiter, quæ iniecta vegetabilia calcinabuntnr, quaſi in ſeſe contracta videantur, ac liquor erit rubeus. Peracta deſtillatione, omne quod in receptaculo fuerit, deſtilla per retortam ex reuerberio clauſo, & prodibit liquor rubicundus cum aliquo fœtore, omnibus aliis vehiculis poſtea miſcibilis in ſeſe retinens totā facultatē totius mixti. Poteſt exhiberi per ſe vel in aliis appropriatis vehiculis à ℥ j. ad plures. Quod ſi ſpecificum purgans ſupra ex vitriolo, Tartaro factum & cum croci eſſentia miſtum pondere ſuo in iſtiuſmodi liquore, vel ex aliis herbis quas autor noſter appoſuit, vel etiā ex aliis prædicto modo præparatis, appropriatis tamen & conuenientibus propinatum fuerit, felicius effectum ſuū ſortietur: atque hac ratione tam realgaria, quàm terreſtres impuritates exactius ex corpore exterminabit.

IV.
DIVRETICVM. a

QVia non per aluum excerni volunt omnium morborum Impuritates, igitur Diureticis & Diaphoreticis opus. b

a Diu-

a Diuretica varia è variis præparata exhibentur, non vulgaria verò ſunt & eiuſmodi. 1. Aqua ex nucleis perſicorum puluerisat. cū vino maluatico maceratorum deſtillata, cochlear vnum exhibitum efficaciſſimum eſt. Silices albiſſimi fluuiatiles igniti in vino generoſo extinguantur toties, donec planè in puluerem redacti fuerint, quod in terna quarta exſtinctione fieri ſolet. 3. Olei ceræ 3. vel 4. guttæ in aqua vrticæ maioris exhibitæ, inūcto ſimul loco affecto cum oleis ceræ, laterum, ſcorpionum, fortiter ad vrinæ & calculi expulſionem faciunt. 4. Iulepus Diureticus & oxymel Diureticum, vide in practica chymiatrica noſtræ editionis p. 17.

b Diuretica autem non ſemper nec vbique applicanda.

I. SAL SVCCINI. *a*

Huius præparandi modum paulò poſt olei Succini deſcriptionem indicabo.

Doſis & Vſus.

A granis tribus ad 4. 6. 8. *&* 10. *in aqua Petroſelini ſeu Ononidis.*

Mirabiliter pellit remoratam vrinam. b

a Alij fortiter calcinati capite mortuo ſuccini in oleo deſtillati ſal fixum, per aquam communem collectum, & crebris ſolutionibus

bus & coagulationibus purificatum cum ſale volatili iungũnt, ac totius compoſitionis ℨ j. cũ ʒ ij. viſci quercini in aqua radicũ vel florum pæoniæ ter exhibent, vel ante, vel in ipſo paroxyſmo, omnemq; epilepſiam, modò à tranſplantatione non prouenientem, hoc modo curant, pręmiſſis tamen iuxta methodum præmittendis.

b Summum etiam ſecretum in partu difficili facilitando.

II. SPIRITVS SALIS. *a*

℞. *Salis Craconienſis* b *natiui*, *vel Salis marini exſiccati vel calcinati* c ℔ *iiij. affundendo aquam pluialem*, *impaſta vel malaxa* d *cum albæ argillæ figulinæ recentis*, & *per ſetaceum cribratæ libris duabus* (*vel quod melius*, *argillæ loco ſumatur matrix*, *ſi haberi poſſit*, *ſeu cortex Terram ſigillatam inuoluens* & *proximè ambiens*, & *è qua terra ſigillata tanquam nucleus eruitur*, *ſic enim efficaciorem liquorem ad vſus medicos habebis*) *inde facias orbiculos rotundos ſeu oblongos*, *quos retro fornacem ad duritiem exſiccatos impone retortæ terreæ luto obductæ*, *uix ad dimietatem impletæ iungatur Recipiẽs ſatis capax*, & *ſeruatis Ignis gradibus*, *donec phlegma egreſſum eſt*, *vltimò pelle forti* & *indeſinenti igne aperto continuando*,

do,

do, donec ſpiritus albi omnes egreſſi ſunt. Deſtillatio eadem quæ in paranda aqua Forti adhiberi ſolet e.

Vſus & Doſis.

Duæ vel tres f *guttæ in aqua Cardui benedicti & Parietariæ ſubitò remoratam pellunt vrinam, ſicuti etiam aqua Vitæ per ſe optimè à phlegmate rectificata facit.*

Obſeruationes de Spiritu ſeu Oleo Salis.

Mirum quod hic Spiritus cum Sale communi ſingularem anthiphathiam, & naturam contrariam g *habet.*

Primò, ratione Sitis: Sal commune excitat ſitim: Spiritus hic pellit eandem, quod manifeſtè apparet in hydropicis.

Secundò, ratione Putrefactionis: Sal commune omnia à putrefactione præſeruat, & mordax eſt: Spiritus hic abſumit, h *corrodendo ſpatio vnius diei, at ſine dolore, quicquid in vulneribus aut affectionibus aliis putredini obnoxiam.*

Tertiò, ratione Guſtus: Sal commune eſt acre & mordax: Spiritus habet ſaporem γλυκύπικρον, & odorem ſucci expreſſi è pomis agreſtibus.

Se-

Sequuntur vires & virtutes Olei, ſecundùm Par.

Sal ſimplex, omnium condimentorum condimentum, omne ſtomacho inſuaue inſuetumque ſuaue & nutritioni aptum facit, & cùm putredinem neſciat, maximè omnia à putredine vendicat, & naturali corpori ſalutaris, humanæ naturæ adeò cõducibilis, vt ſine eo viuere neſciamus, corporibus inditus quicquid adeſt humidi abſumit, & quod reliquum eſt ſolidæ ſubſtantiæ adſtrictione contrahit, vnde corpora condita ſiccat, & à putredine vindicat. Hæ igitur virtutes, cum crudo inſint Sali, quantò potiores Spiritui eius conuenienter præparato?

1. *Par. illo vſus eſt in omnibus morbis in menſe* i *ſemper tres guttas exhibendo: Renouat* K *Hominem, præſertim ſi aliquot folia auri in illo ſoluantur Sal enim omnia* l *præſeruat. Alioquin etiam ſpiritum Salis feliciter cum oleo Vitrioli miſcuit,* m *& poſtea ad varios morbos intra corpus cum maximo ſucceſſu exhibuit præſertim in hydropicis cum aqua Abſinthij.*

2. *Leproſos,* n *& alios tam virorum quàm mulierum morbos* o *in vino ſumptum ſanat, & ſanguinem purificat.*

3. *In hydrope miſcetur Sali Abſynthij, vel aliquot guttæ offeruntur in aqua Abſynthij,* quo-

quotidie, donec Hydrops in paucis diebus euaneſcat.

4. *Ad confortationem capitis in aqua Lauendulæ, Maioranæ, Saluiæ.*

5. *Ad cor in aquis Cordialibus frigidis, Violarum, Roſarum, item Borraginis, Meliſſæ.*

6. *Ad Stomachum, cum aqua Menthæ, ita appetentiam cibi auget.*

7. *Ad Hepar cum Cichorio, Lactuca, Carduo benedicto.*

8. *Ad Splenem, cum Endiuia, Portulacâ.*

9. *In Peſte, cum aqua appropriata Cordiali: Infecta etiam* p *regio illo vngatur, apoſtema retrocedit; & venenum ſine noxa expellitur per aliud emunctorium.*

Si guttæ quatuor cum ℥ß. Electuarij q *Iuniperini offerantur, expectato ſudore, vt ſingulare commendat Theophraſtus in Peſte & Venenis quia cor confortat & ſanguinem purificat.*

10. *In aceto ſi offerat, pellit ſudorem Anglicum* r.

11. *Renes & Veſicam expurgat, & calculum rumpit. Vſus eius cum Balneo* ſ *certò iuuat.*

12. *Lumbricos pellunt aliquot guttæ in Aqua Artemiſiæ* t.

13. *Hernioſos* u *Par. in loco affecto hoc liquore vnxit,* uu *adhibito Balneo Hernioſo* x: *aliquot etiam guttæ intra corpus dentur, ita*

in-

intra paucos dies patiens ſanabitur.

14. *In Colica, duæ vel quinque guttæ in forti vino præſentaneum remedium* z.

15. *Pellunt febres* aa *etiam diuturnas guttæ quatuor in aqua Vitæ* bb.

16. *In Ictero* cc *tres vel quatuor guttæ proſunt, continuetur, donec patiens ſit reſtitutus, quod fit in tribus ſeptimanis* dd.

17. *In Iliaca, Dyſenteria, Paralyſi, Apoplexia, Podagra in aquis appropiatis* ee.

18. *Vlcera interna etiam ſanat.*

Doſis.

4. 5. & 7. *guttæ in cochl. vini Maluatici, vel aqua Cinnamomi, vel alia appropriata.*

Vſus eius ab extra.

1. *Cum aquis appropriatis mixta, vtiliter parti dolenti Podagricæ inungitur.*

2. *Penetrat omnes venas, carnem, oſſa, & promouet omnium vlcerum curam.*

3. *Vbi membra contracta,* ff *& de ſede mota ſunt, ſiue ſit contractura, ſiue Apoſtemata, inunctio inſtituatur, cum appropriatis vnguentis.*

4. *Omnia vlcera cacoethea, inſanabilia, fœtida, vt Fiſtulam, Cancrum, Lupum, & ſimilia Phagedænica cum inunctione continuata in paruo tempore ſanabis.*

a Ele-

a Elegantior fit ſpiritus ſalis, ſi ille ex Muria ſeu ſale marino, vt ſale Hiſpanico, Gallico cum terra ſigillata cruda in tripla, aut quadrupla proportione mixto, tandem per retortam igne forti & nudo per gradus aucto deſtillatur. Sed in hiſce ſalis deſtillationibus primo non totum ſal in ſpiritum abit, ſed in capite mortuo tum adhuc reſidet poteſt verò ex eodem capite mortuo ſal liberari per aquam communem, in qua illud caput mortuum coctum fuerit. Vnde idem ſal ſpiritui primo loco aduenienti adiectum inque calido loco aliquandiu digeſtum, tandem cum noua terra ſigillata diligenter exſiccata coniunctum fuerit, ſubinde repetitis vicibus vniuerſa ſubſtantia ſalis in forma ſpiritus tranſibit. Quantum nimirum ſalis primo deſtillati ſpiritus in repetitis digeſtionibus ſoluunt, tanto ſingulis deſtillationibus ſpiritus augeatur, vt nimirum poſtremo totus ſal, ſi ita placuerit. abiturus ſit. Hoc ſpiritu puriori aurum potabile optimũ præparatur. Extrahit nimirum tincturam relicto in fundo corpore auri albo, luna fixa nominata.

SPIRITVS SALIS COMPOSITVS.

Eſt & alius ſpiritus ſalis elegantior & purior,

rior, magnarum virtutum, ſed compoſitus ex nitro & ſale communi confectus, cuius præparatio compendioſior eſt talis.

℞. Nitri puriſſimi & ſalis communis decrepiti ana q. p. miſce cum tripla quantitate (alij quadrupla) argillæ ſiccæ & exinde igne nudo more ſolito ſpiritum prouoca. Huius ſpiritus ℞. ℔ j. adde ſalis communis fuſi ℥ iiij. digere aliquandiu, vt nimirum ſal adiectum à ſpiritu ſolui poſſit, & protinus per retortam deſtilla. Augebis hac ratione ſpiritũ & fortiorẽ reddes, quem eodẽ planè modo cum nouo ſale fuſo eadem quantitate ſumpto pro lubitu toties augebis, quoties & quamdiu placuerit. Ab illo ſpiritu per Balneum Mariæ abſtrahe phlegma, & deinceps ex retorta ſpiritum rectifica, tandem cum alcohol vini coniunge ana, poſtea circulando, cohobando inuicem ſpiritus iſtos, vini nimirum & ſalium inſeparabiliter vnitorum. Hic ſpiritus adeo reſiſtit ſiti, vt hydropici non expetant per triduum.

Poteſt etiam ex ſale marino dulce oleum elici hoc modo. Soluatur illud in aqua pluuiali deſtillata, & filtretur & calcinetur igne moderato ſemper mouendo, ne fluat, idque fiat 15. aut ſæpius, poſtea idem ſal extrahatur cum ſpiritu vini optimo, quo ablato ſal lapilleſcet, ex iſtis cryſtallis cum argilla

gilla vel terra ſigillata cruda impaſtatis fiat more vſitato ſpiritus fulgeſcens, vlterius cum alcohole vini coniungendus, & ſæpius cum eo per cohobia deſtillandus. Glorioſa eſt admodum apud chymicos de oleo ſalis dulci oſtentatio, ſed nunquam demonſtrari poteſt. Tale nimirum oleum ſatis dulce ſeu ſpiritus ſalis dulcis, ab ipſo ſale nulla deſtillatione elici poteſt abſque ſpiritu vini vel olei Tartari. Spiritus itaque vini ſolus eſt, qui dulcedinem hanc procurat, ſiue ab initio cum ſale deſtillando coniungatur, ſiue poſtea ſpiritus ſalis cum eodem ſæpius cohobando, deſtilletur: ſic nimirum non alio modo omnem acrimoniam à ſpiritu ſalis aufert, eumque ſubdulcem reddit, ſimili modo in cæteris ſpiritibus idem efficiendo.

b. Præſertim antiqu. Recens hic ſal difficile emittit ſuos ſpiritus, facilius ſi iam vetuſtus vt 20. vel 30. annorum.

c Hoc eſt, decrepitati ſeu leuiter vſti.

d Sal fuſum nullum planè ſpiritum de ſe emittit, niſi viciſſim diſcontinuetur.

CRYSTALLI SALIS DVLCES inſtar ſacchari.

e Sal etiam in ſummam dulcedinem hac

genuina & philoſophica ſic rediges: Fiat primo retorta terrea ampla & fortis: ita tamen vt ex ſuperiori capacitate vētris exterius fiſtula terrea perpēdiculariter penè in mediū corpus retortæ deſinat, quæ ſit foris orificij latiores, ſed intus anguſtioris. Iam igitur ſalis communis vel marini, qui melior eſt, ℔ iij. vel iiij. imponantur, & vaſe ad deſtillandum cum recipiente adoptato capaciſſimo, tamdiu per gradus augeatur ignis, donec ſal intus fluat, tum per fiſtulam vna vel altera guttula aquæ frigidæ immitatur, & è veſtigio orificio fiſtulæ prominente terra figulina præparata obſtructo, in retorta ſpirituū copia mediante humiditate ſoluitur Hoc nimirum toties cum aqua frigida continuandum eſt, donec maſſa ſalis hac ratione in ſpiritum fuerit redacta. Ab eo autem per lenem deſtillationem Balnei remoueatur phlegma, reliquumque frigidiori loco exponatur, & ſubcreſcent lapilli inſtar nitri, ſacchari dulcedinem referentes, qui per deliquium in liquorem diſſolui poſſunt, & guttæ v. vel vj. pluribus diebus hydropicis exhibitæ omnem ſitim tollunt, illis integro quatriduo, vel etiam pluribus diebus potum nullum expetentibus. Eſſentialem nimirum humiditatem, quæ multum in hydropicis exhauritur, ſpiritus ſalis adiuuat, & ventri-

Vſus & doſis.

Hydropis cura.

triculum & reliqua viſcera corroborat. Sal verò tanquam miſtum corpus eſſentialem humiditatem aliàs non promouet, ſed etiã aufert. Sitis itaque à ſumpto ſale non minuitur, ſed promouetur. Si ad ℔ j. ſalis exſiccati, accipiantur ℔ ij. carbonum pulueriſat. optimeque miſceantur, ex ℔ ſalis accipies ℔ j. ſpirituum.

f Ad viij. vel xij.

g Id non aliunde dependet, quam à ratione mixtionis, ſal nimirum tanquam corpus mixtum habet in ſe partes diuerſas, quarum ſingulæ alias atque alias habent qualitates & alios effectus. Coniunctum verò id oſtendunt, quod mixti eſt.

h Eſt nimirum tenuis, igitur facilè penetrat.

i Potius in ſeptimana.

k Hoc autem potius de oleo compoſito ex ſale & nitro facto prædicandum.

l Lege conſeruat.

m Proportione longa.

n Lepra Græcorum eſt ſanabilis, Iudæorum autem inſanabilis, niſi digito Dei ſanetur.

o Cutaneos.

p Corporis regio.

q Mellis.

r Et alios humores ſuperfluos.

ſ Diuretico emolliente, parietariæ, maluæ, meliloti.

t Vel mellis.

u Recentes.

vv Cum pinguedine erinacei.

x Quod ſit ex chamomilla, meliloto, debita inſuper ligatura. Balſamum ſalis Gēmæ vide in Practica chymiatrica de bubonocele, enterocele, & epiplocele p. 168. noſtræ editionis.

y Præſertim flatulenta ſi aluus ſit libera.

z Compoſitus præfertur, præſertim ſi cum ſpiritu vini ſit miſtus.

aa Præſertim ventriculi.

bb Ante paroxyſmum exhibitæ.

cc Planè inueterato, in decocto fragariæ, mane & veſperi.

dd Citus.

ee Olei bubuli in maio deſtillati, fraxini, filicis.

ff Par. hoc modo operatus eſt: Miſcuit oleum ſalis cum æquali portione olei vitrioli & ſpiritus Terebinthinæ prudenter & guttatim (propter ſtrepitum & efferueſcentiæ periculum) ſeparatim. Videbis materiam viſcidam & nigram phlegmati innatare. Hæc coniuncta & bene mixta rectifica, accipies lapidum parum, illa in ſpiritu Terebinthinæ miſcendo, poſtea membra contra-

tracta prius cum Balneo ſequenti lota inunxit.

℞. Summit. origani.
Iuniperi.
Fol. quercus.
Abſinthij.
Gallitrichi ana M iiij. vel v.
Conorum abietum, (*Danzapffen der langſten*) num. vj. vel vij.

Coque cum aqua communi ad iuſtam coctionem. Vtrumque ſæpius repetiit, donec omnia membra fuerunt reſtituta, ſæpius ſpatio octidui vnam curam abſoluit. Magnũ hoc ſæpe vſũ habet in aridura membrorum, *In ſchvvindung der Glieder*, in inueteratis contracturis, adde oleum ſuccini. Prodeſt membrum affectum poſt inunctionẽ inuoluere pelli vulpinæ. Contracturis nimirum valde ſuccurit. Vide practicam chymiatricam noſtræ editionis p. 236. *Aridura remedium.*

SPIRITVS SALIS NITRI. *a*

Eodem planè modo b *& ſimili Ignis regimine Spiritus Salis Nitri deſtillatur, qui per fumum rubicundum egreditur,*

Hoc ſaltem notandum quod ad j *partem Salis Petræ purificati, tres partes argillæ figulinæ admiſceri ſolent, pro efformandis globis oblon-*

gis, poſt exſiccationem demum ad opus adhibendis.

Vſus & Doſis.

In Colica: c *Et hoc nemini videatur mirum, ſiquidem in ſimili affectu crudum Nitrum nonnulli offerunt: nam ſpiritus Salis microcoſmici efferueſcentia & malignitas ex huius debito vſu mirà inhibetur & reprimitur.*

In Pleureſi.

Prunella d.

Miſcetur cum ana Spiritus vini, & de illa mixtura dantur ℈ ij. vel ʒ integra in hauſtu aquæ Fontanæ tepidæ. Si in Colica vtimur, tunc ab extra vmbilicus oleo Nuciſtæ expreßo cum tantillo Zibeti admixto inungitur: Intolerabiles cruciatus & dolores confeſtim non ſolùm ſedat, ſed & diſcutit & reſoluit malignos, crudos, nitroſos atque vitioſos humores, qui niſi impediantur, ne ad partes neruoſas & articulos repant, quod non rarò fit propter certam ſympathiam, qua cum talibus membris habent illi humores aliquid mixti, condolenda ſequitur articulorum impotentia, laxatio & reſolutio: Circa finem curæ e *Enulæ Campanæ vſus Salem reſolutum efficaciter expellit: Porro Nitri ſeu Salis Fuſilis vires reconditæ à Filiis Hermetis ſemper in magno pretio fuerunt habitæ.*

a Nitrum animale eſt, vegetabile & minera-

nerale: Idemque in his omnibus vires exſe-rere animaduertitur. Finita huius ſpiritus deſtillatione omnia prius bene refrigereſcãt & relinquantur aliquandiu, donec ſpiritus probè conquieuerint, quod ſpatio v. vel vj. dierum & noctium fieri ſolet. N B. In albedine phlegmatica latent ſpiritus corroſiui, minus vtiles ad opus medico chymicum. Horum verò ſpirituum rubeſcentium ex ℔ j. vix ℥ j ß. vel ℥ ij. recipies. Quare, ſi optimè procedere voles, phlegma ſeorſim, & rubeſcentes ſpiritus etiam ſeorſim accipies.

b Melius procedit operatio ſine globorum efformatione, ſi nempe ſaltem terra bene admiſceatur pulueri ſalis nitri, ac tandem ipſa deſtillatio inſtituatur.

c Ante vſum huius ſpiritus aluus prius ſoluenda eſt. Datur cum aquæ fontanæ tepidæ ℥ ij. mixturæ ex ſpiritu vini & nitro, mouet ſudores & confeſtim ſedat dolores colicos. Vide Praxin chymiatricam noſtræ editionis p. 111. de colica paſſione. *Cautela*

d Datur etiam hic ſpiritus, loco refrigerij in febribus inconuenientibus vehiculis ſcilicet in aqua endiuiæ, cichorij, taraxici, & ad ſitim ſedandum à gutt. vj. ad xj. conuenientior exhibetur ipſo lapide Prunellæ, quia nauſeam interdum excitat. *Decoctum enulae*

e Non in fine tantum, ſed etiam in principio

cipio colicæ, Eunulæ decoctum mirificè valet.

℞. Radicum Enulæ in taleolas inciſæ ℥j.
Seminis Fæniculi puluerif. ℥ß.
Aquæ meliſſæ ℔ ij. vel iij.

Coque in diplomate ad horam vnam & dimidiam, poſtea per manicam Hippocratis cola colati primum hauſtum veſperi ituro cubitum, ſecundum mane, tertium etiã veſperi, & ita perge, ſi opus eſt, & cura erit abſoluta.

V.

DIAPHORETICVM.

Multi ſunt morbi qui ſaltem per ſudorem & pororum emunctoria curari volunt, vt Peſtes & Pleureſes.

SVdor in Peſte & Morbo Vngarico a *eſt vniuerſalis euacuatio Veneni totius corporis, non in ſanguine modo, ſed etiam in habitu* b *corporis, adeoque in omnibus partibus hærentis. Huius ſudoris beneficio Venenum, quod circumſtans frigus ad cor propulerat, excluditur: Nã vt attractione ſpiritus,* c *ſimul etiam venenatam auram attrahimus, ita ſudore oportet illud ipſum ex omnibus membris exterminari: Nulla enim corporis pars, licet parua, aeris eſt expers: proinde ſudare omnes poſſunt: Ideo ſudor eſt vniuerſalis euacuatio, ſiquidem ferè tertia pars omnium morborum, qui corpus huma-*

manum infeſtant, per ſudorem curari poſſunt.

ANTIMONIVM Diaphoreticum d.

℞. ℥ j. e *Mercurij ſublimati per Vitriolum & Salem, adde iij.* ℥ *Antimonij Vngarici, terantur inuicem & miſceantur, ac retortæ Vitreæ* f *luto munitæ om nia indantur, adiuncto receptaculo clauſo, deſtillatio fiat in arena cum Ignis regimine; ne guttæ in collo inſtar Butyri congelentur, eo apparente mox carbo ignitus cum forcipe admouẽdus erit tam propè, vt vitro non noceat, & tamen reſoluat, idque toties iterandum, quoties neceſſe fuerit: Liquorem egreſſum ſemel rectifica* g: *poſtea calore* h *liquefactum effunde in vitrum capax* i, *quod collum longum habeat, & affunde aquam Regis (alij ſolo Spiritu nitri* k *vtuntur) guttatim ſaliẽ, fiat propter ſtrepitũ* l *& efferueſcentiæ periculum, vbi videris totam materiam ſolutam eſſe planè, affunde exempli gratia ſi* ℥ ß. *olei fuit, etiam lotonem vnum auri* m *in aqua Regis ſeorſim prius ſoluti, ita mixtio manebit clara, non turbida, & rubicundiſſimi coloris alioquin niſi ita proceſſeris, turbida fiet ſolutio, & aurum non verè ſe incorporabit, ac poſt abſtractionẽ apparebunt adhuc auri ſcintillæ micãtes.*

tes, Totã hanc claram & rubicundiſſimã ſolutionem pone in alembico bene lutato, addito capitello & receptaculo, iuncturis bene munitis, ſeruatis poſtea gradibus Ignis Incipe phlegma abſtrahere (ſpacio duorum dierum operatio abſoluitur) vltimò fortificando Ignem ita, vt fundus Cucurbitæ candeſcat: Parumſe ſublimat quod abſoluto opere, vaſe refrigerato & fracto abiiciendum: reliquum in fundo etiam in parietibus hærebit, colore ſubſtauo, inſtar Terræ ſicciſſimæ & biantis, nullius ferè ſaporis: adhæret linguæ ſine corroſione inſtar cornu adu-ſti & calcinati. A ℔ j. olei habebis poſt exſiccationem libram Terræ dimidiam. Calx illa fixa non eſt edulcoranda, niſi velis, ſed in crucibulo per dimidiam horam ignienda: Mirum, quod examen Ignis in crucibulo ſuſtineat, & omnia corroſiua in ipſa mortua ſint.

In vſu Chymico, quamuis hæc terra ſitiens fixa ſit, beneficio vulgaris Sulphuris arte admixti, auro influxu peculiari induſtria maneat admixta, non tamen in cineritio optatæ & expectatæ fixioni ſolet reſpondere.

In vſu medico vnum eſt è Spagiricis medicamentis maximè πολύχρηστον.

Conſtitit mihi ferè ducentis Daleris, ego candido lectori cum reliquis gratis communico.

Vires & vſus.

Arcanum ſummum in variis & ferè omnibus

bus

bus morbis per ſudorem & vrinam operans efficaciſſimè, non purgat, q *nec debilitat ægrotantes, ſed plurimum ſudorem & vrinam* r *moderatè ciendo, ratione auri* ſ *additi Naturam confortat.*

In Lue Venerea t.
Peſte u.
Podagra uu.
Hydrope x.
Febribus y.
Obſtructionibus & doloribus Lienis z.
Calculo aa.

Doſis 3.5.7.8. grana in aquis conuenientibus.

Circumferuntur deſcriptiones Mercurij Vitæ, quibus nonnulli hoc corroſiuum oleum per cornu Ceruicum Saturni eſſentia eſſenſificatum in puluerem Diaphoreticum redigere conantur. Operoſus eſt labor, bb *nec propria experientia optatum & deſideratum videre licuit euentum. Nã adhuc acredinem retinet ille puluis, nec ita fixus eſt vt hic noſter, per dicta corroſiua fixatus, quæ in hac operatione omnia moriuntur & euaneſcunt, quod ſummè mirandum* cc *eſt. Ergo hac deſcriptione contentus ſis, lector beneuole, qua tibi vix offeretur alia melior..*

a Febribus malignis omnibus.

b Scilicet tota ſubſtantia, membranis, muſculis, carne.

c Aeris

c Aeris per anhelationem.

d Antimonium Diaphoreticum hactenus appellaui Bezoardicum minerale, ab ipſo Quercetano ſæpius dilaudatum, nec quantum opinor, ab alio, quam à me primum erutum, & quidem anſa cogitandi mihi data Fratre Baſilio Valentino, qui in additamento ad claues Philoſophicas ſub titulo antimonij, vbi butyri mentionem faciens, tandem concludit & pronunciat: Idem oleum (ſic nimirum vocat butyrum antimonij) poteſt amplius præparati cum adiectione aquæ factæ ex petrarum ſerpente *Aus der ſteinſchlange*, & neceſſario aromate, non illo, quod ex Indiis adfertur, *Nothvvendiger Gevvirz nicht die aus India gebracht vvird.* Puluis ille, inquit vlterius, inſignes poſſidet vires ad exterminandos veteratos multos & exulceratos morbos, ſub quibus verbis Baſilius Monachus Bezoardici præparationem occultam deſcribit. Facit nimirum ex ſale Petræ, *der ſteinſchlangen*, cum ſale communi, *das beſte Gervvirz*, aquam, cuius beneficio aut ſolius, aut cum aqua Regis, butyrum illud valde corroſiuum planè emoritur, & in puluerem Bezoardicum conuertitur. Libauius in explicando variè ſe torquet, id quod magis carpendi, quàm inquirendi ſtudio facit, vide in tomo altero

arca-

arcanorum chymicorum cap. 32. de igne naturæ, & in eodem t. apocalypſeos hermeticæ partis prioris cap. 9. & 10. Certum autem eſt, Libauium, vt de aliis ita de confectione huius Bezoardici iudicare inſtar Argi foris oculatiſſimi, domi vero Tyreſiæ Nunquam verò is loquaculam linguam cum experientia chymica coniunxit, aut ſi fecit non tamen ita fecit, quemadmodum bonum artificem facere decet. Ergo hominis procacitatem ſcribendi non miror, & forſan oſtendam publicè vbinam is fuerit in laboratorio, quod is totus profitetur, atque ego ſic, qualis in balneo canis. Cæterum neque Crollium neque me aliquid noui protuliſſe lubenter fatemur, neque ea vnquam vtriuſque noſtrum mens fuit. Rubeum verò hoc idem antimonium diaphoreticum, vel propriis vel aliis verbis deſcripſiſſe, ceu Libauius ad finem d. 18. cap. partis prioris Apoc. Hermeticæ friuole aſſerere audet, mendacium eſt, cuius merito Libauium ſuperſedere decuiſſet. Rubeus in libello de deſtillationibus, præter quem ab ipſo nihil editum eſt, toto capite 22. Sect. 2. agit de ſtibio vel antimonio eiuſque præparationibus variis, ac in fine facit mentionem medicinæ ex Mercurio ſublimato, Regulo antimonij & auro, ſeorſim in aqua ſeparationum ſolutæ,

lutæ, confuſæ & cohobiis deſtillatæ, in rubeum puluerem crematæ. Sed quantum is diſtat ab antimonio Diaphoretico? Hic etiam ſi antimonium ad butyri confectioné aſciſcitur; de eius tamen ſubſtantia parum aut nihil ingreditur: ibi regulus egreditur & figitur totus. Deinde Mercurius ſublimatus cum illo rubeo puluere rubeus vix manet, ſed in ſingulis deſtillationibus aquæ fortis tandem aſcendit, atque licet aliquid maneat, idem tamen in calcinatione totum cum fumo abit, hic verò mercurius ſublimatus, qui eſt butyrum antimonij, figitur Tertio puluis ille Rubeus Rubei eſt corroſiuus: Bezoardicum verò minerale neutiquã. Poſtremò puluis Rubei eſt idem cum auro vitæ, itaque inter Mercurios præcipitatos numeratur, eſtque ſimul catharticus. Noſtrum verò Bezoardicum: Crolij nimirum & meum non eſt tale. Deſinat itaque Libauius calamum mendacem in alios ſtringere, niſi propterea viciſſim peſſimè audire velit. Noti ſunt hominis mores & peſtilens inuidia, quam timere aut laudare non eſt cordati viri.

e Autor in præcedentibus, in confectione nimirum florum antimonij ex mercurio ſublimato & antimonio crudo, ſumpſit partes æquales vtriuſque, eaſdem etiam hic

ſu-

ſumere non erit abſonum.

f Si vitrum non ſit forte.

g Per retortam.

h Vel, aque, vel igne, vel arena.

i Cucurbitam amplam.

k Ideque melius eſſe deprehendi.

l Claudendum poſtea ne ſpiritus exhalent, & relinquendum per horas 12. vel etiam vltra.

VERA BEZOARDICI SOLARIS præparatio.

m Hanc adiectionem auri nullo modo neceſſariam eſſe vel vtilem experientia & ſequens ratio euincit. Aurum nimirum redit in priſtinum corpus: nullo ergo modo agere neque puluerem antimonij virtuoſiorem reddere poteſt. Quod ſi verò aurum eſſet planè à corporeitate ſua reductum in ſpiritualem ſubſtantiam, vtique eius additio eſſet valde vtilis. Si etiam per minima aurum ipſi Bezoardico mixtum eſt, vires ſuas exſerit. Quod ſi verò placet facere Bezoardicum ſolare, ne labor & ſumptus irritus fiat, ſic procedendum eſt. Dicemus infra in deſtillatione prima ſpiritus nitri, vel aquam fortem ab ipſo butyro progredi menſtruum colore rubicundiſſimo tranſparente, illud-

lutæ, confuſæ & cohobiis deſtillatæ, in rubeum pulverem crematæ. Sed quantum is diſtat ab antimonio Diaphoretico? Hic etiam ſi antimonium ad butyri confectionē aſciſcitur; de eius tamen ſubſtantia parum aut nihil ingreditur; ibi regulus egreditur & figitur totus. Deinde Mercurius ſublimatus cum illo rubeo puluere rubeus vix manet, ſed in ſingulis deſtillationibus aquæ fortis tandem aſcendit, atque licet aliquid maneat, idem tamen in calcinatione totum cum fumo abit, hic verò mercurius ſublimatus, qui eſt butyrum antimonij, figitur Tertio puluis ille Rubeus Rubei eſt corroſiuus: Bezoardicum verò minerale neutiquā. Poſtremò puluis Rubei eſt idem cum auro vitæ, itaque inter Mercurios præcipitatos numeratur, eſtque ſimul catharticus. Noſtrum verò Bezoardicum: Crolij nimirum & meum non eſt tale. Deſinat itaque Libauius calamum mendacem in alios ſtringere, niſi propterea viciſſim peſſimè audire velit. Noti ſunt hominis mores & peſtilens inuidia, quam timere aut laudare non eſt cordati viri.

e Autor in præcedentibus, in confectione nimirum florum antimonij ex mercurio ſublimato & antimonio crudo, ſumpſit partes æquales vtriuſque, eaſdem etiam hic ſu-

ſumere non erit abſonum.

f Si vitrum non ſit forte.

g Per retortam.

h Vel, aque, vel igne, vel arena.

i Cucurbitam amplam.

k Ideque melius eſſe deprehendi.

l Claudendum poſtea ne ſpiritus exhalent, & relinquendum per horas 12. vel etiam vltra.

VERA BEZOARDICI SOLARIS præparatio.

m Hanc adiectionem auri nullo modo neceſſariam eſſe vel vtilem experientia & ſequens ratio euincit. Aurum nimirum redit in priſtinum corpus: nullo ergo modo agere neque puluerem antimonij virtuoſiorem reddere poteſt. Quod ſi verò aurum eſſet planè à corporeitate ſua reductum in ſpiritualem ſubſtantiam, vtique eius additio eſſet valde vtilis. Si etiam per minima aurum ipſi Bezoardico mixtum eſt, vires ſuas exſerit. Quod ſi verò placet facere Bezoardicum ſolare, ne labor & ſumptus irritus fiat, ſic procedendum eſt. Dicemus infra in deſtillatione prima ſpiritus nitri, vel aquam fortem ab ipſo butyro progredi menſtruum colore rubicundiſſimo tranſparente, illud-

que denuo poſtea ſuæ radici ex aqua prodiit nempe ipſi antimonio congiungi per repetita nimirum cohobia. Quod ſi vero illud menſtruum prima vice productum aſſeruetur, & cum eo ſoluatur aurum finum, hoc eſt finatum q. placet de auro vero ſoluto abſtrahatur illud menſtruum leni calore vſque ad pelliculam, ſeu oleoſitatem, ac recens rubicundum menſtruum ab eodem auro ſoluto denuo, idque tertia vel quarta vice deſtilletur ex retorta oblongioris colli, bene loricata & hermeticè clauſa ſemper leni calore, ne nimirum ſpiritus prodeant: ac iis deſtillationibus finitis tandem hæc ipſa ſolutio auro impragnata à ſpiritibus illis ex retorta aliquantum fortiori igne pellitur, quod deſtillatum fuerit iterum affunditur idq; tantiſper fit, donec ipſum aurum rubicundiſſimo colore inſtar rubini eleuabitur. Hoc aurum ſpirituale redditum, à butyro antimonij in ſpiritu nitri vel aqua regis ſoluto iunctum prioribus deſtillationibus neceſſariis repetitis, cum illo vniri, ac denuo figi, & poſt extremam calcinationem in Bezoardicum purpurei coloris (quod ſignum eſt auri ſpiritualiter ſoluti & per minima coniuncti) præparari poteſt magnarum virium in medicina.

DIA-

DIAPHORETICVM SOLARE Korndorfferi.

Ex eo auro etiam fit Diaphoreticum illud magnum Bartolomei Korndorfferi, qui fuit Præceptor Par. cum alcohole nimirum vini præſtantiſſimo, ſoluitur, ſeparatiſque fæcibus hæc ſolutio in Pelicano ad certiſſimum calorem Balnei per menſem digeritur: interea temporis aurum ſpiritualem ab ipſo ſpiritu vini ſponte ſua ſe ſeparat, inque fundo vaſis ſeorſim quieſcit, fluctuando deſuper nobili menſtruo ſolo, quo per inclinationem caute ſeparato, calx auri aquis dulcibus aliquoties eluitur & leniſſimo calore exſiccatur. Tandem in iuſtæ proportionis phiola hermeticè obſignata lento primũ calore athanoris poſt auctiori figitur, donec in puluerem purpureum deſinat, qui denique in ſpiritu vini optimo ſolutus, inque vna exigua doſi guttarũ iij. aut iv. exhibitus vitã ſanitatemque conſeruando omnes morbos per ſudorem expellit. Diaphoreticum tale, cui vix vllum comparari poſſet.

m Vt fortior ſit prima hæc deſtillatio nõ eſt conſultum. Repetenda nimirum ſunt per idem menſtruum cohobia, ita tamen, vt ſemper aliquid recentis nitri ſpiritus

(quod melius deprehendi) vel aquæ Regis addatur. Hac nimirum ratione repetitæ cohobationis plus de antimonij puluere figitur, id quod vnica ſaltem, & quidem in fine fortiori deſtillatione periret: Atque hoc vnum eſt ex iſtis de quibus aliquando ad Rulandum ſcripſi, Crollium ſiluiſſe. Alterum eſt, quod in deſtillatione menſtrui prima, illud ſeu ſpiritus nitri, præſertim ſi celerius vrgeatur, planè rubicundum, & illa rubedo non ex ſeſe, ſed aliunde nimirum à ſpiritibus antimonialibus (ſtibium nimirũ continet in ſe rubedinem quandam volatilem) ſimul ad antimonialis butyri confectionem, h. e. ad Mercurium ſublimatum in butyraceam quandam mucilaginem & conuerſionem maximè facientibus per repetita cohobia tandem & cumpuluere Bezoardico figitur & hoc modo redditur excellentius. Iſta nimirum rubedo aquæ fortis inſigniter vtilis eſt, ad corpus auri Volatile reddendum, inque quandam ſpiritualitatem reuocandum.

n Nimirum ſi tertia vice fuerit deſtillatum, inde menſtruum, ex butyri antimonij ℔ j. habebis ℥ xij. vel ℥ xiv. etiam, poſt repetitam cohobationem.

o Imo per duodecim horas.

p Εγχείρημα eſt tale: Accipe duplum ſulphu-

phuris communis ad partem vnam huius terræ fixæ ſcilicet Bezoardici mineralis, tere & miſce in marmore, liquefac poſtea in tigillo, & liquefaciendo fac flammam concipiat ſulphur, quam permitte donec ſponte ceſſarit, relinquitur puluis gryſeus, qui in fluxu auri in idem proiectus, admiſcetur auro, ſed ex ℥ j. vix ʒ iiij. manent, denuò tamen in cineritio conflagrando pereuntes,

q Neque per ſuperiora neque per inferiora.

r In quibuſdam, ſed raro.

ſ Etiam ſine auro.

t Per ſe non admodum quidem, ſed præmiſſis præmittendis neceſſariis, poſtea cum aliis ſudoriferis, imprimis cum aqua perſicariæ exhibetur,

u In aqua vlmariæ, ſcordij, ſcorzoneræ.

vv In aqua filicis, chamedryos.

x In aqua ebuli.

y In decocto centaurij minoris vel aqua febrifuga.

z In aqua ſpecifica ad Lienem, ſcolopemdriæ &c.

aa In aqua ononidis, ſaxifragiæ, fragariæ, petroſelini.

bb Non caret tamen hæc operatio ſua euidentia; ideoque non prorſus eſt contemnen-

temnenda, primo impręgnatur Cornu cerui vſtum cum eſſentia ſeu dulcedine ſaturni eum in morem, qui obſeruatur à docimaſtis, quoties ex cineribus & oſſibus animalium maiorum combuſtis faciunt capellas; Hæ igitur capellæ ex ſolo cornu cerui vſto & eſſentia ſaturnina prius cauſæ igniantur ſub tegula, vt conſueuit fieri, poſtea terantur: deinde puluis illi cum æquali parte butyri antimonij iungatur, tandem inde & tertia vice idem butyrum abſtrahitur deſtillatione poſteaque per ſpiritum aceti vini fortiſſimũ figatur, repetita cohobatione, vt ſupra oſtenſum eſt. Hac nimirum ratione à corroſiuis metus nullus fuerit; nimirum ſimiliter partim à cornu cerui vſto, & eſſentia ſaturni (de qua vide infra de ſaccharo ſaturni) ab aceto emoriuntur & mortificantur, ſalutari duntaxat relicta ſubſtantia iiſdem vſibus cum ſuperiori vſurpanda.

cc Vbi nempe maneat aciditas.

ANTIMONIVM DIAPHORETICVM, Vel Antimonium fixum.

Eſt antimonium Diaphoreticum aliud, quod cum eiuſdem ſola calcinatione fit per nitrum. Vnde nimirum per hanc calcinationem ter repetitam, quam alioquin chymici

detona-

detonationem vocant, omnes ſulphureæ & Mercuriales partes pereunt, & relinquitur ſola pars terreſtris, quæ vim exſiccandi, & ſudorem promouendi obtinet. Deſcribit illud Beguinus in Tyrocinio chymico lib. 2. cap. 12. ſub titulo antimonij diaphoretici, & quidem rectè. Sed docuit experientia ipſa, in elaboratione huius medicamenti liquefactionem, quam ibidem Beguinus innuit, non debere eſſe metallicam ſed tantam, quanta eius opus eſt ad fluxum inſtar ſalis iniectæ mixturæ. Præterea poſt ternas ſingulas cum nitro calcinationes, illud ſemper aqua calida dulci eluendum eſt, & puluis ſiccandus, qui extremò albeſcit. In qua ſanè operatione acquieſcit Tyrocinium & alij. Sed longè ſubtiliores fiunt pulueres, ſi poſt extremam calcinationem, & aliqualem liquefactionem totum illud, quod remanſit, tritum coquatur in aqua fontana per aliquot horas, poſtea calens decoctum per filtrum tranſmittatur, & loco frigido relinquatur; ſic nimirum per hanc ebullitionem id, quod ſubtilius, in aqua ſoluitur & tandem præcipitatur in puluerem admodū albicantem & tenuem, ſæpius eluendum & & exſiccandum. Quod ſi acetum deſtillatum immittatur in idem decoctum filtratū, facilius & celerius puluis iſte cadit, maio-

rum virtutum. Baſilius Valentinus in curru Triumphali antimonij ſub titulo florum antimonij fixorum ſeu pulueris albi antimonij (ſic nimirum ille & alij appellant) valde commendat ad interiora apoſtemata, eius enim gr. xv. propinat quinquies ſingulis diebus. Idem maximè præualere ait in lue venerea eodem modo & doſi vſurpatum. Neque verò vtrumque extra rem: In poſteriori adfectu cum ſpiritu Guaiaci exhibitum mirabiliter totam ſubſtantiam ſanguinis renouat & morbum Neopolitanum funditus extirpat.

BEZOARDICA MINERALIA varia.

Bezoardicum minerale aut fit per ſe, hoc eſt ſine vlla additione alterius metalli, aut fit cum iiſdem.

BEZOARDICVM MINERALE ſimplex.

Per ſe eſt primo id, quod voco Bezoardicum ſimplex, cuius Quercetanus ſæpius meminit, à clariſſimo Sennerto poſtea ex mea cōmunicatione clarius expreſsū in Inſtitutionibus Medicinæ l. 5. part. 3 ſect. 3. c. 18. Per

18. Per ſe vt fiat, expedita eſt ratio; Vel nimirum à ſolo butyro antimonij rectificato, ſpiritus nitri ſubinde fortificatus terna deſtillatione prolicitur, demum calcinatur, & fit Bezoardicum ſimplex albiſſimæ formæ & coloris, multæ efficacitatis. Aut poſtquam butyrum antimonij ſemel factum, deinde ex ſcoriis reguli antimonij ſine marte facti prius cum aceto deſtillato (alij cum ſpiritu vini) tinctura rubra extracta, & in formam pulueris liberata, ac ſuper eundem puluerem butyrum antimonij denuo deſtillatum fuerit; idem rubicundiſſimi fiet coloris. Quod ſi igitur cum ſpiritu nitri more debito fixetur, fit Bezoardicum ſimplex, propria tinctura antimoniali prægnans magnarum virtutum.

BEZOARDICVM SCHEVNEMANNI.

Bezoardicum minerale ſeu Nepenthes aliud deſcribit Scheunemannus in libello de fonte S. Annæ, quem vocat Hydromantiā pag. 59. debiliori Draconi hoc eſt, antimonij regulo addit martem ante pugnam deuorandum, quo deuorato ad pugnam hoc eſt, deſtillandum producit, & confeſtim magnas ebullitiones edunt h. e. incaleſcunt vehementer, atque ita deſtillat exin-

de

de butyrum, apparente ſerenitate h. e. poſtea quam omnia prodierunt, martem relictum poſt deſtillationem abluit: & ſolari æſtu reſuſcitat h. e. ſoluit in ſpiritu nitri, quē poſtea cum dracone hoc eſt, cum butyro & ſpiritu nitro ſoluto ſoluit & deſtillat, atque ita figit more alioquin vſitato. Vide pluribus ipſum autorem.

BEZOARDICVM SOLARE.

1. Eſt ab ipſo autore deſcriptum, aurum nimirum ingreditur, ſed admodum corpulentum, nec aliquantulum attenuatum, ad edendum itaque vires minus habile, vt ſupra aliquoties demonſtratum. Præſtantius eſt hoc. 2. Solue aurum in aqua Philoſophica ſeu regia ex nitro & ammoniaco facta, cuius præparationem docent commentaria noſtra ad Tyrocinium chymicum Beguini, à GluKradio edita in fine lib. 2. c. 3. A ſoluto eandem aquam toties per retortam deſtilla, recenti ſoluente ſubinde affuſa, donec per retortam aurum tranſierit rubicundiſſimè, quod poſtea cum Mercurio vulgari ad fundum præcipita, (Mercurius iſte debet bene purificatus eſſe: alias noxiæ Mercurij fæces manent cum auro) denuo præcipitatum, & ab eodem per calcinationem li-

liberatum prodit purpurei coloris. Hunc puluerem denuo in aqua regis ſolutum, & ad ſolutionem butyri antimonij decupla proportione cum eadem aqua Regis iunctum euocato per retortam menſtruo, ac deſtillationibus ſæpe repetitis poſtea per calcinationem ſub tegula *(vnter einer Muffel)* reduc in puluerem, ſi lenis, ſi vero intenſior, calcinatio inſtituatur in purpureum. Bezoardicum nullis non laudibus dignum, proptereaque magni faciendum.

3. Idem aſſequeris, ſi aurum per ſpiritum nitri fortificatum, ceu paulò antea oſtenſum eſt, ſolutum & quantitate auctum dicta proportione cum butyro antimonij iunxeris, & per menſtruum repetitas ſeparationes demum calcinando in puluerem rubeum verteris.

BEZOARDICVM LVNARE.

1. Solue Lunam finam ſeu capellatam in aqua forti, abſtrahe ad ſiccitatem vel oleoſitatem in Balneo, ex hac elice per ſpiritum vini tincturam viridem, quam ſeuocato paululum à Luna ſpiritu vini, iunge proportione octupla cum butyro antimonij in ſpiritu Nitri ſoluto & l. a. deſtillando fige. Habes Bezoardicum viridiuſculum ad capi-

tis

tis adfectus vtiliſſimum, præſertim ad Eryſipelas capitis muliercularum, valde vſitata vide praxin chymiatricam p.13.

2. Vel ex Luna ſulphure communi calcinata, cum ſpiritu vrinæ, de quo in præparationibus Microcoſmicis ſub titulo vrinæ, ad extrahendum ex metallis vitriolo dixi, colorem cæruleum extrahe, quem vltromarinum vel Lazurinum alias appellant, quem in aqua forti ſolutum, cum butyri decuplo antimonij in aqua forti liquefacti iunge. Cæteris inſtitutis laboribus habebis eiuſdē, vel etiam maioris virtutis Bezoardicum Lunare.

3. Vel ♃. Lunam finam, ſolue in aqua forti, eam præcipita cum oleo ſalis Tartari per deliquium vel ſolutionem in aqua communi facta in vaſe maiori. Præcipitabitur ad fundum inſtar goſſipij. Poſtea edulcoretur & cum aceto deſtillato extrahatur, tunc acquirit colorem cæruleum, ſi verò diutius ſteterit, viridem. Cum hac Tinctura procede vt cum reliquis.

4. Omnium verò præſtantiſſimum futurum eſt Bezoardicum Lunare, ſi luna cum ſpiritu nitri in vitriolum redacta, & cum butyro antimonij l. a. in puluerem fixatum fuerit. Hac nimirum ratione corpus lunæ à ſpiritibus nitri aliquo modo tenuius reddi-

tum

tum facilius cum butyro antimonij per minuta miſcetur, atque ad effectum medicum producendum efficacius fit.

BEZOARDICVM SATVRNINVM.

Simili prorſus modo Bezoardicum ſaturnium ex vitro Saturni, quod fit ex minio & ſilicibus ſimul fuſis & aliquoties cum eodem butyro antimonio rectificato, tincturam extrahe, illudque dicto modo cum ſpiritu nitri fige. Eſt in omnibus affectibus ſplenis remedium efficax.

BEZOARDICVM IOVIALE.

℞. Reguli antimonij ſine marte facti ℥ vj. cui in crucibulo fuſo adde Iouis Anglici puriſſimi ſimiliter fuſi ℥ iiij. vt fiat amalgama, poſtea in marmore reduc in puluerẽ ſubtiliſſimum, cui adde Mercurij ſublimati optimi partem æqualem hoc eſt. ℥ x. ac ex retorta vt ſupra, inde factum butyrum ternis deſtillationibus cum ſpiritu nitri fige, poſtea calcina, ignitumque in ſpiritu vini extingue exſicca & ſerua. Fit puluis gryſeus. Doſis à gr. j. ad ij. potentiſſimè mouet ſudores, ad omnia, maximè verò ad obſtructiones epatis, polychreſtum.

BEZOARDICUM MARTIALE.

Ex Croco Martis ſolius ignis beneficio ad perſcriptum Tyrocinij lib. 2. cap. 15. facto, cum butyro antimonij rectificato in digeſtione elice Tincturam rubicundiſſimã: butyrum tinctura antimonij impregnatum fige cum menſtruo ſpiritus nitri more vſitato. Eſt ſpecificum & præſentiſſimum remedium in omnibus fluxionibus ventris, præſertim ab epate ortum ſuum capientibus. Color ipſius epatis colorem refert *Leberfarb.* Vide Scheunema. in hydr. Para. p. 59. vbi habet Bezoardicum martiale.

BEZOARDICUM VENEREUM.

Eodem planè modo ex ſquama æris elicitur Tinctura cum butyro antimonij correcto per digeſtionem, & cum toties decantato menſtruo ſpiritu nitri nimirum figitur. Præter cæteras virtutes obtinet vim alexitericam in qualibet gonorhæa certiſſimam.

BEZOARDICUM MERCURIALE.

Ex vitro Mercurij vitæ, cuius deſcriptio tradita eſt, cum butyro antimonij correcto elicitur Tinctura rubea. Idem igitur per ſpiritum nitri fixatum, tranſit in Bezoardicum excellens virtute & prioribus non cedens. (NB. Si iungeres mercurium vitæ

cum

cum butyro antimonij & poſtea cum ſpiritu nitri figeres, quid quæſo inde fieret; an nõ egregium purgans correctum cum eodem butyro, in maiori doſi exhibendum? cogita diligenter.)

His itaque modis poſſunt Bezoardica ſeu Diaphoretica cũ omnibus metallis fieri, in quibus virtuoſæ partes ipſorum metallorum cum butyro antimonij coniunctæ, per nobile menſtruum ſalis nitri ſimul figuntur, ac in nobiles medicinas abeunt: Quinimò ad eaſdem formulas illorum plura alia ex iiſdẽ effingi & confici poſſunt, de quibus prius ſeculum forſan non cogitauit. Eat nunc Libauius, & nihil noui prolatum eſſe contentiosè dictitet.

SPIRITVS TARTARI.

℞. Tartari vini albi optimi (quod frangendo videlicet niteſcit a *) libras ſex, laua ex aqua pluuiali tepida,* b *donec nulla puluerulenta conſpiciatur ſpurcicies; tandem è vino tepido* c *optimè eluatur, & ſiccetur ad Solem, vel in hypocauſto, & redigatur in puluerem. Vel pulueriſatus Tartarus in aqua pluuiali calida ablatur & ſoluatur,* d *quod non ſolutum remanſit in fundo, in aqua pluuiali coquatur, vt ſoluatur, poſtea filtretur, aqua paulatim*

euapo-

euaporet, & vltima medietas in loco frigido ponatur, vt Tartarus iterum lapilleſcat, e *& hic eſt Tartarus purificatus (per ſe etiam Catharticus* f*, ſi drachma vna è iuſculo carnis ſumatur) & ad deſtillandum aptiſſimus: Indatur Cucurbitæ luto oblitæ,* g *& aperto igne deſtilletur inſtar Aquæ* Fortis*, ita tamen adhibenda eſt multa cautio, vt commiſſuræ Receptaculi capaciſſimi probè adapti ſint diligenter propter ſpirituum penetrantiam luto munitæ, ne huius aquæ ſpiritualis euanida virtus in auras euolet. Ignis Primò ſit lentus, poſtea fortificetur, donec omnes ſpiritus exierint, & Recipiens nubibus repletus iterum factus ſit tranſparens & pellucidus. Da operam, ne ignis nimium inualeſcat, propter ſummam ſpirituum penetrationem. Aqua primum emanat, deinde fœtidum oleum: ſeparentur per trulbrium:* h *Aqua ſeu ſpiritus primùm corrigitur & rectificatur in cellario, collocando octiauum in gelidam aut madidam arenam: Oleum corrigitur ex aceto deſtillato per retortam igne aperto, tunc eliciatur cum aceto, atq; emanat nunc rubrum, nunc citrinum, atque ita acetum recipit Empyreuma in oleum, & oleum aureo colore ſine fœtore ſuccedit. Spiritus ſeu Aqua poſtea in cineribus per alembicum deſtillatur, & rectificatur bis vel ter, vt ſit purus, nec ita odore grauis, qui tamen planè tolli ſine virium amiſ-*

ſione

ſtione non poteſt. Si ſalem è capite ſuo mortuo arte extrahas, & ſpiritum hunc deſuper in Balneo rectifices, tunc fætor K magna ex parte perit: Eodem enim modo omnia olea à fœtore per abſtractionem à ſuo Sale proprio rectificari poſſunt.

Vel circula m *illum ſpiritum cum ſpiritu vini ana in digeſtione, ita odor gratior erit: Vel ſupra Caryophillos poteris illum rectificare.*

Vel aliquot guttæ olei Vitrioli cum duobus vel tribus cochlearibus Spiritus vini digerantur, & poſtea miſceantur cum Tartari ſpiritu, ſic etiam fætor perit.

Sunt qui aquæ Roſarum aliquid propter odoris emendatiouem miſcent n.

Obſeruatio.

Fœtor ille ſpiritus Tartari in totum non eſt auferendus, nec formidandus, cùm habeat ſignaturam Fœtorum, quando videlicet in Peſte vel in aliis morbis venenatis exhibitus, magno iuuamine profluentes fœtidos ſudores è corpore copiosè expellit.

Vires & Vſus.

1. *Præ omnibus ferè aliis medicamentis & Arcanis hoc ſolùm excellit in tollendis omnibus obſtructionibus* o *& putrefactionibus.*

2. *Si ter quotidie exhibeatur, multum facit in Paralypſi, totum enim corpus penetrat &*

roborat, p quod in hoc morbo maximè requiritur.

3. In Hydrope etiam feliciter vtimur cum Aqua Soldanellæ & Ebuli: Aſſumitur etiam cum oleo Vitrioli, tunc aquas per vrinam q pellit quicquid hac via non perficitur, difficulter tentabitur alia r.

4. Vitia menſtruorum retentorum corrigit. ſ.

5. Initia Lepræ profligat t.

6. In Eryſipelate cum æquali pondere Theriacæ u circa finem morbi ℥ j. exhibetur ita tamen, vt venæ ſectio in robuſtioribus præcedat.

7. Ictericitam & omnes inde exortos morbos expellit uu.

8. In Lue Venerea x ſingulare eſt medicamentum, ſi Turbit minerale ſimul exhibeatur: Expellit enim è Centro Luem internam, poſtea cruſtæ oleo Guajacino inunctæ decidunt.

9 A Centro ad circumferentiam & ſuperficiem expellit omnem ſcabiem latentem, ſerpiginem, lentiginem y.

10. Prouocat ſudorem.

11. Prodeſt Pleuritidi & Anginæ z.

12. In morbis capitis etiam vtimur aa.

13. In Febribus bb.

14. In contracturis. cc Huius enim vſu Dauidem Syderocratem Spirenſem quondam medicum, olim generoſam Dominam Catharinam Bappenheimiam, nunc in Chriſto quieſcentem, ne-

neque manus, neque pedes è doloribus Colicis mouentem, ad perfectam ſanitatem, adhibitis etiam Balſamis externis, reſtituiſſe vidi.

15. *In punctaris Laterum* dd.

Doſis.

A ſcrupulo vno ad duos in aquis ſpecificis & conuenientibus.

Sulphur Tartari verum, ee ſummè cauſticum, ab Expertis Philoſohpis olim in magno ſemper pretio fuit habitum: Extrahitur beneficio ſpiritus Homogenij, & à quibuſdam per ſe vel cum Leone reſoluto rotatur, an auida illorum expectationi ſatisfaciat, iudicium eſto penes experientiam.

a Signum boni Tartari.

b Non eſt neceſſarium ſemper, vt ſit tepida.

c Non eſt opus.

d Ebulliendo.

e Partim ad ſuperficiem decocti, partim ad latera vaſis.

f Vocatur alias cremor Tartari, ſeu ſal eſſentiale Tartari, de quo nos ſupra egimus in initio ſub tit. digeſtiui vniuerſalis, qui ſanè ad hanc ſpiritus pręparationem accommodatiſſimus eſt, purior nimirum per ebullitionem factus, deinceps quoque ſpiritum puriorem reddit.

g Retortæ terreæ.

b Satius eſt ab initio non ſeparare, ſed ad vlteriorem rectificationem, totiuſque ſpiritus fortificationem, quæ fit à ſale proprio, cuius ſpiritui tandem iungitur & vnitur totum, vlterius hoc modo elaborare. Ex capite mortuo nigricante elice ſalmore ſolito, ceu actum eſt in ſpecifico purgante. Hanc verò aliquot ſolutionibus & coagulationibus purificatum coniunge cum illo toto, quod priore deſtillatione prodiit, & in vaſe bene clauſo digere in Balneo, donec nimirum ſal omnis ſolutus fuerit. Quod vbi animaduerteris, totum argilla ſicca miſce & impaſta, & denuò per retortam igne nudo vrge. Prodibit cum ſpiritu & oleo rectificatus ſal totus ſpiritualiter impoſterum à ſpiritu Tartari non ſeparabilis: ideoque cum eodem coniunctus, eundem magis penetrantem & ad efficiendum habiliorem reddit. Poſteà oleum fætens ſeparandum eſt à ſpiritu, & tam oleum quam ſpiritus ſecundum mentem autoris corrigendus. Ita poſſunt omnia ſalia extrahi.

i Melius eſt ſimul cum eodem ſpiritu idē ſpirituale reddere, quam ſaltem ab eodem rectificare.

k Alij felicius ad obſtructiones contumaces, enormes & difficiles ſic præparant.

SPI-

SPIRITVS TARTARI APERITIVVS. *compoſitus.*

Ex cremore Tartari, vt dictum eſt, prolecti ſpiritus ſimplicis ℔ j. addunt ſpiritus vini ℥ iiij. quibus mixtis vitrioli ad rubedinē mediocri igni exſiccati ℔ ij. irrorant ſenſim imbuendo, digerunt in Balneo per octiduū, mox per retortam adhibitis ignis gradibus omnibus pellunt. Totum deinceps quod prodiit, ſuper caput mortuum nigrum Tartari, ex quo nimirum ſpiritus ſimplex eſt factus, fundunt, per 24. horas digerunt, poſtea aquam Tinctura Tartari imbutam, per inclinationem ſeparant, feces reſiduas Tartari ad albedinem calcinant, ex quibus per aquam prius tinctam ſal per horas 24. in calido relinquendo exthrahunt, aquam verò hanc per filtrum purificant, & ad contumaces obſtructiones viſcerū, ad fædos colores, febres diuturnas, aquam inter cutem magno cum ſucceſſu exhibent à ℥ j. ad ℥ ij. in aquis appropriatis.

l Salia in leni deſtillatione retinent fætorem, qui eſt ab oleo combuſtibili, quo ab vtroquo ablato redduntur puriora.

m Id quod alias etiam in eo, qui cum ſale ſuo eſſenſificatus eſt, verùm expedit vel

cum vino vel cum caryophilis.

n Eius operatio debet eſſe iuſta, alias quæcunque miſcentur, eum imbecilliorem reddunt.

o Obſtructiones & putrefactiones potiſſimum à ſale vel ſeparato à ſanguine, vel reſoluto. In obſtructionibus autem præfertur ſpiritus Tartari compoſitus aperitiuus.

p Neruos a pituita viſcida, & viſcida putrilagine liberat, quod in hoc morbo maximè requiritur.

q Præmiſſis præmittendis.

r Itaque ſuperior præparatio cum ſpiritu Vitrioli non eſt contemnenda, ſed magnifacienda.

ſ In aqua artemiſiæ vel infuſo florum borraginis.

t In vino.

u In aqua fl. ſambuci vel ſenecionis.

vv In decocto fragariæ vel rad. chelidoniæ. Præfertur tamen ſpiritus compoſitus.

x Aliquoties poſtea ſpiritum Guagaci in aqua perſicariæ extremo Septembri & Octobri collectæ. Maculæ verò ex lue venerea tolluntur ſacharo Saturni, diſſoluto in aqua roſarum & inuncto.

y In aqua fumaria balſamica.

z In aqua cardui benedicti, cardumariæ flor. papaueris, Rhæados.

aa In

aa In aqua maioranæ, verbenæ.

bb In decocto centaurij minoris, Taraxici, Nicotianæ.

cc In contracturis è colica à vehementioribus purgantibus imprimis abſtinendum. Conueniunt hic purgantia è vegetabilibus non è metalis. Præmiſſo autem panchymagogo noſtro vegetabili, vel extracto Hellebori nigri, quotidie exhibendus ſpiritus Tartari. Quandoque etiam ſudandum, ſed non nimium: conſtat nimirum experientia & ratio ipſa dictitat, hic paulatim progrediendum eſſe, tandem ad topica deueniendum, quorum omnium imprimis eſt præſtantiſſimum Galbanetum Par. cuius præparationem & modum applicandi vide in practica chymiatrica noſtræ editionis, non Francofurtenſis pag. 48.49.50.& 233.234. & nulla contractura reſiſtit: plerumque ſpatio 14. dierum curatur; ſi ſcilicet Medici prudentia cum patientis æquanimitate correſponderit.

dd In aqua vel ſyrupo florum papaueris Rhæados, vel aqua florum prunorum ſylueſtrium.

ee Sulphur Tartari cauſticum eſt eiuſdem Tinctura Extracta, alioquin magnarum virium in Medicina. Non defuerunt quidam qui olim & recens ex hoc ſulphure medici-

nas metallorum quæſiuerunt. Sed quicquid ab iis fit, id præter mentem ſinceriorum Philoſophorum & naturæ conuenientiã fieri certũ eſt. Nos relictis ſecus ſententientium diuerſis opinionibus, hoc loco medicinalia tractabimus. Genuina eius præparatio eſt.

SVLPHVR SEV TINCTVRA Tartari vera.

Primo itaque præparatur Sal Tartari defæcatiſſimum, quod crebris ſolutionibus, coagulationibus & fuſionibus tandem acquiritur: Id ſumme depuratum in valido crucibulo igne valido fundatur, inque fluxu tamdiu ſeruetur, donec ex viridi colore in cæruleum tranſierit, tantæ acrimoniæ & eroſionis, vt ad guſtum linguæ admotum inſtar ignis vrat. Extrahitur per ſpiritum vini homogeneum nempe, ſuperfundendo eundem lentè non confertim, ad eminentiam 3. digitorum, ac relinquendo aliquandiu in frigido, poſtea vero in cineribus leniter ebulliendo, & hanc extractionem tamdiu repetendo, quamdiu opus poſſibile fuerit. Separato autem per deſtillationem ſpiritu vini manet liquor rubeus inſtar ſanguinis, odoris fra grantiſſimi, qui denique cum recenti ſpiritu vini ad eminentiam vnius digiti

ti coniunctus, & in phiola lento calore Athanoris aliquandiu digeſtus, partim in forma liquida rubet. Eius guttæ iiij. ad viij. in vino genoroſo exhibitæ per vrinam vehementer pellunt inferiorum viſcerum morbos. Præſtantiſſimum in Melancholia hypochondriaca, hydrope, cathexia & omnibus obſtructionibus, remedium. Et quod admirari licet, alui ſegnitiem vel à purgantium, vel puluere ſerpentum crebro vſu, vel natura, vel ſenio contractam, mirificè reſtituit, & lubricitatem inteſtinorum ad expultricem virtutem excitandam promouet, ſi ſingulis diebus eius guttæ 2. vel 3. in vino ante ſomnum ſumantur.

Tollit calculum renum & veſicæ. Ex ℔ j. vix remanet ℥ j ß. ſalis Tartari. Signum perfectionis eſt, quando in fluxu acquirit colorem cæruleum. Vide etiam Practicam chymiatricam noſtræ editionis p. 17. 114. 128. 136. 140. &c.

DIAPHORETICVM IN PERACVTIS Par. vel mixtura ſimplex.

Par. in conſiliis Medicis, quæ exſtant tomo 5. edit. Germ. in quarto pag. 128. facit mentionem alicuius diaphoretici in peracutis, cuius rudimenta etiam habet libro de

Pe-

Peſte ad Sterzingenſes Tom. 3. p. 116. & 117. eiuſdem editionis. Illud verò eſt magnarum virtutum, proptereaque non negligendum. Nonnulli hodierni Practici vocant mixturam ſimplicem. Eſt nimirum medicamentū cōpoſitū per ſe, ex Tartari ſpiritu, ſpiritu Theriacali, myrrha & ſpiritu vitrioli; ſed quod poſtea ad varias mixturas quorumlibet aliorum miſcibilium, aliis morbis vtilium, tanquam baſis vſurpari & miſceri poſſit, eius reſpectu vocatur ſimplex. Conſtat ex tribus ſpiritibus, ſpiritu nimirum aquæ Theriacalis camphoratæ, ſpiritu tartari, & ſpiritu vitrioli, digna & elaboratione & conſideratione. Eius præparatio eſt eiuſmodi. Primo fiat ſpiritus Tartari eo modo, quem diximus. Deinde fiat ſpiritus Theriacalis hoc modo.

℞. Theriacæ Andromachi veteris ℥ v.
Myrrhæ rubræ finæ ℥ ij. ß.
Croci orientalis ℥ ß.
His mixtis in cucurbita ſuperfunde.
Spiritus vini correctiſſimi ℥ x.

Adaptato alembico conueniente cæco & juncturis bene clauſis reponuntur aliquandiu poſt fornacem, vel in æſtate ad ſolem. Poſtea impoſito alembico roſtrato apto (prius in eundem reponitur Camphoræ electæ ʒ ij. tritæ) commiſſuris vero vaſorum di-

li-

ligenter obſtructis, leniſſimo Balnei calore extillatur liquor ab initio, qui tandem ebullitione Balnei augetur, & ipſa camphora ſimul tranſit & ſpiritus prodit elegans. Refrigeratis vaſis liquor deſtillatus affunditur materiæ, à qua euocatus eſt, clauſiſque iuncturis digeſtio primũ, poſtea deſtillatio inſtituitur, eaque vel tertio repetuntur. Atque hoc modo habetur aqua Theriacalis optima & penetrantiſſima, cum aliquot olei guttulis præſtantiſſimis inde ſeparandis cõtra venena & peſtẽ, doſis gut. iij. vel iv. valde vtilis. Deinde fiat ſpiritus Vitrioli hoc modo ℞. Vitrioli Vngarici optimè ſoluendo, & coagulando purificati & mundati q. ſ. imbibe cum ſpiritu vini optimo, vt fiat quaſi paſta. Poſtea ex retorta forti igne nudo appoſito receptaculo capaci, deſtilla primo ſpiritum vini, ac inde etiam phlegma, gradibus nimirum ignis obſeruatis: tandem vrge fortiſſimo igne, donec omnes ſpiritus exierint. Refrigeratis vaſis ex Balneo à deſtillato ſpiritu primum ſeuocetur ſpiritus vini, poſtea & phlegma, reliquum verò ſpiritum Vitrioli per retortam ex arena pelle, & habebis ſpiritum Vitrioli correctum. Ex his tribus ſpiritibus fiat itaque illud Diaphoreticum Par. in peracutis, hac proportione.

℞. Spi-

℞. Spiritus aquæ Theriacalis camphoratæ ℥ v.
Spiritus Tartari ℥ iij.
Vitrioli ℥ j.

Miſce & ſerua diligenter in vaſe clauſo in loco tranquillo. S. Diaphoreticum Par. in peracutis. Doſis eius eſt ʒ j. in conuenienti vehiculo vel liquore, pro patientis aut morborum varietate. Eſt in infinitis grauiſſimis præſertim acutis morbis ſummum Diaphoreticum. In epilepſia feliciter curanda excellit. Pleuriticis præſens eſt remedium, obſtructiones viſcerum ſoluit, inflammationes ſedat, venenum à corde ad exteriores partes per ſudorem expellit. Febrium æſtum compeſcit, earumque materiam conſumit; melancholicis prodeſt: Matricem frigidam calefacit, & ſuffocationes hyſtericas ſiſtit, menſtrua prouocat, ſuperflua ſiſtit.

AVRVM TRANSPARENS

Coronidis loco pro tertio & quarto Diaphoretico adiicio aurum tranſparens, quod & perſpectibile vocant barbaro planè nomine tum Panacæam ex ſulphure antimonij compoſitam; illud eſt vitrum antimonij translucidum, cui infuſione admiſtum eſt

au-

aurum, à qua miſtione & tranſparentia id nomen accepit. Præparatio eſt eiuſmodi.

℞. Auri puriſſimi ℥ß. antimonij Vngarici ℥ viij. pone in tigillo ad ignem, vt inuicē fundatur, & vbi fuſus eſt, effunde: Caue tamen ne in regulum abeat. Hanc mixturā probè probeque contere, vt fiat puluis ſubtiliſſimus, qui calcinandus eſt eo modo quo antimonium calcinant, quando vitrum conficere volunt, donec non amplius fumiget. Quando igitur puluerem ita fixum habes, tigillum ad ignem pone, vt apprimè candeat vt abeat in vitrum; Poſtea paulatim eo modo puluerem in vitrum funde, & fluat tantiſper, donec vitrum hoc ſit rubeum & tranſparens, quod bacillo aliquo ferreo explorare potes. Et inuenies aurum in fundo crucibuli dimidia parte diminutum. Vitrum in peluim effunde, & habebis aurum tranſparens cum Vitro antimonij æquali pondere permiſtum. Accipe huius auri tranſparentis pulueriſati ad placitum, ipſique affunde ſpiritum vini ex vino facti & optimè rectificati ad eminentiam 4. digitorum, & clauſo vaſe ſepone ad calorem digeſtiuum, & ſpiritus ex auro extrahet Tincturam rubicundiſſimam, quam ad vſus reſeruabis. Hic ſpiritus à ℈ j. ad ℈. iij. vel plures exhibitus mouet ſudorem, mundificat ſanguinem ab om-

omnibus impuritatibus & fæculentiis tartareis, ſaltem microcoſmicum reſolutum, ex quo hydrops, coagulat, & phlegmata noxia ex corpore exterminat, Podagricos iuuat, & à dolore & morbo liberat, ſi præſertim cū arcano filicis fuerit propinatus, de quo infra in ſpecifico podagrico. Dolores ex lue venerea in perioſtiis brachiorum & tibiarū ortos mirificè tollit, ac inſuper in lue venerea feliciter curanda, præſertim in delicatis cum decoctis nobilibus chinæ, ſalſaparillæ & guaiaci multum prodeſt. Curat vlcera. In Peſte & aliis morbis epidemicis magnum eſt ſolamen. Spiritus hic, nec vomitum, nauſeam, aut vllam ſedem prouocat, quod vulgaris vitri antimonij non facit, ſed cum impetu maximo purgat, quod albo calculo probè notandum.

PANACAEA SVLPHVRIS *Antimonij*.

Panaceæ inſtar eſt ſulphur antimonij verum, cum Regulo antimonij ad dictum iam in auro tranſparente modum ſuſo & facto, iunctum & fixatum. Habet nimirum in ſe vim hydroticam, ideoque quibuslibet morbis ritè recteque ex corpore expellendis inſeruire poteſt. Præparatio eſt talis. Ex cinnabari antimonij ſuprà ad flores butyri

anti-

antimonij, poſt butyrum deſtillatum concinnatè eliciatur ſulphur rubeum hoc modo: Fiat lixiuium fortiſſimum ex cineribus clauellatis & calce viua ana, vt moris eſt, cum quo exactè purificato prius & filtrato cinnabaris antimonij puluerifata ebulliat per 3. vel 4. horas: lixiuium redditur rubicundum argentum verò viuum in fundo vaſis fluit currens. Tinctum lixiuium per inclinationem ſeparatum & adhuc calidum per chartam bibulam colatum quieſcat per horas 8. vel plures, atque ita ſulphur antimonij fundum petet in forma pulueris rubei, quod à lixiuio ſeparatum, edulcorandum eſt aquâ communi ſæpius, poſtea lento calore exſiccandum. Huius & Reguli antimonij ℞. ana V. G. ℥ j. olei ſulphuris per campanam facti vel olei Vitrioli ʒ iij. digere per aliquot dies in retorta vitrea in loco calido, deinde deſtilla ex arena ter cohobando, vrge poſtrema vice igne quarti gradus per 12. horas, & erit totum fixum in igne remanens. Huius ℞ ℥ j. Salis ſeu Magiſterij corallorum ʒ ij. Miſce exactè & fiat puluis. Doſis a g. x. ad xv. & xx. Repete exhibitionem ſæpius in morbis quiſlibet, præſertim verò in morbis epidemiis & malignitatem aliquam ſecum conuehentibus. Vide etiam Practicam chymiatricam noſtræ editionis p. 14.

VI.

VI.

CONFORTATIVVM.

Confortans & corroborans a *Internum & Innatum Balſamum, clarificando & mundificando ſpiritus & Elementa omnia microcoſmi: In quo ſecundum Par. non curandum calidane res ſit an frigida* b *: ſed arcani conſideranda vis.*

Ita curationes, quæ corroboratione, ſedatione & mitigatione abſoluuntur, tutiores ſunt, præſtantiores, altiores, vt pote ad Balſami Innati Naturam *ac proprietates propius accedentes, & quoad fieri poteſt cum prioribus curationum Indicationibus, id eſt, cum Purgantibus, Reſoluentibus, Abluentibus, cum Diureticis, Diaphoreticis, & Mundificantibus miſceri & coniungi debent.*

Sic Natura confortata per διαπνόησιν, ſeu inſenſibilem Tranſpirationem, ſæpè etiam Criticè c *per hæmorrhagiam ſpontè concitatam, materiam morbidam deponere, & exonerare, magno ægrotantis leuamine & ſalute inſperata conſueuit.*

SAL d MARGARITARVM Orientalium.

Variæ excogitatæ ſunt viæ e *ſoluendi Margaritas,*

garitas, per ſpiritum vitrioli, per ſpiritum Guaiaci rectificatum: item per aquam Locuſtarum Quercus f nouellæ: ſimpliciſſima & optima videtur per acetum deſtillatum.

Poſt ſolutionem abſtrahitur acetum ad ſiccitatem, & Sal aqua pluuiali deſtillata, vel quod melius, Rore Majali ſupra Triticum collecto, ſolutum & filtratum denuò euaporatione ſicceſcat, reiterando quinquies vel ſexies hunc laborem, donec Sal candidiſſimum habeas ab omni acetoſitate acri liberum.

Vſus & Vires Salis Perlarum.

Cordiale eſt nobiliſſimum, Auro potabili in temperatura & operatione, quam proximè accedit.

1. *In Contracturis, reſolutione Neruorum, Conuulſione, & Phr nitide* g.

2. *Corpus ſanum conſeruat* h *læſum priſtinæ ſanitati reſtituit. lac muliebri emendat, vtriuſque ſemen ſexus auget & corrigit* i.

3. *In confortatione cerebri, memoriæ, & Cordis conducit, in aqua Cinnamomi, Borraginis, Bugloſſæ, Saluiæ* k.

4. *Prophylacticum Apoplexiæ, & Vertiginis* l.

5. *Exſiccat & conſumit omnes prauos humores* m *in corpore exiſtentes, è quibus Poda-*

gra; *Arthritici dolores, & Febres ſolent exiſtere* n.

6. *Contra Tabem, ariduram & marcorem ſenilem* o.

7. *Vtimur etiam in Hydrope ad conſortationem præmiſſis generalioribus* p.

8. *Contra Calculum ſingulare* q.

9. *Renouat, auget & confirmat humidum Radicale, ita etiam à ſenectute debilitatis ſummopere conducit* r.

10. *Certiſſimum præſeruatiuum contra Paralyſin bis in ſept.* 10. *grana in vino Maluatico* ſ.

11. *Mitigatiuum in morbo Venereo quotidie decem grana ſumendo, idque per decem dies* t.

12. *In Epilepſia ſingulare eſt medicamentũ: uſus eius per 6. ſeptimanas mane & veſperi* u.

13. *Præſeruatiuum in Podagra, quotidie 10. granis Salis vtendo, & per 12. dies continuando* uu.

14. *Fortificat humorem Vitæ & Naturam internam in omnibus membris* x.

15. *Contra Tremorem & pulſationem Cordis* y *item animi deliquia in aqua Cinnamomi.*

16. *Fœtum in vtero etiam fortificat* z.

Doſis.

Magiſteriũ perlarum. butyraceũ. *Doſis Salis à gr.* 10. 12. 15. *ad* ℈ j. *ex aquis conuenientibus, Cinnamomi, Bugloſſæ.*

Of-

Offertur etiam in aqua Roris Majalis aa *ſupra triticum, vel frumentum collecti.*

Vel ex Aqua Rorellæ vel Roris Solis bb, *quæ deſtillando flaua egreditur, quod mirum eſt, ſicuti etiam Crocus facit, & Verbaſci florum ſuccus expreſſus inſolatus & deſtillatus.*

Herba & flores inter deſtillandū flauas guttas emittētes.

Notandum, ſi perlæ per acetum Botrin cc *reſoluantur, & edulcoratum Sal in cella ſuis menſibus in liquorem fluat, tunc huius liquoris aliquot guttæ* dd*, miro & iucundo ſpectaculo coagulant optimū vini Alcohol in Butyrū ſciſſile* ee.

a Scilicet ſpecificum generale.

b In confortatiuis non ita accuratè reſpiciendum eſt ad qualitates morbi, an ille calidus vel frigidus.

c Sępe ante dies criticos natura cōfortāda.

d Sal dicitur, quia ſalis inſtar reſoluitur, ſed propriè eſt magiſterium. Magiſteria nimirum illa dicuntur, in quibus omniā ſimul manēt, quod in hac præparatiōe margaritarū videre licet, per acetum deſtillatū. Quod ſi in hanc ſolutionē per acetū purificatū factā ſpiritus vini infundatur, paulo poſt per deliquium perlæ ad fundum deſtillantur. Spiritus nimirum aceti cum ſpiritu vini miſcetur. Tertium itaque nimirum perlæ, ſpiritibus aceti liberatæ, hac ratione viſibiliter prodeunt. Hic puluis exſiccatus facile ſolui tur, in q; vola manus fluorē accipere dicitur.

e Perlarum præparationes inueniuntur quam plurimæ, ac imprimis earundem ſal ad mentem autoris noſtri elaboratus ſua virtute exquiſita non caret. Neque verò ideo vulgarem perlarum præparationem contemnimus. Ex iis nimirum ſic præparatis ſunt duæ illæ compoſitiones in officinis Diamargariti nempe calidi & frigidi. Sic verò vulgo præparantur. A ſordibus expurgatæ, aqua roſarum, caryophillorum, meliſſæ, violarum lotæ, porphyrio lapide ſine vllius metalli miniſterio tantiſper teruntur, donec leuigentur, eum plane in modum, quem pictores in coloribus ſuis leuigandis obſeruant. Cæterum per hanc leuigationẽ etiam operoſam in tam minutiſſimas particulas perlas haud redigere poſſunt, vt omnem ſuam corpulentiam depoſuiſſe videantur. Igitur eam elaborationem deſiderant & inueſtigant chymiatri, quæ vires ſuas maximas melius exſerere poſſit nempe quales ſunt: Sal de quo autor, Magiſterium, Quinta Eſſentia. Sal perlarum ſic vocatur, quia proximè accedit ad formam ſalis: nec hic nimirum ad tertium hypoſtaticum principium, quod ex hoc quoque ſale perlarum, tandem poſtquam ſulphur & Mercurius remota fuerint, elici poteſt: ſed tantum reſpiciendum eſt ad perlarum in liquorem be-

ne-

beneficio menſtrui ſoluentis redactarum, tandem poſt ablatum ſoluens in ſalis quandam formam habentis reductionem. Laudat autor pro ſoluente perlarum menſtruo acetum deſtillatum vini, quod extra rem non eſt; ſed neque reliqui ſucci ſunt aſpernandi. Quidam per ſuccum limonum expreſſum & Betulæ liquorem ſolutionem perlarum ſic expediunt.

℞. Succi limonum expreſſi & depurati ℥ ij.

Cum ℥ viij. liquoris Betulæ menſe Aprili collecti, in olla deuitreata leniter coquunt ad caſum ℥ vij. cui denuo addendo ℥ j. ſucci limonum primum deſtillant, poſtea ex cucurbita bis vel ter, hoc menſtruum ſeruant in vitro probè obſtructo, deinde perlas vino lotas & exſiccatas integras in idem emittunt inq; liquorē inſtar vini recentioris ſeu muſti ſoluunt, quem poſtea in aqua meliſſæ vel alia cordiali exhibent à ʒ j. ad ℥ ß. Communiſſima perlarum ſolutio eſt cum aceto; ſi ſcilicet ita proceſſum fuerit, quemadmodū autor iubet. Nonnulli ſic acetum conficiunt: deſtillant à cineribus Herbæ Kali geniculati ℥ j. (quibus fiunt lixiuia item ſapones, item iis vtuntur vitrarij ad purificandum vitrum) ſenſim prius infuſi, propter metum ſcilicet efferueſcentiæ, aceti deſtillati optimi ℥ vj.

cohobando bis vel ter: Acetum tale fit dulce, & non admodum mordax; nec tamen magnis caret viribus: dico enim, corallia, vt & perlas, ſoluit. Ex illa porro perlarum & corallorum ſolutione cum aceto deſtillato fiunt eorundem magiſteria, de quibus vide Tyrocinium chymicum Beguini cum notis meis l. 2. cap. 19. Immiſſo nimirum in hanc ſolutionem oleo Tartari per deliquium comparato; lacteſcit ſolutio. Hac nimirum ratione perlæ & corallia ſoluta viciſſim à menſtruo liberantur & ad fundum paulatim ſubſident, ſæpius deinde decantato menſtruo ſoluente & præcipitante aqua dulci eluenda & exſiccanda. Magiſterij perlarum reſolubilis præparationem per ſuccũ auri vide in praxichymiatrica editionis Lipſenſis pag. 20. Cunctis iſtis menſtruis palmã facilè præripit ſpiritus quidam ſecretus, paucis cognitus, cum ſuo phlegmate, ſi perlæ in marmore ſaltem tritæ, ſoluantur in hoc phlegmate: ſolutæ poſtea & à fecibus liberatæ, cum pauxillo alterius ſpiritus infuſi præcipitentur in liquamen, inſtar ſpermatis, tantæ volatilitatis, vt etiam viſu dignoſcatur in auras abire. Hac via præparatum Magiſterium corallorum & perlarum, dicitur Magiſterium perlarum Butyraceum, quia butyri inſtar in ore liqueſcit, de quo

Magiſteriũ perlarum butyraceũ.

in-

infra in magiſterio corallorum.

Magiſterium perlarum Riuierij Medici Regis Galliæ vide in practica chymiatrica editionis noſtræ Lipſenſis p. 184. 185. Summum præſeruatiuum arthritidis.

ARCANVM PERLARVM.

Spiritus Ligni Guaiaci.

Præſtantiſſimum ex perlis præparatur arcanum, quod eſt magnarum virium, idque beneficio ſpiritus ligni Guaiaci, qui conficitur hoc modo. Ex ſatis magna quantitate ſcobis ligni Guaiaci per retortam igne arenæ vel etiam nudo elicitur ſpiritus acidus prodeunte ſimul oleo fœtente. Hoc autem à ſpiritu eſt ſeparandum & aliis vſibus aſſeruandum (rectificandum autem eſt oleum per panem toſtum, & pauxillum Tartari omnem fœtidã emittit pinguedinem, præparationem etiam vide in practica chymiatrica noſtræ editionis pag. 212.) Cum hoc ſpiritu rectificato extrahe perlarum puluerẽ in porphyrio rectiſſime leuigatum, reponendo in lentam digeſtionem, & extractio fit rubicundiſſima. Reitera hanc extractionem, bis aut ter: Poſtea perlarum pulueres in igne leniter calcina & viciſſim extrahe ſemper cum nouo ſpiritu Guaiaci. Poſtremo perlas fortius calcina, & idem ſal cum

eodem menſtruo extrahe. Extracta omnia miſce & per alembicum in Balneo euoca phlegma, vſque dum in ſuperficie extracti liquoris apparuerit cuticula verſicolor, quæ ſignum præbet abſtracti phlegmatis, ſoliuſque arcani ſeu eſſentiæ perlarum cum ſpiritu Guaiaci in forma coagulata quodammodo reſtitantis, quæ vix abinuicem ſeparari poterunt. Hæc eſſentia ſeu arcanum perlarum cum aquæ meliſſæ q. ſ. ſubito ſoluitur, inque rubentem pellucidum colorem vertitur boni coloris ſaporiſque elegantis. Arcani doſis eſt guttæ v j. ad xiiij.

QVINTA PERLARVM ESSENTIA.

Sal & magiſterium perlarum in medicina maximè ſunt vtilia, præſtat tamen earum quinta eſſentia, quæ nempe eſt interior & purior eorum ſuccus ſeu liquor per multas ſolutiones & digeſtiones tandẽ inde extractus. Eius modum conficiendi docet Anſelmus Bood in libello ſuo de gemmis c. 38. l. 2. pag. 87. ſed cũ aliquota parte deſcriptio illa manca ſit, ad amuſim reſpondebit ſequens. Perlarum quantitas electa ſoluenda eſt in ſpiritu aceti vini, idque non aliter eſt abſoluendum quàm in autore eſt dictum: menſtruo aceto nimirum per deſtillationem

re-

remoto, ſal parlarum denuo in nouo aceto deſtillato ſoluendum eſt, & fæces remouendæ; abſtracto denuo per deſtillationem menſtruo eodem, deinceps hæc operatio ſolutionis per ſpiritum aceti & coagulationis, ſemper reiectis fæcibus, eſt peragenda, donec nullæ amplius fæces ab vltimis ſolutionibus reſtiterint, atque ideo ipſæ perlæ ab omni immunditie liberatæ fuerint. Hinc cum aqua pluuiali vel Rore majali ſal perlarum purificatum eſt ſoluendum, & ſæpius remoto hoc menſtruo aqueo omnes ſpiritus aceti reſidui cum perlis, per deſtillationem ex cineribus auferendi, id quod oſtendit ipſius aquæ poſtremò deſtillatæ dulcedo aliqua, ſpirituum aceti ſeparationem factã eſſe coarguens. Huic ſali perlarum defæcatiſſimo in phiola affunde alcohol vini rectificatum ad 2. digitorum eminentiam, ac orificio vaſis bene occluſo illud ad digerendum pone in Balneo per 8. vel 10. dies perlæ cum tempore eſſentiam ſuam inſtar olei ſpiſſi ad ſuperficiem ipſius ſpiritus vini remittunt, quam cautè ſepara, alioque alcohole vini ſuperaffuſo, æqualis temporis ſpatio digeſtione inſtituta eam toties collige, quoties viſum fuerit. Conuertitur autem totum verè ſal, relictis pauciſſimis feculis, in Eſſentiam. Hanc de nouo cum ſpiritu vini ali-

quandiu circula; poſtea leni deſtillatione Balnei ſpiritum vini ſepara & ſerua. Eadem porro perlarum eſſentia cum ſpiritu vini ex retorta per Balneum ſeu reuerberatorium ſiccum inſtitutis cohobiis tandem omnis tranſit, maiorum virtutum propter ſummã ſuam ſubtilitatem. De vſu huius conſtat ex viribus ſalis margaritarum. Doſis à gutt. vj. ad x. vel ad xiiij.

f Cymarum & ſummitatum, *Nevve Sproſlinge*.

g In aqua bugloſſæ, enulæ campanæ, florum tiliæ, lilij conuallij,

h In vino maluatico vel aqua cinnamomi.

i In aqua fæniculi.

k In aqua cordium, cerui, apri, vel aqua cordiali Herculis Saxoniæ.

l In aqua lauendulæ, ceraſorum nigrorum, florum tiliæ, Lilij conualij, epileptica Langij, Anhaltina.

m Et fluxiones.

n In aqua ſerpilli, melius in ſerpilli eſſentia cum vino extracta.

o In aqua Tuſſilaginis, pulmonariæ.

p In aqua vincetoxici, chamedrios.

q In aqna vrticæ maioris, Raphani, ononidis, petroſelini.

r In aqua cinnammomi.

ſ In aqua herbæ paralypſis. Hoc mirifi-

ea præſtat arcanum perlarum, de quo ſupra.

t In aqua perſicariæ.

u In aqua fl. Tiliæ, pæoniæ, Felicius arcanum perlarum.

uv In aqua braſſicæ maioris.

x Cum maluatico, vel lacte muliebri.

y In aqua cordiali ſaxonicæ.

z In aqua vitæ mulierum, vel Balſamo embryonum.

aa Deſtillata.

bb Collecti luna creſcente, ſolis primo ortu.

cc Hoc eſt. Terebinthinatum, vel etiam ſpiritum ſalis nitri ſoluantur & edulcorentur fluant in cella menſe Iunio, Iulio, Auguſto in liquorem.

dd Immiſſæ.

ee Sed in calido in formam priſtinam reſolubile.

SAL a CORALLORVM.

Eodem modo Sal Corallorum paratur, Concarum margaritiferarum b, *oculorum Cancri, & aliorum Cruſtaceorum lapidum* c.

Reſoluuntur autem omnia hæc Salia menſibus Iunio, Iulio & Auguſto demum, in cellariis, ſupra porphyrium vel vitream tabulam, in liquorem, tunc enim propter Antiperiſtaſin cellæ ſunt frigidiores: Aliis autem menſibus fru-

ſruſtra reſolutionem attentabis, aut ſolitis menſibus indicatis difficiliorem.

Tincturam Corallorum d veram & genuinam apud neminem adhuc videre contigit: Optima enim quæ affuſione Aquæ mellis extrahi creditur, potius Tinctura Aquæ mellis eſt, quàm Corallorum. Multa enim ſunt Menſtrua ſi ſtant aliquandiu in digeſtione, per ſe ſponte rubeſcunt (vt in ſpiritu Terebinthinæ multoties licet rectificato videre eſt) & ita incircumſpectos decipiunt arbitrantes ſe Tincturam Rei ſoluendæ habere, cùm tamen ipſius ſit Menſtrui ſoluentis. Nec Spiritus vini Sali Corallorum affuſus licet coloretur in digeſtione Balnei rubedinē verum extrahere videtur. Sunt qui Corallos in Spiritu Salis ſoluunt, affundendo poſtea ſolutioni rectificatiſſimum vini ſpiritum, quem ſupernatando dicunt tincturam ad ſe attrahere, & per tritorij ſeparationem & abſtractionem in B. per ſe poſtea recuperari poſſe.

Vſus & Vires Salis Corallorum.

Sicuti coralli mirabiliter creſcunt, ita etiam mirabilia ſunt illorum Arcana, myſteria, ſecreta & magnalia: quemadmodum enim rutilantes integri ex commentatione Par. excelentes ſunt contra Phantaſiam, Phantaſmata, Spectra, Eueſtra e, Melancholiam: ſic Sal vſu medico ſin-

ſingulares virtutes etiam de ſe exhibet.

1. *Salis Corallorum ea vis eſt & Natura, ſanguinem in vniuerſo corpore ſic mundificare & renouare, vt omnibus morbis & affectionibus, ex ſanguine corrupto ortum ducentibus, breue intra tempus ſublatis ac ſanatis, corpori veluti redintegrato, alacris priſtinæ ſanitatis vigor reſtituatur.*

2. *Siſtit omnes fluxus muliebres immodicos in aqua Plantaginis* f.

3. *Omnes fluxus ventris* g.

4. *Omnem ſanguinis profluentiam & reiectionem, hæmorrhoidas* h.

5. *Ad mundificationem vel renouationem ſanguinis in aqua Fumariæ vel Cichorij.*

6. *Siſtit putredines, roborat Cor & ſpiritus vitales, ipſumque tuetur à labe Veneni* i.

7. *Confortat & corroborat Stomachum & calidum innatum* k.

8. *Omnes obſtructiones tollit, in præcipuis membris Pulmone, Iecore, Renibus* l.

9. *Concretum ſanguinem dirimit* m.

10. *In vehementiſſima ſuffocatione matricis* n, *vbi omnia irrita, item in menſtruis ſuperfluis cum aqua Artemiſiæ, Meliſſæ, Pulegij.*

11. *In Hydrope, Spaſmo, Paralyſi, Epilepſia, in aqua Cinnamomi continuando.*

12. *Contra Calculum in aqua Ononidis.*

Do-

Doſis.

A granis 6. 10. ad. ℨ. j. vel duos ratione ætatis, & ſecundum morbi vehementiam. In ouo ſorbili loco Salis communis, in ſeculo vino generoſo, aqua Cinnamomi: poſſunt etiam tabellæ parari.

Extra.

Sanat vlcera o.

a Ad ſal corallorum parandum eadem menſtrua, quæ antea ad perlarũ ſolutionem accommodata fuerunt, proficiunt; Nec alia eſt via magiſterij corallorum, quàm quæ ante in perlis fuit. Maioris verò lucis gratia probe obſeruetur. & hæc magiſterij butyracei corallorum per ignem magicum præparatio. ♃. Corallorum rubrorum minutiſſime pulueriſatorum q. v. ſuperfunde ignem magicum, hoc eſt ſpiritum ſoluentē ſpagyricum, ac illico bullire incipit, tanquam ſuppoſitus ignis eſſet: Color præterea rubeus in bullis apparebit, ſed qui ſubinde euaneſcit. Spiritus verò inſtar ſpumæ lactis albæ commixtus, videbitur, craſſa & fæculenta materia fundum petendo. Hunc lacteum & ſpumantem ſpagyricum ſpiritum à fecibus aufer leniter decantando, & in arena igne fortiori deſtilla, relicto in fundo pul-

Magiſterium corallorum butyraceum.

puluere pene inpalpabili; quem per rorem maialem deſtillatum aliquoties, edulcorandum & ad ſolem exſiccandum ſerua. Butyri inſtar in ore liqueſcit. Magnum arcanum ad menſtrua inordinatè fluentia corrigenda, ſtomachoque robur conciliandum in morbis diſſolutis, vt in dyſenteria, Diarhæa & Epilepſia.

b Mater perlarum; *Perlenmutter*.

c Cryſtallorum, lapidis iudaici, ſilicum Lyncis, ſpongiarum, percarum.

d Tincturarum corallorũ quamuis factu difficilem, non tamen plane impoſſibilem eſſe euincit experientia: nec quæ extractione mellis ſit, potius Tincturæ mellis adſcribenda eſt: Nam ſpiritus mellis dextre paratus ſoluit aurum per ſulphur & Mercurium calcinatum vt docet Beguinus in Tyrocinio chymico l. 2. cap. 16. eiuſque Tincturam elicit, quæ non eſt ab auro in eodem ſpiritu ſoluto. Multo magis igitur tincturam corallorum ad ſe raptam poſtea meliori menſtruo alcoholi viui nempe libens tradet. Hæc itaque corallorum Tinctura per ſpiritum mellis rectiſſimè præparatur hoc modo, In cineribus ex melle cum ſacculis arena repletis pugni magnitudine & in mel deſtillandum iniectis fit lege artis ſpiritus mellis per alembicum. Is ſupra fragmenta corallorum cum *Tinctura corallorum per ſpiritũ mellis.*

ſpi-

ſpiritu cum nitro prius calcinatorum fuſus coloratur ſubinde, quo decantato, ſimili modo per eundem ſpiritum mellis in Balneo lente abſtrahitur. Reſiduum in fundo manens bis terve aqua deſtillata ſoluitur, & euaporata aqua coagulatur, indeque cum ſpiritu vini Tinctura rubicundiſſima extrahitur, deinde abſtracto alcohole vini ad maiorem conſiſtentiam redigenda. Sic itaque cum ſpiritu mellis vera Tinctura corallorum extrahitur. Circumferuntur Tinctura corallorum multiplices, nec tamen veræ, ſed tantum ad imponendum excogitatæ, quæ ſanè etiam autori noſtro ſcrupulũ mouiſſe videtur, cum liberè profiteatur, ſe veram & genuinam corallorum Tincturam nunquam vidiſſe. Eſt tamen ab experientia comprobatum, Corallia mittere ſuam Tincturam, eamque deponere in nobiliora mẽſtrua, modò rectè omnia fiant & cætera quoque neceſſaria iuſto ordine ac lege adhibeantur. Nos duos modos docebimus propria experientia comprobatos.

PRIMVS MODVS TINCTVRÆ corallorum.

Corallia primum in aceto fortiſſimo ſoluantur, poſtea, vt autor noſter docuit, ablato

ablato menſtruo per deſtillationem ſal eorundem colligatur. Hoc ſal deinde impregnetur aceto deſtillato tantiſper, donec nihil iſtius ſpiritus amplius in idem ſal recipi poſſit. Progrediendum itaque hac ratione. Ad ſingulas libras ſalis corallorum adde prima vice aceti deſtillati àcerrimi ℥ ij. & leniter inde deſtilla, exſtillabit ſaltem phlegma inſipidum. Secunda vice adde ℥ iij. aceti prioris, & viciſſim leniter deſtilla, atque ita perge, ſingulis vicibus aceti ℥ j. adiiciẽdum, augendo & exinde deſtillando, donec acetum deſtillatum tam acre inde prodierit perinde ac primò infuſum fuerit. Vide Tyrocinium cap. 3. l. 2. de quinta corallorum Eſſentia, Beguini tamen proceſſus non eſt perfectus. Sal iſte impregnatus diebus 30. in Balneo calente putrefiat; & poſtea ex retorta in reuerberio clauſo ſiue Balneo ſicco deſtilletur, ita tamen, vt prius phlegma inutile euaporet: poſtea prodeuntes ſpiritus albicantes ſeorſim in capaci recipiente excipiantur & ita pergendum, donec omnes ſpiritus cum oleo rubro inſtar ſanguinis prodierint. Hic ſpiritus eſt boni odoris, ardetque inſtar ſpiritus vini, eſtque denuo per retortam rectificandus remanente oleo rubro. Hoc nobile menſtruum, puta ab aceto partim ab ipſis coraliis productum, ex re-

centibus corallis impoſitis extrahit Tincturam rubicundiſſimam, quæ ſi denuò ab hoc ſpiritu deſtillatione liberata,& tandem cum ſpiritu vini vel alia aqua cordiali & appropriata coniuncta, aut per cohobia cum iiſdē volatilis facta fuerit, eſt elegantiſſima corallorum Tinctura, ſuauiſſimi ſaporis, fragrantiſſimique odoris.

SECVNDVS MODVS TINCTVRAE *Corallorum.*

Altera Tinctura præſtantior priore, vtut menſtruum illud ex corallis Tincturam extrahat, eſt tamen ex aceto deſtillato potius quam ex corallis ipſis, Hoc ergo, quia non ſincerum, inſtituto medico vix ſatisfacere poteſt. Eſt igitur alius modus perueſtigandus, quo Tinctura ex corallis eleganter extrahi poſſit, iſque eſt talis: Calcinantur prius corallia non puluerſata, ſed integra igne reuerberij primum lento, vt ſaltem vina flamma corallia in teſtis (ſcutellis terreis) in furno reuerberij poſita, ſuperficie tenus tangat. Corallia hoc modo primo gradu albeſcunt, coloremque natiuum abſcondunt. Tamdiu ergo gradibus ignis inuicem ſuccedentibus corallorum corpus eſt fatigandum donec ex albedine in flauedinem, & ex flaue-

aedine in rubedinem ſummam reducantur, corpore toto reddito ſpôgioſo & leui, id qđ plerumque biduo vel triduo abſoluitur. Hoc igitur ſignum dum in promptu fuerit, tunc demū corallia beneficio graduum ignis facto ſunt habilia ad propriam tincturam in aliud menſtruum deponenda. Sic itaque præparata corallia ſi in ſpiritum vini, vel in alcohol ſpiritus roris majalis, iniiciantur, paulo poſt ſponte ſua in id idem alcohol tincturam deponant, fæcibus illis ſine vlla virtute in fundo remanentibus. Tinctura igitur hæc aliquantulum menſtruo vini per deſtillationem inde ablato, fit rubicundiſſima cum quadam dulcedine. Eſt tantarum virium, vt poſt eius vſum aliquoties repetitū impoſſibile ſit vllam impuritatem in ſanguine totius corporis humani ſuperſtitem eſſe poſſe. Exhibetur in vehiculis conuenientibus à gutt. iij. ad. vj. viij. & x. Hæc ſanè Tinctura corallorum Medico commendatiſſima eſſe debet ob ſtupendas eius vires, vt quæ cum ſpiritibus hominum magnam conuenientiam habet.

NB. Tincturam Corallorum in 2. part. Medullæ deſtillatoriæ Conradi Kunradts.

e Eueſtrum eſt alioquin perpetuum & æternum illud in quatuor elementis mundi.

f Quercus tormentillæ, ſpermatis ranarum.

g In aqua vel decocto radicis Tormentillæ.

h In aqua plantaginis, burſæ paſtoris.

i In aqua borraginis, bugloſſæ, cordiali Saxonicæ.

k In aqua menthæ, pulegij.

l In aquis acetoſæ, graminis, centaurij minoris, cuſcutæ, epaticæ nobilis. Hinc factum eſt, cur autor ſupra in digeſtiuo vniuerſali ſaltem vel liquorem corallorum admiſcendum eſſe ſuaſit, ad maiorem nimirũ deoppilationem.

m In aqua chærefolij vel bellidis minoris.

n Si accipias Tincturæ auri cum ſpiritu mellis factæ & Tincturæ corallorum ana gr. vj. vel vij. & miſceas cum gr. vj. vel vij. & miſceas cum gr. vj. vel vij. Magiſterij perlarum nihil habebis præſtantius in affectibus vterinis deploratis.

o Aſpergendo vel etiam emplaſtris miſcendo.

LIQVORES a GEMMARVM, vt Rubinorum, Granatorum, Hyacinthorum, Topaſiorum, Amethyſtorum, Cryſtallorum, item & Silicum ſic parantur.

Cum Sulphure b *ter vel quater comburantur*

ea-

rium pulueres c *in igne Rota* d *, in crucibulo cum cooperculo, vltimo Carbonibus tegitur totum crucibulum: abluitur Sulphur, & faeces e tritæ cum ana Salis nitri purificati miſcentur & calcinatur in tigillo clauſo in igne Rota vt fluant Sal à puluere, propter corroſionem, aqua calida abluitur; poſtea pulueri edulcorato Menſtruum Terebinthinatum* f *affunditur, diligenter primis horis mouendo omnia, ne materia lapideſcat, ſic reſoluentur: Menſtruum* g *poſtea abſtrahatur* h *in alembico, & Sal in fundo remanens dulcificetur aliquoties, ſemper filtrando aqua deſtillato & euaporando. Poſtea illum Salem ſupra nominatis menſibus ponito ſupra marmor in cella vinaria, vt in liquorem* i *reſoluatur. Fæces in fundo remanentes poſt ſufficientem Menſtrui affuſi extractionem iterum poſſunt comburi nouo Sulphure, & pro vlteriori Extractione Salis denuo modo priori in vſum adhiberi.*

a Liquoris gemmarum etiam inter confortantia numerantur; idque non tam opinione, ceu multorum eſt opinio, quam propter ipſam naturam lapidum pretioſorum fieri videtur. Illæ nimirum ab eodem principio naſcuntur, quo reliqua metalla & mineralia. Cum iis itaque & proprietatibus conſentaneis & coloribus, cæteriſque accidentibus correſpondent: Hinc igitur merito

ritò eorum liquores ſiue eſſentiæ, quę puriores ipſarum partes ſunt, à compedibus elementaribus & durioris coagulationis ſubſtantia liberatæ, intra corpus ſumi poſſunt, melius inſtituto medico ſatisfacientes, quã ſi in integris fruſtulis, vel puluere, vel per ſe propinentur, vel cum aliis alexiteriis admiſcentur. NB. Problema de lapide Bezoardico cur eò vtamur crudo, quia nimirum leuis eſt & blandus, vt facilè abradi poſſit, in aqua hærens aut ad lignũ facilè liqueſcat.

b Aequali parte.

c Facti in mortario ferreo.

d Circulari paulatim admoto.

e Caput mortuum Gemmarum & Lapidum.

f Supra raphanum ſylueſtrem deſtillatum.

g Solutione gemmarum prægnans.

h In arena.

i Quod ſi ſuper iſtum liquorem bonum vini alcohol effuſum fuerit, id ex eodem tincturam ſeu ſulphur in ſe imbibit, ſeparatque eum à ſale ſubtus in vaſe reſtitante & natante, ſeparato vtroque Tincturam in formam craſſiorem ablato menſtruo reduc. A ſalis vero liquore euoca ſpiritum vini, & cum recenti ſpiritu vini & aceto Terebinthinato ana deſtilla per retortam, & poſt ablatum menſtruum prodeunt ſales in forma olei.

ACE-

ACETVM RADICATVM, quod Hu. Acetum Terebinthinatum vocabat, Verum Menſtruum omnium duriorum Lapidum.

℞. Exempli gratia ℔ ij. vel iij. a Terebinthinæ, affunde vltimæ medietatis aceti deſtillati b *libras duas, & deſtilla ſecundum artem in arena primò lento igne, donec acetum cum ſpiritu Terebinthinæ egreſſum ſit, poſtea auge ignẽ & exibit oleum flauum (& aqua rubiunda acerrima. quando oleum rubrum vult ſtillare, ceſſandum eſt à labore.) Separa poſtea ſpiritum Terebinthinæ, & oleum ab aceto per tritorium, & ſolum acetum ſupra Zinziber* c *rectifica* d.

Huius aceti e *parata copia in promptu habenda, cum illo enim dicto modo vna opera ſoluentur omnes lapides. Par. contra calculum, vt paulo poſt ſuo loco dicetur* f.

a Vel ℔ iiij. Terebinthinæ, vel quod melius, craſſioris fæcis, quæ reſidet in fundo vaſis.

b Hoc eſt, ſpiritus aceti vini.

c Melius eſt abſque Zinzibere.

d Bis vel ter, donec nullas fæces poſt deſtillationem relinquat, ſed omnino puriſſimum euadat.

e Fit & alio modo acetum acerrimum.

 ℞. Mel-

℞. Mellis optimi part. vnam, aquæ fluuiatilis partes viij. coquantur ſimul vſque ad medietatem, ceu in hydromelite coquendo fieri alias ſolet, poſtea vaſculo inde, & per ſuperius foramen in linteo ſuſpende farinæ ſeminis erucæ q. ſ. relinque in calido, vel ſoli expone, donec deferueat, fit paulatim acetum acerrimum, quod deſtillatum etiā ſilices reliquoſque lapides etiam ſine vlla præcedente calcinatione ſoluit, aliis quoq; vſibus accommodatum.

Poteſt etiam phlegma ipſius Terebinthinæ per ſe cum ſpiritu deſtillato aſſeruari, aliquoties rectificari, & tandem cum forti aceto deſtillato coniungi, ad ſimiles operationes ſolutionum ſuſtinendas, ſed prior modus potior eſt & melior.

OLEVM CINNAMOMI.

Oleum Cinnamomi a legitimè præparatum, inter efficaciſſima confortantia Spagyrica referri poteſt.

Et licet eius præparandi modus cuiuis in Chymicis exercitato ſit obuius: hic tamen obiter admoneo, aromata deſtillanda in puluerem non eſſe redigenda, vt quidam præpoſterè facere ſolent, ſed tantum in fruſta confringenda, modicumq; contundēda, alioquin dimidia minus tibi

olei

olei ſuppeditabunt, vt periculo facto aliquoties ſum expertus.

Hac via maior olei copia haberi poteſt, quam vulgaribus deſtillationibus.

Confractum ſelectiſſimum Cinnamomum in retortam vitream immittas, & in Balneo vaporoſo b deſtilles, tunc exit Aqua & oleum c ſimul: Illam Aquam recenti ligno affunde & perge in deſtillatione d, quam continuaueris aliquaties dicto modo, habebis magnam copiam Aquæ & olei, fæces e in fundo omnino aridas ſubnigras & inſipidas.

Vires & vſus.

1. Omnia principalia membra corporis confortat, inprimis Ventriculum frigidum, Cor, & Cerebrum, anhelituſque fœtorem abigit, eiuſq; ſuauitatem inducit f.

2. In vniuerſum Balſamo Naturali (ſicuti etiam oleum Caryophyllorum) reſpondet, intus putrefactionem arcet: Extrinſecus omnia recentia Vulnera ſeu vlcera conſolidat g.

3. Tollit Tuſſim frigidam, & Capitis dolorem h.

4. Cor exhilarat & omnia membra confortat, ſtillo inungantur i.

5. Prouocat menſes k.

6. Partum promouet l.

7. In

7. *In deliquiis animi ſingulare eſt medicamentum, ſicuti etiam Croci Eſſentia, per aquã Vitis m extracta, ſumma eſt medicina, vbi aliquis quaſi ad deſperationem n è nimia triſtitia venit.*

Doſis o.

2. *vel 3. guttæ è vino, aqua meliſſæ, vel alia ſpecifica.*

Hac via ferè ex omnibus aromatibus Olea elicere poteris longè efficaciora & ſubtiliora, quàm vulgari via præparata: è Caryophyllis ſcilicet, Nuce muſcata, Macere &c.

Hæc olea ſi in vſum medicum adhibere volueris, fiat hoc aluo aperta, & grauidis p vltra guttam non offerenda: Vſus Olei Cinnamomi conuenientior hyeme, quàm æſtate.

Fuerunt qui mediantibus hiſce Oleis aromaticis Calci auri q peculiariter præparato extraxerunt eſſentiam coloratam magno ægrotantium iuuamine in vſum medicum adhibitam.

a Præſtantius eſt oleum ex caſſia lignea vera malè a quibuſdam inter canella & cinnamomum relata. Habet nimirum in ſe lentorem quendam & mucilaginem, ipſa maſticatione deprehenſibilem; quæ in cinnamomo nõ deprehenditur; præterea ſapor eius cum acumine fortiori, & magis oleaginoſo; quamobrem oleum quoque, ex ea deſtillatum, fortius, maioriſque virtutis eſ-

ſe,

ſe, maximè conſentaneum eſt.

b Reuerberio ſicco.

c Quod ſi in fine igne fortiori vſeris, oleum quidem fætidum prodibit, ſed tamen ab empyreumate, ad eundem modum, quē ſupra in oleo Tartari fætido autor dixit, liberatur. Eſt præſtantiſſimum vulnerarium, quodlibet vulnus ſiue recens, ſiue vetus citiſſime ſanans. Multo autem magis id fit in Caſſia cum mucilagine.

d Hoc eſt, corticibus recentibus cinnamomi, præmiſſa digeſtione in calido.

e Sali conficiendo perquam vtiles, ſi cum ſulphure fæces calcinentur; fit cryſtallinum.

f Cum vehiculis conuenientibus & appropriatis.

g Si ſcilicet ſic deſtillatum, aliàs ſi cum vino acre & corroſiuum.

h In tabulis bechicis.

i Hinc quidam id, membris arthriticis inungunt.

k In aqua artemiſiæ, vel ſaluiæ, pulegij, fl. cheiri.

l In iiſdem prædictis aquis.

m Menſe Martio, collectam ex putatis vitibus, & iterum deſtillatam.

n Et in Melancholia Hypochondriaca.

o Doſis à guttis iij. ad viij.

p Propter obſtructionem earundem.

q Dete-

Aurum potabile falſum.

q Detegenda eſt hic nonnullorum empiricorum verſutia & impoſtura; dum cum oleis aromatum præſertim deſtillatis aurum potabile (putabile potius) fabricare conati ſunt & ſtudent adhuc, vt eiuſmodi ſtelliones à veris Doctoribus chymiatricis & Medicis quilibet vir bonus diſcernere valeat. Thurneiſſerus & poſt eum Huſerus, ac ab illis aliquot multi cum oleis aromatum deſtillatis, inprimis vero oleo cinnamomi, caryophyllorum, thymi & Tiliæ, cum oleo camphoræ, quod vocabant, limaturam ſolis, vel eius calcem in coloratam eſſentiam quandam redigebant, ac pro auro potabili magno pretio vendebant. Sed falsò. Proceſſus eſt talis: Camphora prius electa ſoluatur in aqua forti, ex nitro & alumine ana facta, ac paulo poſt innatabit aquæ camphoræ, inſtar olei flaui, quod ſæpè ſeparandum & ſeorſim ſeruandum eſt. Deinde ſint in promptu olea caryophyllorum, cinnamomi, thymi, & tiliæ, ac inſuper calx ſolis ſubtiliſſima.

Igitur ℞. olei caryophyllorum ℥ v.
Cinnamomi.
Thymi ana ʒ ij.
Tiliæ ʒ j.
Olei camphorę per aquam fortem ſoluti ℥ iv.

Cal-

Calcis ſolis ſubtiliſſimæ ℥ iv.

Hæc ſingula ſigillatim in ſuis vaſis ſtatuantur præſentia: celeriter enim res expedienda eſt: in promptu inſuper ſint duæ conchæ vitreæ ſatis capaces, quæ, ad miſcendum ſuperiora, probè terſæ & idoneæ ſint. Vna concha capit oleum camphoræ: in hoc calx ſolis immittatur, & ſimul oleum caryophyllorum infundatur, ſtatim omnia feruere & ebullire videbuntur. Extemplò itaque ex illa concha in alteram; hinc inde transvaſando, totum mixtum fundatur, ac refundatur, vt, cùm incaleſcere & ebullire viſa ſint, calx ſolis ſimul cum illis miſceatur, & inter bulliendum quaſi ſoluatur: fiunt enim omnia rubicundiſſima, & craſſa, inſtar ſanguinis. Dum hæc tranſvaſando perficiuntur, deinceps etiam reſidua addantur olea, ac, identidem tranſvaſando, miſceantur omnia diligenter. N B. Conchæ vitreæ, quemadmodum & olea ad hanc operationem requiſita, debent planè eſſe ſine omni phlegmate aquoſo; alioquin res ipſa non ſuccederet. Hanc igitur compoſitionẽ Turnheiſſerus pro magno ſecreto habuit, & admodum carè vendidit, ſcilicet ℥ ß pro 18. Imperialibus. Atqui Philoſophus Hermeticus hanc empiricam & craſſam operationem vituperio dignam exiſtimat: eſt enim fal-

fallax & nimis à veritate aliena. Camphora quidem ab aqua forti redigitur in oleoſum liquorē: ſimul enim ſpiritus illius aquæ fortis in ſe continet: oleum itaque reuera non eſt. Iam igitur quando miſcetur liquor hic cum cæteris oleis pinguibus, fit mutua ebullitio, quæ non aliunde eſt, quam à ſalium aquę fortis ſpiritibus, alias ſimili modo cum aliis oleis, propter contrariam naturam pugnantibus: parum itaque ac fere nihil de Sole ſimul ſoluitur; aut, ſi quid ſoluitur, id à nullo oleorum fit; ſed merè ab ipſis corroſiuis ſpiritibus, inuicem ab oleis incaleſcentibus. Præterea eadem olea, ſine calce Solari inter ſe, eo vt diximus modo, confuſa & miſta, deinceps craſſa fiunt & rubent: hæc igitur rubedo eſt ab ipſis non protinus ab auro. Quid itaque de iſtiuſmodi fucis boni ſperandum ſit modò liquet. Veriſimile igitur eſt autorem noſtrum parum & nihil hiſce attribuendum, obiter ſaltem monere voluiſſe, nec tantam ſtultitiam defendere.

ELIXIR a PROPRIETATIS Parac.

℞. *Myrrhæ Alexand.*
Aloes Epat.
Croci Orientalis ℔ *ana* ℥. 4.

Pul-

Puluериſentur omnia diligenter, & in vitrum indantur, humectando optimo Spiritu vini Alcoholiſato, poſtea affunditur rectificatum oleum Sulphuris per campanam factum (præparetur illud oleū è Sulphure flauo vel ſubgryſeo, tempore pluuio c, ſic maiorē copiam habebis) ad eminentiam 4. digitorum, ponatur in digeſtione & circulatione per duos menſes d, tandem quod tinctum & extractum fuit per inclinationem ſepara, materiæ in fundo reſtanti bonum Spiritum vini affunde, & circulando per menſes duos iterum coloratum extrahe, ſepara, ac priori liquori colorato miſce. Fæces in fundo lentè e deſtillentur, quod primum egreditur, addatur ſuperiori Tincturæ, & ita per menſem adhuc ſine deſtillatione f circulentur. Sapor eſt ſuauis, non amarus, multo minus Empyreuma ſapiens vt fieri ſolet vulgariter deſtillando.

Diligenter obſeruandum, materiam primò irrorandam Spiritu vini g, vt fiat quaſi paſta, & demū oleum Sulphuris affundendū, alioquin tota materia in nigredinem h combureтur, id quod Par. ſtudioſè occultauit.

Vires & Vſus.

Balſamum priſcorum eſt, vt Par. ait, tenuium prorſus partium calefaciens, & ſiccans, ſicque à putrefactione conſeruans. Eſt perfectū Elixir, in eo ſunt omnes virtutes. Naturalis

Balſami, & virtus conſeruatiua maxima, præcipuè in ſenibus.

1. *Miranda in affectionibus Thoracis & Pulmonis præſtat* i.

2. *Aduerſus peſtiferæ Luis contagia populatim graſſantia, aeremque corruptum mirè efficax* k.

3. *Humores Ventriculi diuerſos educit* l, *ſtomachum cum inteſtinis conſortat, & à doloribus præſeruat* m.

4. *Hecticis, Catharroſis & Tuſſientibus in genere ſubuenit, & pectus mundificat* n.

5. *Capitis & Stomachi refrigerationi prodeſt* o.

6. *Hæmicraniam & Vertiginem curat* p.

7. *Oculorum caliginem depellit* q.

8. *Cor & memoriam confortat* r.

9. *Paulatim Pruritum, dolorem item Iliorum & Coſtarum leuat* ſ.

10. *Calculos Renum rumpit* t.

11. *Quartanam curat* u.

12. *A Paralyſi & Podagra præſeruat* uu.

13. *Intellectum & omnes ſenſus acuit* x.

14. *Melancholiam aufert, & lætitiam adfert* y.

15. *Senectutem fortiſſima iuuentutis conſeruatione arcet, ac canitiem retardat* z.

16. *Vitam ex nimia cibi & potus ſumptione abbreuiatam prolongat* a a.

17. *Vul-*

17. *Vulnera & vlcera interiora breui conglutinat tempore* bb.

18. *Omnes demum tam calidas, quàm frigidas infirmitates occulta quadam proprietate curat.*

Doſis.

A. 6. ad 10. *&* 12. *guttas in vino vel aquâ conuenienti & ſpecifica.*

a Elixir in genere eſt medecina ſanans omnes morbos humanos, & auferens à metallis imperfectis impuritatem. Elixiria ſunt ſpecies chymicæ ex pluribus diuerſi generis ſimplicium ſpeciebus compoſitæ. Talis ſpeciei eſt Elixir Proprietatis, quod Par. ita vocat Archidoxeos l. 8 titulo 6. Elixirios. Cur autem à proprietate hoc elixir appellet, videtur in promptu eſſe ratio. In eo nimirum maximè reperire licet, naturales Proprietates harmonicas ad efficiendum id, cui proximè deſtinatum eſt. Hæ facultates igitur non conciliantur ingredientibus in hoc elixir, à præparatione, ſed potius ſunt ingenitæ iiſque propriæ, felicius tantum ſeſe exſerentes, quando dextra acceſſerit extractio, de qua recte autor noſter præcipit. Paracel. nimirum eiuſdem deſcriptionem aliquantulum mancam reliquit.

b Præſtat crocus Vngaricus vel Auſtriacus

ritò eorum liquores ſiue eſſentiæ, quæ puriores ipſarum partes ſunt, à compedibus elementaribus & durioris coagulationis ſubſtantia liberatæ, intra corpus ſumi poſſunt, melius inſtituto medico ſatisfacientes, quã ſi in integris fruſtulis, vel puluere, vel per ſe propinentur, vel cum aliis alexiteriis admiſcentur. NB. Problema de lapide Bezoardico cur eò vtamur crudo, quia nimirum leuis eſt & blandus, vt facilè abradi poſſit, in aqua hærens aut ad lignũ facilè liqueſcat.

b Aequali parte.

c Facti in mortario ferreo.

d Circulari paulatim admoto.

e Caput mortuum Gemmarum & Lapidum.

f Supra raphanum ſylueſtrem deſtillatum.

g Solutione gemmarum prægnans.

h In arena.

i Quod ſi ſuper iſtum liquorem bonum vini alcohol effuſum fuerit, id ex eodem tincturam ſeu ſulphur in ſe imbibit, ſeparatque eum à ſale ſubtus in vaſe reſtitante & natante, ſeparato vtroque Tincturam in formam craſſiorem ablato menſtruo reduc. A ſalis vero liquore euoca ſpiritum vini, & cum recenti ſpiritu vini & aceto Terebinthinato ana deſtilla per retortam, & poſt ablatum menſtruum prodeunt ſales in forma olei.

ACE-

ACETVM RADICATVM,

quod Hu. Acetum Terebinthinatum vocabat, Verum Menſtruum omnium duriorum Lapidum.

℞. Exempli gratia ℔ ij. vel iij. a *Terebinthinæ, affunde vltimæ medietatis aceti deſtillati* b *libras duas, & deſtilla ſecundum artem in arena primò lento igne, donec acetum cum ſpiritu Terebinthinæ egreſſum ſit, poſtea auge ignẽ & exibit oleum flauum (& aqua rubicunda acerrima, quando oleum rubrum vult ſtillare, ceſſandum eſt à labore.) Separa poſtea ſpiritum Terebinthinæ, & oleum ab aceto per tritorium, & ſolum acetum ſupra Zinziber,* c *rectifica* d.

Huius aceti e *parata copia in promptu habenda, cum illo, enim dicto modo, vna opera, ſoluentur omnes lapides Par. contra calculum, vt paulo poſt ſuo loco dicetur* f.

a Vel ℔ iiij. Terebinthinæ, vel quod melius, craſſioris fæcis, quæ reſidet in fundo vaſis.

b Hoc eſt, ſpiritus aceti vini.

c Melius eſt abſque Zinzibere.

d Bis vel ter, donec nullas fæces poſt deſtillationem relinquat, ſed omnino puriſſimum euadat.

e Fit & alio modo acetum acerrimum.

℞. Mellis optimi part. vnam, aquæ fluuiatilis partes viij. coquantur ſimul vſque ad medietatem, ceu in hydromelite coquendo fieri alias ſolet, poſtea vaſculo inde, & per ſuperius foramen in linteo ſuſpende farinæ ſeminis erucæ q. ſ. relinque in calido, vel ſoli expone, donec deferueat, fit paulatim acetum acerrimum, quod deſtillatum etiã ſilices reliquoſque lapides etiam ſine vlla præcedente calcinatione ſoluit, aliis quoq; vſibus accommodatum.

Poteſt etiam phlegma ipſius Terebinthinæ per ſe cum ſpiritu deſtillato aſſeruari, aliquoties rectificari, & tandem cum forti aceto deſtillato coniungi, ad ſimiles operationes ſolutionum ſuſtinendas, ſed prior modus potior eſt & melior.

OLEVM CINNAMOMI.

Oleum Cinnamomi a legitimè præparatum, inter efficaciſſima confortantia Spagyrica referri poteſt.

Et licet eius præparandi modus cuiuis in Chymicis exercitato ſit obuius: hic tamen obiter admoneo, aromata deſtillanda in puluerem non eſſe redigenda, vt quidam præpoſterè facere ſolent, ſed tantum in fruſta confringenda, modicumq; contundẽda, alioquin dimidio minus tibi olei

olei ſuppeditabunt, vt periculo facto aliquoties ſum expertus.

Hac via maior olei copia haberi poteſt, quàm vulgaribus deſtillationibus.

Confractum ſelectiſſimum Cinnamomum in retortam vitream immittas, & in Balneo vaporoſo b deſtilles, tunc exit Aqua & oleum c ſimul: Illam Aquam recenti ligno affunde & perge in deſtillatione d, quam continuaueris aliquoties dicto modo, habebis magnam copiam Aquæ & olei, fæces e in fundo omnino aridas ſubnigras & inſipidas.

Vires & vſus.

1. Omnia principalia membra corporis confortat, inprimis Ventriculum frigidum, Cor, & Cerebrum, anhelituſque fœtorem abigit, eiuſq; ſuauitatem inducit f.

2. In vniuerſum Balſamo Naturali (ſicuti etiam oleum Caryophyllorum) reſpondet, intus putrefactionem arcet: Extrinſecus omnia recentia Vulnera ſeu vlcera conſolidat g.

3. Tollit Tuſſim frigidam, & Capitis dolorem h.

4. Cor exhilarat & omnia membra confortat, ſi illo inungantur i.

5. Prouocat menſes k.

6. Partum promouet l.

7. In

7. In deliquiis animi ſingulare eſt medicamentum, ſicuti etiam Croci Eſſentia, per aquã Vitis m extracta, ſumma eſt medicina, vbi aliquis quaſi ad deſperationem n è nimia triſtitia venit.

Doſis o.

2. vel 3. guttæ è vino, aqua meliſſæ, vel alia ſpecifica.

Hac via ferè ex omnibus aromatibus Olea elicere poteris longè efficaciora & ſubtiliora, quàm vulgari via præparata: è Caryophyllis ſcilicet, Nuce muſcata, Macere &c.

Hæc olea ſi in vſum medicum adhibere volueris, fiat hoc aluo aperta, & grauidis p vltra guttam non offerenda: Vſus Olei Cinnamomi conuenientior hyeme, quàm æſtate.

Fuerunt qui mediantibus hiſce Oleis aromaticis Calci auri q peculiariter præparato extraxerunt eſſentiam coloratam magno ægrotantium iuuamine in vſum medicum adhibitam.

q Præſtantius eſt oleum ex caſſia lignea, vera malè a quibuſdam inter canella & cinnamomum relata. Habet nimirum in ſe lentorem quendam & mucilaginem, ipſa maſticatione deprehenſibilem; quæ in cinnamomo nõ deprehenditur; præterea ſapor eius cum acumine fortiori, & magis oleaginoſo; quamobrem oleum quoque, ex ea deſtillatum, fortius, maioriſque virtutis eſ-

ſe,

ſe, maximè conſentaneum eſt.

b Reuerberio ſicco.

c Quod ſi in fine igne fortiori vſeris, oleum quidem fætidum prodibit, ſed tamen ab empyreumate, ad eundem modum, quē ſupra in oleo Tartari fætido autor dixit, liberatur. Eſt præſtantiſſimum vulnerarium, quodlibet vulnus ſiue recens, ſiue vetus citiſſime ſanans. Multo autem magis id fit in Caſſia cum mucilagine.

d Hoc eſt, corticibus recentibus cinnamomi, præmiſſa digeſtione in calido.

e Sali conficiendo perquam vtiles, ſi cum ſulphure fæces calcinentur fit cryſtallinum.

f Cum vehiculis conuenientibus & appropriatis.

g Si ſcilicet ſic deſtillatum, aliàs ſi cum vino acre & corroſiuum.

h In tabulis bechicis.

i Hinc quidam id membris arthriticis inungunt.

k In aqua artemiſiæ vel ſaluiæ, pulegij, fl. cheiri.

l In iiſdem prædictis aquis.

m Menſe Martio, collectam ex putatis vitibus, & iterum deſtillatam.

n Et in Melancholia Hypochondriaca.

o Doſis à guttis iij. ad viij.

p Propter obſtructionem earundem.

q Dete-

q Detegenda eſt hic nonnullorum empiricorum verſutia & impoſtura, dum cum oleis aromatum præſertim deſtillatis aurum potabile (putabile potius) fabricare conati ſunt & ſtudent adhuc, vt eiuſmodi ſtelliones à veris Doctoribus chymiatricis & Medicis quilibet vir bonus diſcernere valeat. Thurneiſſerus & poſt eum Huſerus, ac ab illis aliquot multi cum oleis aromatum deſtillatis, inprimis vero oleo cinnamomi, caryophyllorum, thymi & Tiliæ, cum oleo camphoræ, quod vocabant, limaturam ſolis, vel eius calcem in coloratam eſſentiam quandam redigebant, ac pro auro potabili magno pretio vendebant. Sed falsò. Proceſſus eſt talis: Camphora prius electa ſoluatur in aqua forti, ex nitro & alumine ana facta, ac paulo poſt innatabit aquæ camphoræ, inſtar olei flaui, quod ſæpè ſeparandum & ſeorſim ſeruandum eſt. Deinde ſint in promptu olea caryophyllorum, cinnamomi, thymi, & tiliæ, ac inſuper calx ſolis ſubtiliſſima.

Aurum potabile falſum.

Igitur ℞. olei caryophyllorum ʒ v.

Cinnamomi.

Thymi ana ʒ ij.

Tiliæ ʒ j.

Olei camphorę per aquam fortem ſoluti ℥ iv.

Cal-

modò Calcis ſolis ſubtiliſſimæ ℥ iv.

Hæc ſingula ſigillatim in ſuis vaſis ſtatuantur præſentia: celeriter enim res expedienda eſt: in promptu inſuper ſint duæ conchæ vitreæ ſatis capaces, quæ, ad miſcendum ſuperiora, probè terſæ & idoneæ ſint. Vna concha capit oleum camphoræ: in hoc calx ſolis immittatur, & ſimul oleum caryophyllorum infundatur, ſtatim omnia feruere & ebullire videbuntur. Extemplò itaque ex illa concha in alteram; hinc inde transvaſando, totum mixtum fundatur, ac refundatur, vt, cùm incaleſcere & ebullire viſa ſint, calx ſolis ſimul cum illis miſceatur, & inter bulliendum quaſi ſoluatur: fiunt enim omnia rubicundiſſima, & craſſa, inſtar ſanguinis. Dum hæc tranſvaſando perficiuntur, deinceps etiam reſidua addantur olea, ac, identidem tranſvaſando, miſceantur omnia diligenter. N B. Conchæ vitreæ, quemadmodum & olea ad hanc operationem requiſita, debent planè eſſe ſine omni phlegmate aquoſo; alioquin res ipſa non ſucce deret. Hanc igitur compoſitionẽ Turnheiſſerus pro magno ſecreto habuit, & admodum carè vendidit, ſcilicet ℥ß pro 18. Imperialibus. Atqui Philoſophus Hermeticus hanc empiricam & craſſam operationem vituperio dignam exiſtimat: eſt enim fal-

fallax & nimis à veritate aliena. Camphora quidem ab aqua forti redigitur in oleoſum liquorē: ſimul enim ſpiritus illius aquæ fortis in ſe continet: oleum itaque reuera non eſt. Iam igitur quando miſcetur liquor hic cum cæteris oleis pinguibus, fit mutua ebullitio, quæ non aliunde eſt, quam à ſalium aquę fortis ſpiritibus, aliàs ſimili modo cum aliis oleis, propter contrariam naturam pugnantibus: parum itaque ac fere nihil de Sole ſimul ſoluitur; aut, ſi quid ſoluitur, id à nullo oleorum fit; ſed merè ab ipſis corroſiuis ſpiritibus, inuicem ab oleis incaleſcentibus. Præterea eadem olea, ſine calce Solari inter ſe, eo vt diximus modo, confuſa & miſta, deinceps craſſa fiunt & rubent: hæc igitur rubedo eſt ab ipſis non protinus ab auro. Quid itaque de iſtiuſmodi fucis boni ſperandum ſit modòliquet. Veriſimile igitur eſt autorem noſtrum parum & nihil hiſce attribuendum, obiter ſaltem monere voluiſſe, nec tantam ſtultitiam defendere.

ELIXIR a PROPRIETATIS Parac.

℞. *Myrrhæ Alexand.*
Aloes Epat.
Croci Orientalis ana ℥. 4.

Pul-

Pulueriſentur omnia diligenter , & in vitrum indantur , humectando optimo Spiritu vini Alcoholiſato , poſtea affunditur rectificatum oleum Sulphuris per campanam factum (præparetur illud oleũ è Sulphure flauo vel ſubgryſeo, tempore pluuio ♋, ſic maiorẽ copiam habebis) ad eminentiam 4. digitorum, ponatur in digeſtione & circulatione per duos menſes ♎, tandem quod tinctum & extractum fuit per inclinationem ſepara, materiæ in fundo reſtanti bonum Spiritum vini affunde , & circulando per menſes duos iterum coloratum extrahe , ſepara , ac priori liquori colorato miſce. Fæces in fundo lentè ♎ deſtillentur , quod primum egreditur , addatur ſuperiori Tincturæ , & ita per menſem adhuc ſine deſtillatione ♎ circulentur. Sapor eſt ſuauis , non amarus , multo minus Empyreuma ſapiens vt fieri ſolet vulgariter deſtillando.

Diligenter obſeruandum , materiam primò irrorandam Spiritu vini ♎ , vt fiat quaſi paſta, & demũ oleum Sulphuris affundendũ , alioquin tota materia in nigredinem ♎ combureretur , id quod Par. ſtudiosè occultauit.

Vires & Vſus.

Balſamum priſcorum eſt , vt Par. ait , tenuium prorſus partium calefaciens , & ſiccans , ſicque à putrefactione conſeruans. Eſt perfectũ Elixir , in eo ſunt omnes virtutes. Naturalis

17. *Vulnera & vlcera interiora breui conglutinat tempore* bb.

18. *Omnes demum tam calidas, quàm frigidas infirmitates occulta quadam proprietate curat.*

Doſis.

A. 6. ad 10. *&* 12. *guttas in vino vel aqua conuenienti & ſpecifica.*

a Elixir in genere eſt medecina ſanans omnes morbos humanos, & auferens à metallis imperfectis impuritatem. Elixiria ſunt ſpecies chymicæ ex pluribus diuerſi generis ſimplicium ſpeciebus compoſitæ. Talis ſpeciei eſt Elixir Proprietatis, quod Par. ita vocat Archidoxeos l. 8 titulo 6. Elixirios. Cur autem à proprietate hoc elixir appellet, videtur in promptu eſſe ratio. In eo nimirum maximè reperire licet, naturales Proprietates harmonicas ad efficiendum id, cui proximè deſtinatum eſt. Hæ facultates igitur non conciliantur ingredientibus in hoc elixir, à præparatione, ſed potius ſunt ingenitæ iiſque propriæ, felicius tantum ſeſe exſerentes, quando dextra acceſſerit extractio, de qua recte autor noſter præcipit. Paracel. nimirum eiuſdem deſcriptionem aliquantulum mancam reliquit.

b Præſtat crocus Vngaricus vel Auſtriacus

P quia

quia facilius abſque impoſtura habetur.

c Vel in cella.

d Ita ſunt verba Par. 8. archidox. Vide Phytopæum in vincetoxico.

e Per Balneum ne empyreuma redoleant.

f Vaſe bene clauſo.

g Imprægnatur Angelica, valeriana, Enula, zedoaria, Petaſitide & Pimpinella.

h à ſpiritu ſulphuris in myrrham & aloen propter pinguedines ſuas agente.

i In aqua tuſſilaginis, hyſſopi, pulmonariæ, ſcabioſæ.

k In aqua Vlmariæ, Vincetoxici, Valerianæ, &c.

l Abſtergendo.

m In aqua menthæ, pulegij, vino abſinthiaco, maluatico.

n In aqua betonicæ, potius tamen in arcano tuſſilaginis.

o In aqua zinziberis, ſpiritu calami aromatici.

p In aqua borraginis, bugloſſæ.

q In aqua fæniculi, euphraſiæ, rutæ, chelidonij, valerianæ.

r In aqua magnanimitatis, florum anthos vel potius eius arcano.

ſ In aqua florum ſambuci, chamomillæ, prunorum ſylueſtrium.

t In aqua ſaxifragiæ, ononidis, petroſelini.

u In

u In aqua naſturtij aquatici, vel decocto raparum.

vv In aqua herbæ paralyticæ, chamedrios.

x In aqua magnanimitatis.

y In vino maluatico, vel vino meliſſæ.

z In aqua cinnanomi.

aa In ſpiritu granorum Iuniperi.

bb Eorumque mala auertit in aqua veronicæ.

BALSAMA CONFORTANTIA a beneficio ceræ inſpiſſata.

Quia Olea Aromatica forma liquida propter effuſionis periculum, aut vitri rupturam, ſatis aptè & commodè circumferri non poßunt, cœperunt Chymiatri cogitare de modo inſpißandi, ita vt illorum varia pixidibus ſtanneis aut argenteis, ſed probè inauratis, eò commodius circumferri, & vrgente neceſſitate ad manus eſſe poſſint.

Ad illa autem conficienda ſatis ſit hac vice ſolertibus ſaltem innuiſſe, requiri ad cuiuſque præparationem tam Oleum deſtillatione prolectum quàm Tincturam per S. v. Alcoholiſatum extractam & inſpiſſatam per ſeparationem ab eodem Spiritu: Item Salem poſt incinerationem miniſterio Aquæ ſuo capite mortuo prolectum: Medium, quod iuſtam conſiſtentiam dat, raſu-

ram eſſe Ceræ albæ ſæpius in aqua Roſarum co-ctæ, vt acredo tollatur, nec vllam ſaporis alienam qualitatem referat: Hæc omnia ſi debito & Chymico artificio miſceantur, habentur odorifera Balſama aromatum & vegetabilium, tam pro externo illitu, & inunctione Narium & Temporum, quam pro interno vſu efficaciſſima ſecundum ſimplicium vſum & proprietatem.

a Balſama confortantia nihil aliud ſunt, quàm olea aromatica compoſita, aliarum rerum additione, quæ inſtar baſium ſunt, ſpiſſiora facta, vt ſcilicet rectius circumferri & retineri poſſint. Cæterum ad horum balſamorum compoſitionem an certum pondus principiorum per omnia obſeruari debeat; vel etiam poſſit, controuertitur. Nos negamus. Quædam nimirum ſicciora ſunt, habentque Tincturam planè aridam, quale eſt cinnamomum: quædam habent Tincturas oleoſiſſimas, vt nux Moſchata, Macis, fæniculum, aniſum, Caryophylli: quædam mediocrem obtinent naturam, vt Zingiber. Prout igitur naturæ ſunt vel ſiccioris & aridioris, pro eo etiã olei pondus variat. In genere verò tantum baſis conſiſtentis admiſcetur, quantum ſufficit ad olei coagulationem, quo poſtea cum tinctura eò felicius permiſceri queat. Exempli gratia in balſamo fæniculi, hæc ponderum ratio.

BAL-

BALSAMVS FAENICVLI.

℞. Tincturæ Fæniculi ex ſemine per ſp. vini factæ ℥ iij.
Ceræ albæ ℥ß.
Olei Fæniculi ʒ ij.

Ceram optimè mundatam, & raſam tenuiter, leni calore ignis funde, fuſæ adde oleum, & extra ignem ſpatula ferrea agitando miſce, donec conſiſtat; adde poſtea Tincturam cum ſpiritu vini extractam, & iterum miſce. Cùm omnia iam ad conſiſtentiam ſuam perductæ fuerint & refrixerint, adde ſalis Fæniculi ad ſingulas vncias totius compoſiti ʒß. quæ faciunt ʒ ij. atque ita ſeruetur vſui. Quia vero cera per vetuſtatem rancida fit, & hinc talibus compoſitionibus ingratum ſaporem conciliat, inſuper naturæ emplaſticæ & eſſentiæ craſſæ perſpirationem prohibentis Galenus libro 7. de medicamentorum facultatibus, ideo & poros claudat; clauſis verò poris, ſterilem balſamorum operationem ſubſequi neceſſe ſit; & ſterilem operationem non niſi effectus ſterilis ſubſequatur, in compoſitione horum balſamorum cera videtur inutilis vt igitur hæc omnia euitentur, prudentes medici ex oleo Nucis Moſchatæ expreſſo

per ſpiritum vini Tincturam extrahunt, donec corpus albiſſimum reſiduum fuerit; Quod cum planè inſipidum nulliuſque qualitatis peregrinæ capax ſit, id loco ceræ vel mannæ ad conſiſtentiam balſamis conciliandum ſumunt, oleo nempe & tinctura aromatum, cum eorundem ſale, in iſtud magma immiſſis. Alij craſſamentum ſumunt quod poſt expreſſum oleũ ex nuce moſchata relinquitur & ſpiritu vini extrahunt, procedunt vt iam dictum. Ad balſamorum ex vegetabilibus confectionem maximè conducit medulla ex oſſibus ceruinis ſũpta & eliquata ac poſtea ſepoſita; Hæc poteſt eſſe baſis genuina etiam & maximè conueniens ad oleorum & principiorum impaſtationem.

Balſami cinnamomi deſcriptionem & vſum vide in Practica chymiatrica editionis noſtræ veræ Lipſenſis p. 18,

AMBRA ESSENTIFICATA.

Septenarium confortatiuorum ab autore noſtro poſitorum claudat ambra rectificata, cuius vſum ſæpe laudauit Imperator Rudulphus: eam verò compoſitionem accepit à Regina Angliæ Eliſabetha, cui in vſu magno pariter eadem fuit. ℞. Ambræ Gryſeæ puræ & probæ partes viij. Moſchi odoratiſ-
ſimi

ſimi p. 1. & pauxillum ſachari candi albiſſimi, omnia puluerifentur, poſtea ſupra marmor cum ſpiritu roſarum ardente, de quo Tyrocinium l. 2. cap. 2. ſub titulo aquæ Roſarum ardentis, terendum inuicem & quidem diutius, ſæpius aliquid de ſpiritu Roſarum ardente affundendo, vt totum fiat inſtar pulmenti. Hoc reponatur ad vitrum diligentiſſimè clauſum, ac ſubtus terram in æſtate defodiendo, ſerua per menſem, vel ſeſquimenſem, donec totum fiat homogeneum. Hunc denuò cum nouo ſpiritu Roſarum terendo diſtempera, & rurſum priori modo, repone, poſtea omnia ad vſum reſerua, Doſis eſt inſtar piſi minoris in liquore vinoſo. Omnium viſcerum confortatiuū ſummum, imprimis verò vim generandi vnice promouet: vide infra ſpecificum venereum ex ſatyrione & pane.

Spiritus fuliginis deſcriptionem & vſum vide in Practica chymiatrica noſtræ editionis p. 18. 19.

Auri potabilis Anglici, Liquoris hyacinthi deſcriptio & vſus extat in Practica chymiatrica editionis Lipſienſis p. 21. 22.

VII.

ANODINVM a, MITIGATIVVM, Somniferum, Sedans.

MVlti ſunt morbi, qui abſque Anodynis ſanari non poſſunt: Ergo in omnium morborum curationibus, vbi dolorum comites vigiliæ, viriumque reſolutiones adfuerint, Anodyna intrinſeca appropriata poßunt adminiſtrari, vt ablatis ſymptomatum ipſis radicibus pernitioſorum cruciatibus, amica quies Naturæ reddatur.

Somnus enim eſt arcanum in medicina, ſupra omnes gemmas & Lapides pretioſos: Et qui in arcanum ſomniferum à vera Eßentia ſumptum (quando videlicet morbi inimici quieſcentes intempeſtiuè à ſomno excitati ſunt) poteſt Naturæ egenti commodè applicare, magnifaciendus eſt apud ægrotum medicus.

LAVDANVM b PARACELSI Laudatiſſimum.

℞. *Opij Thebaici* ℥iij.
Succi Hyoſcyami debito tempore collecti & in Sole prius inſpiſſati ℥j & ß.
Specierum Diambræ & Diamoſchi fideliter diſpenſatorũ ana ℥ij. *cum dimidia*
Mumiæ

Mumiæ Tranſmarinæ ſelectæ ℥ß.

Salis Perlarum.

Corallorum ana ʒ iij.

Liquoris Succini albi per Alcobol vini extracti.

Oſſis de Corde Cerui ana ʒ j.

Lapidis Bezoartici.

Vnicornu animalis vel mineralis ana ʒ j.

Moſchi.

Ambræ ana ℈ j.

In defectu genuini auri potabilis nullis corroſiuis inquinati addantur.

Oleorum Aniſi.

Carui.

Arantiorum.

Citriorum.

Nuciſtæ.

Caryophyllorum.

Cinnamomi.

Succini ana guttæ xij.

Fiat ex his ſecundum artem Chymicam maſſa ſeu Extractum, è quo ad neceſſarios vſus poſſint pilulæ efformari.

OBSERVATIONES IN præparatione Laudani.

1. *Radices & cortices Hyoſcyami iuniores, recentes, ſucculentæ, exteriores, (abiecto inter-*

ſterno trunco lignoſo) colligantur Sole & Luna, exiſtentibus vel in Ariete vel in Libra ante plenilunium, alij colligunt, ſi fieri poſſit, in ipſa hora, quando Luna in dictis ſignis renouatur. Expreſſus ſuccus deſpumatus, & filtro traiectus in loco calido coagulatur ad ſpiſſitudinem mellis, & poſtea in ſole indureſcit, ab hoc ſpiritu vini Tinctura extrahitur.

2. *Opium purgetur prius in liquore Hyſſopi, vel aqua deſtillata* e, *vt cum Aloe fieri ſolet, poſtea extrahatur etiam ſpiritu vini* f.

3. *Succus Hyoſcyami & opium (antequam miſceantur reliquis prius in digeſtione reiiciant ſua ſulphura & venena) noxia (quod ſpumæ inſtar ſuperficiem petit) inde enim tam varia & calamitoſa proueniunt ſymptomata illis ægrotantibus, qui Opio & Hyoſcyamo non debitè defæcato vtuntur, quod à pauciſſimis hactenus animaduerſum, hic quoque Rempub. Chymicam celare nolui.*

4. *Extrahenda extrahantur ſpiritu vini rectificato, quo diutius poſtea inuicem digerantur, eò potentior etiam erit operatio.*

5. *Pro mulieribus & hyſtericis propter ſuffocationem matricis Ambra & Moſcus omittantur in compoſitione vel ad ſupprimendum odorem, aliquot grana Caſtorei addantur ad doſin vnam, antequam mulieribus exhibeatur.*

6. *Fæces Opij, Hyoſcyami, ſpecierum Diabræ*

bræ &c. poſt Tincturæ extractionem calcinantur, & ſal ſecundum artem extractum miſceatur circa finem integræ compoſitioni.

7. Ab omnibus illis, quæ ſpiritu vini extracta ſunt, tandem poſt digeſtionem duorum menſium, ſpiritus vini in Balneo iterum abſtrahatur ferè ad mellis conſiſtentiam, & tum demum Sal perlarum, Coraliorum, Mumia trita, Lapis Bezoar, Vnicornu g, Os de Corde cerui, Moſchus, Ambra pulueriſata miſcentur: Et quia Olea deſtillata difficulter Extracto miſcentur, & ſemper ſupernatare ſolent, omnibus Oleis nominatis in vitro prius inuicem mixtis aliquot guttæ ſpiritus vini affundi ſolent, & diligenter commiſceri, ita inuicem vniuntur, & poſtea facile permiſcentur toti compoſitioni, quæ tandem in lentiſſima cinerum digeſtione in alembico cæco per menſem maioris efficaciæ & operationis ergo fermentari poterit.

a Anodyna communiter ſunt parergorica, quæ cùm dolorem tollunt, doloris verò & cruciatuũ paſſiones enormes leni introducto ſomno plerumque conſopiuntur, ac ſæpe etiam dum quieſcit cum corpore morbus ſimul dolorum cauſæ extirpantur: tántum nimirum ſitum eſt in mitigationum momẽto. Quicunque igitur eſſentiale anodynum ritè recteque præparatum, ipſi naturæ conuenienter applicare poterit, is meritò gaudebit

debit ſe inſtructum eſſe theſauro Attalico, poſſidere Panacæam, ad obliterandum quoſcumque dolores tam internos quàm externos & cruciatus. Ad id nimirum in acie nouaculæ, tanquam ad ſacram ſalutis anchoram confugere poterit, nec colica, lumbago, cardialgia, delirium, vigiliæ, febriũ inquietudines, vomitus, pleuritides, arthritis, calculus, catharrhus, vteri ſuffocatio, Morbus comitialis, ſeu Herculeus, aliique quam plurimi morbi repugnabunt. Laudani deſcriptiones circumferuntur infinitæ, & peculiares ſunt, peculiaribus, nihil niſi quod ſuum eſt, crepantibus. Par. l. 7. Archidox. Specificum anodynum deſcribit, quod plerique imitantur, paucis immutatis. Semper nimirum baſis totius compoſitionis eſt opium, licet non ignoremus, Par. etiam aliud fuiſſe Laudanum; ſed metallicum, ex auro factum, cuius tamen compoſitionis nullibi facit mentionem. Autor noſter à Par. Laudano non eſt omninò alienus, neque id etiam immeritò. Vtrum verò Laudanum laudatum, illaudatam Hyoſcyami tincturã in familiam ſuam ſuſcipere debeat, ſemper ego dubitaui. Rationes ſufficientes expoſui, in tractatu de opio Laudanoque opiato, & in notis meis ad Tyrocinium chymicũ à GludKradio editis lib. 2. c. 9. de extractis,

quæ

quæ quia ſatis prægnantes, & dignæ ſunt, quæ à ſtudioſo confectionis Laudani obſeruentur, eadem omnia hic tibi repetenda cenſeant Domini collegæ. Itaque nec autoris deſcriptionem citra aliquam noxam, vtut alioquin diligentiſſimè propter alia ingredientia conſarcinata: ac propterea ſalutaris eſſe videatur, iudicare poſſunt. Quin & etiam ipſum opium à fætido ſulphure ναρκώσιν exquiſitè poſſidente, licet in liquore vel aqua hyſſopi lauetur, aut etiam cum ſpiritu vini extrahatur, non liberatur. Itaque ſatis eſt, id bene prius corrigere, & poſtea alij ſucco cum paucis miſcere, de quo ſanè ſatis prolixè in allegato noſtro Tractatu, & notis ad Beguini Tyrocinium.

ANODYNUM SPECIFICUM Paracelſi.

Anodynum ſpecificum ad mentem Par. in Archidoxis exſtat; eius deſcriptio eſt ſequens. Fiat primo aqua ex ſpermate ranarum, ceu docet autor noſter infra in ſperniola compoſita. ℞. Huius deſtillatæ aquæ ſucci aurantiorum acidorum vel etiã limonum ana ℥ vj. opij Thebaici crudi (melius tamen à ſulphure ſeparati) ʒ j. Cinnamomi caryophyllorum, croci orientalis ana ℥ß.

ſtent

ſtent per menſem in ſole vel fimo equino pro maceratione, poſtea cola per expreſſionem deinde per chartam colatam aromatiza cũ Ambræ ℥ iv. Moſchi ʒ ß. Solutionis vel ſalis corallum, perlarum ana ʒß. Ex remanentiis in cinerem redactis fiat ſal, qui admiſceatur. Serua pro vſu interno. Doſis à ʒj. ad ʒ iij.

b Laudanum dicitur, quod Laudatum ſit medicamentum, ob inſignis ſcilicet effectus eius & operationes, quas in grauiſſimis morbis & atrociſſimis ſopiendis doloribus magno cum fructu experimur. Nepenthes etiam dicitur, quod luctum ſedet.

LAVDANI OPIATI SINCERA deſcriptio.

Laudani opiati cum opio (eſt nimirum laudanum etiam ſine opio, & tamen anodynum, à ſulphure nimirum vitrioli; de quo paulò poſt) compoſitio ſincera & facilis mihi vſitata eſt hæc. ℞. Opij Thebaici, ſinceri, tenacis nec emarcidi q. p. ſcinde in particulas ſeu bracteolas paruas & tenues, ac in ſcutella vitrea igne lento arenæ vel cinerum exſicca tantiſper, donec ſponte ſua & cum digitis in puluerem comminui poſſit, ac bene & aromaticè oleat, ab initio nimirum groſſum & fætidum ſulphur valde fætet. Ablato ſeu euaporato hoc fætido

do ſulphure, in quo omnis conſiſtit vis narcotica & ſtupefactiua, extrahe cum aceto deſtillato opium correctum, ſuperfundendo illud ad ſupereminentiam v. vel vj. digitorum, & aliquandiu in calido relinquendo Acetum coloratum à fæcibus per filtrum traiiciendo ſepara, rurſumque recens acetum fæcibus affunde, id quod repetita digeſtione colore rubicundo tinctum fuerit, denuo prior. modo ſepara, & vlterius ab extractione ceſſa, acetum coloratum omne in Balneo deſtilla vſque ad mellaginem ſeu extractum ipſius opij. Huius ſi fuerit ℥ j. adde Magiſterij vel ſalis corallorum & perlarum, de quibus ſupra de ſpecificis confortatiuis, ana ʒß. extracti croci cum ſpiritu vini facti ʒ ij. Miſce omnia diligenter & ſerua: in fine addi poſſunt aliquot guttulæ olei caryophyllorum. Hoc laudanum eſt penè inculpabile & ſecure ſine omnia alicuius peregrinæ affectionis metu poteſt adminiſtrari; id quod ſanè de vtraque autoris noſtri compoſitione vtut induſtriè admodum concinnata ſperare vix licet. Doſis à gr. ij. ad iiij.

VSVS LAVDANI OPIATI.

Vſus generalis laudani opiati eſt: 1. Dolores omnes ſedat. 2. Somnum inducit. 3. Om-

Omnem fluxionem ſiſtit. 4. Ardorem conſumit. 5. Naturam confortat, &c. Vſus ſpecialis in delirio, phrenitide, febribus, pleuritide, vomitu & arthritide, lumbagine vteri ſuffocatione, morbo comitiali &c. vno die, niſi ſummus dolor efflagitet, bis dari non debet. Crollius ter exhibet, veſperi, media nocte, & manè. Vide Practicam Chymiatricam pag. 23. 24. 25. &c.

LAVDANVM SINE OPIO.

De Laudano, quod nullum capit opium, & tamen anodynum eſt, à ſulphure vitriolato anodyno fixo, (quod ſe vidiſſe negat autor infrà de ſpecifico ſtomachico) multa tum apud Quercetanum, præſertim in conſilio de nobili virgine, tum etiam apud Libauium in ſintagmate arcanorum dicuntur & enarrantur, veriſimile tamen mihi eſt, neutrum ipſorum ipſius præparationis modum, multo minus elegantem inde compoſitionem laudani præſtantiſſimi, & ex eodẽ aliorum duorum, quorum vnum eſt Epilepticorum, alterum matricis ſuffocationum ſciuiſſe. Ego ne videar id ipſum inuidiſſe vel occultaſſe, facillimum & veriſſimum modum præparandi ſulphur vitrioli anodynum docebo, & quomodo deinceps cum eodem

alia

alia duo Laudana excellentiſſima fiant candidè explicabo.

℞. Limaturæ Martis puriſſimæ ſine omni puluere parte 1. Vitrioli Vngarici cærulei. aut Vitrioli Veneris de quo in fra in ſpecifico ſtomachico, partes ij. tere & miſce omnia diligenter, imbibe in cucurbita vitrea ad imum detruncata aceto deſtillato, vt ſupernatet digitum dimidium. Poſtea coque & coagula igne arenæ ad ſiccitatem, in fine verò vrge igne paulum fortiori, vt nimirum quodammodo rubeſcant. Huic pulueri affunde aliud acetum deſtillatum recens ad eminentiam quatuor digitorum, relinque in calido per aliquot horas, & tingetur acetum, quod deplendo filtra, aliud affunde, idque ſimiliter tinctum inclinatione ſine fæcum perturbatione aufer, vt antea: atque ita procede, donec acetum non amplius tingatur. In hoc aceto collecto & tincto ſulphur vitrioli vrens; ſi nimirum explorandi gratia, ex eius aliquota parte acetum euaporaueris, & quod reſtabit aliquoties aqua fontana pura edulcoraueris, illudque ſedulo ſuper charta emporetica igne lento exſiccaueris, videbis igne admoto flammam concipere, & penitus etiam ab igne corrumpi inſtar ſulphuris. Hoc ſulphur vitrioli καυστικόν ita figitur & anodynum redditur. In a-

cetum tinctura ſulphuris imprægnatum, immitte guttatim olei Tartari q. ſ. illicoque ſulphur præcipitatur & figitur. Acetum deſtillatum ſupernatans abiice & puluerem in fundo relictum aqua fontana aliquoties curioſè admodum elue, & habebis ſulphur vitrioli anodynum & fixum, tantoperè deprædicatum & à multis quæſitum, idque baſis fit ſequentium paucis cognitorum laudanorum. Vide etiam Praxin chymiatricã noſtræ editionis pag. 23. 24. Poſtea.

℞. Pulu. Santali rubei,
Citrini ana ℥ j.
Macis,
Galangæ,
Piperis nigri
longi ana ʒ iij.
Ligni aloes
Cardamomi { maioris / minoris } ana ʒ ij.

Extrahantur omnia more conſueto cum ſpiritu vini. Eodem modo extrahe cum aqua cichorij
Myrrhæ rubræ
Mumiæ Aegyptiacæ ana ℥ j.

& vtrinque tincturas diligenter collectas & per filtrum miſtas coniunge & adde
Sulphuris Vitrioli Narcotici ℥ ij.

Circuletur in vaſe clauſo in Balneo per quinque

que dies, poſtea extrahe deſtillando menſtrua ad mellaginem, huic adde

Extracti Croci ℥ß.
Salis vel magiſterij perlarum
Corallorum ana ℥ j.

redige in maſſam. Anodynum reuera præſtantiſſimum & magnum.

LAVDANVM EPILEPTICVM.

℞. Laudani ex Sulphure Vitrioli ℥ ij. (fit autem hoc laudanum eadem præparatione, lege & ingredientium menſura, vt in laudano opiati, niſi quod pro opij eſſentia, ſulphur vitrioli anodynum accipiatur. Olei camphoræ veri ℥ß. & præſto erit laudanum Epilepticum quod morbum comitialem certiſſimè ſanat, olei camphoræ genuinam & veram deſcriptionem vide in Practica chymiatrica pag. 44. noſtræ Lipſienſis editionis. Huius dantur gr. ij. ad iiij. vel in Paroxyſmo, & ita citò ſoluitur, vel deinceps quotidie aliquid aliquandiu, præſertim circa nouilunia, cæteris ad hanc curam obſeruatis: nec paroxyſmus tantum ſoluitur, ſed morbus etiam omnino aboletur. Nota, oleum camphoræ citò exhalat, proinde ſatius eſſet, ſi totaliter huic ſpecifico epilepticorũ laudano non admiſceretur: ſed potius doſi

iam exhibendæ proportionaliter adiiceretur. Vide Practicam pag. 44. 45.

LAVDANVM HYSTERICVM.

℞. Laudani Vitriolati ℥ ij.
extracti verrucarum in pedibus equorum naſcentium ℥ iij.

Miſce diligenter & ſerua. Præſentaneum eſt remedium ad vteri ſuffocationem, ſi illud à gr. j. ad iij. in liquore appropriato exhibueris. extractum lichenum vt præparetur, extat in Practica chymiatrica p. 181. noſtræ editionis.

c Thebaicum optimum eſt, & præſtantiſſimum illud dicitur, quod ex Cairo aduehitur, albicatque, vt etiam vult Galenus. Ex Syria verò, Alexandria & aliis regionibus allatum, nigrum, & minus bonum eſt. Nec minoris virtutis eſt illud quod ex Cambaia hodie affertur.

d Menſe martio.

e Hæc obſeruatio nulla eſt.

f Opium & ſuccus hyoſciami difficulter ſpiritu vini venenoſũ ſulphur deponunt, potius idẽ à ſpiritu vini tenuius redditũ, poſtea efficacius fit, & laudani compoſitionẽ deteriorem facit. Itaq; hanc ipſam præparationem approbare nequeo. Optima omnium eſt illa ſupra tradita, quæ fit primo per len-

tam

tam euaporationem opij, in valde exigua, fruſtula ſciſſi, & poſtea leni igne euaporati, vt tandem extincto nempe priori fœtido odore gratiſſimè ſuauiſſimeque oleat: poſtea idem opium à ſulphure immodico liberatũ cum ſolo aceto vini deſtillato extrahatur. Præterea opium cum ſpiritu vini extrahi nolim, propterea, quia illud, vt ſupra oſtenſum eſt, ad Panchij magogon vegetabile, potius ſulphure aggreditur quàm Mercuriũ & ſalem. Eſt verò in ſulphure potentiſſima illa via narcotica humanæ naturæ inimica: acetum verò ſaltem quod purius eſt de ſulphure ſumit, reliqua verò principia ad ſe non trahit. Igitur præſtat in hoc gener acetũ.

g Vt à laudani confectione meritò Hyoſciami eſſentia excluditur, & omittitur; ita alia ſunt, quæ poſſunt excludi, vnicornu, lapis Bezoardicus, ambra, moſchus, olea deſtillata varia & pretioſa, quæ non tam virtutem medicamenti, quam precium & doſin, etiam in minima quantitate abominabilem, adaugent. Omninò enim technurgemata pharmaceutica, quò ſimpliciora, eò perfectiora cenſeri debent; nam & crebrius & facilius ſuo fine potiuntur, quia ſunt αὐτάρκη, primamque naturam æmulantur quæ modicis comeatibus iter ſuum peragit ad opus perficiendum.

ELECTVARIVM LAVDANI.

℞. *Opij*

Succi è Rad. Hyoſcyami Eſſentificatorum ana ℥ j.

Eſſentiæ radicis Mandragoræ cum S. v. extractæ ʒ vj.

Specierum Diambræ ſine Moſcho & Ambra præparat. ℥ iiij.

Salis Perlarum.

Corallorrm ana ʒ ij.

Carabe a.

Mumiæ ana ℈ iiij.

Croci Orientalis ℈ ij.

Vnicornu ℈ j.

Terræ Strigenſis ʒ j.

Mellis deſpumati ℥ xij.

Diſſoluatur Eſſentia Opij & Hyoſcyami (ſi ſit nimis liquida, fac vt Spiritus vini prius ſufficienter lento calore ab illis euaporet) in melle ſupra ignem, poſt quam probè mixta fuerint, adde Salia Perlarum & Corallorum, poſtea reliquos pulueres tenuiſſimè tritos, Carabe ſcilicet, Mumiam, Crocum, Vnicornu, Terram ſigillatam, cum ſpeciebus Diambræ paulatim inſperge tepidè diligenter miſcendo in formam Electuarij.

Vi-

Vires & Vſus.

Laudabile medicamentum, quod planè ſuo nomini reſponderit, ſi laudanum dicas.

Mirum atque iterum mirũ, cur à quibuſdam ſciolis Opij vſus intra corpus formidetur, cũ laudanum Opiatum ab omnibus Venenis & impuritatibus liberum ſit, vt taceam præſtantiſſima corrigentia admixta. Id de Officinarum & Veterum Compoſitionibus, quas Opium & Hyoſcyami ſemen ingrediuntur, affirmari non poteſt, vt de Philonio Romano, Perſico, Terſenſi, Athanaſia magna, Aurea Alexandrina Nicolai, Triphera, Theriaca, Mithridat. Andromachi, Trochiſcis de Alkekengi, Pilulis ac Cynogloſſa, &c.

Anodynum hoc ſpecificum ἄρμα πρὸς πάσας παθῶν ὀδυνας *Extremum eſt refugium.*

1. *In omnibus doloribus acutis, frigidis & calidis, tam externis quam internis, vbi præ vehementia homines ferè exanimantur, maximè in dolore Colico cum aqua Menthæ (aluus ſit libera & aperta) Nephritico, Pleuritico, Arthritico.*

2. *In ſiſtendis omnibus defluxionibus omnium humorum & Catharrorum tenuium, præſertim in principio.*

Item in omnibus profluuiis Inteſtinorum ſiue ratione humorum peccantium & mordentium, ſiue ratione humorum purgantium, cum Maſtice tunc & Terra ſigillata datur.

3. *In Vigiliis & inquietudinibus immodicis intra & extra, ſi ab extra vis adhibere, tunc è granis 4. vel 6. cum tribus guttis olei Nucis Muſcatæ, vel tantillo expreſſo oleo fac turundam lineam, & naribus indendo mirificè ſomnum inducet: vbi altius dormiunt, poteſt turunda eximi: ita Hæmorrhagia Narium deſperata ſanata fuit, è g. 16. duas pilulas formando, & vtramque Narem pilula vna occludendo.*

4. *In omni Febrium genere ex aqua Abſinthy & Rutæ (quæ ſunt ſpecificæ Febrifugæ) ſi calor diu durat, poſt quartam horam reiteretur vna Doſis. In ardentiſſimis Febribus ſitim reſtinguit & ſomnum conciliat, præcipuè quando Febres ſomnum inducant laborioſa vigilia permixtum.*

5. *Aſthmatici & Phthiſici, ſi in aqua Hiſſopi vtantur, diu illo poſſunt foueri. In Tuſſi cautione opus eſt, ne ſcilicet viribus valdè infirmis exhibeatur, & cum recrementorum copia in Thorace continetur: Etenim quamuis Tuſſim leniat, ac ſomnum accerſat, Thoracis tamen anguſtiam adauget. Quare præſtat in Tuſſi ex eo ſemper minus dari; & præterea extenuantia ac abſtergentia ei miſceri, vt Oxymel, e aut quod ex Marrubio conficitur: Tunc potiſſimum datur, vbi id, quod influit, tenue eſt & acre: ſi enim tale quid ſit, nil inde nocumenti, ſi antidotum dederis: Nam ea quæ tenuia ſunt, me-*

mediocriter craſſa reddit, & contemperat, doloremque hinc prouenientem ſiſtit: In maxima Tuſſi additur Tragacanthum f.

6. *Conſeruat Calorem natiuum, corroborat ſpiritus, & reparat vires, præſertim illud, in quo eſt Moſchus* g.

7. *Efficax eſt contra affectus Melancholicos præter rationem mœſtos, Cardiacos* h.

8. *Feliciter etiam vtimur in Vomitu, Singultu, in exoluto & debilitato Ventriculo* i.

9. *In ſanguinis excretione* k, *& Menſtruorum nimia euacuatione, cum Croco Martis* l *& Corallis rubeis.*

10. *In Phreneſi, Mania, intra & extra illinitur* m *Temporibus cum Aqua Vitæ.*

11. *In Epilepſia cum ſpiritu Vitrioli & eſſentiæ Camphoræ cum oleo Amygdalarum* n *extracta, ſolet offerri.*

Doſis.

A. granis 2. ad 3. 4. Si aluus eſt libera, tunc efficaciter operatur; Offertur etiam in Aquis ſpecificis & appropriatis illiſque remiſcetur, ſecundum 7. membra & morbos. Si morbus eſt vehemens, poteſt circa noctem longè à cœna pilula j. dari, media nocte altera, manè tertia o.

ELECTVARII *idem Vſus, niſi quod Doſis augeatur. Datur à ℈j. ad ʒj. & ß. in* ap-

appropriato liquore, vino, vel aqua Cinnamomi: Puerperis & infantibus etiam tutò poteſt exhiberi p.

a Succini.

b Sigillatæ Sileſiacæ.

c Tantum confortant, medicamentum non probè corrigunt.

d Acetum ſquiliticum.

e Albo.

f Diatragacanthi ſpecies.

g In aqua cinnamomi vel vino maluatico.

h In aqua borraginis, bugloſſæ, meliſſæ, & horum florum decoctis.

i In aqua menthæ vino, aqua cinnamomi Cydoniata.

k Eſſentia Croci Martis.

l Si vena fuerit rupta.

m In ſubſtantia externè nunquam adhibendum eſt, ſed diſſoluetur, vt docet Gallius.

n Dulcium.

o Repetita ſemper poſt ſex horas doſi, ſi dolor non ceſſet.

p Vrgente ſcilicet neceſſitate.

VIII.
ODORIFERVM.

IVuatur Humana Natura odoribus, iuuanturq; ſpiritus: ideo Philagrius apud Aetiũ non inſcitè dicit: Naturam odore grata lubenter

ter amplecti, & inde recreatam ac quaſi reuiuiſcentem vires ſuas à morbi ferocea preſſas reuocare: Odor enim naribus hauſtus ad cor & cerebrum trahitur, Spiritum compreſſum ſuffocatumque excitat, halantem & fugacem retinet: Imò ſunt etiam regionis calidæ, vbi Aſtomos ſolis odoribus viuere Plinius a *innuit. Aer ratione ſanitatis habet plurimum momenti qui enim à fœtore* b *ægrotat, difficulter ſanatur, quia ingratus odor cum ſpiritu permeat ad omnes corporis partes, maximè ad cerebrum & pectus. Odore Elixiris vitæ ex variis aromatibus compoſiti, dicit Baptiſta* c *Porta, ſe multiplici Experientia multorum exhalantem retinuiſſe animam: In multis igitur morbis rectificandi & corrigendi ſunt ſpiritus vitæ: Principalia enim membra & vitales ſpiritus (quæ vtraque à quouis Veneno omnium primò moleſtantur & inficiuntur) mirabiliter odoratis reficiuntur, ac venenati excluduntur fumi: Oportet enim ſpiritum ſpiritu* d *& odore recreari ac inſtaurari: Sunt enim odores ſuaues noſtris ſpiritibus ſolis vitæ noſtræ autoribus analogi & communicabiles. Videmus, vt ad ingratos odores nares obturemus, & ſpiritum cohibeamus ne percipiamus fœtorem, à quo dum ſentitur facile debilitamur. Adhæc vbi ſpiritus noſtri, deliquiis animi vel conuulſionibus concluſi, premuntur ac deiiciuntur, ſtatim atque odorifera*

no-

nobis admota percipimus, erigimur, animumque ac vires recuperamus. Videmus matricis os deorſum ſurſumque verti, vbi ſuauis odor ſpirat: Ad eundem modum non ſolùm in Peſte ſed etiam in Vngarica febre & ſimilibus Venenatis morbis ſpiritus, qui attractione contagij inficiuntur & contaminantur, ſuffitibus emendari & reſtitui tum poſſunt tum debent, vt videre eſt apud Conradinum in libello ſuo de Febre Vngarica, in qua Candelas & Aquas odoriferas varias deſcribit.

In Conficiendo Specifico odorifero, odoris flagrantia deficientem animum mirè reuocante, qui volet ſequi Paracelſi proceſſum in Archidoxis e, operam & ſumptus in illo per digeſtionem præparando mecum perdet. Zibetta, Gummata, Tragacanthum in digeſtione ingratum nanſciſcuntur odorem.

℞. *Macis.*
Caryophyllorum.
Cinamomi f *electi ana* ʒ ij.
Ambari g *griſei* ʒ j.
Muſci h ʒß.
Zibettæ i ʒ ij.
Gummi Arabici ʒ j.
Tragacāthi prius ſupra fornacem ſiccati ʒ ij.
Hæc duo gummata cum Moſcho terantur.
Omnibus diligenter tritis miſce Zibettam, & affunde Aquæ Namphæ k *optimæ ſeu Damaſcenæ*

næ odoriferæ pro libitu, ex odoratis ſpecificis & aqua Roſarum præparatæ; in qua prius per octo dies in digeſtione modicum de Paracelſi Carbon l vel Zibetta occidentali admixtum ſit: Huius aquæ prius bombycem vel ſetaceum colandæ affunde diligenter agitando, quantum pro incorporatione maſſæ ſufficit; ex qua poſtea vel poma, ſeu ſcuta & pentacula Cordis formam habentia effingito, & in vitro ſine digeſtione indurari permittito.

Vel hoc modo parari poteſt.

℞. *Aquarum Roriſmarini*
Liliorum alborum
Baſiliconis
Roſarum
Majoranæ
Spicæ
Lauendullæ ana q. ſ.

Pro humectatione Macis, Caryophyllorum, Cinamomi ana ʒ ij. prius tamen aromata mediante ſetaceo in tenuiſſimum puluerem redigantur, adde Ambræ pulu. ℈ß. Moſchi Alexand. ʒ ij. Zibettæ ℈ j. Omnibus diligenter mixtis, adde pulueriſati gummi Arabici ʒ ij. Tragacanthi pulueriſati ʒ iiij. diligenter agita, & relinque per noctem, donec omnia bene incorporentur, ſequenti die efforma placentulas ſeu ſcuta intra duo folia in calido confeſtim ſiccanda, & ad vſus ſeponenda.

Vi-

Vires & Vſus.

Quemadmodum Zibetta ſuo odore ſtercora expellit: ita Specificum odoriferum morbos ab ægrotis eiicit: Et quemadmodum Tirus immiſcetur compoſitioni Theriacæ, vt penetrare faciat vim aliorum Ingredientium ad membra principaliora: ita etiam propter maiorem penetrationem Carbon additur, cuius prævalens odor ingratus) qui tamen in digeſtione, ſicuti Experientia me docuit, in ſuauiſſimum & gratiſſimum tranſmutatur) citius penetrat, quàm operationes omnes Liliorum, vt verè Theophraſtus innuit.

Vſus huius Specifici odoriferi, quando medicamenta non poſſunt intra corpus ſumi, vt in Apoplexia, Epilepſia. Multi enim talibus odoribus excitantur, non quod planè morbus inde tollatur ſeu curetur, ſed quod via præparetur: Per virtutem enim odoris corpori communicatam ſanguis mouetur, & Cor ſupra modum refocillatur.

In Apoplexia.
Epilepſia.
Colica.
Suffocatione Matricis.
In aura peſtilentiali maligna.
In confortanda Venere, in mariti illo etiam

ad

ad vſus ſuos vtuntur.

Miſcetur tantillum cum oleo Nuciſtæ expreſſo? vt fiat quaſi Linimentum, & in ſupradictis morbis debito modo adhibetur n.

a Libro 7. cap. 2.

b Interiore, quia cerebrum & pulmones inficiuntur.

c In Magia naturali.

d Verba Conradini l. 4.

e Lib. 7. tit. de ſpecifico odorifero.

f Vel caſſiæ ligneæ, quæ melior.

g Species bituminis albi melior.

h Sanies *vom Bieſenthier*, Muſcus Alexandrinus optimus, ſed caro pretio Venditur ℥ j. 17. coronatis.

i Si Zibeta inungatur membrum Virile, vel Vmbilicus mulierum, libenter viros admittunt.

k Lege Naphtæ: fit ex aurantiorum floribus, vide Renodeum lib. 1. ſect. 6. cap. 4. p. 449.

l Carbon Par. cuius nullibi mentionem facit, quàm in ſpecifico odorifero, archidox. 7. ſed ſine ſignificatione, nudo tamen ibidem poſito nomine, quid ſit dubitant multi. Illud verò nihil aliud eſt, quàm ſtercus ſeu ſulphur humanum, in digeſtione aliquandiu poſitum, & ex fœtidiſſimo illo odore, ſponte ſua longa digeſtione ſummam

ſua-

ſuaueolentiam nactum, prout textus Par. dicto loco ab ipſo allegatur, docet, & autor noſter tum hac tum ſequenti pagina innuet. Vocat Zibetam occidentalem ad doctrinam illius, quæ ex Indiis orientalibus ad nos defertur. Ex occidentalibus Indiis Zibetam ad nos adferri haud conſentaneum eſt.

Occidens verò in homine ſunt poſteriora quemadmodum anticis partibus oriens tribuitur. Sic igitur per ſimilitudinem Zibetã occidentalem, intelligit ſtercus humanum longa digeſtione in ſuauiſſimum odorem commutatum, quod Par. carbos appellauit in libro quem ſcripſit ad Carboantes *Frieſenden*, in quo omnia ſua ſecreta poſuit.

m Vngendo membrum virile hominis.

n Externè ad nares.

MEDICAMENTVM Specificum omnium Septem membrorum principalium.

Conſerua membra principalia, ait Par. & non facilè mors eueniet, nam abſque mẽbri principalis conſeruatione non poteſt curari morbus. Si enim vitam velis conſeruare, non ſolùm cor in ſuo eſſe conſerues, ſed etiam cerebrum, Hepar Pulmonem, Lienem, Renes & Fel. Nam quamuis Cor ſit centrum ipſius corporis

poris atque radix, tamen quodlibet membrum Principale deſtructum adfert mortem.

℞. Olei Succini ter vel quater per aquam Majoranæ rectificati ʒ ij.

Spiritus Vitrioli veri ʒ.

Salis e Cranij microcoſmici ana ℥ß.

Tincturæ Croci Orientalis.

Granorum d Alkermes ana ʒ ij.

Salis Margaritarum.

Corallorum ana ℥ j.

Olei Cinnamomi & Maceris ana ʒß.

Lactis Sulphuris ℥ j.

Extracti Spodij ℥ j ß.

Magiſterij Tartari ℥ j.

Antimonij Diaphoretici ℥ß.

Tincturæ Croci Martis.

Chelidoniæ.

Rhabarb. ana ℥ß.

Liquoris Cryſtalli.

Calculi ſ microcoſmici ana ℥ j.

Cum extracta & inſpiſſata Theriacæ Eſſentia, g melle Iuniperino, Conſerua Roſarum, addendo pro libitu ſaccharo Roſaceo, redigantur omnia ſupra dicta diligenter mixta in iuſtam Electuarij conſiſtentiam, addita Moſchi & Ambræ ana ʒ j.

Propter Ventriculi ſympathiam cum reliquis membris addantur ʒ ij. olei Vitrioli Veneris, cum ʒß olei Nuciſtæ deſtillati.

R Vſus

Vſus & Doſis.

Vſus huius medicamenti in deploratis morbis, vbi nec ægroto, nec ipſi medico conſtat de genere ſeu morbi ſpecie.

Et quia in omnibus morbis internis neceſſariò vnum (ſi non plura) ex illis ſeptem membris afficitur, poterit etiam in omnibus ægritudinibus tutiſſimè exhiberi. Abſque membri enim principalis conſeruatione non poteſt curari morbus.

Doſis à gr. 5, 6. 7. vſque ad 10. in vino vel aqua Cardui benedicti, vel appropriata, ſecundum ſeptem membra.

a Hactenus fuerunt Vniuerſalia, ſequntur nunc particularia, quorum nnmero ſunt 18.

b Philoſophicus præſtantior eſt.

c Vel magiſterij.

d Quæ fit per extractionem pomorum redolentium. Vide etiam Practicam noſtræ editionis pag. 21.

e Tartari Vitriolati.

f Vide præparationes meas Microcoſmicas.

g Cum ſpiritu vini extracta.

SPE-

SPECIFICVM CAPITALE.

Multas Par. virtutes tribuit in curandâ Epilepſia Volatilitati a ſpiritus Vitrioli At illius apud nullum adhuc Chymicum data mihi fuit videndi facultas, nec vllus mihi affirmare potuit, quod confirmatam Epilepſiam ſolo b *vulgari & ſimpliciter præparato Vitrioli ſpiritu tollere potuerit. Hunc ſequentem Spiritum efficaciſſimum vſu medico deprehendi.*

VITRIOLI SPIRITVS.

℞. *Vitriolum Hungaricum,* c *ſeu Cypriū, vel Romanum* d *perinde eſt (quamuis illud in Sileſia in mineris auff dem Ziegmantel* e *Huſerus ſemper plurimi fecerit, conficitur enim è Minera auri, Argenti, Ferri & Veneris) ſolue in aqua deſtillata vel rore Majali,* f *& ſolutum cola, poſtea collocetur in digeſtionem cinerum ſeu arenæ vel fimi, in alembico negligenter ſaltem obturato, quia nil euaporat: ſtet per menſem, tunc ad ſuperficiem eiicis fæces ſeparandas: Iterum ponatur in digeſtione tamdiu, donec nullas fæces amplius reiiciat, poſtea coletur, quod clarum eſt, in lento igne Balnei vel arenæ deſtilletur, ſpatio aliquot horarum duarum vel trium phlegma egreditur, quod auferen-*

rendum eſt, poſtea ſequuntur ſpiritus (vbi hi incipiunt aſcendere, quod guſtando poteris deprehendere, ſenties enim aciditatem, & videbis, vt in deſtillatione aquæ Vitæ fieri ſolet, ſtriarum inſtar in alembicum aſcendere) qui mutato vaſe Recipiente ſeorſim colligendi i ſunt. Hic ſpiritus Vitrioli ad odoris ſuauitatem, & dulcis aciditatis gratiam reductus, in quo nec ſenſibilis corroſio in lingua apparet, nec tarda auſteritas, ſed ſpiritualis aciditas, vtile eſt medicamentum & curationibus neceſſarium. Qui volet vlterius perſequi deſtillationem, auctiore igne oleum profluens, ad ſuos vſus ſeorſim colliget, & huius rectificati olei partem vnam cum quatuor vel ſex partibus Spiritus vini alcoholizati in Balneo Rorido, per aliquot menſes k digeret, & poſtea deſtillabit, habebit Oleum Vitrioli, ſupernatans aquæ ſuauiſſimi odoris & iucundi ſaporis, ſeparetur per tritorium: In vſu medico maximæ eſt efficaciæ n.

Oleum Vitrioli ſubdulce. m

a Volatilitas ſpiritus Vitrioli paſſim cōmendatur à Par. ad Epilepſiæ curationes per quam vtilis, acquiſitu impoſſibilis non eſt, modò rectè inſtituatur omnia operationum momenta. Quinimò ipſe autor noſter Crollius, nihil forſan tale cogitans, tamen in altera ſpiritus Vitrioli præparatione ſpiritum Vitrioli deſcribit & facit. Ex toto nimirum deſtillatus & aqua pluuiali vel rore majali

deſtillato affuſo, ſurgit tenerrimus vitrioli ſpiritus, aciditate ſua ſuauiſſima volatilitatem ſuam prodens. Deinde experientia fidem facit, in deſtillatione vitrioli crudi, ſed purgati & defæcati paulò poſt vbi phlegma prodit, vaſa externa, quæ ſunt alembicus & excipulum, vehementer incaleſcere, quod ſane ab ipſo phlegmate, qua phlegma, nõ prouenit, alioquin in tota eius productione, hæc inſtrumentorum calefactio ſentiretur, quod tamen non fit. Ac ſub eo tempore, prodeunte nimirum ſpiritu vitrioli volatili, plerumque in vitro elegantes venulæ vel ſtriæ apparent, id quod & à ſpiritu ipſo humidiore acidulo, aromatico ac volatili, qui per hunc modũ pure elicitur & ſeparatur. ℞. Vitriolum crudum ſed probè depuratum & digeſtum, deſtilla per retortam, igne nudo, ita vt ſimul poſt phlegma ſubſequantur ſpiritus, quantum eius fieri poteſt, omnes. Quibus in excipulo ſubſidentibus, dum inſtrumenta adhuc calent, aufer excipulum, illud ſtatim aquæ feruẽtis, adaptato alembico ſed probè affixo & recipiente paruo & aptè & cautè colloca. Videbis ſtatim volatilem ſpiritum per alembicum excipulum tranſire, quem ſeorſim collectum, diligenter ſerua. Ex vj. vel viij. ℔ vitrioli vix ℥iij. ad ſummum ℥ß. haberi poteſt.

b Qui epilepſiam non hæreditariam h.e. non tranſplantatam, ſed aliunde infectam ſolo & ſimpliciter præparato ſpiritu vitrioli tollere potuerit, eſt aliquis, modo in præparatione & adminiſtratione omnia rectè fiant. Solue vitriolum Vngaricum verum, non corruptum, in rore maiali deſtillato, abiectis fecibus, & ablato ad ſatietatem menſtruo, idem denuo lapideſcere ſine in frigido, poſtea vel calore ſolis vel hypocauſti, illius vitrioli exſiccati ℔.v. vel vj. deſtilla per retortam igne nudo, tam phlegma quam ſpiritus omnes. Caput mortuum exemptum tere, & ſuper idem cohobiis octo hanc deſtillationem ſicuti prius repete, idq; non niſi per nonum alembicum abſolue. Habebis ſpiritum vitrioli penetrantiſſimum arcanum ſummum in epilepſia. Eius nimirum ʒ ß. vel ℈ j. in aqua radicis pæoniæ, lauendulæ ℥ j. dilutus & paroxyſmo exhibitus, eundem ſiſtit; Deinceps vero non neglectis cæteris requiſitis in cibo & potu obſeruandis, luna præſertim decreſcente quotidiè propinatus morbum potentiſſimè ſoluit.

c Viride optimum non cæruleum.

d Eſt Saphirum.

e Prædatores ibi peregrinantibus pallia & alia eripuerint.

f De-

f Deſtillato, vel ſaltem filtrato, quia ab herbis inquinatis colligitur.

g Vt & ad fundum ſpumoſas, ſulphur fætidum.

h Vſque ad cuticulam deſtilletur, in frigido denuo creſcant lapilli, toties colligendi, quoties id fieri poteſt. Huius vitrioli ℔ vj. vel vij. probe loricata igne deſtilletur nudo.

i Eo vſque vrgendo, donec omnes ſpiritus acidi prodierint.

k 1. 2. 3. phiola hermeticè clauſa.

l Vix credi poteſt, cum non ſit ſupernatans quid.

m Poteſt etiam hoc oleum vitrioli dulce fieri, hunc in modum.

OLEVM VITRIOLI DVLCE.

Oleum in ſartagine ferrea noua cum aqua communi tandiu coquatur, donec ſal corroſiuum ad fundum ſartaginis collectum fuerit, & tunc reliquum oleum dulceſcet. Idem facit ferrum candens, in oleo vitrioli aliquoties extinctum. Sed ab hiſce ἀχρήμασι virtutes ipſius olei valde imminuuntur, nec effectus medici inde ſperantur.

n Melioris efficaciæ eſt ſpiritus vitrioli Philoſophicus, ſupra in butyro antimonij deſcriptus, mirabilia præſtat, in epilepſia, apoplexia, omnibus affectibus capitis & *Spiritus Vitrioli Philoſophicus.*

ventriculi, imprimis volatilis, cuius præparatio pauciſſimis conſtat. Cotroſiuus non eſt, ſed ſola auſteritate gratus, eius virtutes euidentiores etiam ſunt.

Alia deſcriptio a Spiritus Vitrioli.

℞. *Vitrioli crudi, ac vt paulò ante dictum depurati, duas ſaltem libras, deſtilla & pelle fortiſſimo igne, vt Spiritus & Oleum egrediantur: Liquori egreſſo adde duas partes aquæ pluuialis deſtillatæ, & in B. M. noua deſtillatio inſtituatur, tunc ſubtiliſſimus Spiritus Vitrioli cum aqua pluuiali eleuatur in hac rectificatione & egreditur, relicto acidiſſimo Oleo in fundo. Ille egreſſus Spiritus aqua pluuiali immixtus ſummè penetrans eſt, & in Febri Vngarica, & aliis febribus ardentibus efficaciſſimè operari ſolet.*

a Hac deſcriptione autor noſter ferè ad ſpiritus vitrioli volatilis deſcriptionem perueniſſet. Eſt verò ſolus ille ſpiritus volatilis cum aqua pluuiali mixtus, a qua vix poteſt auferri, ſed ſecundum modum, quem dedi ſupra, ſtatim ſeorſim haberi poteſt. Ad epilepſiam puerorum exterminandam efficaciſſimus eſt ſpiritus vitrioli antiepilepticus meus puerorum, cuius deſcriptionem & vſum fideliter communico.

SPI-

SPIRITVS VITRIOLI
Antiepilepticus Puerorum.

℞. Vitrioli Vngarici depuratiſſimi ℔ iiij. adde vrinæ puerorum ſanorum recenter collectæ ℔ viij. digere vaſe clauſo aliquandiu in Balneo Mariæ, poſtea in eodem deſtilla ad ſiccitatem duplex phlegma, quorum primũ inſigne eſt paregoricum ad dolores Podagricos alioſque ſuauiter demulcendum, alterum eſt inſigne ophthalmicum, ad quæuis oculorum vitia vtiliſſimum. Caput mortuũ puluerifatum ex retorta terrea valida, igne nudo ſed tamen ab initio valdè lento in excipulum capax vrge, prodeuntibus confertim ſpiritibus liquor emanat precioſiſſimus ſulphurei odoris & auſteriuſculi ſaporis, qui per retortam ſemel atque iterum rectificatus, ac probè in vitro clauſo reſeruatus, omnem puerorum epilepſiam radicitus tollit. Eius ℥ j. cum aquæ radicis pæoniæ & florum tiliæ ana ℥ j. miſceantur & ſeruentur. De hac mixtione exhibe in paroxyſmo, prius membris contractis & conuulſis reductis, cochleare ſemiſ, & paulò poſt recollectis ſenſibus ad ſe redibunt, quo animaduerſo denuo aliquid exhibe, atque ita etiã tertio. Quod ſi quidem paroxyſmus redituſ

rus ſit, vt ſæpe ſit, eundem proceſſum ter repete; nec diffide quin ſecunda vice hic morbus pueris & infantibus valdè familiaris penitus radicituſque aboleri poſſit, ſi præſertim poſtea cerebrum confortantia adhibita fuerint, ceu ſunt magiſterium perlarũ corallorum, cranij humani, vt & tabulæ noſtræ antiepilepticæ, quarum deſcriptio extat in Practica chymiatrica noſtræ editionis, non Francofurtenſis pag. 41.

EPILEPTICVM
Medicamentum.

Mirum ad Lunæ vices Cerebrum commoueri, augeſcente humectari, & minuente ſiccari, vt in Epilepticis videre eſt, qui creſcentis Lunæ damna ſentiunt.

Primò Vitriolum a ad flauedinem calcinatum imbibere conuenit Spiritu vini, vt fiat maſſa.

Huius accipe ℔ j. & ß.

Raſuræ Cranij Hominis iuſtificati b.

Viſci quernì c.

Vngulæ Alcis.

Granorum Pæoniæ d ana ℥ j.

Omnia ſcindantur & tundantur, poſtea mixta deſtillentur per retortam ſeruatis gradibus, vltimò violento Igne pellantur.

Huius egreſſi liquoris ℔ j. rectificetur in Balneo Mariæ ſupra.

Caſtorei.

Specierum Diamoſchi dulcis ana ℥ ß.

Ana-

Anacardi c ℥ vj.
Poſtea adde Spiritus vini ℔ iiij.
Salis Pæoniæ ʒ j.
Liquoris Salis Perlarum & Corallorum ana ʒ j.
Olei Aniſi.
Succini ana ℥ ij.
Miſce & digere in Balneo per menſem f.

Vſus & Doſis.

In aqua Pæoniæ datur de liquore dicto cochleare ſemis vel integrum nouem dies continuando, poſt exhibitum medicamentum per tres horas maneat ieiunus.

a Purificatum.

b Nunquam ſepulti vel terræ demandati.

c Quando debeat colligi, vide in Praxi noſtra chymiatrica editionis Lipſienſis pag. 40.

d Menſe Iulio collectorum ante ortum Solis.

e Scilicet mellis Anacardini.

f Ad caduci etiam inueterati curam à proprietate & mira præſtat & multum facit. 1. Cerebri humani arcanum vel ſpiritus, cuius Præparatio exſtat in praxi chymiatrica, pag. 37. 38. & ſumitur luna decreſcente. 2. Puluis epilepticus duplex, magna-

gnarum virium ex cinabari antimonij, cuius deſcriptio & doſis etiam reperitur in prax chymiatrica pag. 37. 3. Puluis de ſpina muſtelæ piſcis *von dẽ Alraupen*, vel de ſpina ſerpentis aut viperæ. 4. Puluis præſeruatiuus de ſtercore vaccæ nigræ. Vide Praxin pag. 36. 5. Puluis epatum viridium Ranarum quo Sereniſſimus Fridericus IV. Elector Palatinus ab epilepſia graui, quam in adoleſcentia contraxerat, quæque radices altos fixerat, liberatus eſt, numquam poſtea per vitam reuerſo paroxyſmo vllo. 6. Amuletum ex frutice in ſalice inuenti in epilepſia etiam inueterata palmam reliquis internis facilè eripit, quod præter omnem impietatem vel ſuperſtitionem tum in colligendo tum in applicando prorſus eſt admirabile. Huius amuleti licet nulla ratio certa reddi poſſit, hæc actio nimirum abſtruſa eſt, à ſenſu remota: Experientia tamen hactenus vel toties confirmata fidem facit & veritatem oſtendit. Vide prolixè Praxin chymiatricam editionis veræ Lipſienſis pag. 39. 40. 7. Circumfertur laudata ab aliis medicis confectio antiepileptica, quam Par. Ferdinando Regi Romanorum, œniponti tradidiſſe dicitur, quæ cum procul dubio non careat viribus potentibus, eam annectere ſuperioribus placuit.

CON-

CONFECTIO ANTEPILEPTICA Par.

Primo ex tribus craniis humanis non ſepultis, ſed more violenta peremptis inque aere exſiccatis, craſſiuſculè contuſis ex retorta igne lento arenæ, poſtea obſeruatis gradibus auctiore, dari poteſt ignis ſuppreſſionis, in receptaculum capax deſtillat liquor, quem ſuper eaſdem feces tertia vice deſtillando euocat, tandem per alembicum rectificat. Huius liquoris accipit ℥ vij. vel ℥ viij. addit ſpec. Diamoſchi dulcis ℥ß. Caſtorei, mellis anacardini ana ʒ iij. & viciſſim è cineribus per retortam deſtillat. Extremò adiicit liquoris perlarum ʒ iv. olei vitrioli, vel potius ſpiritus antiepileptici ſupra præſcripti ʒ j. De hac tota mixtura epilepſiæ laboräti, exhibuit cochleare vnum quotidie ieiuno ſtomacho, ad nouendium continuando. Perhibetur hoc vnico Par. mirabilia præſtitiſſe. Ideo Cæſari expetenti communicaſſe, ſed rogaſſe ne decoctoribus ſyruporum hæc paterent. 8. Eidem Par. etiam adſcribitur eſſentia cranij humani, quam propter mucilaginoſam ſubſtantiam Galredam cranij humani ſolitus fuerit appellare, alij Gelatinã

vo-

vocant, earundem virium in comitiali morbo, hydra Lernæa pernitioſiore eliminando.

GALREDA VEL GELATINA *Cranij Humani.*

℞. Limaturæ cranij humani nunquam humati, humoreque aduentitio priuati, cum alcohole vini ſaluiato ad ſupereminentiam 6. digitorum, per menſem dimidium digerit, deinde more aquæ fortis, per retortam pellit, reaffuſum liquorem, cum capite mortuo denuo digerit, ac viciſſim deſtillat idque tertio repetit. Tandem omne abſtractum aliquandiu circulat, abſtractoque alcohole vini è lento Balneo, & eſſentiam cranij inſtar coaguli ſeu Galredæ remanentem ſeruat. Epilepſiæ verum curatiuum, ſi eius grana aliquot in conuenienti vehiculo exhibeantur. 9. Eſt Luna potabilis ſeu Tinctura Lunæ, cuius deſcriptionem Vide in praxi chymiatrica p. 29. 30. 10. Eſt aqua Epileptica. Vide Practicam pag. 41. 11. Magiſterium Cranij humani, quod fit, ſi ſupra cranium pueriſatum, affunditur ſpiritus vitrioli & fermentatur, poſtea bis vel ter abſtrahatur, remanebit magiſterium cranij humani elegantiſſimum.

APO-

APOPLEPTICVM.

Aqua vitæ Apoplectica eximia.

℞. *Exempli gratia, Florum Lilij Conuallij* a
Tiliæ
Pæoniæ
Primulæ veris
Maioranæ
Lauendulæ
Saluiæ
Betonicæ
Roris marini.

Ceraſorum ſylueſtrium nigrorum b *& dulcium, Luna decreſcente* c *decerptorum ana q. ſ.*

Tritis omnibus & mixtis (vel ſeorſim flores, ſeorſim Ceraſa deſtillentur) adde Sinapi ſeminis d *triti* ℥ j. *vel ij. pone ad putrefactionem affuſa conuenienti aquæ communis* e *quantitate, in qua tantillum Lupuli & Fermenti incoctum ſit, vt omnia poſſint fermentare, poſtea ſecundum artem deſtilla, & inde elicies ſpiritum* f *inflammabilem, quem circula cum ana ſpiritus Vitrioli præcedentis, & in Apoplexia, pro morbi & ægri ratione cochleare ſemis exhibe, addita vna atque altera gutta olei Succini* g.

Ab extra etiam tempora & vertex Capitis vtiliter illo liquore iunguntur.

a Ex-

a Exſiccatorum.

b Recentium.

c Non ita exactè obſeruandum decerpendi tempus.

d Hoc eſt farina ſinapi.

e Melius ros majalis ſuper triticum collectus.

f Quem ſeorſim ſerua, & ſimiliter phlegma. Ex capite mortuo cum phlegmate fac lixiuium, quod euaporando redige ad mellis conſiſtentiam, ac cum ſpiritu reſeruato & argilla q. ſ. impaſta, ac ex retorta in excipulum capaciſſimum, ſuper alios flores aliquantulum exſiccatos deſtilla, hunc liquorem rubeſcentem poſtea à floribus rectifica per cucurbitam, & quod primo egreditur deſtilla per phiolam oblongi colli.

g Præſtantiſſima quidem eſt hæc autoris aqua antapoplectica, ſimplicior mihi eſt in vſu ex ſolis floribus lilij conualij & lauendulæ, cuius deſcriptio extat in Practica chymiatrica noſtræ editionis pag. 43. Præſtantiſſima eſt hæc aqua in Apoplexia. Præſeruat nimirum ab eadem, ac, ſi illa iam tum corpus occupauerit, ſoluit. Imprimis in linguæ paralyſi præſtans. Doſis eſt ſemicochleare.

OLE-

OLEVM SVCCINI.

In hoc parando diligentia non vulgari opus eſt, requirit enim conuenientem & debitum ignem. Albo Succino è puriſſimo & mero Bitumine in mari generato, in medicina vtimur, non flauo a.

℞. Ergo Fragmentorum Succini albi (exempli gratia ij. vel iij. ℔) & craſſo modo tundas, non in puluerem tenuem teras; Eluantur prius ſi opus ſit aqua communi ſordes, deinde ponatur in cucurbita vel alembico non nimis alto, & effundatur bona quãtitas aquæ Roſaceæ & Betonicæ b *(quod fit ne Oleum comburatur, & vt harum aquarum vehiculo facilius ſtillare incipiat) imponatur capitellum capax cum roſtro ſatis amplo, & vas recipiens adaptetur, & in arena clauſis vtrobique pro more vitrorum iuncturis, ſeruato Ignis gradu conuenienti & continuo ne refrigeſcat, (alioquin inſtar picis nigreſcit & vitrum frangit) deſtillatio abſoluatur. Caue etiam ne Ignis nimium inualeſcat, alioquin recipiens periclitatur.*

Primo egreditur aqua & oleum album cum ſpiritibus nubium inſtar, deinde non amplius ſpiritus egreditur viſibilis, ſed in capitello ſtriæ apparent, vt in deſtillatione Spiritus vini videre eſt: tandem venit oleum flauum: hic ceſſandum

à deſtillatione vel mutato recipiente excipe ſeorſim oleum rubeo nigrum ſubſecuturum: vltimò aſcendit Sal ſublimatione: Caput mortuum in fundo manet, friabile, nigrum & leue.

Antequam Oleum Succini albi rectificetur, bene abluatur prius in aqua communi, voluendo ſæpius, poſtea rectificetur lentè in B. M. per aquam Roſarum vel Maioranæ. Poſt rectificationem poteſt etiam vlterius cum noua Roſarum vel Maioranæ aqua aliquoties miſceri, ſemper poſt reſidentiam & ſeparationem olei ab aqua renouando aquam. Sic fœtor perire ſolet.

A libra vna Succini poſt rectificationem vix tres vel quatuor lotones veri olei albi haberi poſſunt.

SAL SVCCINI.

Salem ſublimatione vi ignis eleuatum collige & ſolue in aqua Maioranæ & filtra aquam in B. paulatim abſtrahe: Iterum ſolue, filtra & coagula, hoc aliquoties reiteretur: tunc habetur SAL DIVRETICVM *efficaciſſimum: cuius ſuperius facta eſt mentio c.*

Vires olei ſuccini.

Efficaciſſimum Opobalſamum Europæum meritò vocari poteſt, quia ſua facultate omnia

alia

alia remedia ſuperat in Apoplexia & Epilepſia curanda: olim Sacrum appellabatur, propter vires eius nimirum admirandas & arcanas.

1. *In Peſte vna gutta manè & veſperi naribus affricatur, ſic nullum venenum conficere poteſt: Correpto datur à ʒ j. ad duos in aqua Cardui benedicti.*

2. *Vehementer prodeſt illis, qui periculoſos capitis morbos timent, qualis eſt Apoplexia, Paralyſis, Epilepſia. Nam ſi quis in aquis appropriatis, puta Betonicæ, Tiliæ, Lauendulæ, Ceraſorum nigrorum, &c. vnam atque alterã guttullam Olei illius ieiuno ſtomacho aſſumat, nil periculi erit ab illis morbis: Idem præſtant placentulæ ſeu Rotulæ ex ſaccharo confectæ, quibus aliquot guttæ Olei immixtæ ſunt. Et ſi Apoplexia, Epilepſia, Paralyſi quiſ corripiatur, vix eſt præſtantius remediũ, quàm Olei è ſuccino albo deſtillati guttæ aliquot in ſpiritum Epilepticum e infuſæ & exhibitæ. Prodeſt etiam ceruicem & nares vngere dicto oleo, & certò pellitur morbus, & recipientes ſe, ſenſum, & motum recuperant correpti, non aliter ac ſuffitus eiuſdem Succini albi ſupra carbones naribus Epileptici admotis paroxiſmum ipſi ſedat.*

3. *Nerui, venæ aut partes neruoſæ Spaſmo aut ſimilibus contracturis infeſtatæ, vngantur hoc oleo: ſ ita vtere, vt pauxillum immiſceatur vnguentis, quibus nerui refocillari ſolent.*

4. *Vna atque altera guttula aquæ petroſelini immixta & aſſumpta calculos & alias ſuperfluitates meatuum vrinalium pellit* g.

5. *Scrupulus ſemis vel integer ſi aquæ Verbenæ vel Artemiſiæ, vel Maluatico infundatur, & mulieri parturienti propinetur, partũ promouet* h.

6. *Prodeſt frigidis defluxionibus capitis, qui huius vſu conſumuntur, & cerebrum reficitur.*

7. *Guttulæ aliquot naribus Cordis foſſulis ſeu pectoris ſi illinantur, illis mulieribus, quæ ſuffocationes, præcipitationes & ſtrangulationes vteri habent, ſedant matricis motum. Similis efficaciæ ſunt Rotulæ ex oleo Succini cum ſacchare confectæ, ſi vna atque altera aſſumatur.*

8. *Confert quoque in deliquiis animi, languore & palpitatione Cordis.*

9. *Confortat non ſolùm facultatem virtutis Vitalis Cordis, verumetiam Animalis Cerebri ac Naturalis Hepatis: ideoque in concoctione & digeſtione magnas vtilitates ciere ſolet.*

10. *In Febribus tres guttæ in aqua Cardui benedicti ante paroxyſmum* i *expectato ſudore aſſumuntur, ſic Febres pelluntur.*

11. *In retentione vrinæ tres vel quatuor guttæ in aqua Fragariæ vel vino ſumantur, mirabiliter promouet illam* k.

12. *In*

12. *In Exſiccatione Catarrhi conducit* l.

13. *Dolores dentium è defluxionibus exortos curat, ſi cum aqua Plantaginis miſceatur, & inde gargariſmus fiat.*

14. *In Ifteritia datur cum aqua Endiuiæ, Cuſcutæ, Cichor. Chelidon.*

15. *In colica* ℥ j. *vel* ʒ ß *exhibetur in Cereuiſia.*

16. *In Suffocatione matricis ſeptem vel octo guttæ in aqua Pulegij.*

17. *In Expulſione fœtus & ſecundinæ, ſeptem vel octo guttæ in aqua Sauinæ, Artemiſiæ* m.

18. *In menſium retentione* 7. *vel* 8. *guttæ in aqua Meliſſæ.*

19. *In contractura quidem, contractus in manibus & pedibus fuit reſtitutus illitu Olei Succini.*

20. *In Vomitu ſanguinis tres guttę in aqua Tuſſilaginis, Tormentillę, Prunorum ſylueſtrium.*

21. *Vertiginem & Scotomiam curat.*

22. *Cerebri ſtuporem miraculosè remouet.*

23. *Viſum cum aqua Fœniculi confortat.*

24. *In Cunctura lateris efficaciter adhibetur.*

Doſis.

A guttis 4. 6. 7. 10. *vſque ad* ʒ j. *ratione morbi & complexionis* n.

a Quod ſi album ſuccinum haberi nequit eſt enim rarius & pretioſius flauo, hoc æquè præſtat, niſi quod artificio prius ad albedidem redigendum ſit; id quod hoc modo præſtabis.

SVCCINI ALBI PRAEPARATIO artificialis.

℞. Succini flaui, E. g. ℔ j. pone in cucurbitam terream validam; ſuperadde ſalis marini, vel ſi eo cares, ſalis gemmæ aut ſalis communis optimi ℔ ij. ſuperaffunde aquæ pluuiatilis tantum, quantum ſatis eſt ad ſoluendum ſalem: quo ſoluto, inſuper affunde recentem aquam fluuialem, ebulliant poſtea ſuperimpoſito alembico cæco, ad dies 14. integros, continuo igne, & tandem ſuccini particulam exemptam fractamque examina. Quod ſi ſatis alba ſit, deſiſtendũ eſt ab opere coctionis; ſin minus, diutius inſiſtendum, donec nempe albedinem ſufficientem oſtenderit. Inter bulliendum prouidendum fuerit, ne aqua deficiat, itaque identidem alia feruens aqua ſuperadiicienda.

b Nonnulli tantum per retortam deſtillant ſine vehiculis aquarum deſtillatarum, ſaltem obſeruantes olea diuerſa prodeuntia;

quæ

quæ ſigillatim colligunt. Primum prodit album, poſtea flauum, deinde rubrum. Hæc olea poſtea rectificantur. Ab aliis adduntur fragmentis ſuccini, vel arena alba pura, vel oſſa combuſta, vel etiam ſilices calcinati. Hæc enim omnia ea poteſtate pollent, vt ſuccinum ebuliens quaſi ſupprimant, nec idem permittant, vt per retortam in recipiens dilabatur vel fluat; quæ ſanè ratio eſt accommodatior, & ad deſtillandum oleum ſuccini ſecurior.

c Capite de diureticis.

d Continuando.

e Contra epilepſiam & apoplexiam.

f Oleum vitrioli & ſuccini ana in articulis corroborandis præſtans eſt remedium. Vide Praxin pag. 49.

g Arenulas, tartarum, renum præſertim ſi vna atque altera gutta olei Terebinthinæ admiſceatur.

h Fortius operabitur, ſi adiiciantur guttæ 5. vel 6. olei cumini aut carui.

i Antegreſſa tamen præparatione.

k Vel vino ſilicum, de quo ſupra cap. de diureticis.

l Sacculum ex puluere chamæpytheos, oleo ſuccini illinendo, & ſupra ſuturam coronalem geſtando.

m Vel ſi guttæ 8. vel 9. imponantur ſimul

a Quod ſi album ſuccinum haberi nequit eſt enim rarius & pretioſius flauo, hoc æquè præſtat, niſi quod artificio prius ad albedidem redigendum ſit; id quod hoc modo præſtabis.

SVCCINI ALBI PRAEPARATIO artificialis.

℞. Succini flaui, E. g. ℔ j. pone in cucurbitam terream validam; ſuperadde ſalis marini, vel ſi eo cares, ſalis gemmæ aut ſalis communis optimi ℔ ij. ſuperaffunde aquæ pluuiatilis tantum, quantum ſatis eſt ad ſoluendum ſalem: quo ſoluto, inſuper affunde recentem aquam fluuialem, ebulliant poſtea ſuperimpoſito alembico cæco, ad dies 14. integros, continuo igne, & tandem ſuccini particulam exemptam fractamque examina. Quod ſi ſatis alba ſit, deſiſtendũ eſt ab opere coctionis; ſin minus, diutius inſiſtendum, donec nempe albedinem ſufficientem oſtenderit. Inter bulliendum prouidendum fuerit, ne aqua deficiat, itaque identidem alia feruens aqua ſuperadiicienda.

b Nonnulli tantum per retortam deſtillant ſine vehiculis aquarum deſtillatarum, ſaltem obſeruantes olea diuerſa prodeuntia; quæ

quæ ſigillatim colligunt. Primum prodit album, poſtea flauum, deinde rubrum. Hæc olea poſtea rectificantur. Ab aliis adduntur fragmentis ſuccini, vel arena alba, pura, vel oſſa combuſta, vel etiam ſilices calcinati. Hæc enim omnia ea poteſtate pollent, vt ſuccinum ebuliens quaſi ſupprimant, nec idem permittant, vt per retortam in recipiens dilabatur vel fluat; quæ ſanè ratio eſt accommodatior, & ad deſtillandum oleum ſuccini ſecurior.

c Capite de diureticis.

d Continuando.

e Contra epilepſiam & apoplexiam.

f Oleum vitrioli & ſuccini ana in articulis corroborandis præſtans eſt remedium. Vide Praxin pag. 49.

g Arenulas, tartarum, renum præſertim ſi vna atque altera gutta olei Terebinthinæ admiſceatur.

h Fortius operabitur, ſi adiiciantur guttæ 5. vel 6. olei cumini aut carui.

i Antegreſſa tamen præparatione.

k Vel vino ſilicum, de quo ſupra cap. de diureticis.

l Sacculum ex puluere chamæpytheos, oleo ſuccini illinendo, & ſupra ſuturam coronalem geſtando.

m Vel ſi guttæ 8. vel 9. imponantur ſimul

in Vmbilicum, fœtum ſiue mortuum ſiue viuum educit.

n Senibus maxime vtilis eſt. Externus eius vſus poteſt eſſe talis.

VSVS EXTERNVS OLEI SVCCINI.

℞. Olei ſuccini ℥ j.
Mellis ℔ j.
Salis communis ℥ ij.

Miſceantur & emplaſtri loco ſuper vlcera ardentia ponanrur; ardorem extrahit, dolorem ſedat & ſanat, *die vvundſucht.* Huius olei ℥ j. cum opodeldoch ℔ j. diligenter miſta, adeo illud confortat, vt vlcera ab omnibus accidentibus,præſertim vero ab ardoribus & humoribus præſeruet & defendat: extrahit etiam ex Vulneribus oſſicula, feſtucas, turundarumque particulas, per imprudentiam chirurgi profundius illapſas.

BALSAMVM APOPLECTICVM. a

℞. *Olei Nuciſtæ expseſſi* ℥ ij. b.
Ambrę griſeæ ʒ j.
nigrę c ʒ j. *&* ß:
Moſchi ʒ j. *&* ß.
Zibettę ʒ ij. *&* ß.
Oleorum ſtillatiorum Lauendulę, in quo.
Lilij

Lilij conualij flores maduerint ʒß.
Cinamomi ʒ ß.
Majoranæ ʒ ß.
Caryophyllorum guttæ. 6.
Succini ʒ j.
Rutæ ʒ ß.

Ex his omnibus ſecundum artem mixtis fiat in iuſta conſiſtentia Balſamum: qui volet aliquid de Balſamo Peruuiano odorifero addere, ei erit integrum.

Vires & Vſus.

1. *Apoplecticis, Epilepticis, & Vertiginoſis mirè confert, ſi extremitates narium, tempora, vertex interius, etiam palatum, exigente neceſſitate, inungantur, noctu & die per interualla.*

Pro præſeruatione ſingulis ſeptimanis tantillo, alæ Narium mixta hac pulpa pollice modice inuncto, vna cum vertice ſemel atque iterum inungantur.

2. *Contra malignam & peſtiferam auram.*

3. *Omnes Animales & Vitales ſpiritus recreat.*

4. *Arcanum in Colica* ♁, *ſi vmbilicus eo inungatur.*

5. *Matricis ægritudinibus mirè confert, ſi inungatur ventriculus & vmbilicus, e etiam Naturalia mulieris ſuffocationem patientis, tunc*

con-

confeſtim recreantur: ad Nares autem illarum eo tempore fœtida adhibeantur, qualia ſunt Caſtoreum, Aſſa fœtida.

Vſus ab extra ſaltem eſt: tantillum extremitatibus narium admouetur pro libitu: per vnū aut alterum diem ſuauis ille odor vix euaneſcit g.

a Auſtriacum dicitur. Senibus omnibus vtiliſſimum. Hanc compoſitionem ſunt qui adſcribunt Cratoni à *krafftheim*.

b Olei Nuciſtæ quantitas ℥ ij. eſt nimia, hæc nimirum compoſitio exinde fit durior & moroſior ad tractandum: itaque ſufficit ℥ j. eius, ad reliqua huius compoſitionis ingredientia.

c Melius albæ.

d Propter Zibetam præſertim, quæ alias inuncta ſolet exturbare ſtercora.

e Si præſertim ex eodem in linteo factus peſſus genitalibus mulierum indatur.

f Oeum anthracis ſ. carbonum foſſilium vel odor è pennis perdicum, aut è propriis capillis accenſis, oleum ſanguinis humani, hirci.

g Seruatur in vaſe aureo, vel argenteo deaurato. Deſcriptionem elegantem Balſami noſtri apoplectici, vide in Praxi chymiatrica editionis Lipſienſis pag. 45.

OPH-

OPHTHALMICVM.

℞. *Vini Maluatici ℔ j.*
Aquæ ſtillatitiæ albuminum ouorum coctione induratorum ℔ j.
Aquæ ſanguinis humani ℥ j.
Aquæ Roſarum albarum
rubearum ana ℥ iij.
Aquæ Chelidoniæ, Rutæ
Euphraſiæ, Fœniculi
Valerianæ, Fumiterræ
Pulegij ana ℥ ij.
Mellis virginei cochl. j. & ß.
Aluminis Roch.
Sacchari candidi.
Vitrioli albi ana ℥ ß.
Camphoræ ʒ iij.
Salis Euphraſiæ.
Fœniculi.
Saturniana ʒ j.
Salis Margaritarum.
Corallorum ana ℈ ij.
Caryophyllorum.
Zinziberis.
Maſticis ana ʒ j.
Tutiæ præparatæ (id eſt, in aqua Roſarum & vino Cretico ana ſexies extinguatur ac tenuiſſimè teratur) ℥ j. & ß.

Alo-

Aloes ℥ ß.

Terenda terantur & miſceantur, ſtent in vitro clauſo aut in caloris digeſtione per menſem vel quod melius, ſub dio Soli & Rori exponatur per 40. quotidie mouendo aliquoties, dies, ſic demum inſolata promenda vſui. Qui in vaſe Aurichalcino vult parare & exponere, faciat pro libitu.

Nota Aloen in mortario cum aquis dictis prius remiſcendam mouendo quatenus in aquã abeat, & ſtrigmenti a modo coeat, idque donec Aquæ remiſceatur, poſtea reliquis addatur b.

Vſus.

1. *Ad omnes oculorum affectiones,*
   inflammationes,
   lippitudines,
   nebulas,
   fiſtulas, & eiuſmodi.

Modus applicandi.

Iaceat in lecto æger ſupinus, & iniecta intra apertos oculos aquæ lachrima, vel gutta cum pluma gallinæ nigræ indatur, claudat reſeretque oculos infirmus, vt per oculorum cauitates intruſa aqua per oculum diffundatur, id bis terve in die, & curabitur.

Si nebulæ fuerint ſupra vel infra corneam, conficito puluerem è Saccharo candido, Alumine

mine combuſto, & ſepiæ oſſe, c ſed tenuiſſimè contuſum & ſuccretum incerniculo, vt tactum effugiat, vt cùm cubitum pergit ex canaliculo pennæ, parum de hoc puluere inſuffletur. moxq; aquæ d *guttatim inſtillabis, oculos claudat ac dormiat, nam citiſſimè diluetur.*

Vel ſi ſint maculæ, miſceantur cum ℥ß illius liquoris Ophthalmici, Laterini olei quater rectificati, & olei Fœniculi ſemel rectificati, ana guttæ 4. item duæ guttæ olei Succini rectificati, ac in die de hoc liquore bene mixto bis, manè & veſperi, ſemper vna atque altera gutta oculo indantur.

Mirum & ſtupendum Ophtalmicum fit è Cancris & Chelidonia, quod ſi debito artificio & tempore præparetur oculos ad deſperationem læſos virtuoſiſſimè reſtituit, & omnia vulnera e *ſpatio 24. horarum conglutinat* f.

a Ramenti.

b In Balneo, ſi aloe ſuccotrina, in aqua digeratur, ſponte reſoluitur & feces poſt ſe relinquet.

c Calcinato.

d Ophtalmicæ.

e Excepto neruoſo Vulnere.

f Ad oculorum vitia alia chronica, & viſus imbecillitatem dantur adhuc aquæ variæ. Hæc quæ ab autore proponitur licet multa habeat ingredientia, ex optimis tamen

men eſt optima. Duo autem à ſpecifica proprietate viſum multis modis acuunt; ac à quacunque cauſa læſum ad miraculum vſque reſtituunt. Suntque arcana Valerianæ totius & Euphraſiæ, philoſophicè planè præparata, ad eum modum, quem antea innui, vbi nempe aqua cum ſpiritu ex vegetabili deſtillatione elicitur, poſtea ex capite mortuo Sal extractum cum eodem ſpiritu per deſtillationem prolecto digerendo vnitur, & poſtea cum eodem igne aperto ſimul in forma ſpiritus, vt ſupra ad ſpiritũ Tartari factũ eſt, ſupra ſimilẽ herbã marcidam & in excipulum propoſitum dicitur: qui eſſentiam ab illa planta extrahens tandem per retortam igne Balnei ſicci producitur & arcanum dici meretur. Doſis à gutt. iij. ad viij. vel x. Vide etiam Practicam chymiatricam editionis Lipſienſis p. 56. Quod ſi porro externè aquis ophtalmicis aliquid de ſpecifico fellis Lucij piſcis addideris, effectus ſubſequetur citius etiam quibuſuis oculorum vnguibus, nebulis, prurugiis feliciter euaneſcentibus præparationem. Vide in Practica chymiatrica noſtræ editionis p. 59. Ex albumine ouorũ quoque præparatur aqua præſtantiſſima, quæ qualiacunque oculorum Vulnera citra aliquam cicatricem conſolidat, eſtque magnarum virtutum: modum præparandi vide

Arcanum Valerianæ, euphraſiæ.

de in Praxi chymiatrica veræ editionis p. 59. Aquæ ophtalmicæ ex chelydonia & cancris deſcriptio extat in Practica chymiatrica p. 61. quæ oculos ad deſperationem vſque læſos reſtituit, virtuoſiſſimè eorum Vulnera ſpatio 24. horar. glutinat. Ad caliginem, rubedinem, lacrimas oculorum aqua noſtra ex ſaccharo cando & vitriolo purificato reperitur in Practica noſtra chymiatrica pag. 61. Aqua ex floribus cichorij ophtalmica reperitur in Practica noſtra chymiatrica p. 57. 58. Eſt & alia aqua præſtantiſſima ad oculorũ deponendas vngulas, ſuffuſiones, & clarificandum viſum mirabilis.

℞. Aquæ roſarum
Fœniculi
Chelidonij
Euphraſiæ
Apij ana ℥ ij.

adde Mercurij ſublimati & tenuiſſime pulueriſ. ʒ ß. cùm ille ſolutus fuerit, aquam filtra & ſerua, quotidie manè ieiuno ventriculo gutta vna vel altera in oculos læſos immittitur.

Huc referri poſſunt Aqua ſaphyrina Anshelmi Boetij de Boodt tract. de gemmis lib. 2. cap. 43. pag. 95. Aqua ophtalmica Angeli Salæ ex ſtanno Anglico. Item Aqua ophtalmica eiuſdem ex Venere, in recen-

ſiona

ſione 7. Planetarum ſpagirica p. 88. & 91. quæ admirandarum virtutum.

ODONTALGICVM a
Oleum Anodynum.

℞. Olei Caryophyllorum rectificati ℥ ß. ſolue in illo ʒ ß. Camphoræ, adde poſtea ſpiritus Terebinthinæ b *quater rectificati ℥ß. & mixtum hunc liquorem ad neceſſarios vſus ſerua.*

Vſus.

Gutta j. *vel altera denti dolenti eroſo cum goſſypio indatur ad ſopiendos dolores* c.

Aqua eiuſdem efficaciæ.

℞. Serpilli
Origani
Saluiæ
Mentaſtri
Hydropiperis ſeu perſicariæ
Raſuræ Guajaci
Raſuræ Tamariſci
Buxi ana m. j.

affunde S. v. Opiaticum, videlicet à Laudani confectione reſiduum, ad eminentiam trium vel quatuor digitorum, ſtent in calore, vitro clauſo, donec tingatur ſpiritus: De hoc ſpiritu Tincto tantillum in ore contineatur, parte illa vbi ſunt dolentes dentes, poſtea iterum expuatur; reiteretur, ſi opus eſt. Si dens ſit concauus,

goſ-

goſſypium intinctum imponatur. Efficaciſſimè omnes dolores dentium ſopit d.

a Odontalgica reperiuntur apud Practicos varia. Sequentia ſunt omnium tutiſſima mihique viſitata. 1. Radix Lapathi acuti in taleolas ſecta & exſiccata dentibus dolentibus impoſita, dolorem ſuperfluum extrahit Radix vere & autumno colligatur, vide Praxin chymiatricam noſtræ editionis p.70 2. Idem facit decoctum Lappæ maioris radicis ex aceto aliquandiu ore detentum; & decoctum radicis vrticæ maioris, ſi ex deſtillatione dolor prouenit, ibidem. 3. Si puluis gallarum in ſucco radicis pyrethri, 10 vel 12. imbibitus & exſiccatus cum fermento miſtus in forma globuli impoſitus fuerit, ſubitò dentibus vehementer dolentibus medetur, eos etiam firmiores facit, vermiculos in eorum cauernis vigentes enecat, fluxioneſque omnes ad gingiuas delapſas extrahit eaſque confortat. 4. Oleum Buxi cuius præparatio & modus adhibendi extat in Practica noſtra chymiatrica noſtræ editionis, pag. 73.

b Omitti poteſt, propter ingratum ſaporem.

c Idem præſtat oleum Camphoræ, item oleum Ligni Heraclini.

d Ad inflammationem dentium confert,

decoctum Guaiaci cum albumine & nitro fixo in ore detentum. Item ♃. particulam Laudani opiati, diſtempera cum oleo caryophillorum, goſſipio excipe & denti dolenti impone.

PECTORALE.

Lac Sulphuris. a

♃. Sulphuris flaui triti vel cribrati, vel florum Sulphuris b *partem* j *& Salis Tartari* c, *partes tres, pone in vitro ore capaci, luto obducto collocetur in arenam, affundatur aquæ pluuialis deſtillata ad eminentiam 6. digitorum: Vitri quarta pars ſit vacua, quæ extra arenam promineat, ſubiice ignem ſucceſſiuè, vt bulliat, lignea ſpatula diligenter agitetur, donec Sulphur ferè omne in illis ebullitionibus ſolutum ſit quod ſpatio 5. vel 6. horarum fit, tunc enim liquor rubeſcit, mediocriter ſaltem ſe inſpiſſando inſtar lixiuij: Si aqua inter bulliendum* d *euaneſcit, aſſundatur alia feruida: Vltimò vbi ferè omne Sulphur ſolutum eſt, & liquor rubeus ad eminentiam trium digitorum tranſuerſorum reſtat, tunc ita calidè filtratur, per chartam Emporeticam, & de filtrata calida ſolutione parum in alio vitro ponitur, & confeſtim dum adhuc calet, affunditur vinum (ſunt qui aceto deſtillato vtuntur, ſed vinum præſtat) lentè,*

ce-

celeri tamen & alto lapſu, tamdiu, donec calorem ſpiſſi lactis acquirat. Hoc poſtea in peculiari vitro ſeruatur, & proceditur eodem modo cum reſtante ſolutione calida & vino: vltimò omnem lacteum liquorem miſce, & pone in loco tepido, donec albedo Sulphuris à vino cærulei & rubei coloris in fundum deſcendendo ſe ſeparauerit, abſtrahe tunc vinum per inclinationem, & affunde aquam pluuialem deſtillatam miſcendo: ſtet diem & noctem, ac iterum effundatur affundendo nouam: Hoc toties reiteretur, donec nulla nigredo ſeu impuritas in aqua amplius appareat, nec ſenſibilis fœtor, poſtea poſt debitam reſidentiam & effuſionem aquæ ſiccatur per ſe in hypocauſto, & ſeruatur inſtar pollinis, vel antequam planè ſiccetur miſceatur aqua Cinamomi, vel alia appropriata, vt fiat pultis inſtar vel lactis; & priuſquam ad vſum medicum adhibeatur, diligenter moueatur f.

Vires, Vſus, & Doſis Lactis Sulphuris.

1. *Balſamum eſt humidi radicalis.*
2. *Confortat vires Naturales.*
3. *Purificat ſanguinem ab omnibus impuritatibus, vnde varij morbi oriri ſolent.*
4. *Præſeruatiuum Apoplexiæ.*
   Conuulſionis neruorum.

Lepra.

Luis venerea.

5. *Specificum Pulmonum, præſeruat & ſanat Aſthma* g.

6. *Tollit antiquam & recentem Tuſſim.*

7. *Conſumit & exſiccat fluxus Capitis.*

8. *Confortat Cerebrum.*

9. *Ventoſitates Ventriculi & Colicam impedit.*

10. *Hecticis* h *& aridis peculiariter ſua cõfortatione prodeſt, cum aqua Cinamomi ſi miſceatur, vt fiat inſtar lactis liquidi.*

11. *Phthiſicos* i *ocularıter iuuat, agendo in humidum radicale, teſtimonio ægrotantium.*

12. *In Arthritide, Podagra, Sciatica, & ſimilibus morbis, ſummopere etiam conducit.*

13. *Inſtar Ignis occulti conſumit morbum, non aliter ac Ignis vulgaris lignum abſumit.*

Doſis k.

Tantum pulueris miſcetur, vt vehiculum quaſi albicante colore tingatur: manè & veſperi j. cochl. Ante exhibitionem diligenter liquori immiſceatur.

Offertur in aquis ſtillatitiis Cinamomi, Meliſſæ, Lauendulæ aqua Epileptica: vel in Spiritu vini.

a Alij vocant ſulphur album, Magiſterium, Cremorem, item butyrum ſulphuris ſupereminentiam ſulphuris. Autor aliàs huius

huius compoſitionis eſt Doctor Samuel *Schlegel*, Anhaltini Principis Medicus, à quo Comitem de Alta flamma hoc ſibi coemiſſe fertur quingentis coronatis.

b Qui meliores ſunt.

c Fuſi.

d Supra impone alembicum cæcum; hac ratione aqua non euaporat.

e Auſteriuſculum alias non procedit.

f Libauio hic multa videtur hyperbolica.

g Rob. nucum imprimis aſthmati medetur cum aqua deſtillata ex fruticibus rubi idæi diſtemperatum, & quantum placet, ſumptum. Diſſoluit nimirum mirabiliter, inprimis ſi aquæ, quæ fit ex ſaccharo albiſſimo & raphani taleolis, ſimul in patinis duabus ſubinde commotis, recens factæ, cochleare vnum manè ſeroque adhibetur. Vide Practicam chymiatricam pag. 80.

Secundo ſuccus bryoniæ ſeu vitis albæ omnibus præſtat; præparandi modum vide in Praxi chimiatrica de pectoris anguſtia, pag. 80.

h Primi & ſecundi gradus, his nimirum tam igneum non conducit.

i In aqua Tuſſilaginis. Contra Libauius in hecticis & aridis, macilentis propter ſummam vim exſiccandi non conducere putat.

K Quercetanus ℥ j. pro cathartico exhibet.

CORDIALE.

PRæcipuum in medico, qui ægrotum curat, vt Cor bene defendat, & poſtea morbum aggrediatur. Quibus Harmonica Analogia Superiorum & Inferiorum innotuit, & qui ex Aſtrologorum ſuffragiis, duobus Maximis Cœli Luminibus duo maxima hominis viſcera, COR videlicet & CEREBRVM, dicata eſſe didicere, diffiteri nequeunt, maximum Confortatiuum Cordis in Natura Rerum latenter quieſcere in Auro ſeptem ſigillis munito, ſicuti in præfatione vtraque ſatis annotatum eſt. Fatentur vulgares medici Aurum Cor confortare quod non de communi Auro mortuo, aſpectu ſaltem Cor exhilarante, ſed de Philoſophico viuo, Regenerato, Pluſquamperfecto, & in omni liquore reſolubili audiendum. Et quamuis gemmæ quædam Auro præferantur, non tamen hoc fit, quod Auro ſint meliores, ſed quia rariores & pauciores inueniuntur. Auro enim Natura non contemptibiles indidit virtutes, quas qui ſcit eruere, & arte tractare poterit, comperiet Aurum quod mortuum & ſterile videbatur, viuum adeo eſſe & prægnans, vt germinet, ac de ſe nouum Aurum, nouis & iiſdem infinitis progeneret incrementis. Quod autem metallorum generatio non adeo vt in Vegetabilibus & Animalibus ad oculum patet, in cauſa eſt

craſ-

craſſa illa Terreſtris moles, per quam Spiritus Vegetatiuus velut carcere incluſus impeditur, quo minus officio ſuo fungi, ſibi ſimilia generare poſſit: Hic ſi per artem à Terreſtri illa domo & ſepulchro liberatus & ab omnibus inquinamentis exolutus fuerit, ſine dubio æque vt omnes aliæ Creaturæ vis generatiuæ particeps erit, fructumque ſuo ſemini correſpondentẽ proferre poterit, ſicque metallum producet metallum, Aurum generabit Aurum. Inde Verus Philoſophus mirabilem & omnibus expetendã concinnabit medelam, qua & metallorum imperfectorum, & humanorum corporum morbis incurabilibus affectorum omnia vitia tollet. Felicem illum & terque quaterque felicem medicum, qui materiæ vniuerſalis debitæ tria prima ſummopere purificata ac debita proportione iuncta, ita Rotatione Phyſica per omnes colores requiſitos in Phœnicem incombuſtibilem redigere poterit, cuius beneficio Aurum in fluxu actualiter vegetari & animari, ipſeque Phœnix eadem opera inſeparabili modo aurificari poſſit: Fortunatum inquam illum medicum, qui fauente Sole *Cœleſti, ex Anatomiæ Magicæ & Philoſophicæ Pyronomiæ legibus* Solem metallicum, *per illam plurimorum nominum Hylealem Aquam* b *ſolutum & regeneratum* Solis Vegetabilis *ſeu ſpiritus vini generoſi appropriato vehiculo* Soli Animali *ſeu Cordi micro-*

In auro eſt omnium magiſteriorum refernaculum: auri enim Quinta eſſentia reſiſtit Solis & reliquorum Planetarum operationibus in Homine.

Quatuor Naturæ Principia. Inter Cœleſtia Sol obtinet primas. Inter Vegetabilia Vinũ. Inter Ani-

malia Homo. Inter Mineralia Aurum.

coſmico hominis videlicet Spiritui vitæ tanquã ſimili rite ac Harmonice applicare nouit. Cum donorum dator mei hac in parte nondum miſertus ſit, vt ſupra dixi, licet varias tentarim vias, & è centum ferè deſcriptionibus Auri Potabilis, ſeu Putabilis potius, multas irrito conatu poſt temporis & ſumptum iacturas in igne examinauerim, nollem etiam hoc loco candidum lectorem Chymicum naſo ſuſpendere quia promiſi me Experta ſaltem in hoc meo libro traditurum: Vt tamen auidæ quorundam expectationi ſatisfaciam, vnam ſaltem deſcriptionem non ita pridem mihi fideliter communicatam paulò poſt inſeram, quæ quamuis à veritate non videtur eſſe aliena, illam tamen mea Experientia non comprobatam, lectori cupido, cui integrum eſt, examinandam offero. Rationes autem & Viæ Alchymiſtarum vulgarium in conficiendo Auro Potabili, ineptæ, humanæ naturæ inconducibiles, & à propoſito Philoſophorum longiſſimæ ſunt, quicquid etiam hoc nomine glorientur & mentiantur. Nam quicquid redigitur in corpus, hoc ipſum crudum & indecoctum eſt: Naturam enim bonum in melius per alterationis modum transfert: Sed hoc Aurum quod ab ipſis tractatur, neque alterationem paſſum eſt, neque ſolutionem Phyſicam In melius ergo non deducitur: Et quamuis multi per Spiritum Salis vulgarem, nonnulli per

Calum aureum nullo impuro me-

Spi-

Spiritum vini Alcholiſatum , alij per Acetum radicatum , alij prius per Salia corroſiua , poſtea per Spiritum Terebinthinæ ſeu Olea Aromatica & ſimilia deliramenta conantur Aurum vt ſtirpem metallicam , quam ab Animalium & Vegetabilium prouincia immeritò excludunt , ſoluere, in vanum tamen laborare omnes ipſa Experientia teſtatur. A qua Sapientiæ Philoſophorum vna eſt , quæ omnia metalla & lapides ab impuro Puncti Quaternarij c coagulationis vinculo Philoſophicæ & Naturaliter liberat : nec eſt ſub Cœlo modos alius diſſoluendi Phyſicè Corpus Solis , quàm per Vniuerſale Menſtruum Mercuriale Philoſophorum totius Naturæ ſecretiſſimum , quo dum per ignorantiam & difficultatem acquirendi caremus , conſueuerunt in defectu Perdicum, famem etiã Carnes bubulæ ſedare , ſiquidem coquus in abſentia ligni quercini ad coquendos cibos , vtitur fagino ſeu betulino. Porro Aurum in quo eſt Elementorum d adæquatio , eſt Vniuerſale ſubiectum ad Animalia , Vegetabilia & Mineralia , Vita rerum omnium : Et vt cum Sole Cœleſti ſingularem concordantiam habet , ſic etiam cum corpore humano ſua forma interna magnã poſſidet affinitatem & Harmoniam e. Quemadmodum autem Sol Cœleſtis ſe habet erga reliquos Planetas , tanquam Rex enim ſedet in meditullio aliorum Planetarum , luce , magnitu-

diante reſeratur , ideo feculenus & ponderoſus Lucifer olim è Cœlo ſpirituali deiectus fuit. Veteres nõ ſine cauſa dixerunt in Sole & Sale contineri omnia , videlicet non illo excrementitio, ſed centrali Balſamo Naturæ vniuerſali , ab omni æuo Veræ Halchymiæ nomen dedit. Lege Rodargirij Zodiacum inferiorem de ſignis hyemalib. Lullij Cœlũ Philoſophorum de Sale Centrali. Huic Cœlo Philoſophico applicamus ſtellas ſuas , Terenas , quæ ſunt planta

dine, pulchritudine, omnes excellens, omnes illuminans, virtutemque illis ad inferiora quæque diſponenda diſtribuens: Ita etiam Sol Philoſophicus ſeu naturale Aurum erga reliqua metalla: Metallorum enim puriſſimum eſt Aurum, in quo ſplendor Solis Ignisque Cæleſtis radius eſt, & in cuius corpore perfectiſſimo quatuor Elementa conueniunt. Rubinus habet in ſe effectũ omniũ Lapidũ pretioſorũ, ſic etiã habet aurum (nobilior lapis omnium pretioſorum) in ſe virtutem omnium lapidum ductibilium, metallorum ſcilicet, quia continet in ſe omne metallum, & ea tingit & viuificat. Et ſicuti ſuperiores Cæleſtes Planetæ ſuum ſplendorem & Lumen accipiunt à Sole Cæleſti: Eodem planè ac ſimili modo accipiunt Terreſtres Planetæ vel corpora metallica ſuum Splendorem, Lumẽ, Vim, & Radios ab Auro, vt pote à Philoſophico & Terreſtri Sole. Hinc videre eſt, cur antiquiſſimi Cabaliſtæ & Sapientes Magiæ Naturalis periti, plenariam totius Naturæ cognitionem in Dei Lumine adepti, Exordia Rerum omnium totius mundi Puncto Lineæ rectæ & Periſpheriæ aſſimilarunt: Item cur metallis Characteres & Nomina Cæleſtium Planetarum imperititi ſunt, videlicet propter ſingularem correſpondentiam, & quia ſe inuicem ſine magno diſcrimine interpretantur. Auro metallorum Regi & Capiti ſecundum Hermetem, corpori vi-

lapides & metalla. Vt in animantibus vniuerſo Corpori ipſum Cor, ſic Cælo & Mundo præeſt Sol, gaudium totius Creaturæ in ipſum vniuerſum mundum, & quæ in eo ſunt, imperium habent.

Vide Monadem Hieroglyphicam.

videlicet perfectiſſimo & puriſſimo, à nullo Elementorum domabili, & à Deo & a Naturæ perfectè ſecundum materiam & formam elaborato, non ſolùm omnes Cœleſtes Vires Planetarum aliorumque corporum metallicorum ac mineralium, ſed & Vegetabilium & Animalium infuſæ ſunt: Ideo hanc Temperatam Elementorum deſponſationem & coniunctionem, non poteſt Ignis violentia ſeparare, nec Terræ fæculentia vitiare, nec Aquæ limoſitas contaminare, nec contactus Aeris obumbrare aut corrumpere. Vnde à Sophis tam propter Cœleſtes, quàm Terreſtres latentes vires omnis Homo, Microcoſmus, & Adam nominabatur: ſicuti illud finis & perfectio operis Naturæ; imò Septenarius perfectionis Numerus verè completus eſt, vltra quem Natura (ſine adiutorio Artis) in ſua potentia & operatione altius procedere non potis eſt, ſed Sabbatizat & quieſcit. Verum vt intelligatur quomodo Cœleſtia corpora Planetarum & ſtellarum, virtutes etiam Elementorum & Vegetabilium ſuas Vires Auro ſub Terra communicent, ſequentia ſyncere Philoſophantium relinquimus conſideranda & excutienda iudiciis. Tota machina Creationis ſecundum Cabaliſtas Hebræorum in tres Orbes ſeu Mundos diuiditur, in Mundum Elementarem, *ſcilicet hunc ſenſibilem, infimum, cuius partes ſunt Cœlum & Terra: in* Intellectualem

Aurum eſt omnis Natura.

Exod. c. 26. ſect. 30.

ſeu

ſeu Angelicum: & in Archetypum. *Hi tres Mundi ſunt figurati à Moyſe euidentiſſime in admirabili illius Tabernaculi ſui, ſecundum Archetypum in Monte demonſtrati conſtructione: in mundo ſenſibili eſt Elementaris Regio & Cœleſtis.* Elementaris *concluſa & cincta Cœlo exteriori ſeu Firmamento, continet in ſe quatuor Elementa, generationibus & corruptionibus obnoxia: In Cœleſt. Planetæ & reliquæ ſtellæ, ſeu corpora Cœleſtia ſuam gubernationem habent & officia exequuntur.* Secunda *Regio, habitatio ſeu locus Angelorum eſt, à doctis Rabinis* Mundus Intelligentiæ *vocatur.* Tertia *continet* Mundum Archetypum. *Iam verò deſcendit Potentia & Voluntas Diuina antequam ſe inferioribus communicat, primò ad Intelligentias aut Angelos, ab illis ad Sphæras Firmamenti Planetarum aut ſtellarum: vltimò venit in mundum Elementarem, vel in Regionem quatuor Elementorum, vbi poſtrema executio mandatorum & Voluntatis Diuinæ (vt Hebræi loquuntur) impletur & perficitur. Deus autem vnicuique ex illis tribus Regionibus indidit ſimilitudinem ſeu Exemplar ſuæ Diuinæ Omnipotentiæ non eo fine, vt ſibi ceu Creatori æquale illud ſit, velut per ſe ſua ſponte omnia facere potis eſſet: ſed vt illæ effigies ſint tanquã ſimulachra ſignificantia ſaltem & demonſtrantia Eſſentiam Diuinam; per quæ Deus Omnipoten-*

Supremi ordinis monita medius ordo inferioribus interpretatur.

Mouetur tertius à ſecundo, ſecundus à primo regitur.

Sect. 20.

ten-

tentem ſuam vim, & potentiam ſentiendam & oculis cernendam exhibet, atteſtante Paulo Rom. 1. Deũ *Ethnicis vel Hominibus Inuiſibilem ſuam Eſſentiam, hoc eſt, æternam vitam & Deitatem feciſſe manifeſtiſſimam per opera ſua, videlicet in Creatione mundi. In* Archetypo *ſunt* Ideæ & *Diuinæ* Dignitates Dei: In Intellectualem *mundum collocauit* Angelos *ſeu* Intelligentias. In Cœleſtem verò *Regionem ſeu mundum hunc* Senſualem *collocauit* Primum Mobile, *ſeu, vt alij loquuntur, Secundam motionem poſt Angelos ceu primam Creaturam corporalem & Fontem omnis vitæ & motionis. In hanc autem Cœleſtem Regionē poſuit* Solem *quaſi Regem & Gubernatorem ſtellarum & fontem omnis Luminis. Anima enim mundi ſeu Natura media in* Sole *præcipuè habitat, vt quæ globum Solis totum implens radios ſuos vndique quaſi ſpiritum effundit per omnia, vitam, ſenſum & motum ipſi vniuerſo diſtribuens, cuncta permeans Entia. In Sole igitur omnes Naturæ vires, quaſi in Receptaculo & Fonte perenni, reconditæ ſunt: Et ſicut in Humano corpore Cor eſt ſcaturigo vitalis ſpiritus & ſanguinis, omnibus reliquis membris motum & vigorem impertiens: Ita Sol Cor Cæli viciſſim tanquam omnium Virtutum Elementarium Dominus per vniuerſam* Naturam *ſuos ſpargit & infundit radios. In Mundum* Ele-

Deus in diſpoſitione & ordinatione Rerũ per gradus ſemper nobiliorem in ſummo gradu collocauit.

Animæ omnes ad vnã Animam mundi, & Planetæ omnes ad Solem vnicũ ceu Regem omnium referri debẽt.

Super Omnia Lucet, & eſt Sapientia Humana Fermentũ.

Solis vis peculiariter mucat in lapide, cùm enim in qualibet.

ve Naturali eius inſit ſpiritus, eo magis erit in Auro & Lapide, qui Naturã ſuo laborantem defectu iuuat & inſtaurat.

Ideo Paracelſus non ſine ratione in libro vexationũ Aurum conſtituit triplex.

Metalla infimum circuli ſortita ſunt locum, in medio Centri Terræ delitefcentia.

Elementarem Aurum*, quaſi Receptaculum & ſubiectum omnium Elementarium Cœleſtium & Super cœleſtium Virium: quæ poſtquam à Supercelesti & Cœleſti Influentia deorſum in Mundum Elementarem delapſæ ſunt, ſimul in hoc metallum vnicum concentrando ſe, confluxerunt, & ſic finaliter in illo colligatæ aſſeruantur & concluduntur. Auri enim ſpiritus ſecretiſſimus Cœleſtis, omnibus Creaturis totius mundi Vitam, Subſtantiam, Eſſentiam largiens, & hac Ratione Imaginem DEI gerit proximè: Idem Spiritus in Cœlo liberrimè diffuſus motu & virtute ſua eſt: In terra autem maximè in Centro eius arctiſſimè contractus condenſatur iam & quaſi incorporatur in ſubſtantiam illorum, quæ in Centro Terræ proueniunt: In metallis totus clauditur & figitur: Et hoc vt clarius explicetur tenendum eſt. Quando Solis Peripheria in Cœlo voluitur, & permeat vias ſeu plateas itineris cœleſtis (vbi ad Planetarum aliarum veſtellarum domos & hoſpitia diuertit, ſiquidem eius ductu Planetæ omnes agitantur, præſentia nondum coniuncti torquentur, & coniunctione corporali lætantur (confortando illarum vim & operationem, quam in Aere habent, excitat cum Marte videlicet Calorem, cum Saturno Frigus) & vnicuique infundit lumen, vitam & motum vſque ad infima & profundiſſima loca Terræ. Vnde ab Heraclito Fons lu-*

luminis Cœleſtis, ab Orpheo Lux Vitæ & Oculus mundi; ſeu viuificus Cœli Oculus; qui omnibus rebus calorem, lucem, vitamque inſpirat, dicitur. Ignis externi natura eſt omnes Ignes in occulto latentes viuificare: Ita Sol à Deo ordinatus in eum finem in hunc modū vt omnes occultos & quieſcentes Ignes incendat nimirum Sphæras Planetarum qui nobis non apparent; per ſe enim ſunt mortui, ſi verò incenduntur, ſunt viui & operantur ſuas proprietates: A Parac. Sol vocatur Spiraculum Vitæ Elementorum: à Platone Zoroaſtro Cœleſtis & Inuincibilis Ignis vocatus eſt: Pater Luminum ſplendorem Ignis ſui emittens & communicans primò ſoli & cæteris Cœleſtibus corporibus inde tanquam per media inſtrumenta in hunc ignem noſtrum influit: Et hoc modo omnium Planetarum vires & virtutes in Sole reperiuntur: Et Iamblichus verè dixit: Quicquid habemus boni, habemus à Sole, vel ab ipſo ſolo, vel ab ipſo per alia; quamuis enim aliquid ab aliis habeamus, illud tamen à Sole deſumptum eſt. Ideo in Sole Cœli Corde, vt in potenti ſcaturigine vel fonte reperiuntur Cœleſtes occultæ operationes corporum Cœleſtium: ſed Cœleſtis Regina & Vxor ſolis Luna, videlicet omnium Cœleſtium influxuum virtutumque vltimum receptaculum, Solis cæterorumque Planetarum atque ſtellarum radios & influxus qua-

Sol à nemine accipit, ſed ardet & lucet ſemper de ſe, & à ſolo Deo regitur.

Nil ſine Luna beneficio unquam profeceris, quia Luna virtute Solis Domina generationis augmēti & decrementi.

Luna quaſi Luce lucens aliena, quia

ipſa non lucet de ſe, ſed omnem ſplendorem ſuum à Sole mutuatur.

Abſque Luna intermedia, vim ſuperiorum attrahere omnino nequimus.

Luna licet ab omnibus ſtellis vires ſuſcipiat, potiſſimum tamen in Sole quoties illi coniungitur viuifica virtute repletur, ac pro illius intuitu cõplexionem mutuatur.

Sol.

quaſi fœtum ſuſcipiens, inferiori mundo ſibi vicino quaſi parturiens edit: Et æſtimatur à Deo ſapientiſſimo Sphæram Lunæ in infimo loco corporum Cœleſtium, & ſupremo Elementarium motuum creatam & collocatam, vt ab illa deſuper poſſint accipi Vires & Influentiæ Cœleſtes Aſtrorum, & ipſa ſupple Luna eaſdem à ſe refundere in omnia Elementaria, vel in ipſa Elementa vſque in Terræ globum diſtribuere, & cuiuſque rei peculiare ac proprium Innatum Aſtrum cum ſuperioribus conſpirans hoc pacto excitare. Hinc apparet, quomodo anima mundi per ſupercæleſtem, inuiſibilem & inſenſibilem Ignem commoueat Lumen & ignem Solis, qui poſtea mouet Vires Aſtrorum & tandem demittit per Lunam in Terræ globum, vſque in intima abyſſi profunda diſtribuendo, quemadmodum ſemen virile in globum vel vas matricis eiaculatur. Quia igitur hanc ſingularem conformitatem, concordantiam, ſimilitudinem mutuò inter ſe habent Sol Cœleſtis & Terreſtre Aurum, veteres Sophi & Cabaliſtæ etiam vtrumque tam Cœleſtem quàm Terreſtrem Solẽ vno Charactere Hyeroglyphico videlicet integro circulo & viſibili Centro deſcribere & præfigurare voluerunt: ſiquidem ſolis character tum Cælum tum Terram refert, nam Circulus Cœleſtes motus & Influentias, Centrum Terrenã & Fixam Naturam promittit. Quicunque

Veri

Veri Puncti & Centri Rationem cognoſcit, nihil in Rerum natura vnquam ipſum latere poteſt, cuius non perfectam habet notitiam: In eo ſiquidem Rerum abditarum Fundamentum & Radix cum conſiſtat, non immeritò etiam omnium artium & ſcientiarum Fundamenta naturalia hinc primum elicienda et depromenda ſunt: Sed ad communicatum Aurum Potabile veniamus.

Primò requiritur Calx Solis ſubtiliſſima, quã olim pro aliis tamen vſibus ita præparaui.

℞. ℔ß Aquæ Fortis communis, ſolue in illa ℥j. Salis Armoniaci g, vel quantum ſoluere poteſt in paruo calore: Ita habebis Aquam Regis, in qua tantum ſolues Auri, quantum libuerit h, poſtea effundatur ſolutio in vitrum capax, & guttatim ſaltem (propter ebullitionis ſtrepitum & periculum) inſtilla de bono oleo Tartari i in cella per ſe reſoluti: in huius defectu Tartari Sal in aqua communi ſolutum accipiatur: requiritur autem olei Tartari bona quantitas, tunc Aurum cadit ex repercuſſione in fundum: Vbi tota Auri Calx ſoluta fundum petiiſſe videtur (quod animaduertes è colore Aquæ Regis, qui debet eſſe albus, nam ſi adhuc flauus ſit, ſignum eſt totum Aurum nondum repercurſum, plus igitur olei Tartari guttatim affundatur, hoc meo damno fideliter admonitus ſis) tunc poſt ſubſidentiam aliquot horarum in

V ca-

calido liquorem ſuperiorem effunde, & calcem (colore ferè Terram ſigillatam pallidam referentem) quater vel quinquies aqua calida edulcoratam, poſtea in B. M. prudenter & paulatim lentiſſimo k *igne ſicca, vel quod tutius, in patina vitrea per ſeſponte in hypocauſto ſicceſcat nullo ignis calore adhibito: Calcem lignea ſpatula non ferrea, poſtea maioris ſecuritatis gratia collectam ad vſus in vitreo vaſculo reconde.* Nota, *magnum eſſe periculum, ſi alio modo exſiccetur, quam prædictis duobus: quamprimum enim calorem ignis ſentit aut fortiorem commotionem cum inſtrumento ferreo, concipit ſpõte flammam, & in auras abit purpurei fumi in modum, cum maximo ſonitu & ſtrepitu inſtar pulueris nitrati, adeò vt ne vnicam Atomum reperire poſſis. Noui, qui cum periculo vitæ hunc ex imprudentia confecerunt. Sunt qui magno iuuamine aliquot grana* l *huius Volatilis ad vſus medicos intra corpus loco Diaphoretici exhibent. Si aliquid de Sulphure vulgari trito ipſi immiſceatur, & poſtea in crucibulo admoto igne exuratur, ſubtiliſſima Calx Auri* m *remanet brunni coloris, quæ omnem vim percutiendi amiſit, quod mirum & notatu dignum eſt* n.

℥ j. *iſtius Auri Volatilis* o *fortius & potentius ferè operatur, quàm* ℔ *Pulueris Tormentarij.*

Granum

Granum vnum vel alterum cultro impoſitũ ſi ſuppoſita candela accenſa incaleſcat, ſimilem ſonum edit, ac ſi magna aliqua fuiſſet exploſa bombarda, & ſonus ille præacutus audienti & aſtanti quaſi auditum lædit.

Operatio huius Pulueris contraria eſt operationi Pulueris Pyrij. Vt enim hic vim ſuam per ſuperiora aſcendendo exerit: ita alter è contra per inferiora ſaltem deorſum operatur. Aliquot ſcrupuli ſuper laminam ferream ſatis craſſam carbone incenſi, illàm penetrando perforant.

Sal Armoniacum p *exiſtimo eſſe percuſſionis illius cauſam. Rationes meas hic in medium proferam, donec probabiliores ab aliis adducantur. Quemadmodum enim Sal nitrum & Sulphur* q *ſunt hoſtes, & ſe inuicem non compatiuntur, vt videmus in præparati Pulueris Tormentarij accenſione: Eodem modo Sal Armoniacum & Tartarus ſibi contrariantur: Quando ergo Sal Armoniacum cum oleo Tartari ſuo hoſte coniungitur, faciunt ex illa mutua pugna Aurum cadere, in Aqua Regis prius ſolutum, & oleum Tartari percutit Spiritum nitri ſummè purificatum, qui ſe in illo conflictu coniungit cum Sulphure Solis ſuo aduerſario: Et quia Sulphur illud Solis à natura ſummè depuratum eſt, & vulgari noſtro combuſtibili Sulphure longè ſubtilius, ideò valentius, & in minori quantitate operationis ſuas ſtupendas potenter*

perficit r: *Eodem planè modo, quo Sulphur vulgare & Sal petræ in Pyrio Puluere comunctâ & incenſa, magnum ſtrepitum & fragorem facere animaduertimus.*

Hæc Calx in oleo Salis inſtar Butyri liqueſcit, idque propter remanentiam ſiccorum ſpirituum Salis nitri ſ, *Vera tamen & radicalis non eſt ſolutio, quia iterum in corpus reduci poteſt.*

Hucuſque eſt mea experientia, quam olim etiam Auguſtiſſimo Imperatori noſtro Rudolpho *expetenti, cum alus quibuſdam ſecretis medicis communicaui.*

Sequitur iam Proceſſus Auri Potabilis vlterior, quem ſingulari munere acceptum Chymiæ ſtudioſis (vt & reliqua) gratis, at non expertum, libenter & fideliter offero.

℞. Vrinæ Hominis *ſani bibentis vinum circiter* 20. *menſuras, pone in aliquot alembicis vitreis, abſtrahe ab his viginti menſuris tantū phlegmatis in Balneo, vt ſaltem menſura vna* t *maneat reſidua, phlegmata abſtracta abiiciantur, remanentiam in vnum collectam miſceto, & abſtrahe in arena, quantum ſtillare vult, vltimo augendo ignem fortiter, ſublimabit ſe aliquantulum: ſublimatum illum miſce cum Spiritu deſtillato* u, *reſiduum Sal, quod in fundo manſit, aufer, Spiritus deſtillatus fœtebit, cuius ferè menſura erit integra: Hunc Spiritum*

re-

rectifica in Balneo, ſeruata priori quarta parte, quæ fortis & melior eſt, ac poſteriori ablata. Poſtea accipe aquam pluuialem vel fontanam recentem, affunde Spiritui reſeruato, & ſuperet eundem pondere quadruplo, adapta vas recipiens, cùm guttæ acidæ cadunt, partim inſtar glaciei egrediuntur, affunde adhuc ſemel pluuialem vel fontanam aquam vt antea, & iterum deſtilla, ſi nulla aciditas amplius egreditur, tunc ceſſa: Spiritus Vrinæ primò venit, aqua pluuiali cum fœtore remanente. Huius Spiritus Vrinæ accipe partem j. optimi Spiritus vini partem alteram, miſce, ſtent in leni calore per diem & noctem, poſtea vnà deſtillentur, tunc hi duo Spiritus ſe inuicem coagularunt: Et ſic Spiritus Vrinæ ad hunc laborem paratus eſt x.

Nunc oleum Salis requiritur, cuius præparatio talis eſt.

℞. Salis fuſi, quantum vis, pone in retorta terrea loricata, adiunge capax vas recipiens, iuncturis bene clauſis, quando Sal in fluxu y ſtat, tunc Spiritus egrediuntur in vas recipiens aut ſi cum argilla feceris, addi poteſt aqua in Recipientem, vt Spiritus egreſſi eò citius ſe cum illa miſceant: Sed dictus Spiritus, ante vſum, prius ſupra Salem fuſum recentem aliquoties rectificandus eſt, vt ſit fortior, per ſe enim nimis debilis z eſt, ad hanc operationem.

Poſtea accipe de calce Solis ſupradicta, & affunde Oleum Salis aa, ac, vt eo melius ſoluatur, abſtrahe Oleum Salis iterum vſque ad oleitatem, & denuo affunde oleum Salis, aliquoties hunc cohobationis laborem repetendo donec calx bene ſoluta ſit.

Deinde huius ſoluti accipe partem j. & præparati Spiritus Vrinæ partem alteram, inſtilla guttatim ſaltem Spiritum Vrinæ, obſtruendo ſemper vitri capacis orificium, donec ſtrepitus ceſſet: In lento calore Balnei per quatuor ſeptimanas ſtet in putrefactione, poſtea per retortam in arena pellatur, ſeruatis gradibus Ignis primo lento, vltimo fortiori, vt retorta candeſcat, tum aurum maxima ex parte aſcendit, quem ſublimatum puluerem diligenter ſerua, Oleum enim ſalis per ſe egreſſum eſt, quod ſeponatur. Tandem accipe hunc ſublimatum ſolis affunde ſpiritum vini, & colorabitur in colore lento affunde alium priori per inclinationem ablato, continuando donec affuſus recens ſpiritus non coloretur. Hic ſpiritus vini poteſt abſtrahi ad oleitatis remanentiam, vel ita tinctus cum Auri Eſſentia ad vſum medicum ſeruari. Calx ſolis in retorta remanens denuò ſoluatur Oleo ſalis, & digeratur cum ſpiritu Vrinæ, vt modo dictum, reiterando laborem, donec nil de Auro ſuperſit amplius. Si verò ſpiritus vini cum extracta Solis Tinctura aliquot ſeptimanas

ſtet

ſtet in digeſtione, tunc totum fit Volatile Aurũ, & alembicum aſcendit.

Hunc proceſſum poterit experiri qui volet: ſi ſolutio eſſet rubicanda bb, arrideret magis, ſiquidem ſolutiones Auri, quæ per corroſiua flauo fiunt colore, non dicuntur eſſe radicales ſolutiones, cùm vas ſtanneum ſeu argenteum in quod infunduntur nigredine afficiant, quod philoſophicæ ſolutiones facere non creduntur, quæ ſunt rubicũdiſſimæ: Inſuper Metalla imperfecta tingunt, nec in corpus vllo artificio, niſi per proiectionis modum, reduci poſſunt. Lullus dicit præſtare Ignem ardentem comedere cum oculis Baſiliſci, quam loco Auri Potabilis ſeu medicinæ per ſcientiam ignoratæ, Venenum applicare, quia Aurum Sophiſticatum eſt totum impuritate plenum ex Igne contra Naturã, cũ quo Sophiſta operatur: nã ſtatim per res acutas Ignis contra Naturam (Humanæ Naturæ contrarias) Color cc Naturalis mortificatur & diſſoluitur, & reſoluũtur Cordis ſpiritus, in quibus Calor Naturalis conſeruatur. Ideo P. Seuerinus dd verè affirmat in ſua idæa, Perfectiſſimorum corporũ Balſama & deſideratas proprietates illorum, tam duris (propter perfectã combinationem Elementorũ) corporũ carceribus contineri, vt fauorem & beneuolentiam quam humanæ naturæ debent, demonſtrare non poſſint: Fiat ergo manifeſtatio occulti, quia omnes herbæ &

Nemo periculo ſemel facto vtetur ſecunda vice.

mineralia ab intra ſunt ſanguis & ſanguinei coloris, & ſic præparata facile ſanguinem noſtrũ immutare, & ad ſuam complexionem eleuare poſſunt. Ita Corallorum, Perlarum, Gemmarum, Auri, Argenti, reliquorumque metallorum virtutes dolent ſe fruſtra in mundanam prouinciam veniſſe: & mortalium ſceleſtam temeritatem incontinenter accuſant, quod tantarum prædeſtinationum immemores, ad quas naturæ prouidentia deſtinabantur, in peregrinos, & infames vſus, eiuſmodi Rerum majeſtatem commutauerint: Impuritatem pellis, inſcitiam mentis tegere coguntur, & doloſa Auaritiæ, Superbiæ, Luxuriæ, Perfidiæ, Adulterij, Diſcordiæ, & Mortis miniſteria ſubire: Hoc eſt, in non naturalem vſum Res transferre, iniquas vſuras exercere. Qui verò Dei benignitate Fontem Vniuerſalis menſtrui attingit, ille ex Philoſophorum veridico relatu poterit non ſolum omnia & ſingula metalla, tum etiam lapides tam nobiles, quàm ignobiles ac minerales etiam eiuſdem beneficio Naturaliter & radicaliter ce in ſua tria reſoluere, qui reſolutus & potabilis liquor Regeneratus ff, ſeparatis ſponte gg in fundo fæcibus, poſtea à piè docto medico vſibus humanis pro ſua voluntate & arbitrio ſecundum morbi exigentiam legitimè accommodari, & ſtupendo ſucceſſu adminiſtrari poteſt.

Oportet vt Mors præcedat Regenerationem.

Hoc

Hoc loco ſyncerum lectorem candidè de quibuſdam impoſturis præcauendis admonitum velim, poſſe illo puluere Auri Volatilis à malitioſis Agyrtis, litera longa dignis, vario modo ſimplicibus & incautis hominib. imponi: Communicaram ipſum aliquando cuidam Philoſopho corticario, ſub ſynceritate & pietate Phariſaica hypocriticum & colubrinum dexterrimè decipientem animum tegenti, qui hunc puluerem (poſtquam ei Sulphiris hh *triti admixtione per admonitionem, vim percutiendi ademiſſet) de facie incognitum ſuis impoſturis miſcens, cum damno aliorum, & ſuo commodo auri multiplicationem apud plurimos attentauit. Idē furcifer, poſtquam intellexiſſet à me, Lunam in vulgari Aqua ſeparatoria ſolutam, & aqua vulgari ſalita repercuſſam deiicere puluerem album in fundum, qui ter & quater edulcoratus poſtea ad ignem in tigillo liqueſceret, & poſt effuſionem Cornu forma referret, hanc Corneā Lunam incognitam, ad candelam & ignem facilè liqueſcentem, & cultro ſciſſilem, aliis mineralibus & plumbo admiſcuit* ii, *& hac inſigni ac damnabili impoſtura poſt cineritij examen, apud improuidos multos Saturni in Lunā tranſmutationem mentitus eſt.*

a Hoc eſt, in auro Philoſophico.

b Hoc eſt, Mercurium Philoſophorum primordialem, hoc eſt, materialem.

c Hoc

c Hoc eſt, Humor dementis.

d Non vulgaris, ſed ſpiritus ille puriſſimus perambulans totum orbem.

e Effectiuè.

f Habet intrinſecas impuritates, quæ per Philoſophicam ſolutionem deprehendūtur.

g Per ſal commune ſublimati.

h Potuerit.

i Parum phlegmatoſo.

k Propter periculum expoſitionis.

l Grana iij. vel iv. in conuenienti vehiculo, luſigne eſt ſudoriferum & Bezoardicum.

m Quæſi poſtea reuerberij flamma ex more vrgeatur, fit brunni coloris, qualis eſt crocus Martis.

n Idem fragor & volatilitas huic calci ſolari protinus adimitur, copioſiore affuſione olei Tartari, ſi nimirum id tantiſper in ſolutionem auri aqua regis factam, infuderis, quantiſper totum compoſitum nigricat inſtar atramenti ſcriptorij, non tamen certus ſis omne aurum ad fundum eſſe repercuſſum, ſed etiam nunquam illud poſtea, etiam ſtatim à prima exemptione ſi collectione fulminandi poteſt pollere, id quod omnino mirabile, duorum diuerſiſſimorum effectum vnam eandemque cauſam exſtare poſſe, quod ſanè alioquin per

na-

naturam poſſibile haud videtur. Idem nimirum quà idem, non efficit niſi idem. Idem igitur non poteſt cauſa oppoſitorum, niſi in eodem concurrant, & concurrant diuerſa principia, quæ quandoque eiuſmodi ſunt, & impellunt, vt vnum & idem oppoſitorum cauſa ſit. Sic igitur oleum Tartari debita proportione infuſum aurum repercutiens & fulminans facit. Sed idem eandem facultatem admit, ipſi in proportione debita, & quidem excedente, adfuſum, donec nempe totum nigreſcat.

o Dicitur etiam aurum fulminans, ceraunocryſon, Germanis *das Schlaggold*, ab effectu.

p Negamus. Si nimirum eſſet cauſa, vtique ad omnem effectum talem requireretur, ſed non hoc; Ergo neque illud. Mars nimirum in aqua forti, quæ nullum recipit ammoniacum, ſolutus & oleo Tartari repercuſſus, eadem fulminandi poteſtate pollet.

q Additur Carbo Tiliæ facilioris ignitionis ergo.

r Cauſa fulminis ſola exiſtit in auro, nitro & oleo Tartari. Vtriuſque nimirum ſpiritus arctius cum corporibus ſolutis hæret. Sunt autem contrarij iſti. Igitur eorũ mutua inuicem actio, à calore vel igne ex-

excitata, ſimul in ipſum aurum iniuria eſt.

ſ Spiritus nimirum Nitri facilius ſoluit aurum, quam vlla aqua fortis.

t Falſum, in phlegmate enim eſt ſpiritus.

u Qui ab vitima menſura deſtillatus fuerit.

DESTILATIO SPIRITVS VRINAE. *& vini omnium optima.*

x In Præparatione & deſtillatione vera, tanquam vniuerſalis menſtrui ad Solis ſolutionem, rectius procedes hoc modo: ℞. Vrinæ puerorum 12. annorum & infra natorum vinum bibentium ſ. q. putrefiat in cucurbitis probè munitis in fimo equino per menſem Philoſophicum 40. dierum. Finito putrefactionis tempore vrina deſtilletur ex arena per alembicum in receptaculum ſatis capax, donec omnis humiditas ſatis ablata fuerit. Deſtillatum porro tertiò à capite mortuo vrinæ rectificetur, vt exinde ſpiritus iuſtè eleuari queat (vrinæ menſuræ 20. 30. 40. ſumi poſſunt) Ex phiola igitur prolixioris colli cum ſuo alembico & recipiente iuncturis vndique probè beneque munitis, ac per ſpongiam oleo oliuarum parcè imbibitam, & leuiter expreſſam in colli orificio ſtaminantem per feruens Balneum deſtilla-

tio

tio inſtituatur. Eleuabitur ſic ſpiritus vrinæ inſtar cryſtalli, ac alembici ſpondiliis adhæreſcet, nulla aquea humiditate concomitante, ſed ſolo ſpiritu volatili prodeunte. Hæc verò deſtillatio ad completam totam eleuationem continuanda eſt. Fæces poſt ſpiritum in phiola reſiduæ abiiciantur: quod verò ſupernè ſublimatione prodiit, cum aqua pluuiali deſtillata, ſoluitur & colligitur in alembico, ſimilique modo ex phiola vt prius, per ſpongiam oleaginoſam deſtilatur idque ſexies repetitur, ſemper recentem aquam deſtillatam capiendo. Hic deniq; ad ſummam puritatem deductus ſpiritus vrinæ inq; phiolam Hermeticè reconditus per quindenam lēto calore Balnei roridi digeritur, donec totus in liquorem limpidum reſolutus fuerit. Huic poſtea additur æquale pondus ſpiritus vel alcoholis vini ex vino ipſo facti & correcti, qui an bo in frigidiſſimum locum poſiti, elapſa hora vna atque altera, in albiſſimum ſalem coagulantur. Qui ſal denuo per lentum calorem Balnei vaporoſi in Phiola Hermeticè ſigillata, ſpatio 20. vel 30. dierum, in liquorē conuertitur, deinceps obſeruandum. Alcohol autem vini ex generoſiſſimo vino eliciēdum eſt hoc modo. Vinum generoſum, quale eſt Hiſpanicum, vel Hungaricum ali-

quandiu vel in fimo equino, vel in eius vicario Balneo Mariæ digere per 14. dies. Poſtea per phiolam ſpiritum deſtilla, eundemque aliquoties per eandem phiolam rectifica, donec nempe ad ſummam tenuitatem perueneri. Huius ℔ ij. miſce cum recentis vini eiuſdem ℔ vj. & per phiolam denuo eandem quantitatem, librarum nempe duarũ non plus, nec minus, deſtillando prolice, & ita deinde eandem quantitatem librarũ nempe duarum cum recenti vino homogeneo ſepties & octies, ſemper de nouo addita & toties deſtillata ℔ ij. alcoholis fortiſſimi reſeruato: Illum Spiritum Hermeticè clauſum cuſtodiens; eſt nimirum penetrantiſſimus & ſubtiliſſimus. Reliquum vinum ad reſiduos ſpiritus vinoſos exinde deſtillando aliis reſerua. Hic verò ſpiritus diligentiſſimè in vaſe Hermeticè clauſo aſſeruandus eſt. Vide etiam Praxin chymiatricam p. 22.

y Sphalma Typographicum, vel autor errauit. Non nimirum fit, quando omnia fluunt, vt ſpiritus aſcendant: ideo nimirũ argilla additur, ne ſalia fluant, quæ cum fluunt, ita figuntur, vt nulli ſpiritus aſcendant.

z Vel progredere eo modo, qui ſupra in præparatione ſpiritus ſalis adiectus eſt.

CON-

CONTINVATIO AVRI POTABILIS ſincerior.

Hæc ipſa calcis ſolis per oleum ſalis ſolutio, ac tãdem eiuſdem cũ ſpiritu vrinæ per retortam depulſio non eſt neceſſaria, neque etiam ſatis tuta. Itaque relinquimus autori ſuam mentem, nihilominus ad magis genuinam præparationem ſecurius inſtituendam ſic ſtatuemus. Calx illa Solis antea per reuerberationem extremam in ſummam brunitatem redacta, ſoluatur cum menſtruo prius quoque ex ſpiritu vrinæ & ſpiritu vini completè perfecto. Soluatur inquam in lento calore in ſolutionem ſanguinis inſtar rubeſcentem: Hæc ſolutio deinceps digeratur vaſe hermeticè clauſo per menſem. A fæcibus tandem ſeparata ſolutione, abſtractoque tandem ex lentiſſimi Balnei calore menſtruo ſeu ſpiritu ſoluente in eoſdem vſus poſtea adducto, & quaſi perpetuo ſufficiente. Sol manet in forma olei rubicundiſſimi, ſuauem odorem de ſe ſpargentis, & in quolibet liquore ſolubilis, proptereaque hoc oleum auri potabilis veri locum ſupplere eiuſque ſuccedaneum eſſe poteſt. Idem porro exaltatur ſeu purius redditur, quando nimirum ſpiritu ſolari à ſuo corpore ſeparato,

to, ſola tinctura in qua potentiſſima vis duntaxat reſidet, per deſtillationem eleuatur. Solutionem itaque auri non per Balneum deſtillamus, ſed per arenas vaſe humili igne aliquantulum fortiori. Sic nimirum poſt partem menſtrui primam cum reliqua eius parte, ipſa Solis Tinctura per alembicum tranſit, inſtar ſanguinis, relinquendo poſt ſe in fundo vaſis terram nigrā aridam, ſpongioſam & leuem. Ipſum autē menſtruum, quod cum tinctura auri prodiit, in Balneo ſaltem tepido, per alembicū ſeparamus. Relictam tincturam in fundo vaſis cum ſpiritu vini tenerrimo ſoluimus terna vice, eundemque ternis vicibus, vel amplius, denuò ſeparamus. Hoc igitur eſt aurum illud potabile, & quidem illud ipsū, quod hodie in Anglia habetur apud D. Franciſcum Antonium Medicum Londinenſem non illud quidem Philoſophicum & verum, ab hoc nimirum illud Anglicanum multis modis ſuperatur ac longè aliud eſt, neque hoc Anglicanum iuſtiſſimam veri auri potabilis δοκιμασίαν ſuſtinere poteſt. Reducitur nimirum, & cum corpore ſuo denuo in gratiam redit, quod à vero auro potabili philoſophico planè alienum eſt. Cæterum poteſt quidem in vſu medico idem penè præſtare, quod aliàs de auro potabili ſperandū

eſſe

eſſe cenſent chymiatri; quantumuis hoc remiſſius agat, nec exaltatis ſeu aſtralibus morbis ſanabilibus æquè medeatur omnibus.

TYPUS AURI POTABILIS corporalis.

Fons vniuerſalis menſtrui res, ſeu corpora in tria, hoc eſt, in ſua principia, Mercurium, ſalem & ſulphur, quæ ſingula & vniuerſa corpora conficiunt, reſoluere nimirum poteſt. Eſt nimirum pars Mercurialis, magni ſapientum magiſterij, itaque ad illius compoſitionem requiritur, & eum reliquis partibus eſſentialibus ipſum magiſterium intrantibus rotatione Philoſophica tandem in vnum redit. Ad lapidis igitur Philoſophici confectionem aqua illa egregium ſpecificum eſt, nihilominus generalitatem ſeu vniuerſalitatem in ſe quoque eadem complexa eſt, qua ratione cœlum dicitur, recipiens in ſe omnium rerum aſtra, hoc eſt eſſentias & modos ὑπάρξεως diſtinctas, qui alioquin in reſolutione corporum ſpagyrica in ſua tria conſpicui fiunt; ceu quod ſubſtantificum eſt vel eſſentiale natura ſua ineffabili: Eſt nimirum ſubiectum omnis mutabilitatis ad ſe trahens, idque poſtea viuificans, hoc eſt ad agendum, ope-

randumque (quod generari & reſuſcitari philoſophis [illegible]) admodum efficax & habile faciens. Eius exemplum nobis ſit in auro corporali ſc. vulgari, quod reuera philoſophicè poſsibile nunquam reddi poteſt, niſi cum hoc ſ[illegible]o menſtruo vniuerſali aurum ad corroborandi facultatem reducente. Primo fiat calx auri ſubtiliſſima, & quidem eum in modum quem præcepit autor noſter. Huius ℞. menſtrui vniuerſalis ſeu Mercurij PhiloſoPhici totidem vncias: Coniunge in cucurbita, & ex Balneo, iuncturis probè clauſis & lutatis, lentiſſimè deſtilla, ac reaffuſo menſtruo ſemel atque iterum eandem deſtillationem repete. Tandem adhibito nouo menſtruo ex Balneo ſicco per retortam vrge fortius; & ſimul cum eodem calx ſolis tranſit, relictis pauciſſimis fecibus. Quod tranſit in Pelicano vel alio vitro Hermeticè clauſo, ad lentum calorem vel ſolis vel hypocauſti digere, donec aurum philoſophicè reſolutum, & ex ipſo menſtruo reſidet in fundum vaſis, & ſeſe omnino ſponte ſeparat à menſtruo, & aquoſitate, qua ab auro cautè remota, calcem leniter exſicca; eſt nimirum admodum volatilis. Exſiccatam reconde in phiolam proportionatam, hoc eſt talem, cuius quarta pars duntaxat ab ipſa calce completur, ſigilla hermeticè, &

in

in calore cinerum blando admodumq; leni pone, per dies 14. prudenter cauendo, ne calx auri caloris vehementia aſcendat & ſublimetur. Poſtea colloca in arenam & per gradus ignis æquales de octiduo in octiduū ſerua, donec aurum, inſtar granati obſcurè rubentis denuò fixiſſimum factum fuerit. Huius ♃. ℥j. tere minutiſſimè, affunde ſpiritus vini puriſſimi ʒ ij. ſolue in calore leni & ſerua. Si quid prima vice ſolutum non fuerit, alio ſuperfuſo ſpiritu vini proportionato denuo ſolue, & omnia diligenter in vaſis vitreis recondita ſerua. Hoc eſt verū aurum potabile, ex auro corporali factum. Eius in vſu medico tantum 10. vel 11. guttæ cum ℔ ij. vini optimi miſcentur, & de hac miſtione ℥j. ℥jß. vel ℥ ij. ſingulis menſibus ſemel vel bis ad ſanitatem conſeruandam hauriuntur, atque hoc modo vis eius eſt diaphoretica. In morbis verò periculoſiſſimis depellendis vſus eius ex prudentia periti Medici contemperandus eſt; Soletq; diuerſimodè operari, per ſingula emunctoria, quod noxium eſt, expellendo.

bb Hæc ſolutio rubicunda eſt, verum rectè non procedit.

cc Lege calor.

dd Capite 25. pag. 391.

ee Impoſſibile.

ff Hoc eſt, ad gradum perfectionis & ſummæ puritatis reductus,

gg Beneficio caloris Balnei, ſiue digeſtionis.

hh Adimendum auro vim percutientem ſiue fulminantem.

ii Luna nimirum cornea non alterius, quàm plumbi beneficio, in catillo in corpus redigitur.

STOMACHICVM OLEVM Vitrioli Veneris & Martis.

Modus faciendi Vitriolum è Venere & Marte ſine corroſiuo.

Totum Artificium eſt, vt metallum a *bene per Sulphur calcinetur.*

♃. *Laminati ferri vel Veneris (vna enim eſt vtriuſq; via) quantum vis, ſcinde in fruſta magnitudinis ſemidaleri, fac ſtratum ſuper ſtratum cum Sulphure pulueriſato in tigillo lutato, pone in Igne Rotæ* b *Ignis ab initio tigillum non attingat, ſed paulatim admouendo augendus eſt, quem vltimo fortificabis: Ita accenſo Sulphure calcinantur prædictæ Laminæ, quod intra horam abſoluitur: Vbi omnia refrixerunt, exime nigrocineritiam materiam inſtar æris vſti, & tritam cribra, eamque in olla non vi-*

trea-

treata aperta poſitam per tranſuerſum (vt in preparatione Vitri Antimonij fit) moue diligenter, ſupra ignem Carbonum, ne liqueſcat, & Vitriolum in Cupro euaneſcat c: *ſic Sulphur incenditur vel euaporat, moue cum ferreo* d *vel cupreo* e *inſtrumento prout Vitriolum facere intendis de latere ad latus, vbi ferro vult adhærere, tunc ſatis eſt, & ab igne auferatur: Pulueriſatam hanc Veneris Calcem pondera, & ad quamq; libram accipe Sulphuris tres lotones, miſce & in olla pone ad latus, moue ſupra lentum ignem per quadrantem horæ* f, *vltimo olla quaſi candeſcat: Cuprum molleſcit inſtar paſtæ, & ferro adhæret: Frigeſcat ac tritum cribretur: adde denuò ad ℔ vnam tres lotones Sulphuris, calcina vt ante per quadrantem horæ. Hoc quinquies, vel ſexies, vel ſepties* g *repetitur, tunc calcinatio eſt abſoluta. Nota diligenter, vt Calx ſemper bene ſiccetur, & ad ℔ j. ſaltem ℥ cum dimidia Sulphuris præciſè ſumatur. Calcem metalli tritam minutiſſimè accipe, & affunde in patina lignea aquam calidiſſimam, ſoluetur Calx, & aqua è Venere erit cœrulea, cola colatam euapora ſupra ignem incoquendo mediocriter, donec quaſi cruſtam acquirat, reliquum infrigido concreſcat, ſic habebis è Cupro pulcherrimum Vitriolum Cœruleum, è Ferro viride. Fæces in aquæ fundo remanentes ſicca, & non ſolutas iterum cum Sulphure calcina,*

vt prius feciſti, ſeruato pondere priori h, *poſtea lixiuium fac, quo filtratum euaporabis. Hoc repete, donec toto Calx in lixiuium abeat. Inde in terreo vaſe Gorlicenſi aut VVallenburgenſi, vel in Cucurbita magna vitrea (caue ne rumpatur) fac euaporet, donec cruſtam nanciſcatur, pone in loco frigido, tunc in fundo Veneris Vitriolum in ſtrias deſidet, ſapore ſubdulci* i, *aufer aquam & ſicca cryſtallos concretos: Aquam remanentem iterum incoque parum, & in frigidum locum ſi collocetur, denuo concreſcent lapilli, reiterando, donec totum in Vitriolum abeat: Poſſunt etiam bacilli imponi, vt vitriolum eò melius adhærere poſſit: Sulphur* k *illorum fundum petens ſeorſim ſeruetur ad ſuos vſus.*

Ex his duobus Vitriolis Ferri & Cupri, Spiritus & Oleum præparari Chymicè poſſunt vulgari ac cognito modo, longè maioris efficaciæ, & Virtutis, quam è Vitriolo communi l.

Hoc pacto habetur Fons acidus Artificialis: Acetum Eſuriuum eſt in hoc Sulphure Vitriolato ſine Corroſiuo præparato, perfectum arcanũ in corroborando languente ventriculo. Vide Theophra. in lib. de Vita longa, & in lib. de Tartaro circa finem.

Huius Olei Vitrioli Vires & Vſus.

Para. in *vocat partem Pharmacopolij quartam,*

Digitized by Google

tam, & cuilibet Pharmacopæo ita commendat, vt ſit inſtar lapidis angularis in ſua officina.

1. *Vtimur 6. 8. guttis in vino, aqua Mentæ criſpæ, vel quod melius, in iure carnis calido: In debilibus ventriculis frigidis, quia digeſtionem promouet n..*

2. *In Calculo & Arena in aqua Ononidis.*

3. *In Suffocatione matricis, in aqua Artemiſiæ.*

4. *In febribus ſtomachi, caloribus & ſiti 12. vel 15. guttæ. In aqua Centaureæ, Vino, Roſarum, Anthos.*

5. *In omnibus morbis Capitis, in aqua Lilij conuallij, Lauendulæ.*

6. *In Ictero efficax eſt in aqua Chelidoniæ 15. vel 20. guttæ cum ſudore.*

7. *In Peſte o miſcetur cum ſaccharo Candi & Electuario Iuniperino, & ſic etiam loco prophylactici ſanitatis vtimur.*

8. *Inuncti hydrargyro, & malè affecti Oleo Vitrioli cum Theriaca mixta ſudando reſtituuntur.*

9. *Externè Alopeciam, vnamquamque Tineam tribus diebus illinendo per ſe vel cum aqua Chelidoniæ curat.*

10. *Tollit omnem ſerpiginem, ſcabiem, pruritum, & quicquid cuti ſolet adhærere, tentiginem prauam, ſyrones, &c. Sed ſine commiſeratione fiat inunctio, & pro defenſiuo opo-*

Nemo ſine dolore ſanitatem recuperat inſtar prægnantis quæ ſine dolore non conualeſcit.

deltoch abibeatur.

11. *Poſt euacuatum corpus cum Theriaca ſeu aquis appropriatis ferè in omnibus morbis exhiberi poteſt, aciditate enim ſua putredinem omnem arcet, partium verò tenuitate obſtructiones pellit.*

Doſis.

Modus exhibitionis eſt ſaporis in acidum mutatio p: *Dantur in aqua Acetoſæ vel ſpecifica alia: potandæ tot guttæ, quot dentes ſtupidos non reddant, manifeſtam tamen guſtui aciditatem concilient: per ſe* q *nullus ſit eius vſus, ſed cum vehiculo, & parcus. Hoc ſi Chymicorum iniquus quidam* r *conuitiator intellexiſſet, intempeſtiuo & immodico Olei huius vſu bonum aliquem aut innominatum Virum, non è medio ſuſtuliſſet: Dum vtimur, probè debet agitari cum ſuo vehiculo, quia grauitate ſua fundum petit.*

Cautiones.

1. *Propter aciditatem prodeſt Ventriculo languido, in quo tamen nulla Cholera aut Apoſthema, alioquin eſt ebullitio mutua & efferueſcentia (abſtineant ergo Cholerici & Picrocholi, à noxio ipſius vſu) vt videmus in oleo Tartari & Aqua forti, quæ ſe inuicem non compatiuntur:*

ſtuntur: Similis eſt ratio in Iecore ſ.

2. *Vſurus hoc Oleo, in vehiculo conuenienti calido fiat, poſtea contineat ſe in lecto ac ſudet: Videmus enim eius operationem in maiori mundo in frigido non perfici, ſed in calido: talis etiam ipſius operatio in microcoſmo.*

Porrò Oleum Vitrioli pulcherrimo colore & durabili tingit t.

Expreſſos ſuccos Roſarum pallidarum.
Violarum.
Florum Pæoniæ.
Papaueris ſylueſtris.

Item Extractum AlKermes u.

Et Oleum Caryophyllorum ſi ſingulis debitè remiſceatur.

Dulce oleum x *Vitrioli, vt & illud Antimonij, de quo multi gloriantur, apud neminem adhuc videre licuit, ſicut nec genuinum Vitriolatum Sulphur Fixum* y, *cui Anodyno ſtupendas vires Para. tribuit.*

Oleum Vitrioli ſubuiride ſmaragdinum magnarum virium in medicina z.

Parari poteſt, ſi Vitriolum purificatum, vehementiſſimo igne deſtillatur, ac poſt extractionem & purificationem Salis è capite mortuo (quod Sal tamen nullo modo vlterius in igne calcinandum aut igniendum eſt) denuò cum omni egreſſo liquore ad ſuum tempus in Balneo circuletur.

Variè

Variè operatur hoc Oleum per vomitum, ſedes, vrinam, ſudorem.

Doſis guttæ 6. 8. 12. *in liquore conuenienti*.

a Mars & Venus.

b Circulari.

c Id quod fit, ſi Venus liqueſcat.

d Si ferreum.

e Si cupreum.

f Similiter mouendo.

g Scilicet cum adiectione noui ſulphuris.

h Ad ℥ j. calcis lotones tres, fermè.

i Magis tamen dulceſcit Vitriolum Veneris.

k Sulphur illud reuera non eſt tale, ſed eſt excrementitia terra, inſtar ochræ, quæ vim emplaſticam habet, nullis aliis vſibus rectè accommodari poteſt. Anodynũ autẽ nec paregoricum eſt: nec præterea aliud habet, quod in vſus medicos transferre poteſt.

l Eſt & alia via compendioſior, qua fit vitriolum Veneris & Martis, ſed Hermaphroditicum, id eſt vtriuſque, Veneris nẽpe & Martis, naturam habet: & ambobus enim conficitur, & vbiuis à Baſilio Valentino Monacho celebratur.

VI-

VITRIOLVM HERMAPHRODITICVM.

Fiat primo oleum vitrioli, quale ſuprà factum eſt, in ſpiritu eiuſdem & quale modo in ſtomachico fiet. Huius fiat quantitas aliquota. Deinde ſit in promptu limatura ferri elegans, non puluerulenta, nec rubiginoſa, ſed recens facta: ſuper hanc vero funde olei vitrioli aliquid pro lubitu, nec tamen nimirum. Adde aquæ pluuialis deſtillatæ triplum eius quod adfudiſti olei, ſi nempe illud fuerit acerrimum, & ſtatim ebullire incipit. Labor autem totus in cucurbita capaci inſtituendus & abſoluendus eſt, adfuſioque olei Vitrioli per vices repetenda ſæpius. Relinque aliquandiu, donec deferbuerint. Poſtea decanta & filtra, habebis liquorem viridem admodum & pulchrum, quem euapora ad cuticulam, & relinque in frigido, habebis vitriolum viridiuſculum pulcherrimum, ex Venere & Marte factum dulce, magnarum virium. Cum limatura Martis à ſolutione prima, vt & reliquis ſolutionibus reſidua, perge, ſimiliter ſoluendo cum oleo vitrioli, & ſi opus eſt, aqua pluuiali deſtillata, donec tota in liquorem verſa viride vitriolum confeceris. Vnde poteſt oleum rubicundum fieri,

& qui-

& quidem eo modo, quem proponit autor noſter hic. Vires ſunt in medicina eædem. De vſu vitrioli Hermaphroditici vide Praxin chymiatricam pag. 171. 178. 179. Elegans ſpecificum ſtomachicum reperitur in ſale Ammoniaco ſeu Regio, quod fit ex Vrina & fuligine. Prius tamen ipſum rectè purgandum, poſtea vero illud ſublimandũ: præparationis modum & vſum vide in Practica chymiatrica noſtræ editionis pag. 103. Eiuſdem virtutis ex vegetabilibus ſunt arcana centaurij minoris & pulegij, philoſophicè præparata.

m Libro ſecundo de rebus.

n Ad olei vitrioli vſum ſtomachicum familiaris mihi eſt ſpiritus maluatici deſtillatus ex toro maluatico, in eius ℔ ij. macero pulegij M j. vel M I ß. Cuius eſſentiæ cochlear vnum exhibeo cum guttis olei vitrioli tot quot ad gratam acredinem requiruntur, & ſequitur effectus ſperatus & bonus.

o Vide ſpecificum peſtilentiale.

p Ne fiat ſtupor dentium.

q Scilicet internè.

r Thomas Eraſtus, qui Doctorem quendam & conſiliarium Palatinenſem è medio ſuſtulit oleo vitrioli.

ſ Vbi bilis hoſpitatur.

t Tincturas extrahendo manifeſtat, in ex-

expreſſis ſuccis roſarum & earum conſeruis.

u Rubicundum facit.

x De oleo vitrioli dulci ſupra dictum eſt. De oleo antimonij dulci conſule currum triumphalem Baſilij Valentini.

y De quo ſupra. Vide etiam Tractatum noſtrum de opio & Laudano opiato, vbi, quomodo illud parandum ſit, & in nobile Laudanum exaltandum, abundè dictum eſt.

z Nonnulli parare per deſcenſum, alij per canales, ſed nullum procedit. Hic autem ab autore poſitus modus omnium eſt conuenientiſſimus.

VTERINVM.

Artemiſia a *omnes obſtructiones mulierum deoppilat. Ante menſtruum & poſt partum decoctum eius ad purgandam matricem adhibetur, addita vna atque altera gutta olei Succini.*

I. ELIXIR VTERINVM.

℞. *Caſtorei* ℔ß b.

Croci ℥ij. c

Extrahe tincturam cuiuſque ſeorſim ſpiritu vini, & ſepara ſpiritum ad remanentiam Extractorum, quibus mixtis adde

Extra-

Extracti Artemiſiæ ℥ iiij. d
Salis matris Perlarum ℥ j.
Oleorum e *ſtillatitiorum Angelicæ.*
Aniſi
Succini ana ʒ ij.
Digerantur mixta omnia per octo dies.

Vſus & Doſis.

Doſis huius Elixiris ʒ j. *vel ij. ingruente paroxyſmo* f *hyſterico, tunc illicò ſanantur* g. *Quod ſi ſingulis menſibus appetentibus menſtruis æquali doſi vtantur, non reuertetur morbus* h.

2.

Puluis compoſitus à Parac. i *deſcriptus è Lichenibus ſeu Callis* k *Equorum cruribus innaſcentibus, etiam efficaciſſimus eſt in ſuffocatione matricis. Fumus eius per tritorium* k *bombyce circumuolutum, ſuper ſedem clauſam* l *manè & veſperi, vel inſtante paroxyſmo ab hyſtericis exceptus* m, *ſufficit ad tollendas omnes matricis ſuffocationes deſperatiſſimas: Interius interim datur Spiritus Vitrioli cum Sale Corallorum* n *in aqua Meliſſæ & Artemiſiæ.*

a Scilicet rubea, ſed præſtat eius arcanũ.
b Minutim inciſi.
c Integri.
d Præſtat eius arcani ℥ j.

e Olea

e Olea ſoluantur prius in ſpiritu vini, poſtea adduntur.

f Qualicunque.

g Sudoribus ab hoc medicamento prouocatis.

h Morbus hyſtericus.

i De moribus amentium cap. 4. tom. 4. Eius compoſitio hæc eſt.

℞. Verrucarum ad genua equorum adnaſcentum ℥ j.
Aſſæ fœtidæ ʒ j.
Cornu vngel. caprin. ʒ j.

Redige in puluerem: huius pulueris ℈ j. ſuper prunis accenſus, & fumo ad genitalia promiſſo per tubulum vel tritorium, illico ſiſtit ſuffocationes.

k Ita nimirum appellantur enaſcentia circa genua anteriora equorum: ab iis nõ ſunt auferendæ (fit nimirum cum periculo) ſed ſponte vbi decidunt, id quod plerumque eo tempore fit, quando etiam equi pilos ſuos ex parte mutant, id quod menſibus Februario & Martio plerumque contingit, ſunt colligendæ. In medio ipſarum verrucarum reperitur albicans materia, quæ eſt inſtar humoris criſtallini in oculo. Aiunt equiſiones, ſi violenter ademptæ fuerint, plerumque crurum contracturam pati. Quod ſi fumus de puluere illo verrucarum tan-

tantum efficere poteſt, vt ſiſtat omnes ſuffocationes etiam deſperatiſſimas, quanto magis præſtiterit earum extractum, ea lege factum, vt in Practica chymiatrica editionis noſtræ in Laudano ſuffocationum dictum eſt, pag. 181. quod in hunc locum transferendum.

K Vel collum retortæ.

l Diligenter.

m In matricem.

n Vel quinta eſſentia perlarum, de qua ſupra.

3. EXTRACTVM SPLENIS Bouis.

Para. a in Archidoxis facit in lib. myſteriorum huius mentionem, quod Lienis obſtructiones expediat, & menſes prouocet.

℞. igitur ſplenem Bouis caſtrati, ſcinde in laminas tenues, maceretur b *per aliquot dies in ſpiritu vini cum Myrrha eſſenſificato, poſtea exſicca in aere: Hoc modo procedendum eſt, alioquin ſi per ſe velis exſiccare, fœtebit, poſtea cum S. v. eſſentiam extrahe, & ſapidioris efficaciæ ergo adde pro libitu aliquot guttas olei Angelicæ* c.

Doſis.

ʒ j. *in aqua appropriata.*

Ob-

Obſeruatio.

In prouocandis menſtruis tempus obſeruandũ, quo menſes in ægra fluere conſueuerunt, tunc enim Renum & Lumborum dolores adeſſe plerumque ſolent, & ſic, adiuuante Natura, Remedium operabitur efficacius.

a Lib. 7. tomo 6. pag. 82. in ſpecifico matricis.

b Non eſt opus, ſed ſtatim poteſt exſiccari in clibano.

c Idem præſtat extractum epatis bubuli, quod ſic fit.

EXTRACTVM EPATIS Bubuli.

℞. Epar bouis iunioris caſtrati, ſeca in particulas, aſſerculatim, eaſque in clibano exſicca & pulueriſa, adde vinum aduſtum à fæcibus ſuis craſſis deſtillatum & cum eo extrahe ſubſtantiam ſubtiliorem epatis, quantum eius fieri poteſt. Si non amplius extractio procedit, puluerem epatis exſicca, vt prius, & ſecundo cum ſpiritu vini, vt antea extrahe, atque id repete etiam tertiò, coniunge omnes extractiones, & ad conſi-

ſtentiam quandam deſtillando redige: adde tandem ſal proprium, ex capite mortuo hepatis cum aqua deſtillata extractum, & miſce. Eius vſus eſt, vt extracti ſplenis bouis; ſed longe promptior & expeditior. Datur ℥ j. in aqua artemiſiæ, ſabinæ, ſaluiæ, & alia appropriata.

4. SAL IOVIS.

℞. Cinerem ſtanni aperto igne ſine ſophiſticatione præparatum, ex illo ſalem non aqua, vt habent irriti vulgarium deſcriptionum labores, ſed aceto deſtillato extrahas, quem poſtea à ſuo ſale aqua pluuiali, ſoluendo, filtrando & leniſſimè in Balneo euaporando ſepties edulcora a.

Vires, Vſus, & Doſis.

Secretum & efficaciſſimum in ſuffocatione calidè vmbilico inunctum: matrix vbi ſentit calorem, confeſtim in locum ſuum redit, nec amplius inde mouetur.

Doſis, tria grana, tribus aut quatuor auroris continuis in aqua Artemiſiæ vel aquis cordialib.

AQVA SINGVLARIS, IN qua hyſtericis ſuffocationem patientibus offerri ſolet Sal prædictum.

℞. Rad. Diptami.

Sem.

Sem. Dauci ana ℥ j.
Cinnamomi electi.
Caſſiæ lign.
Meliſſæ ana ʒ ij.
Croci Orientalis ʒ j.
Caſtorei recentis ʒ j. & ß.

Ex omnibus mixtis fiat puluis, affundantur aquæ Rutæ ℔ ij. cum dimidia, ſtent per quatuor dies in infuſione, deſtilla in B. M. & ſerua ad vſum.

In huius Aquæ cochleari vno grana tria Salis offeruntur tepidè, tribus vel quatuor dilucu-lis ieiuno ventriculo per tres horas.

a Tandem in deliquio in liquorem ſolue.

LIQVOR IOVIS.

Cryſtalli Iouis ad eandem medicationem ſuffocationum, & alia poſſunt ſequenti modo elegantiores fieri. ℞. Stanum Anglicũ, ſolue in aqua forti, quæ facta ex nitro & alumine, & ſtannum ipſum paulo poſt infunde, aqua fortis apparet in modum calcis albicantis. Hanc calcem exſicca, & per ollas ſuper cucurbitam infra tubulatam poſitas ſublima eum in morem, vt alioquin cum floribus antimonij albis fieri ſolet, & ita ſtanni ſpiritus ſurſum fertur, in forma pulueris vel farinæ candidiſſimæ. Hunc puluerem ſolue in aceto deſtillato, & extra-

he per triduum quotidie bis vel ſæpius agitando. Solutionem & extractionem ſæpius repete per recentem aceti ſpiritum. Extremo acetum per Balneum deſtilla ad ſiccitatem. Quod remanet cum ſpiritu vini extrahe, haud aliter, quam ſicuti cum aceto factum eſt. Separa viciſſim ſpiritum vini vſque ad medietatem, pone in locum humidum & naſcentur cryſtalli, quos demùm in liquorem per deliquium ſolue.

Is liquor alias eſt vtilis ad morbum Gallicum; omnia vlcera fœtida, fiſtulas, cancrum, lupum, noli me tangere, & alia æſthiomnemata ſanat à gutt. j. ad ij. vel ad ſummum iij. repetitis vicibus. In adultis vehementer & largiter mouet aluum.

FEBRILE.

Si Febris a *è Mercurialibus* b, *abſtemij ſunt.*

Sulphure, euomunt quæ edunt.

Sale proprio, patiuntur orexin c.

Hepate, ſitis eſt vehementiſſima, tunc laudano d *curatur.*

Stomacho, ſine ſiti pigerrimi ſunt, olfaciunt quæ ſentiunt, curatur Corallino e.

Primò purgatio f *inſtituatur Turpeto minerali vel Panchymagogo, vel Floribus Antimonii albis: Ablata materia peccante, poſtea ſequens*

quens Puluis exhibeatur.

℞. Cochlearum longas teſtas, quæ prope piſcinas & lacus reperiuntur, affunde acetum de vino paratum, ſtet per noctem, tunc extrahit mucorem, quem diligenter abrades cum ſcopis ferreis, quibus aurifabri vtuntur, poſtea teſtas illas oblongas calcinando incinera ad albedinem, & puluerſia g.

Vſus & Doſis Pulueris.

Doſis ʒ ij. inſtante h *paroxyſmo in hauſtu Cereuiſiæ calidæ, cum tantillo butyro recenti. Rarò bis vel tertiò aſſumitur, quia primus hauſtus plerumque per ſudorem ſanat: Ideo in lecto ſe continentes infirmi ſudorem expectent.*

Nota, medicamenta habere ex Theophraſti mente in Febribus exhiberi inſtante paroxyſmo, vel paulò ante, vt ſimul cum paroxyſmo operentur.

℞. Olei Vitrioli ʒ j.
Salis abſynthij i ʒ j. & ß.
Aquæ Cichorei ℥ j. *miſce.*

Poſt hunc aſſumptum hauſtum patiens ſudorem in lecto tectus expectet, abigit omnes febres k. *Robuſto datur hic potus integer: imbecilliori detur in tali doſi:*

℞. Olei Vitrioli ʒ ß.
Salis Abſynthij ʒ j.

Aqua Cichorei ℥ j. *miſce.*

a Forma febris eſt in ſulphure ſiue ardore ſulphuris. Quotidiana eſt in ſtomacho, tertiana in epate reſidet.

b Excrementis.

c Sodam *den Sod.*

d Opiato.

e Arcano.

f Purgationes in febribus neceſſariæ ſunt. Neque nimirum materia peccans commodius poteſt exterminari, quàm purgantibus. Præter autē eas purgationes, quas autor recenſet, inſigniter proſunt eæ, ſupra à me allegatæ, aqua nempe benedicta, pilulæ antimoniales febriles, dantur ante paroxyſmi inſultum, cùm veſtigia horroris gliſcunt. Mirifice febriles mineras, aliaque ſymptomata exhaurit. Vide praxyin chymiatricam pag. 216. 223. Specificum in febribus tertianis præcipue eſt aqua formicarum compoſita, quam vide in Practica chymiatrica p. 217. & 223. Interea verò prudentis medici eſt diligenter prouidere, an patiens ad vomitum diſpoſitus ſit, & an cauſa morbifica febris per vomitum, aptè purgari poſſit, præterea an vires patientis conſtent; ſecus nimirum ad alia recurrendum fuerit, quæ mitiora & conuenientiora ſunt. Inter ſpecifica febrilia non infimum locum obtinet

net ſal ammoniacum depuratum & præparatum, de quo paulò ante proxyſmum 6. vel 9. grana in arcano centaurij minoris, vel decocto cichorij, data poſt Vniuerſalia præmiſſa, ſudore hinc largius profluente febrem tollit. Eadem doſis poteſt reiterari ſi prima vel ſecunda vice non ſucceſſerit. Præparationem vide in Praxi chymiatrica noſtræ editionis, pag. 103. & pag. 223.

g Alij conchas ab omni colluuie & mucilagine purgatas, & tranſparentes factas, redigunt in puluerem ſine calcinatione alia, & pro vſu ſeruant.

h Sed non niſi infirmis. Infirmi nimirum hæc non ferunt.

i Aut Spiritus ſalis abſinthij ʒ ß. a.g.xv.

k Caput ſerpentum ante paroxyſmum appenſum in febribus intermittentibus probatum eſt. Datur etiam puluis ſerpentum. Vide Praxin chymiatricam p.219. Ad quartanam Auenzoar vſum nucleorum perſicorum laudat. Guanerius decoctum raparum. Ego vtrumque magno ſucceſſu multis exhibui, inquit Crato Epiſtola 203.

PESTILENTIALE.

Elixir Peſtilentiale.

CVm Peſtis ♃ ſit Ira & peculiare Dei Flagellum, ſequentia poſt Reconciliationem cum Deo & proximo, V itaque emendationem ex vſu eſſe poterunt.

♃. Florum Sulphuris Spagyricè præparatorum (vt paulò poſt dicetur) ℥ iij. affunde olei Iuniperini b è baccis, in Balneo prius rectificati, ad eminentiam trium vel quatuor digitorum, (eodem modo cum Spiritu Terebinthinæ c fieri poteſt Balſamus Sulphuris, cuius Tinctura poſtea ſpiritu vini extrahitur ad effectus aſthmaticos) olei Succini terna rectificatione in Balneo ab odoris vehementia liberati, quarta pars d ad oleum Baccarum Iuniperi itidem affundatur, ſtet in igne cinerum vel arenæ ſæpius mouendo, vt flores lentè ſine aduſtione ſoluantur & liqueſcant: Poſtea habeas Theriacæ Venetæ ℔ j. ex qua optimo ſpiritu vini Tincturam extrahes, quam à ſpiritu vini ſeparatam ſeorſim ſeruato extrahe eodem ſpiritu, Radicum Elenij, Angelicæ, Baccarum Iuniperi contuſorum & mixtorum ana ℥ iij. & Tincturam à ſpiritu vini in Balneo ſeparatam miſce cum Tinctura Theriaac affunde oleum Iuniperinum et Succini floribus

Extractum Enulæ Cãpanæ ferè Sulphur ſuperat in Peſte.

Sul-

Sulphuris eſſenſificatum, ac per papyrum bibulam prius filtratum: omniaque circuli lentiſſimo cinerum calore per quatuordecim dies. Habebis ſecretum, quòd in Peſte & morbis Epidemicis ex Dei benignitate ad miraculum operari ſolet.

Vires, Vſus, & Doſis.

In Peſte eſt Præſeruatiuum & Curatiuum: Doſis vna vel duæ guttæ in vino vel aceto quotidie manè: Vel ſingulis ſeptimanis ſemel 8. vel 10. guttæ ieiuno ventriculo expectato ſudore aſſumantur. Præſeruat à putredine, & nil impuri relinquit in corpore.

Correptus Peſte ſtatim ab initio accipiat à ʒ j. ad ij. in vino, aceto rutaceo, vel alio liquore appropriato, & ſudet, potenter venènum è corpore pellit.

a In peſte iræ diuinæ flagelli ſeueriſſimi, curatione, nemo tam felix vnquam fuit, qui, ſpecifico ſeu appropriato medicamento, illam ſe tollere poſſe gloriari auſus fuerit. Omnes conatus Medici in ea, Deo videlicet non permittente, deficiunt, & vana eſt quæcunque ſine numine ſupponitur peſtis medicatio. Quantumuis ergo infinita ſint, ab infinitis producta alexipharmaca, ratione & experientia vtcunque confirmata & probata; manca tamen ſunt, ſæpe nullius

lis virtutis vel poteſtatis. Imò nec ipſum ſapientum Magiſterium, contra hanc perniitioſam luem malignam, ſatis roboris poſſidet, quin exoleſcat & deterioretur. Tantum itaque abeſt, vt peſtis ſpecificum, hoc eſt appropriatum particulare à quopiam promitti poſſe exiſtimemus, vt potius habenas in aere volantes non tam hiſtrionicis ludis, quàm ſeriis veritatis adminiculis viſas eſſe credamus. Quæ itaque ab autore noſtro & à me quoque proferuntur peſtilentialia, eidem cenſui accenſenda ſunt, proficere aliquando poſſe, ſed tamen catholica haud eſſe. Anno ſuperiori 1611. graſſante peſte per Haſiam & vicinos populos aqua mea peſtilentialis tempeſtiuè propinata multum profuit. Eius compoſitionem ingenue docui in Praxi chymiatrica pag. 225. & tractatu Germanico Anno 1623. edito. Eiuſdem virtutis eſt oleum Camphoræ cõpoſitum, ex oleo præſertim caryophyllorũ & ſale abſynthij factum, quod προθύμης gratia à me addetur ad finem commentariorũ. Huc pertinet etiam elixir proprietatis, Bezoardicum ſolare, Aurum tranſparens, Panacæa ex ſulphure antimonij.

b In Balneo rectificati ℥ viij.

c Potius oleo aniſi.

d ℥ ij. ʒ ij.

FLO.

FLORES SVLPHVRIS.

Crudi ſulphuris in medicina nullus debet eſſe vſus, niſi ad manus ſit illud, quod in ſodinis reperitur, & Sciſſile a vocatur, à Natura purificatum, quod cum floribus ſulphuris arte paratis, nulla prorſus repugnat: Nam vt hic artificioſo Igne, ita illinc Naturali, pars tenuior ſulphuris attolitur ad editiora loca, eaque & ratione plus coquitur: Ergo cùm ſciſſile ad manus eſt, licet loco Florum vti: Sed quia rarò Natura nobis copiam ſciſſilis ſuppeditat, medici Chymici cœperunt de artificio cogitare, quo in illius penuria ſubleuarentur.

In agro Cracouienſi b *in Polonia miro artificio Naturæ depuratum conſpicitur, & olim in Regno Neapolitano propè Puteolos, vbi Mons ſulphureus perpetuò ardet, cum deſiderio vidi. Solet in illo loco ſulphur è ſaxis tanquam Ros exſudare: dulciſſimus eſt ille Flos, qui ſi in copia haberetur, poſſet verus Spagyricus ſingulare ſibi ex illo medicamentum Chymiſtico magiſterio elicere.* *Veſuuius Campaniæ mons.*

Sulphur autem ibi conficitur, poſtquam vi ignis à lapidibus & Terra defæcatur c.

Propè Salisburgum in Mineris cupreis, vbi Vitriolum coquunt è Minera, aſſatione, vt vocant, ſulphur ſolet auolare à Minera, quod deinde pollinis inſtar adhærere conſueuit camino ad hunc excipiendum & retinendum fumum

ſtu-

ſtudioſè extructo: Hic Flos ſulphuris bene depuratus eſt, & dum à Vitrioli Minera ſublimatur, aliquam ſecum aciditatem retinuit.

Huius ergo in defectu Florum Chymicè præparatorum, cum commodo, ſicuti ſæpius expertus ſum, vti poſſumus.

℞. Sulphuris flauiſſimi (illud enim rubri coloris habet multum Arſenici ♂ & Realgaris, & in medicinam non debet adhiberi) ℔ j. ſalis fuſi ℔ ß. fluat prius ſal in crucibulo, quamprimum vbi fluxit effundatur & frigeſcat, in mortario vel ſupra lapidem: Vitrioli Vngarici purificati & calcinati ℔ ß. Pulueriſentur & miſceantur inuicem, imponantur Cucurbitæ vitreæ (cum collo mediocri non nimium capaci,) argilla bene munitæ, imponatur Alembicus altus & capax cum Recipiente, collocetur in cineres vel arenam, notandum tamen, ne nimia quantitate arenæ cooperiatur, ne ſuperior pars incaleſcens faciat Flores liqueſcere, & ſi tunc refrigeſcere ſinis, Alembicus difficulter aufertur, niſi admotis prunis iterum liqueſcat: Non opus eſt luto ſi bene quadret capitellum, niſi velis chartam farina madidam circumducere. His peractis da initio ignem lentum, poſt tres horas phlegma ſtillare incipiet, & durabit per 4. vel 5. horas: Ignis augendus eſt ſenſim magnis Carbonibus, vt tandem patina e, in qua eſt arena, rubeat: Si ignis eſt continuus, ita

vt

vt Sulphur in Alembico quaſi fluat, tunc citius ſublimatur, non tamen ſit exceſſiuus, alioquin non flauo colore, ſed nigro aſcenderet.

Flores eleuati in Alembicum citò eximantur, chartam videlicet rotundam & quadrantem ſemper ſubtus tenendo, ne ſubleuando capitellũ Flores in arenam cadant, & interea, ſi Cucurbita tunc ſummè calet, ſine mora orificium eius tegatur, ne Sulphur ab aere ingrediente, vt ſæpè fieri ſolet, accendatur, & reponatur Alembicus, ignisque continuetur ad decem horas.

Refrigerentur poſt abſolutam ſublimationem omnia & remoto Alembico Flores accipiantur, ac cum prioribus miſceantur: Caput mortuum in quaque ſublimatione ſit poroſum & friabile, prunis aſperſum non amplius ardeat: id enim ſignum eſt priuationis omnis bonitatis.

Rurſus hos flores miſce cum Sale nouo & vitriolo ſeruata priori proportione, perge omnino, ſicuti prima vice, quod quo ſæpius fit, eo plus tenuitatis acquirunt Flores, fiuntque magis ac magis puriores. Tertio pariter facito, ſed pauciores Flores habebis: A tribus libris ter ſublimatis habebis ℥ xx. in hac tertia repetitione conſiſtere debes, eò tum quod plurimum decedit tum quia tandẽ vtiles partes Sulphuris figuntur.

Horum Florum dimidiam partem cum gummatibus ſequentibus ſeleƐtiſſimis in tenuiſſimum puluerem tritis, mixtã ſeruabis ad vſum, vt monet

net Para. ſ *in lib. Paragraph. & lib. de Natura lib. & capite de Sulphure.*

℞. *Florum ſimplicium Sulphuris ter eleuatorum* ℥ j. & ß.

Myrrhæ ſelect. ʒ j.

Aloe Epatici ʒ j.

Croci grana xv.

Terræ ſigillatæ ʒ j.

Sacchari quantum ſatis, diſſoluatur in aqua Roſ. vel Pectorali, & fiat maſſa, ex qua formentur Rotulæ,

Alteram partem modo ſequenti ſublimabis, quamuis ſint, qui putent gummata inter ſublimandum comburi: Eleuatio ideò lente fiat ſine aduſtione.

℞. *ergo dictorum Florum* ℔ j. & ß.

Colchotaris ℥ vj.

Salis fuſi ʒ v.

Myrrhæ Alexandrinæ.

Thuris ana ℥ iij.

Aloes ſucco citrini purificati prius ℥ iiij.

Maſticis ℥ iij.

Croci ℥ ß.

Omnia trita ſimul & bene mixta imponantur priori ☿ *vaſi, ſi ſit adhuc integrum, vel recenti, additoque Alembico in ſurnum* ♄ *reponito, ignem ſubdito, ſicuti prima vice feciſti: poſt duodecim horas extrahe Flores, qui aſcenderunt rurſus Alembicum repone, & ignem continua*

per

per duodecim alias horas. Nota, ſi nimium Materiæ vna vice imponis, tunc comburitur, eminentia trium vel 4. digitorum ſufficit: Tunc ex libra vna vncias vndecim Florum habere poteris, quod ſi pauciores habueris, repoſito Alembico perge adhuc ignem ſubminiſtrare per duodecim alias horas.

Aquæ deſtillantes ex vnaquaque ſublimatione, tam Florum Sulphuris ſimplicium, quàm compoſitorum, in Recipiente adaptato colligantur, ac ſeorſim ſeruentur, illæ poſtea rectificatæ in Balneo bullienti miſceantur cum aqua illa, quæ ab vltimis Floribus compoſitis abſtracta eſt nec rectificatione eget, coloris lactei propter gummata, ſaporis accidi: Hæc ſeorſim colligenda, ne miſceatur cum oleo ſubnigro, quod ſubſequi ſolet.

Vocant hanc Aquam Ens *ſeu* Lac *Balſami, cuius idem vſus, qui Florum.*

In Peſte.
Febribus.
Pleuriſi.
Colica.
Affectibus Pulmonum.
Obſtructionibus Hepatis.

Doſis pro natura infirmi & iudicio præſentis medici.

Vires, Vſus & Doſis Florum Sulphuris.

1. *In peſte ſummum eſt Curatiuum & præſeruatiuū: reſiſtunt enim impreſſionis, & præſeruant à putredine: Cum Extracto Enulæ Campanæ* k *ad miraculum operantur tempore infectionis.*

Doſis ʒ j. *in aqua Cardui benedicti, vel in Theriaca. Vel in* ℥ j. *Syrupi de Citro, &* ℥ ij. *Aquæ Meliſſæ. Hic hauſtus præſeruat & curat abſque omni alia medicina, vt πολύχρηστον, Peſtem, Pleuritidem, omnes Putrefactiones, Apoſtemata.*

2. *Quotidianus vſus eſt προφυλακτικὸν omnium morborum, cum accidentibus, & Naturæ & Sanitatis conſeruatiuum.*

3. *Offertur in omnibus morbis, qui efficaci exſiccatione opus habent.*

4. *Sudorem in Lue Venerea* ♉ *promouent.*

5. *In omnibus pulmonum affectibus, aſthmate, tuſſi antiqua & recente: In Catharris pectoralibus, phlegmaticis.*

6. *In Pleuriſi.*

7. *In Colica.*

8. *In Apoſtematibus & putrefactionibus corporis.*

9. *In omnibus Febribus præſeruatiuum: tollunt*

lunt enim omnes impuritates febriles & peripneumonicas leuiores tutò & ſubitò.

10. *Præſeruatiuum etiam in Epilepſia* u.

11. *Conſeruatiuum vini, ſi illi miſceantur, impedit generationem Calculi.*

Doſis ℥ j. *robuſto, iuueni* ℥ ß. *in cura.*

Pro præſeruatione grana 8. 10.

Miſcentur etiam Sacchara & cum Dragac. in aqua pectorali ſoluto formentur tabellæ.

Cautio.

Oleum & flores ſulphuris ſublimati grauidis non temerè offerantur, quia menſes promouent.

a Federſchvvefel.

b Cracouienſe ſulphur cum nitro fixo ſublimaui, flores fuere per edulcorationem albicantes, nitrum per duas horas ſuſtinuit ignem, ſic fixatum fuit.

c Interdum.

d Ob permiſtionem Venarum vicinarum fodinarum Arſenici, aut halitus perniſioſos.

e Capella ſeu catinus.

f Tomo 3. pag. 174.

g Ex quo nempe ab initio flores ſublimati ſunt.

h Arenæ.

i Aſtrali.

Z *K* Quod

k Quod multum in peſte valet. Doſis eſt ℈ j. ad ʒ j.

l Vlmariæ.

m Et omnibus morbis.

n In Vehiculo conuenienti.

AQVA THERIACALIS.

℞. *Theriacæ Venetæ ℥ v.*
Mirrhæ rub. Alexandrinæ ℥ ij. & ß.
Cinnamomi ſelecti a.
Croci Orientalis integri ana ℥ß.
Camphoræ ʒ ij.

Affunde optimum vini Spiritum diligenter rectificatum, vel ſi ad manus ſit è ſemine vel radicibus Angelicæ præparatus, qui efficacior eſt, ad eminentiam trium vel quatuor digitorũ ac in vitro clauſo in leni calore cinerum Tincturam extrahe: Per inclinationem tinctum Spiritum aufer, & affunde recentem Spiritum tamdiu, donec non amplius tingatur: Spiritum vini tinctum poſtea ad medietatem ſaltem abſtrahe, reliquum maneat cum eſſentia extracta, cui addes ℥ vj. Spiritus, Tartari, ſicque ſimul per octiduum vel quatuordecim dies circulabis & digeres.

Vires, Vſus, & Doſis.

1. *In Peſte maximus eius vſus, & talis vt infectus intra 12. hor.* b *ſumat cochl. j. in tribus co-*

cochlearibus vini c optimi ſudet horis tribus, & ab hac potione ad cibum ac potum capiendum ad minimum ſex horæ interponantur.

1. *Purgat caput, pectus & omnia corporis membra principalia, illaque confortat, & ſi quæ labes illis aſperſa; deiet, & in priſtinum naturalemque ſtatum ea reducit, & præcauet, ne impoſterum facilè lædantur.*

3. *Illis bene confert,* d *qui hydrargyro fuerunt inuncti,* e *ſua enim penetratione omnes neruos, muſculos, medullam penetrat, & quicquid noxium reperit, corrigit ac expellit.*

4. *In rectificatione ſanguinis* f.

Lue Venerea g.

Putredine h.

Vermibus i.

Punctis laterum k.

Tremore cordis l.

Febribus m.

Ictero n.

Poteſt etiam cum aliis Diaphoreticis o *miſceri.*

Doſis à cochleari ſemis ad cochl. integrum in p *aqua appropriata, in hauſtu vini, aqua Meliſſæ, Cardui benedicti.*

a Vel Caſſiæ ligneæ. Differentia inter cinnamomum & caſſiam eſt. Caſſia nullas emittit fibras in fractione, cinnamomum autem multas.

 b Sci-

b Scilicet à prima infectione.

c Vel ſpiritus vini.

d Superaddito ſpiritu Vitrioli, quantum ſufficit.

e In Lue Venerea, vel ſcabie contumaciſſima.

f In aqua Cichorij.

g In decocto guaiaci vel aqua perſicariæ.

h In aqua aſari.

i In aqua Tanaceti, florum perſicorum.

K Scilicet partium ſuperiorum, præſertim à ſanguine coagulato, in aqua chærefolij.

l In aqua meliſſæ.

m In aqua Nicotianæ, vel etiam alia aqua.

n In aqua marrubij albi.

o Vt Antimonio Diaphoretico.

p In Vulneribus, præſertim ſclopeto factis, ad euitandas conuulſiones aliaque accidentia vulnerum corrigenda, vide wurtzium lib.3.c.17. de accidentibus vulnerum in fine.

ZENEXTON PARACELSI.a

I.

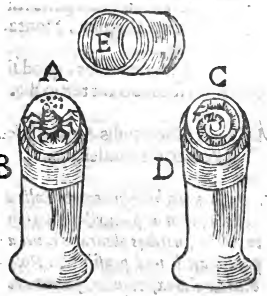
Primo fiat Inſtrumentum chalybeum, in quo efformari poſſint placentulæ ad ℥ j.& ß. circiter ponderantes: Inſtrumenti ſint partes tres: in

ſu-

uperiori, quòd eſt inſtar maioris ſigilli, eſt Serpens ſculptus: in inferiori, quæ quaſi paruam incudem repræſentat, eſt Scorpius: Annulus chalybeus cauus ſeſquidigitum tranſuerſum circiter altus, continet materiam imponendam, ne elabi poſſit, ſed premendo ſupra & infra efformetur: Sculptura inſtrumenti fiat certo ſyderum cœleſtium poſitu, Sole videlicet & Luna Scorpionis ſignum ingredientibus: Eodem etiam tempore ſigillentur illa Pentacula, aut ad minimum cum Luna Scorpionis ſignum attingit: Sic enim ſuperiora cum inferioribus vnione ſympathica indiſſolubili maritantur & copulantur.

Magnetis Natura ſpiritualis, Sympathici vel Antipathici, licet inuiſibilis, attamen ex affectu ſufficienter ſenſibilis) vires mirificæ.

Forma inſtrumenti talis eſt.

a Alij legunt Xenzethon.Zenexton Para. eſt l. 2. de Peſte c. 3. Amuletum Pagoicum (ita habet textus) hydrargyrus nempe ſeu argentum viuum, auellanæ nuci incluſus & collo appenſus. Huius verò vis attractiua magnetica; attrahit ad ſe venenum Peſtilentiale, tanquam homogeneum quoddam vt illud non tam in corpus ipſum, quod eodem attrahendi modo pollet, iniurium ſit, quam à ſimili ſuo, Zenexto nempe attractũ in eodem, diſſipabile fiat. Idem ad arſenicum tranſlatum eſt, quod amuleti genus primus inuenit Iacobus Carpenſis, & alij poſtea locupletarunt, & comprobarunt; eodem amuleto Hadrianum ſextum Pontificem maximum à grauiſſima peſte fuiſſe liberatum, aiunt, Fallopius, Montanus, Heurnius, Crato.

b In Scorpione coniunctis, quod fit in menſe Octobri ſecundo aut tertio die.

Maſſa pro efformandis Amuletis ſeu Pentaculis conſtellatis.

℞. *Buffonum* a *bene in aere & Solis ardore exſiccatorum ac puluerisatorum ſub aperto cœlo* b, *naribus obturatis* c *vel auerſis piſtillo artificiosè penſili* ℥ij. *Nota, niſi bene & citò exſiccentur, fœtent, ac diffi-*

cul-

culter teruntur. Octodecim bufones dant circiter ℥ ij. pulueris.

Zenith d *iuuencularum, quantum haberi poteſt.*

Arſenici Cryſtallini albi e.

Arſenici Rubri ſeu Auripigmenti ana ℥ß.

Rad. Diptami.

Tormentillæ ana ʒ iij.

Margaritarum non perfortarum ʒ j.

Corallorum.

Fragmentorum Hyacynthi Orientalium

Smaragdi ana ʒß.

Croci Orientalis ʒ *ij.*

Propter odorem aliquot grana Muſci ſeu Ambræ addi poſſunt.

Pulueriſentur omnia ſubtiliſſimè & miſceantur, poſtea Tragacanthum reſoluatur in aqua Roſarum inſtar mucilaginis, cum quo pulueres impaſtentur & formentur (Sole & Luna in Scorpione exiſtentibus, aut ad minimum Luna) Pentacula rotunda, & Piſtillis illis duobus, ſub eadem Influentia cælatis ſignentur: aut ſi mauis, parentur Scuta formam Cordis habentia, poſtea exſiccata ſindone abducantur rubro, & Cordis regioni appendantur per intermedium induſium.

V ſus.

Exterius collo appenditur funiculo ſerrico, intermedio induſio ad regionem Cordis: non ſo-

lùm præſeruat à Peſte ſed impedit, quo minus corpus à Venenis ſeu morbis Aſtralibus inficiatur: attrahit Venenum ab intra, & extra illud conſumit:

ZENEXTON PRO DITIORIBVS Magnatibus.

2.

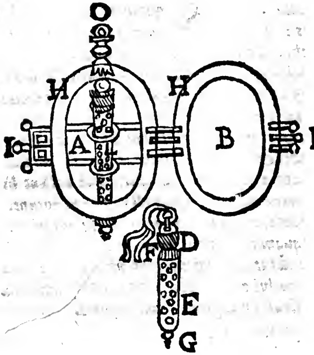
Capſula ex auro conficiatur puriſſimo, cum fiſtula foraminibus plena, in medioque fixa in vno latere veluti baſis hærebit: In huius anteriori parte exterius Sapphirus Orientalis præſtantiſſimi coloris adaptabitur, & in eius circuitu Bufonum lapides quatuor vel araneorum, qui formam crucis in dorſo habent: Hoc enim araneorum genus lapides minutos præ ſe fert, qui præſentaneum ſunt in Peſte remedium, ſi de collo ſuſpendantur: In altera verò ſiue poſteriori parte Hyacynthus vnus iuſtæ magnitudinis ſimili modo aptabitur. Hiſce ita abſolutis, ſumatur Bufo viuus, & dextro pede poſteriori ligatus viuus & integer citra ſanguinis emiſſionem ſuſpendatur verſus Orientem; donec perfectè exaruerit, ac pulueriſari poſſit, caue ne à pluuia tangatur: & hic cum modico optimi præſtantiſſimique Aceti commiſceatur, donec formam paſtæ habeat, qua tota capſula interius repleri vndique debet: Demum fiſtulæ, quæ in medio paſtæ extiterit, particulæ ſeu fruſtula aliquot

quot ex linteo (quod primo Virginis menſtruo, quæ annum decimum quintum nondum exceſſerit, madefactum fuit) imponantur, adeo vt fiſtula plena prorſus & compacta lintea exiſtant Foramina eius magnitudinis eſſe debent, vt per illa Bufonis puluis tangatur ab huiuſmodi fruſtris: Nam ex mutua operatione oritur Sympathia vtriuſque, quæ poſtmodum conuerſis gradibus per Antipathiam Venenis vſque adeò reſiſtit & aduerſatur, vt ille, qui hoc Amuletum de collo tempore Peſtis ſuſpenſum geſtauerit, liber prorſus poſt Dei prouidentiam & habendus & certiſſimè dicendus ſit: Id quod experientia, & viua demonſtratione callent hi, qui veram eius componendi rationem norunt.

Nota, aurea canna ſeu rimoſa fiſtula ſuperius poſtquam referta eſt, optimè & diligenter obſtrui debet, requiritur ergo operculum ad modum cochleæ ſeu terebri, vt paretur cum annulo, ſicuti ex ſequenti Icone apparet.

For-

Forma Inſtrumenti talis eſt.

a Integrorum ſine transfixione.

b Menſe Iulio.

c Non opus eſt. Bufo nimirum tantum in humoribus venenum habet. Bufo exſiccatus vel combuſtus in deſperatiſſimo hydrope ſecretum magnus.

d San-

d Sanguinis menſtrui primi.

e Ad hanc maſſam conficiendam alij ſolo arſenico tam rubeo, quàm albo, cum tragacantha in aqua roſarum diſſoluto, inque paſtillos formato vtuntur. Alij præterea addunt ad ℥ß arſenici vtriuſque radicis Angelicæ, Zedoariæ, Diptamni, Croci ana ʒ j. & cum Tragacantha in paſtillos formant: vbi multa ingredientia, ibi multus error.

ZENEXTA ALIA.

Ad periaptorum ſeu amuletorum, tempore peſtis ex collo penſilium, numerum ab autore propoſitum, accedere alia, quæ quidem genus ſeu materiam non mutant; præparatione tamen ab iis differunt. Eſt nimirum ingenij humani magna ſolertia, eaſdem res in diuerſas figuras mutare ſatagentis, & nobilitatem ſuam inde monſtrantis. Argentum viuum in nuce auellana excauata, & poſtmodum exactè clauſa ad collum penſilis, principale nomen Zenexti peperiſſe, poſtea arſenicum in eundem cenſum relatum eſſe, ab initio dictum eſt. Vtrũque poteſt, eadem manente materia in magis aptam formam redigi, de quibus ſic tenendum eſt, & quidem primo de Mercurio.

ZE-

ZENEXTON MERCVRIALE.

℞. Mercurij viui ℔ j.
Vitrioli Vngarici.
Salis communis ana ℥ iiij.
Aeris viridis, ſeu æruginis ℔ ß.

Coque in aceto vini vel etiam aqua in ſartagine ferrea noua, lente ſemper cum ſpatula lignea mouendo, donec acetum vel aqua ſpadicei coloris fiat, & maſſa decoctorum ſit inſtar pultis. Hanc maſſam, abiecto liquore exſiccа cautè, & Mercurium reſiduum traiice per pannum linteum, quãtum tranſire poteſt: maſſam in linteo reliquam extende ſuper aſſerem mundum & leuigatum inſtar emplaſtri, cum quadam tamen craſſitie, & ſtatim hinc inde ſigilla conſtellata ſcorpij imprime, etiam ſi placet, id obſeruando tempus, quo Luna in cælo Scorpionem percurrit. Figuras verò impreſſas inuicem vel cultro incidendo, vel peculiari ad id negotium facto circulari inſtrumento inſtar nummorum ſepara, & per noctem in aſſere relinque. Interea coagulabitur Mercurius & indurabitur, vt ab aſſere remotus inſtar metalli tinniat. Hos nummos ſignatos in vſum ſerua, qui talis eſt. In duc ſingulos ſindone rubeo & more vſitato vnum ex collo geſta. Quod ſi igitur ſindon

tem-

tempore ſuccedente fuerit ex colore rubeo in cæruleum mutatus, eum ſtatim ſepara, & igne luculento crema. Tabulam verò eandem, recenti ſindone, munitam, denuo ex collo ſuſpende, & ſubinde colorem immutatum obſerua. Exploratum nimirum eſt, quotieſcumque peſtis vel aliorum morborum epidemiorum tempore idem ſindon quo circumuoluitur tabella, ex rubeo in cæruleum abire viſus fuerit, venenum attractum quidem eſſe, ſed nondum plane conſumptum. Ne igitur ipſius copia corpori noceat, conflagratio eius ſindonis veneno conſpurcati inuenta eſt. Hoc igitur in huius periapti vſu diligenter obſeruandū eſt.

ZENEXTON ARSENICALE.

Arſenicum cum aliis ſpeciebus mineralibus ſibi admixtis, accenſito etiam Mercurio duplici modo in alias poteſt redire formas. Quarum prima hæc eſt.

℞. Arſenici rubei.
Mercurij crudi ana ℔ß.
Auripigmenti.
Sulphuris crudi ana ℥ iiij.

Miſce primum Mercurium cum ſulphure hoc modo. Eliqua ſulphur in tigillo lento igne, poſtea in idem ſemper agitando miſce

ſce Mercurium crudum, donec nigreſcat, & Mercurius totus in ſulphure conſumptus fuerit. Poſtea hanc maſſam tere, & cum reliquis ſpeciebus permiſce. Hæc omnia ex cucurbita adaptato alembico, more vſitato ſublima, & partes aliquotæ ſublimatione redigentur in rubedines admodum elegantes; ſublimatum quod eſt, omne collige, abiectis fecibus, & puluerem tum redige in placentulas cum Tragacantha, in aqua roſarum ſoluta, quas more ſolito ſigillatas, ſindone vel ſerico alio ex collo penſiles geſta, obſeruatis, nonnihil iis, de quibus ad Mercurium coagulatum, facta eſt mentio.

MAGNES ARSENICALIS

Poſterior forma arſenici, in periapti modum coaptandi, eſt hæc.

℞. Arſenici cryſtallini.
Sulphuris flaui.
Antimonij crudi ana ℥ iij.

Pulueriſata omnia ſubtiliter, & miſta pone in vaſculum terreum, & ſuper igne lento fac vt leniter fundatur, cauendo tamen à fumo. Agitentur ſpatula ferrea, donec nempe inſtar Terebinthinæ ductilentur, & calor fiat rubeus ſubobſcurus. Poſtquam refrixerint omnia, materia in picis modum

in-

indureſcit, priuſquam verò hoc fiat, manibus oleo roſarum illitis, ex materia adhuc tam molli formentur placentulæ, quæ in ſindone collo appenſæ ſimili modo ab infectione tutum retinent. (N B. Fumus eſt fugiendus, qui venenatus eſt ex arſenico.) Verendum non eſt, etiam ſi ex venenis pernitioſis compoſitum ſit. Sulphur nimirum tum antimonij tum arſenici virulentiam mitigat, eaque ad bonitatem magis idonea reddit. Cæterum ex hac ipſa compoſitione inſigne fit cauſticum potentiale, quod nullā parit inflammationem, ſed ſine dolore cutim corrodit. Ex eodem fit præſtantiſſimū emplaſtrum attractiuum in peſte, apoſtemata & carbunculos citiſſimè maturans, rumpens, & venena potentiſſimè attrahens. Similiter vlceribus putridis & venenoſis, curationem non facilè admittentibus, applicatum biduo vel triduo Venenū in marginem vlceris attrahit, inque nigerrimam & putidam eſcharam condenſat, quæ butyro recenti vel oleo roſarum emollita, ſpatula remouetur, ſubtus vlceribus fundo rubro & mundo exiſtente compoſitio emplaſtri eſt talis.

EMPLASTRVM EX MAGNETE Arſenicali.

♃. Gummat. ſerapini.

Am-

Ammoniaci.
Galbani ana ℥ iij.

Diſſolue in aceti ſquillitici ſ. q. poſtea, per laciniam linteam exprime, & ebulliendo viciſſim inſpiſſa & ſerua. Deinde.

℞. Ceræ.
Terebinthinæ optimæ ana ℥ iv.
Pulu. prædictæ compoſitionis ℥ iij.
Olei luccini ℥ ij.

Ceram & Terebinthinam lento igne miſce, & remotam ab igne agita, vt in modũ Vnguenti coeant, adde gummata ſoluta & colata, cur viciſſim agitando diligenter miſce, exinde forma magdaleones, ac in veſicca cum oleo ſcorpij illita ad vſum ſerua. Vide etiam Praxin chymiatricam editionis Lipſienſis pag. 229. 230.

PODAGRICVM.

INcipiens & leuis Podagra, ſecundum Seuerinum a, vno vnguento ſeu Balſamo curatur, mixtionem admittit Reſoluentium, Mitigantium, & Corroborantium.

Podagra confirmata, quæ radices difficulter reſolubiles vel inſanguine, vel in carnibus, vel in ipſa Synouia poſuit, non ſolis externis Balſamis reſoluentibus, mitigantibus, & corroborantibus curari poteſt. Itaque Purgationes Poda-

dagricæ adiungendæ, Mundificantia, Diapboretica Diuretica per madores, inſenſibiles trãſpirationes, conſumptiones & perfectas ablationes inſtituendæ. Euacuantia Podagrica tamen & conſentanea accerſemus b.

Paracelſus c dicit ad curationem Podagræ requiri tria, Reſoluentia, Mitigantia, Corroborantia d.

In Reſoluentibus Para. e commendat Arcanum Corallinum: Item ſequentem Pulueren Artheticum:

℞. Hermodactyl.
Turpeti optimi.
Diagrid.
Fol. Sennæ.
Raſuræ Cranij f.
Sacchari ana ℥. miſce, & fiat puluis ſubtilis.

Doſis ℨß manè ex aqua Iuæ Artheticæ g per dies 3. vel 4.

Purgat ſecurè & leniter omnes defluxiones Podagricas.

Loco Mitigantium ſequentia duo Balſama vſui eſſe poſſunt.

Inter Corroborantia & defluxionem impedientia numeretur Spiritus Vitrioli vſus cum Sale perlarum h, & Vinum Paracelſi i medicatum à Caryophyllata & Acoro, quod defluxiones exſiccat & impedit.

BALSAMVM PODAGRICVM I. k

℞. ℔ ij. Vitrioli ad flaued. calcinati.
Mellis virginei cum fauo ℔ j.
Spiritus vini ℔ j. ſi ſit ad manus ille Spiritus è confectione Laudani Opiati reſiduus, erit eò melior.
Terebinthinæ ℥ iiij.
Verbenæ ℥ vj.
Roriſmarini tantundem.
Silicum calcinatorum ℔ ß.

Omnia trita miſceantur, & imponantur iuſtæ amplitudinis Alembico vitreo, bene luto obducto, addito ſatis magno capitello cum Recipiente capaci, iuncturis bene lutatis, ponantur per triduum in lento arenæ calore ad digerendum, poſtea paulatim deſtillentur, vltimo fortificetur Ignis, quandiu vides guttas ſeu ſpiritus exire, poſtea frigeſcat: Caput mortuum ſeu fæces ſpongioſæ nigræ, reuerberentur ad albedinẽ, illiſque priorem liquorem denuò affunde, & ſecundo deſtilla.

Vires. & vtendi modus.

Efficaciſſimum eſt Balſamum: Neminem ſua expectatione ritè præparatum, & adhibitum fruſtratur: citò enim & ſubitò dolorem Poda-

Podagricum ſedat, ſi locus affectus inungatur, præmiſſo prius Puluere Paracelſi purgante è Hermodactylis ſeu Arcano Corallino l. Linteola madefiant & applicentur loco affecto tepidè, & relinquantur, donec ſponte exſiccentur, poſtea iterum imponantur, donec dolores ceſſent, viſibiliter vapores extrahuntur: Si pars dolens nimio ardore & rubedine crucietur, poterit de ſucco è floribus Thapſi barbati m *expreſſo & inſolato ana admiſceri.*

a Cap. 14. pag. 361. 362. Podagrici vt plurimum ſunt viuaces. Imo pauciſſimi ſunt mortui per ſe Podagra.

b Accerſenda.

c Lib. 2. de Vita Longa cap. 1. tom. 6. 157. & 200.

d Idem vti in omnibus ferè morbis obſeruandum, ita etiam in Podagra.

e Lib. 1. de morbis ex Tartaro tomo 2. c. 2. item tom. 4. pag. 38.

f Præſtant oſſa hominis quàm cranium. Si Podagra eſt in pedibus, ſumantur oſſa pedum, & ſic deinceps. Para. non raſuram cranij, ſed oſſa humana loco allegato addit, eaque vehementer commendat, neque etiã extra rem, præſertim ſi ſint calcinata. Sal nimirum eorundem, quod eſt in iiſdem calcinatis, ventrem ſoluit & Tartarum ab oſſibus & ligamentis educit.

g Fragariæ, milleſolij.

h Ad præſeruationem á Podagra, ſolitus eſt Regius Medicus Galliæ Riuierius præſcribere Magiſterium perlarum, peculiari modo præparatum. Vide Practicam chymiatricam noſtræ editionis, non Schwon wetteri p. 184. 185.

i Deſcriptionem in Practica noſtra, pag. 185.

k In huius balſami deſtillatione melius proceditur ſic: Primo ex Vitriolo calcinato & melle cum adiectis ſilicibus calcinatis in pari quantitate totius, ana deſtilletur ſpiritus, igne ab initio lento; nam facile ebulliunt. Ab hoc ſpiritu auferatur phlegma deſtillando per Balneum. Oleo vero reliquo addatur Maſtichis Olibani, Myrrhæ rubræ, axungiæ humanæ, oponacis, bdellij ana ℥ ij. & adhuc ſemel deſtilletur, poſtea cum eodem ſpiritu miſceatur ſpiritus vini æqualis portio, & vſui ſeruetur.

l Aut eſſentia radicis Hellebori nigri, de qua vide Para. lib. de Helleboro nigro tom. 7. p. 67. 121.

m Vel ſpermate ranarum. Aquæ compoſitæ ex ſpermate ranarum & ſtercore bubuli deſcriptionem, vide in Praxi chymiatrica pag. 187.

BAL-

BALSAMVM PODAGRICVM II.

℞. Olei a *mandibularum inferiorum veterum equorum, tempeſtatibus diu expoſitorum.*

Vel Olei b *ex oſſibus Hominis (violenta morte, reſte vel rota perempti (ſiccis, Soli & Lunæ multis annis expoſitis.*

Vel olei è ſanguine Ceruino.

Cuiuſcunque huius olei aliquoties prius per ſe rectificati ſumatur ℥ j.

Olei laterini c.

Terebinthinæ.

Iuniperi ana ℥ iij. miſce & deſtilla omnia adhuc ſemel in Balneo, & poſtea vngatur locus affectus, è veſtigio tollit omnes dolores Podagricos è frigida cauſa ortos d.

a Fit ita. Oſſa fruſtulata induntur in cornutam & primò aſcendit aqua, poſtea oleum fætidum, quod corrigitur ſupra colcothare.

b Para. vocat liquorem de Mumia lib.2. de Vita longa cap. 1. tom. *6.* pag. 157. Item mumiam patibuli tom. 4. p.35.

c Quod alias Philoſophicum appellatur, & ſic fit. ℞ Styracis calaminthæ p. iij. Terebinthinæ P. ij. olei Philoſophorum p. j. digere aliquandiu, poſtea deſtilla per retortam & ſerua.

d Si à calida in deſtillato oleo ſoluitur camphoræ ℥ j.

III. VNGVENTVM Anodynum.

℞. *Florum Roſarum ſylueſtrium manipulos decem, Herbæ & corticis* a *exterioris recentis Hyoſcyami manipulos ſex, conciſis ſimul affunde menſuram ſemis vini, coquantur, & poſtea trita exprimantur ac colentur: à colatura, aqua in Balneo abſtrahatur, vt inſtar mellis reſidentia maneat. Hunc liquorem in tigillo vitreato permitte paulatim euaporare, agitando continuè, piſtillo ligneo, donec inſpiſſeſcere vult, poſtea affunduntur pinguedinis ſuillæ caſtratæ* ℔ *ij. & miſcentur, tandẽ ita calidè ab igne auferantur, & parum refrigefactis* ℥ j. *Opij pulueriſati ac in vino ſaltem ſoluti, & Croci pulueriſati quantitatem duarum auellanarum, Extracti florum Verbaſci* b ℥ß *addere conuenit, & mouendo diligenter immiſcere, donec frigeſcendo fiat vnguentum cineritij coloris.*

Vires & vſus.

Singulare in ſiſtendo dolore Podagrico & Nephritico ſi calidè affectus illo inungatur d.

Vbi dolori Nephritico velis applicare, operæ pretium feceris, ſi manipulos duos vel tres baccarum Iuniperi ab initio compoſitionis cum Hyoſcyamo teras & exprimas.

a Hoc Vnguentum curam tantum pal-

liatiuam reſpicit: Illa verò morbum non tollit; ſed dolores ſtatim repercutiendo lenit. Cautè igitur & magna cum prudentia, imo ne quid peius fiat, talia omnino ſunt vſurpanda medico. Vix nimirum fieri poteſt, quin ab iſtiuſmodi vſu plus contumeliæ & vituperij, quàm laudis ſit reportaturus.

b Hoc eſt radicis & corticis.

c Cum ſpiritu vini facti.

d Huc referuntur ex praxi chymiatrica, ſpiritus ſalis ammoniaci, pag. 187. Aqua Antipodagrica Rulandi, quàm Martinus Rulandus Pater in centuriis curationum empiricarum mirificè commendat, ad omnes dolores arthriticos tollendos, pag. 187.

In curanda feliciter Podagra hoc vnicè prouidendum eſt, vt quotannis ſtato tempore æquinoctiorum vel ſolſtitiorum, circa eadem nimirum plerumque fluxiones Podagricæ vigent, corpus bene mundificetur, & imprimis ratio victus, quæ tamen nuſpiã negligenda eſt, ſolers & recta inſtituatur, poſt mundificationem verò corpus corroborantia & Diaphoretica exhibeantur. Hoc modo nimirum Paroxyſmi Podagrici raró vel numquam recurrunt, aut ſi inſultus à leui errore externo aliquando coincidunt, tamẽ graues nunquam ſunt, nec dolores excitant continuos vel inſolentes: qui tamen exter-

nis

nis balſamis facilè cedunt. Ex numero purgantium ſunt præter ea, quæ ab autore poſita, inprimis arcanum aſari vel eſſentia radicum Hellebori veri, quæ cum ſpiritu vini tantum vulgari modo extracta ſæpe vel ſola vel cum arcano aſari debita præparatione mixta, ac aliquandiu ante conſuetum tempus paroxyſmorū podagricorum quotidie manè aſſumpta, totum corpus ab iſtius morbi fluxionibus arthriticis liberat, idque eò magis ſi ad hanc ipſam euacuationem temperat victus ratio acceſſerit, ac vinum meliſſatum cum caryophillata radice in menſa pro potu primo parcè tamen hauſtum fuerit. His feliciter peractis, ſi quæ impuritates craſſiores adhuc relictę fuerint, eæ vel arcano corallino, vel puluere arthritico Para. finaliter exterminandæ ſunt, & ſtatim ad confortantia Diaphoretica deueniendū. Diaphoretica ſunt peculiaria duo, Solis nēpe tranſparentis olei extractio, de quo ſupra in ſpecificis diaphoreticis; & pillulæ meæ antipodagricæ quæ vtraque cum arcano filicis aliquot diebus ſumpta per ſudorem peripheriam corporis, atque adeò partium extremarum ſeu articulorum compagē purificant, ac ſimul ne ad recipiendum fluxiones habiles fiant, confortant. Hæc autem duo præcipuè commendata ſibi habe-

ant

ant collegæ, nam neque recens, neque etiã inueterata podagra, modo nodoſa non fuerit, hæc nimirum externam curam, hoc eſt, apertionem cutis requirit, de qua poſtea, ab his ipſis diu ſubſiſtere & vigere poteſt, vbi tamen imprimis benedictio diuina cum medici prudentia concurrere debet. Pillulæ meæ antipodagricæ mihi hactenus cum nullis aut pauciſſimis communes, deſcriptæ ſunt à Iohanne Rhenano in claui & manuductione in libros Para. quam diſſertationi ſuæ chymotechnicæ denuò ſub titulo Sólis è puteo emergentis, editæ ſubiunxit pag. 18. 19. eas exinde huc transferre poſſunt collegæ ſunt nimirum exactè deſcriptæ & citra vllam difficultatem poſitæ. Ad externam curam tophaceæ podagræ commendo emplaſtrum meum deſcriptum in Practica Chymiatrica pag. 189. 190. quod præter dolorum ſedationem etiam ex articulis tophaceam materiam, ſeu Tartarum coagulatum, cute leniter aperta, reſoluendo extrahit. Huc pertinet etiam liquor Saponis.

LIQVOR SAPONIS.

℞. Saponem Venetum inciſum, affunde bonum ſpiritum vini, atque ſemel atque iterum deſtilla, affunde denuo eundem, relinque

linque in loco calido, & poſtea per chartam filtra, eſt inſtar olei brunnei ſeu ſpadicei coloris, eo illine podagram & ſentient leuamen magnum. Alij Hellebori albi radicem cum oleo Petræ coquunt, & locum illinunt, & ſtatim dolor ſiſtitur. Internè præſtantius non datur Tinctura antimonij. Vide Praxin chymiatricam, pag. 188. 189.

NEPHRITICVM.

Calculi a varia ſunt genera, gradibus atque partium numero differentia: Omnia ex impuriori alimentorum portione ſubtiliata, & ad coagulationem deſtinata producuntur poſt benignioris alimenti ſeparationem factam, beneficio ſpiritus ſeu caloris partium ſuperuenientis ad abſolutionem deducuntur: Variis exornantur figuris pro materiei varietate, ex qua veniunt, & partium in quibus hærent diuerſitate multiplici, ſymptomata inferunt ſingulis conformia, & Magna affinitate iuncta.

Si vis expulſiua debilis eſt, tunc vis Salis coagulatiua facit Tartarum.

Fortis digeſtio dat citam operationem ad Calculum. Nulla debilis digeſtio, vnquam calculũ produxit: Niſi debili digeſtione per vim fortem expulſiuam expellatur, & non ſecernatur, fieri non poteſt, vt homo ſine Tartaro reperiatur, quem Spiritus Salis coagulare ſolet, & quem Purgationes non tollunt.

Detur

Detur opera diligens, ne acuta medicamenta exhibeantur in Calculoſis, qui aliâs ſunt valetudinarij.

SAL CONTRA CALCVLVM.

In Remediorum longitudine nil ſitum eſſe dicit Para. de Calculo b, *ſaltem in vera præparatione.*

℞. igitur Oculorum Cancri.
Calculi microcoſmi c
Lapidis Iudaici.
Lyncis
Spongiæ
Aquilæ
Glaciei duri ſeu Cryſtalli
Silicum
Lapidum Ciprinorum è Percis piſcibus.

Reſolue ex his ſingulis vel omnibus quantum velis aceto d *deſtillato, toties repetendo affuſionem, donec omnes ſoluti ſint, ac inde para Salem, abſtrahendo acetum: Hoc Sale ſæpius per aquã pluuialem prius dulcificato & purificato (ſoluendo ſcilicet filtrando & euaporando) vel per ſe vtere in liquore reſoluto.*

Cruſtacei, vt ſunt oculi Cancri, Lapides Ciprini, non egent calcinatione, per ſe enim in aceto deſtillato ſoluuntur: vt perlæ & Coralli.

Si-

Silicei verò, vt Cryſtallus, Silex, Lapis Iudaicus, Lyncis, Spongiæ, Aquilæ calcinentur primò cum Sulphure & Sale nitro, vt ſuprà de liquoribus gemmarum dictum, poſtea reſoluantur cum aceto Terebinthinato, & Sal dulcificatum ad vſus ſeruetur.

Ex his lapidibus ſpecificis, propter varias ſignaturarũ formas habebis Remedium vniuerſale ad Calculum & Tartareos morbos.

Vnumquodque è ſupra nominatis ſpecificis rectè præparatum, eſt ſufficiens ob ſcientiam ſignatam.

Cryſtallum Montanus e *Paracelſi Ludum eſſe putabat, qui omnem Tartari Anatomiam, Signaturam & Curam in ſe continet. Particulariter curando fieri non poteſt, vt omnes ſpecies dignoſcantur: Calculi & Tartari genera ſunt pluſquam quingenta, & quodque egeret ſuo Remedio ſpecifico.*

Vſus, Vires, & Doſes Salis.

In omnibus Calculorum generibus, in quibuſcunque ſint membris.

Doſis à ℈ j. ad duos pro præſeruatione in Syrupo conuenienti ſingulis Lunæ quadris.

In Cura à ℈ ij. ad ʒj. in aquis ſpecificis Ononidis, Saxifragiæ, Pimpinellæ, Petroſelini.

Mu-

Mulieribus offertur in aquo Meliſſæ ſeu Baccarum Iuniperi.

Obſeruationes duæ.

1. *Nota illud; Sal ſæpiſſimè ſolutum & coagulatum, vltimò cum optimo Spiritu vini digeratur, abſtrahaturque fortiter in cineribus, reiteretur labor, ſic Sal fiet volatile* f. *Poſtquamlibet enim putrefactionem ℥ß. Salis aſcendit. Illa vini Eſſentia ſecundum Para. non debet ſeparari à Sale immixto ac volatili, vt eò potentius agat in Tartarum interiorem. Vbi enim Alcohol vini fermentatum eſt cum virtute lapidum, tunc habet vim reſoluendi Calculum Hominis, quemadmodum Alcohol vini fortificatum cum Tartoro, Auro & Corallis rubedinem extrahere perhibetur.*

2. *Neminem terreat, quod Silicei lapides propter duritiem primò per Salem Petra calcinandi ſunt, vt eo melius per Acetum radicatum ſuperius memoratum ſolui poſſint; alioquin non fieret. Nam* g *crudi Salis Nitri per Sulphur purificat cum tantillo Croci, Maceris & puluere lapidum Citrinorum, in Calculo eſt Remedium efficaciſſimum.* *Puluis contra calculũ ſingularis.*

a De generatione calculi, vide Anſelmũ Boetium de Boodt l. 2. p. 302.

b Scilicet renum & veſicæ.

c Excreti & execti.

d Vel

d Vel radicato.

e Strigenſis.

f Hoc ſimul cum ſpiritu vini tranſit per retortam.

g Remedium eſt certiſſimum & efficaciſſimum, ſi nempe Nitri ℥ j. pulu. Lapidum cyprinorum gr. vj. Maceris gr. x. Croci gr. v. Miſceantur.

Puluis oculorum cancri compoſitus.

h Specifica nephritica ad calculum expellendum præparantur plura. 1. Eſt oleum oculorum cancri, cuius præparationem in Practica chymiatrica, pag. 157. Quod ſpecificum etiam ſic præparatur in forma pulueris. Ex ſcoriis flauis Reguli antimonij extrahe cum vino ſulphur antimonij ad placitum: imbibe puluerem illum aliquoties cũ vino ſulphuris antimonij ad placitum; totieſque leniter exſicca, donec acquirat colorem quoque flauum, quem in loco calido ſerua. Huius gr. iij. vſque ad vj. exhibita in conuenienti vehiculo vel vini, vel iuſculi, vel aquæ ononidis, Raphani, equiſeti, pimpinellæ, petroſelini, aluum feliciter mouent, vrinam ſimul & calculum pellunt. 2.

Extractum glomerum cynosbati.

Celebre præterea Nephriticum paratur ex capitibus illis capilloſis in fruticib. cynoſbati ſeu roſæ caninæ aut ſylueſtris enaſci ſolitis, germanis vocantur *Schlaffapffel*, *Schlafflunzen*, concreſcunt in extremitatibus quo-

quorũdam ſurculorum eiuſdem fruticis autumni tempore, ac manent poſtea per hyemen, per medium ſecta ſunt calloſa, ac in centro eius plerumq; reperiuntur vermiculi quandoque etiã Muſcæ, vel araneæ loco vermiculorum, Par. in herbario expulſionem calculi mei vocat. Nec nimirum integer vegetabilia fortius ad expellendum omnis generis calculos, cuius experientiam in ſuo ipſius corpore ſuſtinuit Par. & exinde nomen dedit. Donzellinus facit eius mentionem in conſiliis Cratonis conſil. 148. Præparatio fit ex exſiccatis & pulueriſatis, exemtis tamen diligenter vermiculis, in modum extracti cum ſpiritu vini facti, prius tamen pulueri iſti cum oleo Tartari per deliquium facti, leniter aſpergantur, vt ſic tota eſſentia felicius extrahi poſſit. Doſis eſt à ℥ ß. ad ℥ j. in conuenienti liquore ſæpius exhibitum. Spiritus glomorum cynosbati deſcriptionem vide in Praxi chymiatrica noſtræ editionis p. 154. 3. Famoſum eſt Lithontribon ex millepedibus, de quibus Dioſcorides l. 2. c. 34. ſeu aſellis aut potius oniſcis, hoc eſt, vermibus illis, qui iuxta vaſa aquaria, & etiam in cellis vinariis ad murorum lapides naſcuntur, & à multitudine pedum ita dicuntur *Keller Eſel.* Vermes illi hoc modo in medicinam abeunt. *Puluis aniſti.*

PVL-

PVLVIS ONISCORVM.

℞. Oniſcorum q. ſ. Laua diligenter cum vino, poſtea in olla noua vitreata, luto ſupernè & tegula benè munita, exſicca in clibano, ita vt puluerem in tenuiſſimum teri poſſit. Puluerem cum vini tantillo imbibe quantum eius ille imbibere poteſt, rurſus exſicca, idque fac ter vel quater. Vltimo denuo in puluerem reduc ac imbibe iſtius pulueris ℥ j. cum pauxillo aquæ fragariæ & ʒ j. olei ſalis, denuò in puluerem reduc & exſicca. Serua in vaſe vitreo vel argenteo probè ab omni immunditie. Vſus in grauiſſimis doloribus calculi, præſertim veſicam propter magnitudinem vel etiam multitudinem ſuam vehementiſſime affligentis, huius pulueris vſus eſt nobilis admodum & efficaciſſimus. Eſtque talis iſtius pulueris præparati adminiſtratio; ʒ j. ad ʒ iiij. cum ℥ vj. vſque ad x, decocti cicerum rubrorum & ℥ß. ſpiritus vini, mane ieiuno ſtomacho exhibe ſingulis vel alternis diebus, vſque ad xx. vel pauciores vel plures, pro ratione nimirum patientis, ſemper ante exhibitionẽ eiuſdem applicando enema emoliens, ac diligenter prouidendo, vt aluus per totã hanc curãm libera ſit. Plerumque ſolet fieri præ-

ſer-

ſertim ab initio, & in iis qui temperamenti ſunt ſiccioris & calidioris, vt totum corpus febriliter incaleſcat, ſitis vrgeat, ac prætere‑rea dolor in gremio excitetur: Id quo fit propter operationem medicinæ in ipſum calculum, quem mirabiliter reſoluit, & per mucum craſſum extermiuat: Prudenter itaque ab omnibus calidis & vino & aromatibus abſtinēdum, & diæta conueniens imperanda, imprimis verò ad ſitim vnicè prodeſt iulapium ex aquis florum fabarum & fragorum ana ℥ j. cum ſpiritu ſalis ad gratā acetoſitatem, vel cum lapide prunellæ ʒ iß. temperatum. Vrina ab initio primorum dierum ſolet eſſe pauca & valdè craſſa; ſed ſubſequentibus confeſtim procedit, & totius veſicæ impuritates feliciter expedit. Sæpius probatum medicamentum. In bilioſis dandum in minori doſi: aut die vno intermiſſo. 4. A multis vnicè in calculo totius corporis diſſoluendo expellendoque commendatur oleum ſeu liquor cryſtalli, qui prorſus eo modo fit ad ſupra dicta de liquoribus gemmarum, id vero non eſt extra rem prudentia tamen in eius adminiſtratione opus eſt ſingulari. Nā eius liquor neq; confertim neq; continuè eſt adminiſtrādus, præſertim vbi natura languidior exſtiterit. Ejus itaq; à g. 10. vſq; ad xvj. guttæ vix ſūt propinā‑ *Liquor cryſtallorum.*

dæ ſemel, neque id ſingulis diebus, ſed paulatim donec nimirum ipſius medicamēti operatio ſucceſſiuè id ſuſtulerit, quod voluimus & ſcopus curæ requirit. 5. Para. de morbis ex Tartaro tract. 2. c. 4. T. 34. præparationem ludi humani miris modis commendat, nuſpiam tamen eius præparationē genuinam reliquit. Illam vero candidè tradidi in Praxi chymiatrica, p. 152. 153. editionis veræ Lipſenſis.

Liquor Ludi Parac.

HYDROPICVM.

Alimenta noſtra Cibus & Potus tria habent in ſe Excrementa, vnum eſt Aqua, alterum Sulphur, tertium Sal vel Tartarus. Si hoc Sal medium reliquorum duorum ab Abſtrali Igne cum ſuo proprio Elementali Igni coniuncto lædatur, a *tunc fit & generatur ex illa reſolutione Salis, Hydrops.*

PVRGANS SPECIFICVM Hydropicum.

℞. *Radicum Hellebori nigri debito tempore* b *collectarum* ℥ iij.

N B. Vt ab Helleboro c *ſpuma* d *venenata in præparatione Eſſentiæ diligenter ſeparetur.*

Colocyntid. e ℥ ij.

Extra-

Extrahatur Eſſentia cum Spiritu vini, & iterum ſeparetur ab illa Spiritus, ad mellis ſpiſſitudinem.

Huius ♃. grana quatuor.

Mercurij per oleum Sulphuris f

Præcipitati grana duo.

Miſceantur & formentur Pilulæ: Exhibentur tribus auroris g *ſucceſſiuè: Poſtea ſint ad manus flores Sulphuris ter per Vitriolum ſublimati, quorum accipe tres partes, & adde extractæ Eſſentiæ Croci Martis: Eſſentia hæc ex optimè præparato Croco Martis extrahitur, olei Vitrioli beneficio in digeſtione, cui bona quantitas aquæ communis admixta eſt, quæ tamen iterum fortiter abſtrahenda eſt, vt Puluis extractus per ſe remaneat: De hoc mixto Puluere manè, meridie, veſperi exhibe ʒß. offeratur in Conſerua Roſarum: Sudor oleo* h *Guaiaci rectificato cum aqua Theriacali* i *prouocandus: Vtatur cibo ſicco conuenienti, potu exiguo, qui ſit vinum Abſinthites* k *chalybeatum* l.

a Reſoluatur.

b Menſe Octobri.

c Nigro vero ſtyriaco.

d Radices Hellebori auſtriaci ſpumam hanc non excitant.

e Annoſæ non recentis, à ſeminibus liberatæ.

f Vt ſupra dictum.

g Ita tamen, vt poſteriores doſes ſemper duplo aut triplo Mercurio præcipitato augeantur.

h Spiritus conuenientior, nec ita ingratus

i Mixtura ſimplici.

k Item vinum Iuniperinum, aut decoctũ ex Iuniperis.

l Specifica in hydrope purgantia ſunt, perquam multa. Nos potiora recenſebimùs. Autor noſter ſupra inter virtutes præcipitati Mercurij, hanc quoque eidem tribuit, quod ſit in hydrope remedium appropriatum habere nimirum eum vim expellendi;eſt quod non eſt extra rem: & propterea hic quoque in ſpecifico hydropico cum extracto radicis Hellebori nigri & colocynthidis coniungit, vt exinde vires eius nempe ad expellendum fortiores reddantur, & inſuper doſes Mercurij præcipitati facilius ad exhibendum vel abſorbendum in forma nempe pillularum formentur. Hic igitur Mercurius præcipitatus vnicè laudatur & commendatur, & ſanè multum præſtat. Idẽ efficit Mercurius vitæ ſeu flores butyri antimonij, de quibus ſupra, ſi eius grana 4. vſque ad 12. integro triduo, in extracto Hellebori & colocynthidis exhibeantur; feliciter nimirum ſalem reſolutum expellit. Po-

ſtea

ſtea verò ſudores & vrinæ moueantur cum decocto ſarſaparillæ, ligni ſancti, aut radice aſari, adiecto ſemper ſpiritu Tartari, vel aliis diaphoreticis & diureticis, de quibus ſupra. Imprimis vero addito arcano abſinthij vel carduibenedicti. Vbi tamen notandum, quod Mercurij vitæ triduana exhibitio ſæpe ſoleat in adultis procidentiã ani gignere, quæ poſtea raro imo difficulter ſanatur. Oportet autem in curando hydrope, vt ſtatim ab initio curæ talia purgãtia adhibeantur: poſtea verò diuretica & hydrotica ſuccedant. Secus nimirum ſcilicet ὕϛερον πρότερόν hic factitatum fuerit, ſerum ſeu aqua omnis ad renes & vreteres deuolutum, ibi poſtea propter aggrauationem ſæpe pertinaciſſima ſymptomata ſuboriri ſolent. Cæterum in præparatione extracti radicis Hellebori nigri, tutius eſt pro ſpiritu vini accipere vinum ipſum, cum quo leuiter ſaltem ebulliat ſine ſtrepitu tantum ipſa radix, idque cum recenti vino tamdiu faciendum, donec omnis viis eſſentifica ex radicibus fuerit extracta, poſtea euaporando vel deſtillando ad ſpiſſitudinem mellis, extractum redigendum. Spiritus nimirum vini propter eam, qua pollet ſulphure potius quàm liquore Mercuriali, in quo purgandi vis conſiſtit, attractionem, minus

hic vtilis eſt, præſtat itaque vinum. 3. Extractum Eſulæ minoris radicis apud Rulandum in centuriis ſæpiſſimè decantatum, ſic quoque multum efficit. Fit autem ſequenti modo.

EXTRACTVM RADICIS ESVLAE *Rulandi.*

℞. Radicum Eſulæ minoris ceu in officinis veneunt, coque leniter cum aqua ſimplici, ad ignem deſpumando, cùm non amplius ſpumat, decanta aquam colando, & ſerua, aliamque ſuperfunde & coque: collectam aquam omnem exhala ad ſpiſſitudinem mellis, poſtea diſtempera cum ſpiritu vini, & in vaſe clauſo, ad calorem vaſis ſerua, vt nempe hac ratione adiectus ſpiritus vini leniter euaporando auferatur. Extracti huius datur ʒ j. ad ʒ iij. in vino vel ſero lactis. Feliciter aquam inter cutem pellit. Hoc itaque modo purgationes inſtituantur, quibus alioquin accenſeri poſſunt & aliæ, quales ſunt imprimis Diaturbithum cum Rhabarbaro in forma ſolida, item trochiſci alhandal, ex quibus ſpiritus vitæ aureus Rulãdi extractione ſaltem per ſpiritum vini Maluatici. Hæc nimirum ſimiliter adiumento poſſunt eſſe; ad extrahendam aquã

ſeu ſalem reſolutum. A proprietate ad hydropem conferunt; & hæc 1. Aqua lumbricorum terreſtrium, primo fit hoc modo.

AQVA LVMBRICORVM Tereſtrium.

℞. Lumbricos terreſtres, qui in agrorũ verſione apparent, & quidem in ſ. q. purga per muſcum arboreum, ita vt in olla poſito muſco, vermes adhuc viui, per eundem muſcum hinc inde reptando ſeſe ab omnibus inquinamentis mundent, idque fac cũ recenti muſco bis vel ter, poſtea eoſdem aliquandiu ciba cum vitello oui ad duritiem cocto & munda olla ipſi aſperſo, quem deuorant & eo commeſto lutei fiunt. Tandem ipſos vermes in vitrum vel teſtam orificij anguſti, ſubtus vero lati inde, & diligenter claude, & in maſſam panis clibano iam piſtandum vndiquaque diligenter conde, ſimulque in clibano cum pane aſſandũ relinque, remoto poſtea pane vbi refrixerint, intus lumbrici omnes in elegantiſſimã aquam commutati reperiuntur, paucis ſubſidentibus fecibus, quas abiice; aquam vero puram ſerua. Doſis eſt cochleare ſemis cum ſyrupo cinnamomi, qui fit per vinum maluaticum extrahendo cinnamomum, &

poſtea cum ſaccharo ad ſyrupi conſiſtentiã redigendo. Hæc verò doſis repetatur ſępius.

Stercus anſerinum. 2. Stercus anſerinum viridiuſculum ℥ j. põdere cum cochleari vrinæ capræ vel vituli deſtillatæ propinatum, repetitis vicibus mirificè exſiccat. Manifeſtum nimirum eſt, vtrumque, hoc eſt, ſtercus anſerinum & vrinam capræ aut vituli, vbicunque in terram cadunt, funditus exareſcentem terram facere: ſimiliter itaque abſumit humiditatẽ ſuperfluam in corpore. 3. Valet Sal ranarũ & bufonum à granis iv. ad vj ſæpius in vino propinatum. *Sal bufonũ & ranarum.* Quin imò puluis bufonem in clibano valde exſiccatorũ & quaſi calcinatorum ʒß. in vino vel alio liquore datus mirabiliter per vrinam hydropem pellere experientia fidem fecit, cùm à primo huius ſpecifici inuentore non niſi mortis acceleratione quæſita, exinde ſalus & conualeſcentia conſequuta fuiſſet. 4. In tympanitide egregiè valet arcanum cumini, vel etiam curui Philoſophicè præparatum, ſi poſt primas purgationes leniores tamen, alioquin exaſperatur morbus, eius guttulæ aliquot cum ſudoriferis, vel etiam cum aliis ſpecificis identidem propinentur.

DYSENTERICVM.

Si digeſtio eſt bona, & non eſt ſeparatio, tunc

adeſt a

adeſt a Dyſenteria.

Si eſt b *ſeparatio, & nulla* c *eſt digeſtio, tunc eſt Lienteria.*

Si neque ſeparatio neque digeſtio, tunc eſt Diarrhœa.

Si adeſt putrefactio materiæ ſtomachi d, *tunc eſt Fluxus ventris cum variis coloribus.*

PVLVIS DYSENTERICVS eximiæ virtutis.

℞. *Succini*
Sanguinis Draconis e
Lapidis Hæmatit.
Corallorum Rubeorum
Sem. Portulacæ
Plantaginis
Anthoræ
Rad. Tormentillæ
Terræ f *Strigenſis ana* ℥ *ij.*
Balauſtiorum ℥ j.
Nuciſtæ g *numero quatuor.*
Cinamomi ℥ *ß.*
Croci Martis h
Talci calcinati
Matris Perlarum calcinat.
Oſſium microcoſmi calcin. ana ℥ j.

Lapides in porphyrio in tenuiſſimum pollinem conterantur, poſtea ex omnibus reliquis tenuiſ-

ſimè

ſimè tritis, & inuicem mixtis fiat puluis.

Vires, Vſus & Doſis.

In omnibus dolorificis alui profluuiis, cuiuſcunque originis & diuturnitatis.

Dyſenteria.

Lienteria.

Hæmorrhagia narium.

In mulieribus ſanguinis profluuiis quantumuis magnis & contumacibus, etiam in prægnātibus. Cedatur enim ilicò in quibuſdam, in aliis repetenda eadem Doſis horis aliquot poſt, longè à paſto, aut die ſequenti in aurora rariſſimè tertiò repetitur, fœminis eo malo quantumuis graui liberatis.

Doſis à ℈ j. ad ʒ j, & ß. etiam ad ij ʒ. cum ℥ tribus vel quatuor liquoris ſtillatitij Plantaginis.

In Dyſenteria ab extra ſequens Emplaſtrum regioni Ventris vtiliter imponitur.

℞. Theriacæ.

Terræ ſigillatæ ana, fac Emplaſtrum, applica tepidè k.

a Archæus ſtomachi vim & naturam in ſe continet, ſeparandi odoriferum à fœtido malum à bono. Quod bonum eſt, noxam non infert, ſed quod malum eſt. Nullus cibus eſt, qui ſuper ſulphur fœtidum ac immaturum non habeat, ac laxatiuæ & elementatis naturæ non ſit. Stomachi autem

of-

officium eſt ea ſeparare & in ſtercus cogere & expellere. Stercus nihil eſt aliud, quàm alimentorum ſulphur fœtidum, & immaturum, ad nutritionem inutile & ineptum. Si igitur ſtomachus plus digerere conetur, quàm à ſeparatione ipſi mandatum eſt, hoc eſt ſi præter bonum & ſtercus, ſulphur immaturum digerere aggreditur, corruptum venenum laxatiuum, quod à cibo ſeparatũ eſt oritur Diarrhæa. Si verò is quoque ſeparationem molitur in initiis & ſpiritibus, iã cauſam diarhææ adfert & prout ſeparatio illa inſtituitur, profluij fit morbus: Si ea mouet quæ non ingeruntur, vt quando ad ſe partium nutrimentum trahit, vel ſulphur coagulatum in ſanguine, in carne & aliis membris, cum appetitu iſto corpori infligit morbum, ſimulac nutrimentum corpori ſubtrahit, & dum ſincerum ipſius ſanguinem abſorbere deſiderat, per neceſſitatem delabitur fitque dyſenteria. Quoties igitur ſtomachus ſulphuris immaturi edendi deſiderio laceſſitur, quoties ſeparationis nimia voluptate capitur, & hoc ſiue ſeorſum vnum ab altero ſeparat, iam per nimiam illam ſeparationem fluxus concitatur.

Si nihil ſeparetur & digeratur fit Lienteria.

Si nõ ſeparetur & tamẽ digeratur, fit immodica

dica excrementorum per aluum Diarrhæa.

Si per vomitum & aluum ſimul, quicquid in ventriculo & inteſtinis eſt, cum moleſtia excernatur, dicitur cholera.

Si ſeroſus ſanguis per ſedem profluat, dicitur Dyſenteria alba.

Si pinguia, hoc eſt, mucoſum ſtercus tunicis adhærens, & pinguendo frequenter & copioſè euacuatur, dicitur etiam Dyſenteria alba.

Si per vrinam potus indigeſtus copioſè excernitur, Diabetes dicitur.

Morbus ſulphureus, nullo ſale, Mercurio recte & per ſe curatur, niſi ex accidente; vel ob commixti ſulphuris adunationem eius defectus inſtauretur. Solo ſulphure perfecto, ſulphureum ſtercus corrigitur & emendatur, archæus ſtomachi confortatur. His indiget natura in hoc morbo, quibus adiungitur adſtrictiuum, ex quorum commixtione ſpecificum ſulphuris reſultat, quod perfectam curam complet, ſi in inteſtinis quid reſolutum iacet, lacte dulci per clyſterem foras educatur.

b Legendum, ſi neque ſeparatio.

c Lege ſi nulla eſt ſeparatio & tamen digeſtio.

d Sine ſeparatione ſtomachi.

e Gummi rubentis.

f Si-

f Sigillatæ.

g Moſchatæ.

h Vel illius quem autor poſtea docet.

NB. In dyſenteria non ſunt vſurpanda adſtringentia καθ' ἔλκ, vt eſt crocus Martis ab initio.

i Puluis autoris noſtri dyſentericus ex multis crudis compoſitus, conſtrictiuus quidem eſt, ſed ſpecifici nihil videtur poſſidere. Cruda nimirum & tot inuicem conſarcinata ſpecifica non ſunt, quia ſpecifica dicuntur talia, quæ eſſentiis ſeu ſpecieb. ſuis (ſpecies nimirum & materia in medicina opponuntur) ens medium conſtituunt, proprietate ſua morbo aduerſantia, naturæ tamen maximè amica. Itaque vt entia nulla niſi per ſeparationem fiunt, ita ſpecifica citra illam nullam exſtare, nec reuera dici poſſunt. Præterea in fluxionibus alui, præſertim malignis conſtringendis, non tam reſpiciendum eſt ad reſtrictiua, quàm confortatiua, ſine quibus plus ſæpius peccatur, quin etiam malum exageratur. Specifica itaque alia ſunt accerſenda. Multum autem hic præſtat 1. Eſſentia ſeu Tinctura Smaragdi, cuius præparationem tradidi in Praxi chymiatrica pag. 116. 117. Eius guttæ vj. vel plures vſque ad x. in aqua vel arcano plantaginis, tormentillæ, exhibitæ omnem fluxum *Tinctura Smaragdi.*

Sulphur Solis. fluxum ventris ſiſtunt, imprimis vero dyſenteriam curant. 2. Dyſentericum præſtantius eſt ſulphur Solis, quod à proprietate ſua fixa, ſulphuri microcoſmico reſoluto maximè confert, ſi in aqua menthæ, tormétillæ vel alia appropriata exhibeatur. Deſcriptio fideliter tradita eſt in Praxi chymiatrica noſtræ editionis Lipſienſis pag. 119. 120. 3. Idem præſtat & quidem magna cum felicitate aurum Potabile Anglicanum, cuius mirifica vis eſt in omnibus fluxionibus ventris ſedandis. Deſcriptio exſtat in Praxi chymiatrica noſtræ editionis, p. 21. 22. 23.

Sal corallorum. 4. In profluuiis ſeu dyſenteriis diuturnis, ab epate ſuam originem ducentibus, vnicè prodeſt Sal corallorum, per ſimplicem reſolutionem cum aceto factam, & exinde viciſſim reuocato, denique in aqua pulegij, plãtaginis ℨ j. vel ℨ j ß. diſſolutum ac per vices, cæteris etiam ad Diætam pertinentibus non neglectis, exhibitum. 5. Idem præſtat & quidem, magna cum felicitate Laudanum opiatum meæ deſcriptionis ſupra traditæ; cuius vſum tempeſtiue tamen adhibitum, habebunt ſibi commendatum collegæ.

k Præſtat & hoc fomentum in dyſenteria ab extra.

℞. Abſinthij.

Men-

Menthæ.
Roſarum ana M j.
Calami aromatici.
Galangæ.
Zedoariæ ana ℥ ij.
Rad. ariſtolochiæ rotundæ Numero vj.

Incide, miſce & coque cum ana aceti & vini. Hoc acetum cum ſpongia maiore exceptum, aut pane toſto imbibitum, ſupra regionem ventriculi impoſitum, mirificè iuuat.

CROCI MARTIS Eſſentia.

℞. Scoriam a ferri cæruleam (Norimbergæ vbi Laminæ chalybeæ fiunt optima haberi poteſt) vitreſcentem, reiectam in illis locis, vbi minera ferri funditur, tere in puluerem minutū, pone in vitro, affunde acetum vini deſtillatum acerrimum, ſtet in calore mediocri per 14. dies, & tingetur colore rubro, filtra & abſtrahe in Balneo, remanet materia rubra, à quater vel quater aqua pluuialis abſtrahitur, vt ſapor aceti euaneſcat: Poteſt etiam prius in Tigillo, in arena calida parum calcinari mouendo vt aceti euaneſcat aciditas, & poſtea cum aqua edulcorari, ſi debitè tractetur, ſpontè ſeſe in cella poſtea pars in oleum ſupra marmor reſoluit.

Hæc

Hæc Croci Eſſentia in medendo longè efficacior eſt, quàm vulgaris Crocus Martis reuerberatione per ſe factus, immittendo baculum ferreum vel chalybeum in fornacem vitrariam, vel irrorando laminas chalybeas aceto, & poſtea eaſdem in reuerberatorio ad rubedinem ſaltem ne nigreſcat reuerberando.

Vires Eſſentiæ ſeu Croci Martis.

1. *Conducit in ſiſtendis menſibus, & fluxionibus intempeſtiuis.*
2. *Prodeſt albæ profluuiei mulierculàrum.*
3. *Gonorrhææ.*
4. *Hæmorrhoidibus.*
5. *Dyſenteriæ & Diarrhææ.*
6. *Vrinæ incontinentiæ* b.
7. *Hæmorrhagiæ internæ & externæ: ſi eius à ſcrupulo* j. *ad drachmam ſemis cum ſucco Cidoniorum condenſato, ſeu Conſeruæ Roſarum drachmis tribus aſſumatur aut vulneri ſanguinē fundenti, aliquid inſpergatur: quamuis Fungi Betulini ſtramenta ad miraculum Hæmorrhagiam externam longè efficacius ſiſtant.*
8. *In omnibus Iecinoris & Lienis obſtructionibus deploratis: ſed lumentes prius medicinis attenuātibus & aluū ſubducētibus purgatos eſſe oportet. Lienoſis datur ex Aqua Aſplenij, Adianti; Tamariſci.* d *In Hepatis affectionibus,*

bus in aqua Intybi, Cichor. Agrimon. exhibetur, tunc ſiſtit ſanguinis ſputum.

9. *In morbis diſſolutus, Hydrope & aliis, vbi conſolidatione opus.*

10. *Ventriculum corroborat, & nauſeam tollit in Conſerua Roſarum, vino generoſo.*

Doſis.

Doſis à gr. 8. 10. 12. ad 15.

In vino rubro.

Aqua Plantaginis.

Burſæ paſtoris.

Tormentillæ.

In Conſerua Symphyti.

a Inuenitur, *da man die Rieſen ſchmelzet.*

b Diabethe.

c Betula Humotenus ad radicem ſecta, & cum aqua calida fermento permiſta, perfuſa, intra paucos dies fungos producit eſui gratos, *Brutling, Birchеſchvvemme,* qui exſiccati & inpuluerem triti, hæmorrhagiam externam ſiſtunt. Idem facit muſcus conſtellatus, in craneis ſuſpenſorum vel rota conquaſſatorum enatus.

d Felicis.

VENEREVM.

Confortans Vegetabile à deſcriptione Para-a cum additione,

ESSENTIA SATYRIONIS

QVemadmodum Rhabarbarum parua elixatione amittit vim purgantem: ita etiam Satiryon b *exſiccatione: quamuis enim radix ſicca Spiritu vini extrahatur, operatio tamen ex eius vſu nulla deprehenditur efficax: & Experientia demonſtrat Aquā è viridi radice deſtillatam plus operari, quàm Puluerem radicis ſiccæ: A radice igitur humore ſuo adhuc imbuta per ſeparationē eliciatur virtus, id quod in hanc fit ſententiam.*

℞. Primo Vere omnium Cynoſorchidum ſpecierum radices ſelectas ſucculentas & plenas ad placitum, contunde in mortario marmoreo. Nota, alterum è duobus teſticulis ſemper flaccidum, mollem & rugoſum, abiiciendum, quia virtute contraria (quam Para. Saturninam vocat) Venerem reprimit & extinguit: adde micam vnam atque alteram c *recentis panis ſimilacei candidiſſimi, miſceantur omnia in mortario lapideo diligenter, & propter lentoris dilutionem affunde ſufficientem copiam Spiritus vini Maluatici, poſtea in Alembico cæco in digeſtione lentiſſima Balnei* d *pone: Finito vno at-*

que

que altero digeſtionis huius menſe, exprime per prælum ſuccum tenacem (fæces calcina & ſalem e extrahe candidum, ſapore ſuaui, non vrinaceo, vt reliqua vegetabilium Salia) & colatum iterum in Alembicum cæcum per duos menſes in digeſtione repone, tunc flauiſſimus liquor; (interdum etiam rubeus) ſeparat ſeſe in ſuperficiem, remanentibus in fundo fæcibus impuris ſecernendis, quæ in forma hypoſtaſis aut ſedimenti in imo reſident. Liquor ſeparatus per inclinationem, ad vſum ſeruetur e cui addes Salem f proprium, & aliquid de Sale g Perlarum guttam etiam vnam atque alteram olei Cinamomi, Maceris & Nuciſtæ, ſic gratius & efficacius medicamentum erit. Poſſet addi Aurum Potabile, h ſi modo verum, genuinum, ac corroſiuis rebus non inquinatum & corruptum haberi poſſet. i

Panis & vinum ſuſtentationis præcipua fulcra & procreationis media ſingularia, quia ſine Cerere & Baccho friget Venus. Zach. 9. Sect. 17.

Vires, Vſus & Doſis.

Mirabilis omnium ferè totius corporis membrorum externorum, vtriuſque ſexus ſignatura, in hiſce variarum ſpecierum radicibus deprehenditur. Ideo etiam totum hominem confortare non immeritò creduntur. Phædro vocat Radicē, Mumiam rubram, & ſingularem cum microſco dicit habere συμπάθειαν.

Hoc igitur Extractum eſt vnum è ſummis totius corporis Confortatiuis: k In confortanda Venere eſt præſtantiſſimum medicamentum, &

datur magno iuuamento frigidis & maleficiatis: Sen.bus idem inualidi femoris virilitatem amiſſam potenter reſtituit.

Doſis à ℥ j. *ad* ℥ ij. *& iij. in vino Muſcatellino dulci, vel Maluatico, eundo cubitum: Vel miſceatur cum Conſerua Roſarum, de qua exhibeatur quantitas auellanæ, ſuperbibendo hauſtum vini Maluatici vel Muſcatellini.* m

a Para. cap. 11. lib. 3. de vita longa, radicis Satyrionis, quam Buteomen alioquin appellat in herbario, extractionem recenſet, ſed ſub breuibus & oſcuris verbis. Orchidum verò condita & ſpecies alios medicos alioquin ad ſtimulum veneris valde cõmendare, notum eſt: quod ſi itaque vulgares præpationes eorundem & aquæ exinde deſtillatæ recens, multum poſſunt, quindni maiorum virium fuerit eſſentia & arcana inde facta? Autor igitur eſſentiam ſatyrionis ad mentem Para. diligenter explicatam eo quoque nomine enucleat. Præſtantius autem eſt ipſius radicis arcanum Philoſophicum, eo modo præparatum, quem ſupra expreſsè in Panchymagogo vegetabili, & hactenus ſæpe in aliis declaraui.

b Scilicet rubeum.

c Dimidiam vel tertiam partem.

d Potius fimi equini.

e Salium extractio ex Vegetabilibus cõmuni-

muniter fit, quando ex cineribus eorundem beneficio aquæ communis fit lixiuium, ex lixiuio poſtea euaporato ſal, quod deinceps purificatur vel in igne fundendo, vbi tamen multum virtutis perit, vel multis ſolutionibus & coagulationibus ſæpius repetitis. Sed hæc ſalium ex vegetabilibus confectio, non eſt ad modum genuina, facilè nimirum liqueſcunt & odorem ſaporemque vrinoſum lixiuioſumque contrahunt, præterea neſcio quam ſecum retinent naturam ſalis Tartari, cui & proximè accedunt, difficulter vel ſapore vel odore ab eodem diſcernenda. Itaque rectè monet autor noſter, vt ſalis ſatyrionis fiat legitima præparatio, quod nempe nihil iſtorum ſapiat.

MODVS PRAEPARANDI SALES Vegetabilium Cryſtallinos vel inſtar Nitri tranſparentes.

♃. Cineres cuiuſcunque vegetabilis, cũ æquali parte ſulphuris elegantis puluere, calcina ſeu combure igne non admodum leni, ſic omnis pinguedo lixiuioſa à cineribus cũ ſulphure perit. De his cineribus tandem cum aqua communi vel propria, elice ſal, extractiones vſque ad cuticulam deſtillando & poſtea in frigido ad cryſtalliſandum deponendo. Tantum ſulphuris, quantum cinerum, ſumendum. Hi ſales ſunt omnium

optimi & mirifice operantur, nec ſapiunt inſtar lixiuij. Sic ſal abſinthij hac methodo præparatum purgat per vomitum, ventriculi & pectoris impuritates, ſi eius ʒ j. vel ʒß. in ℥ ij. aquæ exhibeatur. Sic ſal imperatoriæ iuxta hanc viam ex radicibus factus à gr. iv. ad viij. in Rob. ſambucino exhibitus, tollit omnes febres.

ALIVS MODVS.

℞. Cineres cuiuſcumque vegetabilis, ac ſolue pedetentim in aceto deſtillato, cum pauca quantitate aquæ fortis fortificato; ſolutionem tempera cum ſ. q. aquæ communis deſtillatæ vel ſimplicis fontanæ puræ filtra & euapora vſque ad ſuccreſcentem in ſuperficie ſolutionis cuticulam, repone in locum frigidum, & fiunt cryſtalli, quos exceptos elue in aqua frigida, leniter exſicca & reſerua, aut etiam comminuendo in puluerem tere. Hęc ſalia ſunt pura, ſaporem habent ſuauem, nec liqueſcunt.

f Antea præparatum ad dictum modum.

g Vel magiſterio.

h Anglicanum hic multum poteſt.

i Efficaciſſimum fit, ſi præter ea ingredientia, quæ autor noſter recenſet, aliquid addatur de ambra eſſentificata ad ℥j. liquoris Satyrionis ʒ ij. eſſentiæ ambræ.

K Ideoque merito quoque inter conforta-

ta-

tatiua ſpecifica recenſetur.

l à ℥ ß. ad ℥ j. ſi ambra admixta fuerit. Caſtitatem alias præſtat ſpiritus Saturni ardens, de quo infra. Item ſaccharum Saturni. Nam is in vmbilicum gutt. iv. aut vj. immiſſus, & inuncto eodem Priapo, deſiderium fœminarum minuit. Cui ſi viciſſim mederi velis vtere Balneo Laconico & inunctione vmbilici cum oleo nucis Moſchatæ.

m Dantur & alia venerea ſpecifica. Ad conciliandam venerem in impotentibus, & qui ſunt femoris inualidioris, multa verò circumferuntur.

Nobile eſt ſequens, quod Paracelſo quoque tribuitur.

VENEREUM PARACELSI ſpecificum.

℞. Caſtorei.
Galangæ.
Macis.
Caryophillorum.
Aniſi.
Piperis longi.
Borracis veneti ana ʒ ij.
Boleti ceruini ʒ j ß.
Satureæ.

Rad. Satyrionis.
Valerianæ ana ℥ j.
Stinci marini ſine cauda.
Aronis.
Cardamomi ana ℥ß.

Miſce & redige in puluerem tenuiſſimũ, quem cum eſſentia ambræ tertia parte diſtempera, & fac inde cum ſpiritu pillulas. Doſis ℈ ß. vel ℨ j ß. leniter in ore diſſolutæ deglutiantur. Cæterum in his & ſimilibus venereis, probè deſpiciendum eſt ne violenter, & cæco cupiditatis impetu omnia fiant: nonnunqnam nimirum talia tam fortem reddidere naturam, vt & ſimul anima cum vita expulſa fuerit. Omne nimium naturæ inimicum. 2. Valet ad tarditatem vel imbecillitatem coeundi excitandam, oleum Nucis muſchatæ, eius ſcilicet in Balneo ſicco in vmbilicum diligenter & fortiter fricando ingeratur. Eſt nimirum confortatiuũ totius naturæ & medullæ quoque oſſium. 3. Stercus perdicis in eiuſdem felle diſſolutus glandi illinatur, mirum in modum auget. 4. Venere exiſtente in Leone fode radicem ſatyrionis, & miſce cum oleo Iuniperino, eius miſturæ guſta aliquot guttulas & ſenties operationem. 4. Radices Satyrionis cõditæ, hiſce vſus Erneſtus Elector Colonienſis.

VE-

VENENATVM.

Theriaca de Mumia.

SOla Mumia a eſt, quæ præſentiſſimum Remedium adſert, aduerſus omnia Venenorum genera.

Primò paretur Tinctura Mumiæ in hunc modum.

Eligatur Cadauer hominis ruffi, b *integri,* c *recentis ſine macula, viginti quatuor annorum,* d *ſuſpenſi, vel rota contriti, vel haſtati, per diem & noctem tempore ſereno collectum.*

Hanc Mumiam, e à duobus Luminaribus f *ſemel illuminatam ac conſtellatam,* g *fruſtulatim vel aſſulatim conſcinde, & aſperge puluere Myrrhæ, & tantillo ſaltem Aloes (alioquin nimium amareſcit) poſtea imbibe macerando aliquot dies in Spiritu vini, ſuſpendatur parum,* h *ac iterum imbibatur,* i *tandem in aere fruſtra ſuſpenſa ſicceſcant, tunc aſſimilatur carni fumo duratæ ſine fœtore: Et poſtea Spiritu vini ſecundum artem, vel Spiritu Sambucino Tinctura rubicundiſſima extrahatur* k.

Poteſt l *etiam oleum oliuarum ſeorſim cum conciſa Mumia ſicca (nam humiditas* m *intolerabilem illum fœtorem in digeſtione cauſatur) macerari per menſem, ſic tingetur, de hoc tin-*

cto

ſto oleo oliuarum, poſtea ad libitum Tincturæ Mumiæ poteſt addi, antequam cum Theriaca miſceatur.

♃. ergo *Tincturæ ſeu Extracti Mumiæ per Spiritum vini, à qua tamen Spiritus denuo abſtractus ſit* ℔ß.

Theriacæ Andromachi ℥ iiij.
Olei oliuarum Mumiati ℥ ij.
Salis Perlarum & Corallorum ana ʒ ij.
Terræ ſigillatæ ℥ ij.
Moſchi ʒ j.

Miſce & digere circulando per menſem.

Vires, Vſus & Doſis.

Plurimi morbi hac Theriaca de Mumia perfectè ſanantur.

1. *In Peſte tanta eius vis eſt, vt ſi ante infectionem fuerit adminiſtrata, nil prorſus incommodaturum ſit venenum, & qui horis matutinis ſcrupulo vno vtetur, eodem die non inficietur.*

Infectus vtatur drachma ſemis vel drachma vna, in aqua Cardui benedicti, vel cum Theriaca D,

2. *In Apoſtematibus, Carbunculo, Anthrace, Pleureſi* o ʒ j. *adminiſtratur. Proinde exactis ſex horis alteram* ʒ *adhibe, & qui illã horam attingit, vt ſecundam potiunculam accipiat,*

piat, de ſalute certus eſt.

3. Contra quæuis Venena. Doſis à ℥ß. ad vnam vel duas in ſumma neceſſitate: Si quis Venenum hauſit: offertur dicta Doſis in vncia vna, vel duobus olei p amygdalarum, vt patiens vomat: in lecto medicinæ operatio expectetur.

Hac ratione pellitur, quicquid eſt Beſtialium ſeu Mineralium Venenorum.

a Per Mumiam hoc loco intelligit autor non illud liquamẽ in ſepulturis Aegyptiorũ inuentum, in quibus cadauera humana aromatis condita, multos per annos ſeruata fuerint: ſed ſecundum Para. eſt caro hominis violenta morte perempti & aliquandiu in aere aſſeruati, eius extractionem ſed myſticam docet Para. c. 10. l. 3. de vita longa: Aliàs vocatur Para. Mumia patibuli. Cæterum quæ autor hic, ſpecifica & alexipharmaca enchiremata poſuit, ſunt talia, qualia aliàs non habentur: ideoque merito magnifacienda. Sique aliàs vulgaria circumferuntur, illa nullo modo cum his comparanda ſunt.

b Quia in illis ſanguis ſincerior eſt & lenior, illaque præſtantior. N B. Ruffi homines omnes Mercuriales ſunt, & tendunt vel ad bonum vel ad malum.

c Non mutilati.

d Vel

d Vel circiter.

e Hoc eſt, carnem muſculoſam, femoris, pectoris, brachiorum & aliarum partiū.

f Sole & Luna.

g Scilicet ab impreſſione Luminarium.

h Per dies 6. vel 10. in Sole.

i Cum eodem Spiritu vini, qui fit ex floribus ſambuci, prius fermentatis, poſtea more aliorum ſpirituum deſtillatis.

k Digerendo.

l Alij mumiam aſſulatim ſeu fruſtulatim, ſed leniter inciſam cum myrrha & aloe epatica ſaltem ſeorſim, non coaceruatim ſine ſpiritu vini, vel cum floribus ſulphuris ex croco, myrrha & aloe ſublimatis, condiunt & ita relinquunt per menſem in loco ſatis commodo, vt paulatim tantum exſiccetur; deinde cum oleo oliuarum recenti per menſem alium putrefaciunt, exprimunt, & ex oleo cum ſuperfuſo ſpiritu vini vel ſambuci, tincturam extrahunt, quam deſtillatione ſpiritus adiecti ad conſiſtentiam redigunt.

m Sic nimirum vulgariter fit à nonnullis qui recentem mumiam cum oleo oliuarum in loco moderatè calido putrefaciunt, ſed cum tanto fœtore, vt nihil ſupra. Tunc autem cauſatur illa humiditas recenter adhuc admixta, quæ putrefactionem parit. Ea autem per exſiccationem ablata, etiamſi in

oleo

oleo poſtea putrefiat, nihil tamen fœtoris excitatur, circulando Hyeme in Balneo, æſtate in ſole.

n Aut aqua Theriacali vel Vlmariæ.

o Maligna.

p Vel ſi quis eo faſtidiat, datur in alia aqua appropriata.

II. ARCANVM THEOPHRASTI AD Quæuis Veneni Genera præſtantiſſimum cuiuſmodi ſunt Mercurius ſublimatus, Arſenicum, Napellus, Puluis adamantis, a Virus Aranearum & Bufonum, Thora, Cerebrum Fellis, *b* Menſtrua.

♃. Recentem Ciconiæ ſanguinem, c quantũ in ſuo corpore continet, deſtilletur per Balneum Mariæ, in vitrea Cucurbita noua: aquam quæ promanat ſerua diligenter. & ſanguinem coagulatum loco paululum calidiori exſicca & contere in puluerem.

Ventriculum d *ſimiliter exſiccari conuenit, ac crucibulo impoſitum comburi tantiſper, donec in cineres vertatur, è quibus cum proprio ſanguinis liquore extrahendum eſt Sal, id quod diligenter cuſtodiendum, & ſanguini pulueriſato coniungendum eſt.*

Hiſce in vitro ſatis capaci impoſitis addi debent.

Suc-

Succini e *albi electiſſimi* ℥ j.
Corallorum rubeorum &
Baccarum Vuæ verſæ f (*nigrarum & bene maturarum*) *exſiccatarum & pulueriſatarum*
Eſſentiæ Mumiæ g
Radicis Anthoræ ana ℥ß.
Lapidis Bezoardici h ʒ iij.
Theriacæ optimæ ℥ j. & ß.

Hæc cum oleo (*quod è nucleis Pini per validam expreſſionem conficitur*) *incorporanda & commiſcenda ſunt omnia ſimul, ac deinceps tantum olei ſuperaddendum, vt trium digitorum vel quatuor latitudine id ipſum emineat: Deinde orificio vaſis diligenter obſtructo inſolentur, quò enim vetuſtior compoſitio hæc euaſerit, eò melior & fortior.*

Efficaciſſimum eſt medicamentum contra omnia Metallica, Animalia, & Vegetabilia Venena.

Vſus & Doſis.

Vſus iſtius eſt, vt in omni Veneno corporali i *eiuſdem detur* ℥ ß. *cum hauſtu aquæ vini, vel quod melius eſt, lactis tepidè: nam decima ſexta pars horæ non tranſitura eſt, quin patiens Veneni ſumpti ſubſtantiam a ſe eiiciet,* k *ac liber euaſurus eſt, qui deinde confortantibus refici ac auxiliari poteſt. Optimè hoc fit, ſi in recenti lacte* l *Corallorum rubeorum* m *puluerem quotidie*

ſemel

ſemel ſumpſerit prius calefacto.

Hoc arcano aliqui magnates n *intoxicati reſtituti ſunt priſtinæ ſanitati, quum prius Eſſentiis Monocerotis & aquis Theriacalibus ac huiuſmodi innumeris mediis fruſtra vſi eſſent.*

a An puluis Adamantis venenum ſit, Vide Boetij tract. de gemmis c. 2. l. 2.

b Venenum eſt cùm feles pluriunt in venere.

c Vnius vel plurimum iuuenum vel adultarum.

d Ciconiæ.

e Orientalis.

f *Einbeer.*

g Antea per ſpiritum vini factæ.

h Veri vel mineralis.

i Hoc eſt externè aſſumpto.

K Vel vomitu, vel ſeceſſu, vel ſudore.

l Prius calefacto.

m ℥ß. vel quod melius, magiſterij ʒ ß.

n Imprimis illuſtris Comes Ludowicus de Naſſaw, Principis Vraniæ wilhelmi frater cum veneno intoxicatus eſſet, ab Albani Ducis militibus, nec vllis remediis (puta puluere ſerpentum & aliis) adiutus fuiſſet. Factum eſt id Bergis Hannouiæ.

Vipera apud Hieroglyſicos non ſine cauſa Salutis Symbolum innuebat.

III. SERPENTVM a PRAECIPVE viperarum alcohol contra omnia Venena Remedium eſt tam θεραπευτικὸν quàm προφυλακτικόν.

Poſt excoriationem inteſtina, caput & cauda auferantur (pinguedo ab inteſtinis ſeparata ſeorſim pro ſingulari Optalmico aſſeruetur) reliqua caro elota, b *cum corde & iecore poſt lentam exſiccationem, ſiue per ſe, ſiue in B. M.* c *in Alcobol redigitur, ac in vſu medico intus præſumpta,* d *Venenum ad cutim propellit, tanquã Theameaes Lapis, qui ferrum longè à ſe expellit. Quod ſi quis huic teſtimonio & experimento conſentire noluerit, non damnet veritatem, niſi prius quod teſtatur aut contrarium aſſecutus ſit. Hoc medicamento magna pecunia à quibuſdam empto, cum fiducia vti licet, nec quiſquam medicorum eius vſu famam vnquam periclitabitur.*

Doſis à ʒß. ad ʒ j. in hauſtu vini Maluatici, vel iuſculo vini generoſi.

Triticum non habetur ſine Lolio, nec mel abſq; aculeo reperitur.

Efficacia huius medicamenti non pariet illis admirationem, qui ſciunt, plerumque in Natura apud ſummum e *Venenum, latere etiam Medicinam: Et quia mala maiori bono copulata natura conſiſtunt, ideò multi populi carne Viperina veſcuntur, longitudinem vitæ præ ſe ferentes. idque nullo præeunte horrore, nullove ſubſequente*

te periculo. Non ergo ſine cauſa Baldus Angelus in ſuo libello de admirabili Viperarum Natura in ſequentia vera erumpit: Illud vnum venit mihi in mentem vehementer admirandum Serpentis aſtu in orbem Terrarum mortem intraſſe: Illud etiam mirum ex Viperæ ſerpentis nece, & eius carne ab omnibus grauioribus morbis atque venenis curari & in priſtinum reſtitui: Sed continuato Viperinæ carnis eſu, ab omnibus morbis præſeruari, hoc certè totum omnem admirationem ſuperat & excedit.

Tantum beneuole Lector in præſentia ſufficiat egiſſe tam de quibuſdam morbis Elementaribus Materialibus, Internis, qui Naturaliter videlicet ex Ente Naturæ generantur, & ab Obſtructione & Tartaro, ortus ſui principia ducunt quàm de nonnullis ex Ente Veneni obortis, quomodo videlicet illi à Natura debitis & aſſignatis medicinis confortata curentur.

De morbis Aſtralibus, Spiritualibus: Imaginariis, Votalibus, Incantamentis, ex Ente Aſtrorum ſeu Spiritus prouenientibus, Para. peculiares conſcripſit libros, ad quos cupidum remitto lectorem: Vt enim morbi à deprauato cibo & potu, ab Animalibus, Vegetabilibus, & Terræ fructibus orti, cum Arcanis herbarū & radicum ſanantur, ſicuti à Mineralibus & metallis cum horum etiam Arcanis ſanantur ſiquidem vegetabilium Arcana reſpuunt: Eodē

Entia morborum ſecundum Para. ſunt quinque. Diuidit enim morbos in Naturales, qui quatuor Entibus comprehenduntur, Naturali ſcilicet, A-

Dd plané

plane modo, maxima pars morborum venientiũ ab Influentia cœleſti, & ab Aſtrali Impreſſione Firmamenti Maioris mundi, non cumpromiſſuis Remediis curari vult; vt pote per Arcana herbarum, mineralium, metallorum, ſed per Influentiam Aſtronomicam curatio inſtituatur cũ iis ſaltem, quæ Analogiam ad maiorem & minorem mundum habent; in quibus eſt vera Magnetica vis Firmamenti & Impreſſio Cœleſtis reſiſtendi morbis è Firmamento maioris & minoris mundi, ſicuti apparet in Perſicaria, Solidagine maiore, Dracunculo, Symphyto maiore.

ſtrali, Venenali, ac Spirituali, & in Flagellum videlicet Quintum. Hæ Syderales & Firmamentales Infectiones ab Adepto medico cognoſcuntur, & curantur Firmamentaliter: medicina enim Adepta eſt Ars, qua cognitionem dat Firmamentales Infectiones cognoſcendi & expellẽdi.

Si Supernaturaliter per incantationem vel Magicam Aſcendentium Impreſſionem morbus vel dolor illatus; ibi priorum triũ ſanandi conatus irritus; ſed ſecundum Para. Magicè & Supernaturaliter procedendum, ac malum eò, quò illatum, modo vice verſim repellendum, Alioquin in dictis Simplicibus eſt attractiuum Influentiale, ac omnia ex ordinatione Diuina Magicè, Aſtronomicè, Magneticè curant: quia medicina eſt in ipſis & in Homine Magnes: Vt enim Sol & Aſtra habent potentiam attrahendi humiditatem ab inferioribus: Ita Homo (ſua inſita magnetica vi attractiua inſtar Magnetis Ferri ſpiritum nutrimenti loco trahentis) ac Inferiora habent eandem attrahendi à Superioribus; vt videmus tempore Peſtis, & hæ

Magnes Hominis Cura Magica, in qua eſt cœleſtis impreſſio. poſt herbæ contactum herba donec putrefacta ſit, attrahit medicinam in vlcus, ſicque illud ſanat.

at-

attractiones ſunt Naturales, non Veneficia, Incantationes aut Superſtitiones. Morborum ergo origo ex ſuo principio petenda, & tunc curatio inſtituenda. Inſuper variæ ſunt morborum Naturæ & proprietates, vt Phædro diligentiſſimè annotauit, dum ait: Quidam morbi Remedia cùm Extrinſecus, tum intrinſecus adhibita patiuntur: Quidam extrinſecus morbi, & vlcera Intrinſeca Remedia non ferunt: Sunt etiam quidam Intrinſeci morbi, qui nulla omninò nec Extrinſeca, nec Intrinſecà applicata Remedia patiuntur: Sunt porro quidam morbi & Intrinſeci & Extrinſeci, qui Verbis tantum in quibus ſecundum artem Influentia impreſſa eſt, quidam qui herbis conſtellatis, quidam qui nec Remediis, nec Herbis conſtellatis nec Verbis adhibitis vt vſis curari volunt, vt quidam vulnus vel vlcus Diapenſia vel Alchimilla curare potuit, cultro iuxta ipſius ſitus terræ inſixo, cauendo tamen ne cultro Radix pungatur, aliàs patiens foret incurabilis: Ita refert quandam vetulam ſola Alchimilla vlceri cancroſo adhibita varia Carcinomata curaſſe: Sic multa vlcera deſperata per curam Characteriſticam cũ virtute Firmamentali perfectè curata eſſe. Nemini hæc videbuntur mira, qui legerit apud Agrippam in conſtellatis vocabulis, characteribus lapidibus, & ſimilibus maximas latere Influentias ſeu virtutes in actu quæ ſint miraculi

 loco:

loco: Similiter idem Cornelius aſſerit eſſe dictiones, quæ pronunciatæ, ſtatim exhibeant obedientes creaturas viſibiles & inuiſibiles, tam de noſtro hoc mundo, quàm de aqueo, aereo, ſubterraneo & olympico. Sed hæc magnalia Primis & Antiquis parentibus notiſſima hoc loco obiter innuiſſe ſufficiat.

a Serpentum ſeu viperarum antidotus, recens in vſum medicum venit, qua hactenus à paucis annis nihil communius fuit, nõ tam apud Magnates, quam etiam apud alios & inferioris ſortis homines. Viperarum Sal olim in vſu magno fuit apud Galenum, ac ex viperis magna illa confectio Theriaca, tum vires, tum nomen ſuum prius cepit. Colligendæ autem ſunt ineunte vere priuſquam intra ſeſe oua concipiant, tum temporis nimirum non tam ſucculentæ ſunt; & præterea videntur carere Balſamo vberiore ſeu præſtantiore. Circa diem Gregorij, ſed non ante horam nonam egrediuntur. Captura non eſt periculoſa, modo prehenſor non ſit meticuloſus, nec etiam niſi ſtatim poſt caput apprehenſionem moliatur. Solent nimirum mordere imprimis viperæ, à quarum morſu tamen tutus eſſe poteſt, qui vel puluere prophylactico ſe munuierit antea, vel ſtatim poſt morſum eundem puluerem pro therapeutico aſſumpſerit. Præparatio

tio pulueris admodum facilis eſt, nec eget aliquo artificio, ſaltem excoriatio rectè fiat, quam facilè præſtamus, ſi funiculo ex collo ſerpentes ad clauum appendantur, ac cute cultro acuto in collo circum circa leui fiſſuraq; apertà inſtar anguillarum excorientur, poſtea inteſtina, caput & cauda auferantur, ſunt tamen vſibus aſſeruanda. Nam inteſtina exſiccata & in puluerem trita, omnis generis affectibus epidemicis maiorum & minorum animalium, imprimis verò ouiū, & equorum medentur, ſi iſtius pulueris aliquot grana cum ſale ingerantur. Caput vtile præbet periapton in febribus intermittentibus: Cauda exſiccata dolorem dentium tāgendo tollit: Pinguedo ſi cum adipe coturnicis & Thymali piſcjs miſceatur, non tantum ophthalmiam, ſed vngues & alia vitia oculorum tollit, viſumque mirificè acuit. Tota vero caro reliqua elota, cum ſpina leniter exſiccatur, vel per ſe vel etiam in clibano, poſt exemptum panem, pulueriſaturque. Huic adiicimus corda, linguas & epata ad maiorem facultatem virium. Alioquin ſeorſim hæc aſſeruamus, pro confectione pulueris prophylactici, contra omnis generis Venena etiam ad aliquot annos. Doſis verò huius eſt minima à gr. 4. ad 6. & ℈ ß. vel gr. 15. Illius verò poſſunt ℈ ij.

vel ℥ iiij. ad ſummum exhiberi. Nec vero huius vſus eſt tantum in Venenis aſſumptis propellendis ſeu eneruandis (Venena nimirũ quælibet ſine ſenſibili euacuatione eorundẽ, ſtatim ab aſſumpto alexipharmaco miteſcũt nec quicquam incommodi amplius pariũt) verum etiam in aliis morbis ſingulariter eũ prodeſſe, experientia teſtatur. 1. In morbo Vngarico ſeu febre cauſode, cum vehiculis conuenientibus datur ad ſudorem proliciẽdum, quo ritè recteque commoto facile morbus cedit. 2. In pleuritide, præſertim maligna, nihil præſentius, ſi eius doſis in aqua ſcabioſæ tempeſtiuè datur, ac ſudor inde prouocetur. 3. In Tabe ſeu phthiſi, ab acribus fluxionibus capitis ad pulmones delapſis, egregiè valet, ſi eius ℈ j. cum ſalis menſalis ℥ j. miſceatur. Sal verò prius in ligno aluto tornato & excauato ac deinceps ſimili cooperculo occluſo, in igne calcinetur, donec lignum abſumptum fuerit; cum pulueriſato tandem alcohol ſerpentum miſcendum eſt; & ad quemlibet cibum aſſumendum. 4. In hydrope ſimiliter eius vſus aliquoties repetitus laudatiſſimus eſt. Cætera, quæ communiter de hoc puluere dicũtur, in medio relinquo. Hæc quæ addidi ſcio eſſe toties experimento tum meo tum aliorum comprobata. Vide praxin chymiatricam.

tricam editionis Lipſienſis pag. 78.89.196.

b Cum Vino.

c Aegrè exſiccatur in Balneo Mariæ ob fœtorem.

d Iuſculo vini generoſi, vel alio liquore conuenienti, ſudore plerumque ſubſequente.

e Lege ſuum.

EXTERNA.

VVLNERARIVM, à VLCEROSVM, Puſtuloſum, Mundificans, Mitigans, Conſolidans.

BALSAMVM VVLNERARIVM efficaciſſimum.

Quo omnia vulnera & punctiones membrorum, iuncturarum, neruorum, ictus etiam telo ſeu globo tormentario facti tutò ſine vllo ſuperueniente ſymptomate curari poſſunt.

℞. *Florum Hypericonis* ℔ j.

Colligantur flores cum ſolis ortu Balſamico tempore, in exaltatione a videlicet circa feſtum Iohannis ante nouilunium.

Florum Cheyri, Verbaſci, Chelidoniæ c.

Centaur. minoris, Ariſtolochiæ
Prunellæ, Chamomillæ
Conſolidæ mediæ vel maioris ana ℥ j. & ß.
Foliorum Roſ. rub. ℥ j. ß d.
Mumiæ Tranſmarinæ
Mirrhæ
Thuris ana ℥ j. & ß e.
Maſticis ℥ j.
Storacis liquidæ ℥ ij f.

Inciſis incidendis, & tritis terendis, ponantur in vaſe, & affundantur menſuræ duæ g boni Spiritus vini, ſtent in digeſtione omnia retrò fornacem vel ad Solem: poſtea effundatur Spiritus vini tinctus & fæces prælo exprimantur: Tandem addatur huic Spiritui tincto (niſi velis maioris efficaciæ ergo reiterare macerationem h *florum) olei oliuarum recentis, quod ſupra ramenta pinguia abietina per octo dies in digeſtione ſtetit, libras quinque Terebinthinæ claræ noſtratis* i, *& Reſinæ Lariceæ lotæ in aqua Hypericonis* ℔ j. & ß. *Iterum per quatuordecim dies omnia digerantur: Vltimò abſtrahatur Spiritus vini in Balneo Mariæ, tunc Balſamum manebit in fundo Rubeum inſtar ſanguinis.*

Hyeme prædictarum herbarum ſemina parabilia trita Balſamo iniiciantur, & ponantur in digeſtione, & longè potentius operabitur.

Vires & Vſus.

1. *Contra omnis generis vulnera plumaceolum*

lum vel flocci molles, qui circa ſemen Cardui benedicti, vel in Populo arbore creſcunt, tepide intingantur, & vulneri prius vino eloto indantur, ſuperpoſito Emplaſtro ſtictico ſequenti tamdiu, quoad nec venæ, arteriæve, nec nerui & vincula media, aut alia id genus appareant.

2. *In omnibus Tumoribus, Inflamationibus contractis & contuſis membris, rupturis oſſium.*

3. *Contra morſus canum, non neglectis aliis Remediis* k, *ſi morſus ſint venenati.*

Balſamum eſt ad vulnera & punctiones ſanandas efficaciſſimum.

a Tres ſunt genuini & artificiales modi, quibus omnium vulnerum conſolidatio rectè ritèque perficitur. Primus eſt Balſamorum. Secundus emplaſtrorum ſticticorum. Tertius potionum vulnerariorum. De illis quidem præcipit autor noſter, & quidem bene. De potionibus verò vulnerariis quędam addemus. Balſama vulneraria habentur hinc inde multa: obſeruandum tamen eſt, ea balſama, quæ deſtillatione proliciũtur, minus apta eſſe propter nimiam penetrationem & empyreuma, quod plerumque deſtillatione contrahunt. Quod ſi verò hoc idem balſamum Hypericonis conficiendum eſſet, hic proceſſus inſtitui poſſet.

BAL-

BALSAMVS HYPERICONIS.

♃. Flores prædictos omnes aridos ſeu exſiccatos, cum radicibus conſolidæ maioris & ariſtolochiæ rotundæ. Poſtea adde reliquas ſpecies,& coque in vino bono, donec intenſe illud rubeſcat: Exprime, & vinum tandem cum oleo oliuarum & Terebinthina ad conſumptionem coque: oleum per laciniam traiice & ſerua. Eſt penè æqualium virium, niſi quod prius propter ingredientium viriditatem aliquid præualeat. Vſu deprehenſum eſt oleum cinnamomi fœtidum, ceu ſupra dixi, inſigne balſamum vulnerarium eſſe, vbi non eius deſtillatio, ſed inſita craſſities & proprietas hanc facultatem conſolidandi obtinet. Commendatur aliàs vnicè oleum nucum iuglandium expreſſum, & poſtea decoctione ad liquamé redactum. Balſamum etiam Vulnerarium fit egregium ex cera,galbano & Myrrha ana ſimul cum laterum fragmentis ſeſquialtera vel dupla proportione deſtillatis. Oleum autem ceræ per ſe eſt Balſamus Vulnerarius excellens præſenter ſanans vulnera. Nota quæ de illis omnibus ſunt apud Felicem Wurtzium.

Oleum cinnamomi fœtidum.

Oleum Nucum iuglãdium.

b Scilicet Lunæ. Exaltatio autem Lunæ eſt in ſigno Cancri.

c Re-

c Recentium.

d Potius ℥ ij. ß.

e Vel ℥ ij.

f Lege ℥ iij.

g Hoc eſt, ℔ viij.

h Cum nouo ſpiritu vini.

i Germanicæ.

K Hoc eſt, internis præſertim puluere ſerpentum vel alio alexipharmaco ſupra propoſito ad venenata.

EMPLASTRVM STICTICVM a.

In cuiuſque ſalutaris Emplaſtri ſtictici compoſitione, ſecundum Para. quatuor diuerſorum generum ingredientia conſideranda veniunt.

1. *Sanatio, quæ fit ratione Ceræ & Colophoniæ.*

2. *Accidentia, quæ tolluntur & impediuntur beneficio gummatum ſcilicet Opopon. Galb. Sagap. Bdell. Ammon. Elemi.*

3. *Putreao (quodlibet enim vulnus etiam ſine accidenti putredini eſt obnoxium, generat vermes & carnis malæ excreſcentiam) quæ tollitur, & præcauetur ope magnorum conſolidatiuorum, Maſtiche ſcilicet, Myrrha & ſimilibus.*

4. *Vt præſeruet à mucore, ſcabie, aridura, contractura, ſynouia, & ſimilibus accidentibus, quod fit per mineralia, ſcilicet Lithargyrũ.*

Mini-

Minium, Antimonium, Ceruſſam, Marcaſitã Calaminarem. & ſimilia.

Vulnerum vlcerumque telo inflictorum ſticticum Emplaſtrum præſtantiſſimum.

1. ℞. *Minij* b
Calaminaris ana ℔ß.
Lithargyrij auri & argenti ana ℥ iij.
Olei Lini
Oliuarum ana ℔ & ß.
Laurini ℔ *dimidiam.*
Ceræ
Colophoniæ ana ℔ j.
Vernicis
Terebinth. ana ℔ß.
2. *Opopanacis*
Galbani
Serapini
Ammoniaci
Bdellij c *ana* ℥ iij.
Carabe citrini d
Olibani
Mirrhæ Alexandrinæ
Aloe epat
Vtriuſque Ariſtolochiæ e *longæ & rotundæ ana* ℥ j.
Mumiæ Tranſmarinæ

Ma-

Magnetis
Hæmatit. ana ℥j ß.
Corallorum alborum & rubeorum
Matris Perlarum
Sanguinis Draconis
Terræ medicatæ Strigenſis f.
Vitrioli albi ana ℥j.
Florum g Antimonij ʒ ij.
Croci Martis tantundem.
Camphoræ ℥j.
Modum parandi talem ſeruaui:

1. *Gummata quinque a in aceto macerata & cocta exprimantur per linteum craſſum bis repetendo cocturam. (Doſis gummatum poteſt augeri propter fæces ab expreſſione remanentes & abiiciendas) poſtea ſuper lentum calorem in munda ſartagine i vſque ad conſiſtentiam mediocrem inſpiſsentur.*

2. *Oleum lini & oliuarum imponatur alteri ſartagini & addatur Litargyrium Auri & Argenti, coquantur agitando, donec oleum coloretur, poſtea addatur Calaminaris, & paulo poſt Minium, omnia illa agitando ferè per duas horas coquantur ſimul ad ſufficientiam, cuius Proba eſt, ſi ſupra vnguem gutta concreſcat & condenſetur, nec amplius diffluat.*

3. *Tandem etiam addatur circa finem Vernix, oleum Laurinum, Cera, Colophonia: omnibus bene inuicem miſtis & liquefactis, & ab*

igne

igne ſepoſitis, poſtea da operam, vt ſartago cũ gumatibus paulatim caleſiat; & ſucceſſiuè affunde liquorem è ſecunda ſartagine gummatibus diligentiſſima agitatione incorporando, ſupra lentiſſimum calorem, caue ne bulliat, alioquin gummata in grumos coeunt, & oleo difficulter miſcentur) poſtea agitando addantur pulueres, & diligenter per horam omnia agitentur: Vltimò Camphora reſoluta in oleo Iuniperino k addatur: ſi fortè nimis durum eſſet, addatur adhuc aliquid Ceræ & Colophoniæ.

Proba iuſtæ decoctionis hæc eſt: Batillo intincto guttulas aliquot in aquam ſtillare ſinito, ſi digitis adhæſerit materia mollis, coquatur diutius, donec dureſcat. Tum demum ab igne deponitur, & in magnum peluim aqua plenam effundatur, ac manibus (oleo Camomælino, Roſarum, Iuniperino, Lumbricorum, Hypericonis ana q. v. mixto) perunctis pinſere, ac inſtar malagmatis ſubigere conuenit, horis tribus vel quatuor: ſeruetur ad vſum efformatis inde prius magdaleonibus alutæ l includendis.

Vires huius Emplaſtri ſunt innumeræ: ſub Lunari globo non reperitur efficacius.

1. *Contra inueterata vlcera, nec non recentia vulnera & ictus vbicunque ſunt in corpore, etiam in capite.*

2. *Sic-*

2. *Siccat & mundificat vulnera, carnem bonam producit, conſolidat, ac ſanat vna ſeptimana efficacius, quàm aliud menſe integro.*

3. *Putreſcere non ſinit bonum, inſuper corruptionem, malæque carnis excreſcentiam impedit.*

4. *Neruis truncatis aut contuſis optimum eſt Remedium.*

5. *Ferrum, lignum, plumbum, & alia quæque de vulneribus extrahit, ſuperpoſitum eis tantum.*

6. *Venenoſorum animalium curat morſus ictuſque: attrahit enim Venenum.*

7. *Matureſcere facit Apoſtemata cunctâ ſuperpoſitione ſola.*

8. *Contra Cancrum, fiſtulam, Scrophulas Ignem Perſicum eſt remedium excellens.*

8. *Mitigat omnes dolores, cuiuſcunq; vulneris aut ictus.*

10. *Contra Rupturam.*

11. *Vbi caput inflatum eſt, radantur capilli, & imponatur emplaſtrum.*

12. *Dolores Dorſi impoſitione tollit.*

13. *Ficus cutis extra & intra ſanat imponendo.*

Vires ſuas ſeruat integros annos quinquaginta, quo tempore æquè efficax eſt ac recens compoſitum.

a Eſt & aliud, cuius toties Para. mentionem facit in ſua chirurgia, idque Barbaro vocabulo oppodeldoch vocat, ſed eius deſcriptionem genuinam nunquam poſuit. Cõpoſitionem nimirum habet Felix wurtzius in ſua chirurgia capite 2. quartæ partis. Anshelmus Boetius de Bood ex wurzio trãſtulit, ſuppreſſo tamen autoris nomine, in libellum ſuum de Gemmis cap. 233. lib. 2. p. 226.

ALIA DESCRIPTIO OPPODELDOCH Paracelſi.

Eſt & alia deſcriptio emplaſtri oppodeldoch.
magni, à Paracelſo in vſu habiti. Eius formula eſt hæc.

℞. Galbani.
Oppopanacis ana ℥ iij.
Ammoniaci.
Bdellij ana ℥ j.

Macerentur per dies octo vel plures in aceto deſtillato, cola & tandem inſpiſſa leniter ad mellis conſiſtentiam, deinde.

℞. Lythargiri tenuiſſimè pulueriſati lb ß.
In olei communis lb j ß.

Coque lento igne, & continuè moue cum ſpatula, donec ſpadiceum colorem contrahat, adde
Ceræ lb j.

Qua

Qua liquefacta, immiſce etiam ſuperiora gummata, & paulò poſt.

Olei Laurini ℥ iij.

Moue diligentiſſimè, donec nimirum omnia exactiſſimè fuerint mixta. Remoue ab igne, & extremo adde hos pulueres tenuiſſimè tritos.

℞. Croci Martis.
Mumiæ tranſmarinæ.
Magnetis præparati.
Magiſterij corallorum alborum.
Rubrorum ana ℥ ß.
Lapidis calaminaris præparti.
Myrrhæ rubeæ.
Thuris maſculi.
Maſtichis.
Rad. Ariſtolochiæ rotundæ ana ℥ ij.

Hos pulueres infunde in liquefactum emplaſtrum, non confertim, ſed pedetentim, & prouide diligenter, vt omnia perfectiſſimè coeant. Poſtremò omnium

℞. Pulu. ſuccini ʒ j.
Olei laurini ℥ j.
Terebinthinæ ℥ ß.

Miſce & liquefac ſeorſim, ſolue in eodem
Camphoræ ʒ j.

Et tandem, Croci orientalis pulu. ʒ ß.

Hanc ſolutionem ſeorſim factam, cum emplaſtro calido miſce, idque fac pruden-

Ee ter

ter vt nimirum omnia per minima quaſi cõiungantur. Exinde fac magdaleones, malaxando nimirum cum oleo hypericonis & ſerua. Hoc emplaſtrum curat omnia vulnera, punctim & cæſim inflicta, ſine omni pure. Excreſcentiam carnis impedit, eius tantum, quantum opus eſt producendo. Vlcera antiqua prius mundificata ſimiliter cum hoc emplaſtro curantur. Quod ſi vero illud fortius & ad ſananda quæuis æſtiomata & corrodentia vlcera: ℞. Croci metallorum, de quo ſupra ab initio, Vitrioli ad rubedinẽ calcinati, Mercurij per ſe præcipitati ana q. v. miſce puluerisando. Huius pulueris ʒß. miſce ad ſingulas ℥ß. emplaſtri, liquefacti prius in ſartagine, ac poſtea pulueres tritos immiſce, ſuperaddẽdo aliquid olei Terebinthinæ. Hoc emplaſtrũ eſt præſtantiſſimũ, omnibus Vſibus ſeruiens, de quibus autor monet.

b non natiui, ſed factitij.

c Elemi.

d Hoc eſt, ſuccini.

e Scilicet Radicis.

f Sigillatæ.

g Siue rubrorum ſiue alborum.

h Lege ſex.

i Leni igne.

k Deſtillato vel expreſſo.

l Vel veſicæ ſuillæ.

m Spe-

m Specificum ad morſum canis rabidi eſt, eius qui momordit epar Vulneri impoſitum. Item ſi dente quo vulnus inflictum, Vulnus laceres. Item cuticula canis rabidi impoſita.

n In idem verò opopanax, quod in aceto diſſolutum additur, cum fructu etiam apponitur buboni peſtilenti.

o De potionibus Vulnerariis magna eſt concertatio apud chirurgos: de iis optimè præcepit Felix wurtzius in chirurgia ſua c. 5. p. 4. cuius boni viri conſiderationes & admonitiones, cum compoſitionibns earundem potionum vulnerariarum bene ſibi commendatas habeant auditores. Quod ſi verò ex iis etiam ſimplicibus tales potiones præparandæ ſunt, meo conſilio praxis optimè inſtitueretur, ſi arcana ipſorum Philoſophicè parata tandem miſcerentur, & vſui accommodarentur, doſibus admodũ exiguis. Hæc nimirum maximè penetratiua ſunt, & vna vel altera doſis tantum præſtat, quantũ aliæ plures decoctorum vulnerariorum. Imprimis autem arcanum Prunellæ eſt quaſi inſtar omnium. Quod ſi nimirum eius ℨ j. vel ℨß. aut etiam integra in vino data fuerit illico vulneris emendationem, bonumque ſucceſſum demonſtrat, cuius ſanè operationi nihil æquale reperitur.

Potiones Vulnerariæ an vtiles.

LAPIS MEDICAMENTOSVS a Efficax.

℞. *Vitrioli viridis* ℔ j.
albi ℔ ß.
Aluminis b ℔ j *&* ß.
Anatron c.
Salis communis ana ℥ iij.
Salis Tartari.
Salis Abſynthij.
Artemiſiæ
Cichor.
Perſicariæ.
Plantaginis ana ℥ ß.

Ponantur in olla d *vitreata, affunde modicum* e *aceti Roſacei, coque igne carbonum lento, ſæpius agitando: vbi incipit ſpiſſeſcere, adde Ceruſſæ Venetæ* ℔ ß. *Boli Armeni* ℥ iiij. *Diligẽter miſceantur omnia, donec vi ignis mediocris in lapidis duritiem maſſa concreuerit, qui poſtea fracta olla eximendus, & ad ſuos vſus reſeruandus.*

Si gummata, Myrrham videlicet & Thus, addere voles, inſtituatur coctio lenta, ne comburantur, & vis illarum in igne euaneſcat.

Vires & Vſus,

Virtutes eius ferè ſunt innumerabiles.

1. *In partibus corporis exterioribus omnia vlcera*

vlcera f ſubitò tollit: lauentur manè & ſerò & linteolum madidum ſuper imponatur.

2. *Omnes defluxiones* g *tollit, mundificat, & confortat partem affectam.*

3. *Deſiccat vulnera & vetera vlcera Aphrodiſia,* h *ſi linteum imbutum ſuperimponatur.*

4. *Dentes confirmat, & gingiuas à putredine conſeruat.*

5. *Oculorum lachrymas reſtinguit, rubedinem & oculorum dolores tollit, & caliginem, ſi pluma madefacta anguli oculorum externi irrorentur.*

Si in Ophthalmia vtimur, poteſt ſolui in aqua Roſarum, vel Euphraſiæ vel Verbenæ: Verbena in Iunio & Iulio ante Solis ortum colligatur, & cum vino per menſem prius digeſta, poſtea deſtillentur.

6. *Ignem ſacrum tollit, Eryſipelas, linteũ madidum ſuper impoſitum, vbi ſiccum fuerit iterum madefiat, ſpatio 24. horarum abibit, & ſi ſint foramina, eluatur hac aqua.*

7. *Scabiem manuum & corporis illa ſanabis, ſi lauetur veſperi.*

8. *Contra Serpigines, ſed tunc Aqua non nimium ſit diluta, vt potentius agere poſſit: ſic etiam contra Tineam.* k

9. *Adhibetur feliciſſimè ad Cancrum mammillarum iam apertum: item ad Cancrum o-*

ris, l *aut quamcunque affectionem gingiuarum Noli me tangere, aut alia oris vitia: vlcera gutturis, Scorbutum collutione ſanat, expuendo poſteo, vel penicillo intincto abluantur.*

10. *Mortificat pulcherrimè, & mundificat quamcunque plagam* m *antiquam, ſine vlla patientis moleſtia.*

11. *Vbi ſunt veſica albæ & puſtulæ in pedibus*, n *eluantur apertæ hac aqua.*

12. *Linteolum hac madidum, apoſtemati* o *impoſitum, medetur illi.*

13. *Ad omnis generis ambuſta, linteolum madidum imponatur.*

14. *Ani ficus vtriuſque ſexus ſanantur, ſi linteamina madefacta applicentur.*

Vtendi modus.

Vncia vna liqueſcat in lib. j. *aquæ pluuialis* p *vel fluuiatilis, non fontanæ diſſoluta, poſt filtrationem, & fæcum abiectionem, aqua clara vtimur.* q

a Lapis Medicamētoſus, dicitur aliàs lapis ſalutis, quia multum commodi affert in chirurgia, hoc eſt, medicina extrinſecus adhibenda. Alij breuius conficiunt ità, qui ne ſic quidem ſuis viribus deſtituitur.

ALIA DESCRIPTIO BREVIOR lapidis ſalutis.

℞. Vitrioli ℔ j.

Ni-

Nitri ℔ ß.
Ceruſſæ.
Aluminis.
Boli armeni ana ℥ iiij.
Ammoniaci ℥ ij.

Omnia bene pulueriſant, ceruſſam vero & bolum in marmore prius benè terunt, ac aceto communi ad ſupereminentiam duorũ digitorum affuſo coquunt leniter in olla ſatis capaci, inter coquendum aliàs facile ebullit, donec redigantur omnia in lapidem durum.

ALIA DESCRIPTIO M. Iohannis Greiff.

℞. Aluminis ℥ iv.
Vitrioli Vngarici ℥ ij.
Vitrioli albi.
Tartari.
Borracis.
Maſtichis.
Thuris.
Salis ammoniaci ana ℥ j.
Ceruſſæ ℥ vj.
Boli armeni veri ℥ iij.
Aluminis.
Vitrioli vtriuſque.

Craſſo modo contuſa, coquantur in olla

vitreata capaci cum aceto fortiſſimo igne lento vſque ad conſiſtentiam ſeu duritiem lapidis.

b Crudi.

c Fel vitri, *Glaſegalle*, reperitur in fornacibus vitrariorum ad parietes.

d Satis capaci.

e Non vſque adeo.

f Et quæ ad vlcera referri poſſunt.

g Non capitis, ſed vlcerum.

h Venerea.

i Gargariſando cum aqua plantaginis. Nota autem Vitriolo dentes denigrari, qui poſtea dentisfriciis communibus purgandi.

k Germanis *Erbgrindt*.

l Oris anginam, linguæque inflammationem.

m Caſu, conquaſſatione aut alia vi externa factam.

n Eundo attritis.

o Qualicunque.

p Aut alia aqua deſtillata appropriata.

q Huius generis eſt aqua alia in ſimilibus caſibus, quibus lapis ſalutis deſtinatur, vſitata & conueniens, cuius compoſitio eſt talis.

AQVA MERCVRIALIS.

℞. Mercurij ſublimati minutiſſimè in marmore triti ℥ß.

Cui

Cui ſuperfunde aquæ Plantaginis ℔ j ß. Soluatur in Balneo leniter ebulliendo, ſepara à fæcibus per filtrum traiiciendo: poſtea funde in patinã ſtanneam mundiſſimã, ac linque per tempus exiguum, denigrabitur patina. Quo facto in aliam patinam ſtanneam ſatis mundam infundatur, quoad prior patina à ſua nigredine mundata viciſſim fuerit, deinde eandem aquam alteri ſeu purgatæ patinæ iniice, atque id per vices repete, donec nullæ amplius nigreſcant patinæ, ſed remaneant albæ, quod 10. vel 12. vicibus conſequeris. Serua poſtea ad vſus. Aqua eſt albi coloris: Hac vtere ad ſananda vlcera, præſertim à Lue Venerea orta, tam in ore, quàm in pene, item ad mortificandum cancrum. Quod ſi fortiorẽ deſideras, ſex vices infuſionum in patinis ſufficient, ita nimirum fortior euadet. Vſus eius eſt, ſaltem cum penicillo vlceribus leuiter hinc inde contactis. Valet etiam in generanda carne.

SAL BVTYRVM, SACCHARVM Seu Mel Saturni.

Minium a vel Ceruſſa, Creta non adulterata, aceto vini deſtillato humectetur, miſceatur & exſiccetur. Tritæ materiæ affunde acetum deſtillatum,

latum, ad ſupereminentiam trium vel quatuor b *digitorum, ſtet in calido loco) non in hypocauſto in quo habitent homines, fumus* c *enim huius aceti infuſi ſupra Saturnum nociuus* d *eſt) per duos dies, vel in cineribus in digeſtionem quater quotidie agitando, & acetum in colorem flauũ ac ſaporem dulcem mutabitur (vaſa ſint vitrea nam terrea e perfluunt) effunde, & reitera laborem affundendo nouum acetum, donec non amplius coloretur & dulceſcat. Abſtrahe autem in Balneo, & manebit in fundo gummi* f, *cui affundes aquam pluuialem deſtillatam, vt denuò ſoluatur, & fæces reſiduæ aceti ad fundum cadant, perge recentem aquam affundere cineri* g *donec nil amplius extrahat; aquam filtratam euapora* h, *habebis Sal, quod in cella humida in oleum reſoluitur. Sal prima vice paratum poteſt parum ſaltem calcinari* i, *ne meliores ſpiritus auolent, & in marmore teri: acetum deſtillatum iterum affunditur, vt viciſſim ſoluatur in cineribus calidis per tres vel quatuor dies mouendo ſæpius, clarum filtratum effunditur ac euaporatur fæcibus abiectis; Si hoc aliquoties reiteretur, Sal erit pulcherrimum & cryſtallinum, quod vltimo in aqua fontana ſoluitur & euaporatur, vel per ſe in cella in oleum liqueſcit.*

Vires & Vſus.

Hoc Saccharum Saturni omnes Mercurios ſublimatos k *ac corroſiuos dulces & innoxios* l

ſa-

facit : ideoque in vlceribus corroſiuis, quæ à Sale proueniunt, præſtans eſt medicamentum: Sicuti etiam in vegetabilibus Saccharum vulgare acrimoniam & amaritudinem rerum temperat ac corrigit: ita Mineralium & Mercurij Arſenici tam in magno quàm paruo mundo hoc Saturni Saccharum mitigat ac emendat.

2. *Contra putredinem oris præſtantiſſimum eſt medicamentum.*

3. *In vlceribus malignis, corrodentibus, cancroſis, & ſimilibus Saturninis, Lupo.*

4. *Contra Impetigines.*

5. *Purgat & mundificat vlcera vetera, apoſtemata, vulnera, vix dici poteſt, quam his ſit ſingulare Remedium.*

6. *Paracelſi ſingulare arcanum, contra omnis generis ambuſta, Inflammationes, Tumores, Ignem Perſicum, ſi miſceatur cum aqua Plantaginis vel Solani & linteolis madidis tepide applicetur: Ita pannus cæruleus intinctus Igni Perſico adhibetur.*

7. *Contra puſtulas faciei rubeas.*

8. *Tumores tollit confeſtim ſi cum oleo oliuarum & Chamæmel. aqua Roſarum admixta applicetur.*

9. *In Inflammationibus & rubedine oculorum optimum in aqua Euphraſiæ & Roſarum.*

10. *Cum oleo Terebinthinæ mixtum curat omnia vlcera, vulnera & membra contracta*

in-

inunctione continuata.

11. *Contra Cancrum, Fiſtulas.*

12. *Vſus præſtantiſſimus in vlceribus mammillarum.*

13. *Omnes Tumores, Inflammationes & dolores membrorum illius vſu externo tolluntur.*

14. *In Colica aliquot guttæ olei intra corpus dantur in vino albo.*

15. *In magnis Inflammationibus internis tria grana in aqua Roſarum & Plantaginis offeruntur: Poteſt etiam affundi Spiritus vini vt extrahat ſubtile, & hic eſſentificatus Spiritus loco Salis poteſt offerri: Saturnus eſt Naturæ Frigidæ, ideò omnibus Inflammationibus contrariatur.*

16. *In Quartana, & Lienis affectionibus: item punctura circa vmbilicum.*

17. *Poteſt miſceri Emplaſtris, Linimentis, vel per ſe reſolui in oleo, vel in aqua appropriata applicari.*

18. *Sua frigiditate hoc Sal Saturni intra corpus ſumptum libidinem Veneream reprimit: Qui in cœlibatu viuere conſtituerunt, & illo vti volent, conſultius facient, ſi regionem ſaltem externam admixto aliquo oleo inungant.*

Ex hoc Saccharo deſtillatione artificioſa Spiritus elicitur inflamabilis, in quo multi ſuo tamen proprio Sale fortificato conati ſunt Auri Cal-

Calcem, diligenter beneficio Aquæ Regis præparatam, facere potabilem. n *Fides ſit penes cuiuſque Experitntiam.*

a Eſt Saturnus calcinatus.

b Vel plurium.

c Euaporatio.

d Noxius, præſertim capiti.

e Niſi ſint probè cocta.

f Inſtar mellis.

g Fæcibus.

h Vſque ad cuticulam.

i Calcinatio hæc inutilis eſt. Facile nimirum hoc ſal fluit, exſiccari quidem poteſt ſed calcinari difficulter.

k Itaque etiam præcipitatos.

l Si tantum ſuperfundatur.

m Spiritus Saturni ardens quomodo fiat, vide Tyrocinium l. 2.c. 4. de ſpiritibus §. vltimo, ac inter deſtillandū prodit ſimul oleū rubeū in guttulis rubris,exindeq:totum, quod prolicitum eſt,rubeſcēs videtur. Quod ſi igitur rectificatur, habebis quatuor diuerſa menſtrua, ſpiritum ardentem nempe, qui primo loco prodit, deinde oleum flauū, quod ſecundo loco, tertium eſt phlegma; quartum eſt oleum rubeū,quod in rectificatione in vaſe manet. Rectificatio autem ſic fiat: Omne quod à prima deſtillatione ex ſaccharo prodiit per paruam retortam tantum *Oleum Saturni & ſpiritus.*

tum

tum vapore Balnei lento deſtilletur, ac prodeunt illa omnia, quæ ſeorſim ſunt ſeruanda.

Spiritus guttatim tantum prodit, ſine vllis venulis in collo retorta apparentibus. Oleum flaueſcens prodit cum venulis obliquis tantum ceu vinum ardens. Aqua verò ſeu phlegma cum venulis rectis. Exinde igitur eorum ſeparationes æſtimandæ ſunt. Cũ ſpiritu & phlegmate eſt elegans admodum præparatio perlarum. Eæ nimirum in marmore ſtatim tritæ ſoluuntur in eodem phlegmate, poſtea ſolutæ & à fæcibus liberatæ cum pauxillo ſpiritus eiuſdem affuſo iterum præcipitantur in liquorem inſtar ſpermatis, tantæ volatilitatis, vt etiam viſu dignoſcantur in auras abire. Hæc cum ſpiritu vini poſtea extractæ, vel cum eodem ſpiritu vini planè per retortam actæ, cordiale præbet, tantarum virtutum, quantas nulla alia perlarum præparatio alioquin polliceri poteſt. Doſis gutt. j. vel gutt. ij. in aqua cordiali.

Cordiale egregium.

n Quod de auro potabili per ſpiritum Saturni innuit autor, non ſunt de nihilo. Verumtamen aurum potabile hoc modo non fit. Eſt quidem extra controuerſiam, ſi calx auri, ceu ſupra præcipit autor, in auro potabili facta, cum oleo flaueſcente, quod in rectificatione ſecundo loco prodit, per aliquot

Aurum potabile quorundam.

quot dies circuletur, compagem eius in liquorem ſolui, cuius vſus eſt contra Venena non contemnendus. Imo ſæpe viſum eſt, ab eiuſdem gutt. iv. ad viij. in vino exhibitis etiam eos, qui exiſtimabantur morti proximi, refocillatos fuiſſe. Multum autem præſtat in caduco, apoplexia, paralyſi & cæteris morbis capitis.

SPERNIOLÆ a COMPOSITVM.

In Martio deſtilletur Sperma Ranarum b *per ſe in Balneo triduum ante Nouilunium collectum ſic enim non ſœtet. Habita hac Aqua.*

℞. Myrrhæ ſelectæ.
Thuris ana ℥ ij.
Croci triti ℥ ß.
Camphoræ ʒ iij.

Tere omnia & miſce: Hunc puluerem in vitro Aquæ Sperniolæ deſtillata vigeſies vel trigeſies imbibere conuenit, ita tamen vt ſemper prius ſponte exſiccetur, poſtea ad vſus ſuos ſeruandus eſt. Intra corpus datur quantitas auellanæ ſemis d *in aqua plantaginis in Hæmorrhagia interna; vbi omnia ſunt trita.*

Vſus & Vires.

1. *Sua frigiditate ſanguinem coagulat: nam ad ſiſtendam Hæmorrhagiam internam è naribus & gutture, vbi omnia deſperata ſunt, tria*

vel

vel quatuor grana intra corpus in aqua Burſæ Paſtoris e tutò exhibentur.

2. *Si reſoluatur cum aceto & Eryſipelati* f *ſeu doloribus Podagricis calidis exterius applicetur, plurimum confert.*

3. *Hæmorrhagiam vulnerum externam impoſitione ſiſtit* g.

4. *Si Panaritio per duas imponatur horas, necat illum,* h *vel imponatur digitale è corio multoties prius intus madefacto & exſiccato* i.

5. *Mortificat etiam Cancrum, ſed efficacius ſola aqua Sperniolæ.*

6. *In profluuio muliebri contumaciſſimo, duo vel tria grana intra corpus in Aqua Artemiſſiæ offerantur.*

7. *In aqua Sperniolæ per ſe deſtillata, ſi tantillum aluminis ſoluatur, doloribus Podagricis linteis madefactis commodè & cum ſucceſſu applicatur.*

a Sperniola eſt Par. ſperma ranarum, quod ineunte vere hinc inde circa lacus paluſtres & ſtagna reperitur. Vnde poſtea beneficio Solis ranæ in viua animalia excoquuntur. Illud autem ad medicinam colligendum eſt menſe Martio & quidem triduo vel quatriduo ante Nouilunium, inque vſus adhibendum. Chirurgi periti eo crudo imbibunt lacinias, eaſque viciſſim exſiccant, idque ſæpius faciunt. Iis vtuntur po-

ſtea

ſtea ad inflammationes quaſlibet vulnerum tollendas, imo ſi ſupra iiſdem emplaſtra extenduntur, mirificè eoſdem affectus retinent. In Eryſipelate pedum vel manuum, aut alterius membri externi, ſæpius recurrente, nihil eo vtilius eſt, ſi tantum ſiccatalis lacinia, cum ſperniola cruda præparata loco affecto applicetur, ac membrum inuoluatur. In tibiis ſeu cruribus Eryſipelas facilè cedit, ſi ex linteis fiant tibialia affabrè facta. Hæc verò ſepties vel etiam amplius cum eadem ſperniola imbibantur, & quaſi cum eadem conquaſſentur, denuoque exſiccentur. Hæc nimirum multos annos durare poſſunt, modo ne aqua alia extergantur vel mundentur. Ab eorum vſu nec tam facilè redit Eryſipelas, nec tam difficulter repellitur, quin ſtatim ab initio applicationis & dolor & tumor cum rubore faceſſant.

b In plenilunio maximè fœtet, at in nouilunio confectum durat ad annos 30.

c Tenuiter.

d Vel gr. iij vel v.

e Melanthij.

f Applicetur calidè vel tepidè. Eryſipelas exulceratur alias de frigido.

g In ſtupha aliqua.

h Lege illud.

i Imò panaritium ſaltem in aqua ſpernio-

læ intinctum enecat; ſed in ea immerſione tanti cruciatus excitantur in digito, vt niſi patientem manibus fortiter teneas, vix cruciatus ferre poſſit. Sanguis Talpæ in papyro collectus & digito impoſitus valde iuuat.

COSMETICVM CONTRA faciei maculas.

℞. Mercurij optimè purificati a, *à quo omnis nigredo diligenter ſit ablutione ablata*, ℔ ß. *miſce poſtea in paropſide terrea* b *non deuitreata cum Mercurij ſublimati puleriſati ana, ponantur omnia in Alembico anguſti orificij, ſuperfuſo aceto deſtillato, ad eminentiam 3. vel 4. digitorum, ſtent per dies tres vel quatuor, aliquoties in die mouendo, tunc album puluerem extrabit, aufer per inclinationem acetum ſubalbidum* c: *puluerem album ſponte ex aceto fundum petentem, per aliquot dierum moram abiecto aceto ſerua: Reiteretur ſæpiſſime hic labor, donec illius pulueris albi copiam habeas, quem per ſe ſicca, & ad ſuos vſus* d *repone: Non eſt corroſiuus, ideò niſi velis, ablutione non eget vlla.*

Vſus.

Externè ſaltem adhibetur illinendo ſputo proprio vel aqua Fabarum, contra omnes faciei maculas: item Serpiginem; inſuper magnum me-

medicamentum Incarnatiuum e *eſt : In applicatione caue, ne oculos vel dentes attingat* f.

a Vt ſupra factum in arcano corallino.

b Vel in Mortario lapideo marmoreo

c Aliudque acetum affunde.

d Illinendo aqua florum Nympheæ vel oeo amygdalarum dulcium. NB. Coſmeticum hoc pituitoſi ſine difficultate non vſurpare poſſunt. Amat nimirum Mercuris humiditates, quibus pituitoſi abundant.

e Nam in emplaſtris præſertim Baſilico maiori frequenter in vlceribus Gallicis requiritur. Si cum vnguentis, præſertim verò pomada vel cum vnguento populeo debitè miſceatur, omnem ſcabiem manuum, & totius corporis feliciter extinguit.

f Extergit quidem faciei maculas particulares ex Mercuriis ſublimato & crudo, inuicem longa tritione permiſtis, & per acetum deſtillatum poſtea extractis, ſed pro coſmetico illud venditare non tam prudentis eſt. Licet nimirum faciei rugas & pleraque incommoda ipſius aliquandiu tegant: ſolent tamen mirificè capiti & omnibus eius partibus nocere. Neruorum nimirum principio, hoc eſt cerebro Mercurius inimicus eſt: reſoluit nimirum & magnorum morborum generationem cauſatur. Præterea dentes inextinguibili nigredine inficit, gin-

giuas reſoluit, putridas & exulceratas facit, & caſum dentiũ ſine dolore minatur. Ideoque non fruſtra in fine admonet, ne in applicatione oculi vel dentes attingantur. Id quod ſanè ſtudioſè licet euitetur, tamen ſæpius etiam ſine tactu corporali (nam per cutem & carnem facile tranſit Lithargyrũ) adfectionem hanc, more ſuo ſuſcitat. Igitur ab eius vſu abſtinendum eſſe ſuadeo. Cæterum fuci ſeu coſmetica reperiuntur infinita alia, quorum præſtantiſſima ſunt deſiderabilia, à Domicellis magno ære recuperantur. Eorum addam vnum atque alterum.

COSMETICVM EX FELLIBVS Taurorum.

℞. Fella Taurorum, exſiccẽtur placidè in Sole. Poſtea affunde ſpiritum vini, & eliciatur Tinctura, quæ aliquantulum rubet, illine faciem cum eadem hac illac, & linque per triduum aut quatriduum, ita tamen ne exeant ædibus, aut aeri libero ſeſe exponant. Elapſo hoc temper facies eluatur ſæpius aqua ex floribus fabarum vel Nenupharis vel polyginati, vel ex furfuribus, quanquã etiam ante illinitionem iiſdem aquis faciei purgari poſſit. Sic ad miraculum vſque albedinem gratiſſimam], & cutem faciei; & col-

colli tenerrimam & amabilem reddit. Hiſpaniæ Domicillæ vt & Anglicanæ alios fucos adhibent tempore æſtiuo, alios hyberno Hyeme adhibent eſſentiam fellis Tauri ceu dictum eſt: æſtiuo verò ſuccum vel aquam recenter deſtillatam ex omphacio, hæc nimirum refrigerat magis & cutem retinet frigidam, imo facit, ne ſudore vultus corripiatur. Præterea hanc electionem illæ æſtate faciunt, vt ſtudeant voluptati. Sumentes nimirũ ab iiſdem Domicellis oſcula æſtiuo tempore, plerumque refrigerationem ſentiunt, contra hyemali tempore calorem. Genarum verò rubedo ſeu roſeus color conciliari poteſt hoc quoque eleganti incarnante.

COSMETICVM EX CANCRIS.

℞. Ex Cancris fluuiatilibus elixis extremos apices carnis in forficibus extremis reſtitantes, eoſque im mediocri numero collectos, exſicca leniter. Poſtea extrahe cum ſpiritu vini & tingitur pulcherrimè. Ablato per deſtillationem hoc menſtruo ad quandã mellaginem, hanc ſerua & cum pauxillo eiuſdem, prius geni s ad libitum tinctis, poſtmodum coſmetica alia albificantia ſuperilline.

COSMETICVM EX TALCO.

Alij vehementer expetunt coſmeticum ex Talco, cuius ritè rectèque præparati ℥ j. poteſt 80. vel 100. coronatis venire. Eius præparatio ſequens non videtur à ſcopo aberratura, modo rectè agantur omnia: Primo fiat ſpiritus aceti vini Hiſpanici optimus, ſi nempe ſingularum deſtillationum remanentes medietates colligantur,& exinde acerimus ſpiritus eliciatur: id quòd omnino neceſſarium eſt, alias opere vix proceſſuro. ℞. deinde Talcum venetum elegantem & exquiſitum, ſcinde id cultello in particulas, quantum fieri poteſt ſubtiliſſimas, affunde ſpiritus aceti acerrimi in concha vitrea q. p. relinque æſtiuo tempore in ſole feruentiſſimo, vel etiam ad fimum digeſtionis per menſem, & quotidie aliquid de aceti ſpiritu ſuperadde, donec acetum fiat quaſi mucilaginoſum ſeu oleoſum, quod ſignum eſt perfectæ ſolutionis. Hanc igitur materiam totam pet retortam loricatam igne nudo obſeruatis gradibus in excipulum capax deſtilla, primò prodit acetum, poſtea oleum album elegans, vtrumque ſepara. Aceto poſſunt manus ablui, oleo verò fieri inunctiones vultus. Aiunt, ſi primo facies

fuerit

Digitized by Google

fuerit diligenter ab omnibus ſordibus purgata, hanc infectionem vnam poſſe integrũ menſem durare ſine aliqua noxa.

VNGVENTVM SYMPATHETICVM: ſeu ſtellatum Para.

℞. *Adipis Verris aprugni*
Vrſini ana lotones octo a.
Quo ſeniora b *animalia, eo melior adeps. Vtriuſq; animalis adeps prius in vino rubro per dimidiam horam lento igne bulliat, poſtea effunditur ſuper aquam frigidam & cochleari colligitur pinguedo innatans, quicquid fundum petit, abiiciatur.*

Poſtea ℞. Lumbricorum c *ex vino vel aqua lotorum ſextarios duos, torre fiant in olla tecta in fornace piſtoris, cauendum tamen ne adurantur, poſtea terantur in puluerem.*

℞. *huius pulueris.*
Cerebri Aprugni ſiccati d.
Sandali e *rubri odoriferi*
Mumiæ f
Hæmatit. ana ℥j.

Demum accipe Vſneæ g *è Cranio Hominis violenta morte perempti, abraſæ, Luna creſcente, & in bona domo exiſtente, Veneris ſi fieri poſſit, non Martis aut Saturni, ad pondus duarum auellanarum* h *circiter: Ex omnibus tritis*

& inuicem mixtis cum adipe ♃ *ſecundum artem Vnguentum fiat, in vitro clauſo, vel pixide diligenter ad ſuos vſus reſeruandum.*

Si fortè lapſu temporis Vnguentũ exſiccaretur dicto adipe vel melle virgineo humectari & emolliri de nouo poterit.

Paretur Vnguentũ Sole in Libra ♎ *exiſtente.*

Vſus & Vires Vnguenti huius Sympathetici.

Per Veneficia non perficitur hac cura, vt imperiti fatui opinantur, ſed per medicamenti huius vim Magneticam attractiuam à ſyderibus cauſatam, quæ mediante aere vulneri adducitur & coniungitur, vt ſpiritualis operatio in effectum deducatur.

Fit inquam propter coniunctionem Aſtralem & Elementalem: Vt enim Calor Solis concordat cum Terra, ita Perſicaria cum morbo: abeunte Sole abit Calor, ita hic etiam.

Tria ergò ſunt, quæ cauſantur per hoc Vnguentum tàm mirabilem effectum.

1. *Sympathia Naturæ.*

2. *Influentia corporum cæleſtium ſuas operationes per Elementa perficiens.*

3. *Balſamum* ☿, *quod ſanandi virtute præditum cuilibet Homini naturaliter inditum eſt.*

Hoc vnguento ſanantur omnia vulnera, quocunque telo, ictu, iactu, cuicunque etiam ſexui inflicta (ita tamen vt nec nerui, arteriæ, nec vnum è tribus principalioribus membris

læſum

læſum ſit) modò telum haberi poſſit, etiam patiens multis milliaribus à nobis abſit. Et quia eſt o *conglutinantis, ſuppurantis & renouantis Naturæ, nō permittit, ſi debito modo applicetur, ullum noxium ſymptoma ſuperuenire.*

Obſeruationes.

1. *Vngatur telum, quo homo vulneratus eſt, ſingulis diebus ſemel, ſi neceſſitas vrgeat, & vulnus ſit ingens: alioquin ſecundo vel tertio die inunxiſſe ſufficit, ſeruetur in mundo linteolo* p *& loco tepido non nimis calido* q, *ne damnum inferatur patienti: Cauendum etiam ne puluis de ſuper telum cadat, nec ventus afflet in loco frigido, aliquin patiens ad inſaniam redigeretur.*

2. *Antequam telum vngas, conſidera, an punctim vulnus factum ſit, quod ſi eſt, vngatur defenſorium* r *illud ſuperius* ſ *(& non inferius) deſcendendo,* t *alioquin nocumentum adferretur ægrotanti.*

3. *Si verò non poſſis cognoſcere, quàm profundè vel quomodo defenſorium in carnem introiuerit, poteris illud totum perungere, alioqnin ſufficit locum teli, quo aliquis læſus, inunxiſſe* u.

4. *Non eſt neceſſe conſuere vulnus, more barbitonſorum, ſed ſaltem linteolo mundo quotidie*

tidie circumligare, in patientis vrina prius madefacto uu.

5. *Quo die quis inungat telum, abſtineat à Venere* x.

6. *Ante inunctionem teli, vulerato etiam ſiſtatur citiſſimè ſanguis.*

7. *In fracturis & ruptura oſſium aliquid pulueris Symphyti maioris* y *poteris addere vnguento, vel de radicibus Hellebori nigri.*

Habito telo, quo quis læſus, & cupias ſcire, vtrum patiens ſit moriturus vel ſuperuicturus, ſic exſperiere.

Si illi telo ſupra carbones calefacto in tantum quod poſſis manum de ſuper tenere, ſubtiliſſimũ puluerem è Sandalo rubro & Hæmatit. aſperſeris, ſi ſudat guttas ſanguinis, moritur patiens, ſin minus euadet.

Si verò ſcire volumus, vtrum patiens ſe rectè gubernet in potu, & aliis requiſitis,

Hoc cognoſcitur, quando in defenſorio maculæ ſanguinis apparent, ſin minus, tum bene ſe gerit.

Notandum inſuper.

1. *Non habitis armis ſeu telo, nihilominus quam libet cutis aperturam & læſionem violentam, per quam ſanguis egreditur, hoc Vnguento ſanari poſſe, ita vt lignellum ſalicinetum* aa *in apertura cruenta madefiat, & poſtquam ſanguis adhærens ſiccatus eſt (non ad Solis vel*

Ignis

Ignis calorem) ſed ſponte & per ſe, demum inſigatur ſupradicto Vnguento in pixide aſſeruato, intus relinquendo.

2. *Si vulnus fortè magnum & profundum eſſet, ſingulis auroris mundificari poteſt & recenti linteolo ligari, ſine omni alio vſu extraneorum oleorum, vnguentorum & ſimilium: tunc ſanatur hoc vulnus quocunque modo inflictum per ſe, & ſufficit lignellum ſemel tantum in apertura ſeu vulnere cruento prius madefactum vnguento pixidis infixum manere, vſque ad ſanationem plenariam.*

3. *Attamen quoties vulnus aliquod nouum ſanandum eſt, requiritur ſemper recens lignellũ.*

4. *Si verò vulnus nollet ſanguinem emittere, tamdiu lignello ſcarificandum, donec ſanguis effluat: Sic etiam in dolore dentium ſanando, dens dolens tamdiu ſcarificetur ſcalpello, donec ſanguinem emittat, ſcalpellum poſt exſiccationem ſanguinis vngatur hoc vnguento, ſic confeſtim ſedatur dolor.*

Si equus ſit clauo transfixus pede, extrahatur prius clauus & inungatur, & citò curabitur pes equi, ſine ſuppuratione bb.

Eodem modo poſſunt omnia animalia carnẽ & oſſa habentia curari cc.

Summus medicus, cuius Verbo *Medicina ab ipſo creata demum eſt efficax, det ad horum legitimum vſum, ſuam gratiam & Benedictionẽ* *Exod. 15. ſect. 26. Sap. c. 16. ſect. 12.*

omni-

omnibus ritè & piè vtentibus: ipſi ſoli Altiſſimo ſit laudes & gratiæ perennes ac perpetuæ, AMEN.

ALEXIPHARMACVM SINGVLARE.

℞. Camphoræ e g. ℥ j ß. olei amygdalarum dulcium vel ſpiritus Terebinthinæ, aut quod omnium optimum & pretioſum eſt, olei caryophillorum ℥ iij. Salis abſinthij ℥ ij ß. tere primò camphoram quantum fieri poteſt ſubtiliſſimè, & paulatim tandem imbibendo cum oleo tere, donec planè fiat inſtar pultis, tandem etiam adde ſalem abſinthij ac inſuper aliquandiu tere, donec nempe omnia probè fuerint per minima quaſi miſta. Hæc per retortam breuioris admodum colli ex Balneo ſicco, quod in reuerberium clauſum eſt deſtilla in excipulum non vſque adeo magnum, ſed breue, ignis gradibus primò lentis, poſtea auctioribus nec tamen omnino fortioribus, donec nempe & ipſum oleum prodeat, & cum eo camphora in forma lenta & butyracea prodeũtibus confertim ſimul multis ſpiritibus albis. In fine, ne nimirum empyreuma præſertim ſi oleum amygadalarũ abſumptum fuerit, in cæteris id non eſt tenendum, contrahat, excipulum cum prægreſſo oleo eſt auferendum,

dum, & tandem ignis augendus, vt ſal abſinthij adhuc dum in retorta reliquum probè à fœtore mundetur & calcinetur, retortula etiam igne intenſiore demum candente: Salem abſinthij eundem deinde tere, & ſuperfuſo omni illo quod prima deſtillatione prodiit oleo denuo ex alia retortula, eodem modo vt prius. deſtilla, ac poſt omne oleum clarius, primò factum eſt euocatum. Salem denuo calcina, fœtore eodem quem adhuc dum fæces olei amygdalarum dulciũ facere videbuntur, hoc modo ablato. Eundem laborem repete etiam tertiò, ſuper eundem ſalem idem oleum rectificando. Extremò in eodẽ oleo nonnihil adhuc propter camphoram butyraceam, ſed tamen puro, extingue fruſtra laterum ignita ſ. q.& quidem eodem oleo iſti infundenda vaſe apto, quod operculo ſuo, ſtatim poſt iniecto, lateres (inflammatur nimirum oleum) operiri poſſit, ac tandẽ ex retorta leni igne deſtilla, & prodit oleũ clarum et tranſparẽs, à phlegmate ſi quodadmiſtũ eſt ſeparandũ. Interea dum iſtud oleum fit, poſſunt reliqua præparari, quæ in eandem compoſitionem ingrediuntur; ceu ſunt, extracta Myrrhæ, aloes & croci, præterea Gummi ſulphuris. Extracta fiunt ad eum modum, quem docet Tyrocinium chymicum l.2.c. 9. cum ſpiritu vini,

vini, ſed myrrha & aloe primum in aceto deſtillato ſoluenda ſunt, vt ſeparatur nimirum fæces, poſtea auocato aceto, reliquum per ſpiritum vini ad præſcriptum artis peragendum. Gummi Sulphuris fit ad præſcriptum balſami Sulphuris Tyrocinij. Sed in fine ſpiritus vini ab extracto Sulphure eſt ſeparandus, vt illud in fundo tandem reſtet, & in frigore coaguletur inſtar Gummatis. Compoſitio horum omnium eſt talis.

℞. Olei Camphoræ.
Extracti Myrrhæ ana ℥ j.
Aloes ℥ ß.
Croci.
Gummatis Sulphuris ana ʒ ij.

Miſce omnia diligenter & ſerua in vaſe mundo. Doſis eſt gr. ij vel gr. iij. quotidie manè cum aqua Theriacali, intra 24. horas à prima infectione vel ſemel vel bis ad ſudores proliciendos ſumpta.

PRAECIPITATVS DIAPHORETICVS excellens.

Primò omnium fiat ſpiritus Nitri, ceu docet Tyrocinium chymicum l.2.c.4. Huius recipe libram vnam, ſalis gemmæ tenuiſſime pulueriſati tantundem: miſce, & ex retorta conuenienti è veſtigio, cum ſuo recipienti antea coniuncta, deſtilletur ex reuer-

berio

berio clauſo aqua rubicundiſſima, quam ſerua. Deinde recipe Cinnabarim natiuam Vngaricam rubicundiſſimam, quæ minera eſt Mercurij ſeu argenti viui, probè à ſcoriis montanis liberatam, quantum vis, eaque paulatim in aqua præcedenti ſolue, ac imprimis vide, vt caute procedas: vehementer enim incaleſcunt inuicem, particulatim itaque minera iniicienda eſt, ac inſuper ad eius totalem ſolutionem, quæ egregiè vireſcit, ſatis magna quantitas menſtrui requiritur. Solutionem claram, & à ſulphure combuſtibili, quod vel ſupernatat, ſolutioni, vel in fundo reſidet, per inclinationem decanta, & ex cucurbita in igne arenæ deſtilla. Prodit primo menſtruum, ac quæ principia ſunt ipſius mineræ, in fundo manent, iam quidem propter hanc ſolutionē & menſtrui ablationem diſcontinuata, ſed deinceps ſeparanda. Itaque poſteaquam iam menſtruum omne ſeparatum fuerit, vrge ignem aliquantò fortius: & ad latera ſeu ſpondiola cucurbitæ eleuabitur mercurius ſublimatus albiſſimus, in fundo verò retortæ ſulphur & Sal dati ſubiecti ſimul reſidebūt Detrunca itaque cucurbitam videlicet & Mercurium ſeorſim, nec cum cæteris principiis confuſum, vt hæc eadem ab illo ſeparata habere poſſis. Sublimatum communem

dili-

diligenter collige, & cum aceto deſtillato, in cucurbita, igne arenæ ebulliendo ſolue; fæces remoue; acetum clarum, Mercurium tamen in ſe contineas, abſtrahe ad ſiccitatē quod reſtiterit, cum aqua pluuia, vel rore majali, iterum ebulliendo, abiectis fæcibus ſolue & aquā deſtilla vſq; ad magma quodammodo nigricans, idem cum recenti aqua pluuiali deſtillata, viciſſim ebulliendo, ſolue, abiectis fæcibus deſtilla, idque etiam tertia & quarta vice, donec nimirum Mercurius poſt quartam deſtillationem planè albiſſimus reſtet. Huic tandem affunde alcohol vini præſtans, & cum alembico cæco in Balneo digere aliquot ſeptimanas, vel etiā per integrum menſem. Interea reliqua quoque principia, quæ in fundo cucurbitæ, poſt ablatum Mercurium, reſtitere, ſepara & clarifica, quod hac ratione obtinebis. Super eadem infunde aquam pluuiam deſtillatam calidam: Statim ſal ſoluendo ſeſe in eandē aquam abit, ſulphur verò flaueſcens ſolum manet. Quod ſi aliquid ſalis adhuc dum eidem adhærebit, illud per aliquot repetitas eluitiones aquæ pluuiæ deſtillatæ auferendū eſt, & priori ſalis extractioni miſcendum. Vtrumque autem deinceps eſt purificandū, quod vnicè quoque per ſpiritum vini abſoluendum eſt. A ſale igitur aufer aquam de-

ſtil-

ſtillatam, cum qua nimirum ſalem extraxiſti, & eundem cum optimo ſpiritu vini ſolue, fæcibus remotis ſolutio futura eſt ex viridi flaueſcens: aufer ſpiritum vini ad cuticulam ſupereminentem & ſal ipſum, inſtar Vitrioli tranſparentis, in fundo coagulabitur, quod diligenter collige & ſerua. Sulphur verò, aliquoties cum aqua calida deſtillata prius lotum, & exſiccatum, ſimili modo cum ſpiritu vini aliquandiu digere, & eundem poſtea aufer, In promptu itaque hoc modo ſunt duo principia ſalis & ſulphuris purificata, ad eandem puritatem quoque redigendus eſt Mercurius. Poſteaquam ille fuerit per deſtinatum tempus cum ſpiritu vini digeſtus & ſolutus: rubeſcit enim totum illud compoſitum eleganter: ex retorta, in excipulum capaciſſimum, igne arenæ lento primò deſtilla ſpiritum vini, poſtea vrge ignem & prodibit ſpiritus Mercurij, ſæpe hinc inde per totum recipientem extendendo, & ſublimando inſtar Cryſtalli: relinque omnia poſt exactam deſtillationem, & poſt horas 24. ſpiritus Mercurij cryſtalliſatus in ſpiritum vini primò deſtillatum ſoluetur, qui denuo à ſpiritu vini ſeparandus eſt, id quod fac per Balneum lene: Spiritus enim vini aſcendit, & ſpiritum mercurij in fundo relinquit cineritij coloris, quem etiam ſerua. Habitis his

principiis omnibus, tandem ad illorum coniunctionem anaticam eſt deſcendendũ; quã hoc modo ſolue. Primo fiat omnium aqua coniunctiua ex eadem minera hac via. Solue mineræ argenti viui Vngarici ℥ vj. in aqua ſoluente, ex nitro & ſale gemmæ primo loco facta, ac ſequeſtratis fæcibus, reſolutioné ex Balneo leni deſtilla, ad craſſitiem vſque oleoſam: affunde recentem aquam ſoluentem, ac viciſſim ad oleoſitatem deſtilla, idque fac. 5. vel 6. Poſtea repone in Balneo Mariæ vaſe clauſo, ad putrefaciendum per 14. dies, tandem deſtilla lento igne arenæ, donec quicquid aquæ ſuperfluum fuerit ſeparetur: vbi ſpiritus albicantes prodierint, muta recipiens, aliudque apponendo; & diligenter lutando, eos cape, cum aqua ſimul poſtea prodeunte, vrge deſtillationem, vſque ád ignitionem vaſis, aquã hanc ſerua. In huius ℥vj. ſolue ſalis ſupra facti ℥ij. ac circula aliquandiu in Balneo poſtea ſuper ℥ß. ſulphuris funde iſtius aquæ, in qua nempe ſal eſt reſolutum & digeſtum, ℥jß. ac viciſſim per Balneum lene tandem ſepara ad craſſitiem: denuò affunde eiuſdem aquæ priorem quantitatem, nempe ℥jß. & deſtillando per Balneum euoca, atque ita perge, donec cum ſulphuris ℥ß. ſalis ℥. vna integra fuerit copulata; id quod ex pondere cognoſces;

ſces, an ex ambobus factus ſit vnus viſcoſus quidam liquor. Harum ℥ß. adde ℥ij. ſpiritus Mercurij ſupra præparati, inque phiola ſigillo Hermeticè clauſa, coque in Athanore, prudẽter adhibitis ignis gradibus, donec omnia in puluerem rubicundum verſa fuerint; id quod ſpatio mẽſiũ trium vel quatuor fiet, Puluerem hoc modo præparatum & tandem cũ alcohole vini correctum ſerua. Eſt medicina vniuerſalis, cuius gran. vnum vel ad ſummum duo in vehiculis conuenientibus, in quolibet morbo exhibita, balſamum internum, ad expellendum intrò hoſpitantem hoſtem vel per vomitum, vel per aluum, vel per ſudores; mirificè adiuuant.

Sit Nomen Domini Benedictum.

riſoribus autem indignis, ac illis, qui ſimulato contemptu hiſce Dei donis clanculum vtentur, (ſicuti hactenus multos Galenicos maleferiatos, ex aliorum laboribus ſibi rectè laudem & æſtimationem venantes, feciſſe manifeſtum eſt) & interna perfidia benefactores Spagyros ſeu verbo ſeu dicto inſectari non ceſſabunt, omnia eueniāt contraria. Id vt firmum ac ratum ſit, faxit illa Sacroſa. TRIVNITAS, quæ mihi voluntatē habilitatemque dedit, hos labores Chymicos, & hæc grana Spagyrica è paleis eruta, non ſine maximis ſtudiis penitiſſimè ſæpiſſimeque examinata perpetuæ poſteritatis memoriæ conſecrare, & dicat totus Senatus Populuſque Spagyricus mecum ex intimo corde Amen.

Viue, Vale Lector, ſi quid ſcis rectius illis,
Candidus imperti: ſi non, his vtere gratus.

FINIS.

SERIES
PRÆPARATIONVM CHYMICARVM, VT
ordine in Baſilica Chymica, & notis ſimul annexis, illæ habentur.

SAnationes omnium *morborum* *duplices* 3
Vniuerſalis altera ibid.
Altera particularis. 4
Via particulari: Morbos expelli *biſariam* 5
primo per vniuerſalia emunctoria ibid.
I. Vniuerſale digeſtiuum ſeu *maturatiuum* 13
Tartarus Vitriolatus 16
II. Vomitiuum 24
Vomitorium Conradini ibid.
Gila Theophraſti ſeu Sal Vitrioli 25
Phlegma Vitrioli acidum 26
Vitriolum album Vomitiuum 27
Aqua benedicta Rulandi 30
Crocus metallorum 32
Aqua benedicta Hartmanni 34
Syrupus Vomitiuus Hartmanni 36

III. Ca-

III. Catharticum, reſolutiuum, *mundificatiuum, abluens* 41
Turpethum minerale 44
Mercurius præcipitatus variis modis à pag. 47 *vſque ad* 66.
Arcanum corallinum aliquot præparationibus 66
Mercurius dulcis 76
Flores butyri antimonij 80
Flores antimonij correcti 88
albi 90
rubri 91
Pillulæ antimoniales duplices 94
Electuarium antimonij 98
Antimonij vitra correcta 102
Globuli ex vitro antimonij 104
Panchymagogum 106
Spiritus Vitrioli purgans 111
Scammonij vera præparatio 120
Optima ſcammonij præparatio 121
Præparatio ſcammonij breuior 123
Specificum purgans Paracel. 126
Salia herbarum 130
Specificum purgans compendioſius 135
Modus magiſtralis arcanorum et vegetabilibus 136
IV. Diureticum 138
Sal ſuccini 139
Spiritus ſalis 140

ſalis compoſitus	145
Cryſtalli ſalis dulces	147
Spiritus ſalis nitri	151
V. Diaphoreticum	154
Antimonium diaphoreticum	155
Bezoardicum Solare	161
Diaphoreticum Solare Korndorfferi	163
Antimonium diaphoreticum fixum	166
Bezoardicum minerale ſimplex	168
Scheunemanni	169
Solare	170
Lunare	171
Saturninum	173
Iouiale	ibid.
Martiale	174
Venereum	ibid.
Mercuriale	ibid.
Spiritus Tartari.	175
compoſitus aperitiuus	181
Tinctura Tartari	184
Diaphoreticum in peracutis	185
Aurum Tranſparens	188
Panacæa ſulphuris antimonij	190
VI. Confortatiuum	192
Sal perlarum	ibid.
Arcanum perlarum	199
Quinta perlarum eſſentia	200
Sal corallorum	203
Magiſterium corallorum butyraceum	206

Tin-

Tinctura corallorum 207
Liquores gemmarum & ſilicum 212
Acetum radicatum 215
Oleum cinamomi 216
Elixir proprietatis Para. 222
Balſama confortantia beneficio ceræ inſpiſſata 227
Ambra eſſentificata 230
VII. Anodynum, mitigatiuum *ſomniferum, ſedans* 232
Laudanum Para. laudatiſſimum ibid.
Anodynum ſpecificum Para. 237
Laudani opiati ſincera deſcriptio 238
Laudanum ſine opio 240
Epilepticum 243
Hyſtericum 244
Electuarium Laudani 246
VIII. Odoriferum 250
Medicamentum ſpecificum *omnium ſeptem membrorum principalium* 256
Specificum capitale 259
Vitrioli ſpiritus ibid.
Vitrioli ſpiritus Volatilis 260
penetrantiſſimus 262
Oleum Vitrioli dulce 263
Vitrioli ſpiritus alius 264
antepilepticus puerorum 265
Epilepticum medicamentum 266
Cerebri humani arcanum vel ſpiritus 267

Pul-

Puluis epilepticus ex cinabar. antimonij ibid.
de ſpina muſtelæ piſcis vel viperæ 268
Puluis præſeruatiuus de ſtercore vaccæ nigræ ibid.
Epatum ranarum viridium ibid.
Amuletum ex frutice in ſalice ibid.
Confectio antepileptica Par. 269
Galreda Cranij humani 270
Luna potabilis ibid.
Aqua epileptica ibid.
Magiſterium cranij humani ibid.
Apoplecticum 271
Aqua vitæ apoplecticæ eximiæ ibid.
Lilior. conuallium & Lauendulæ 272
Oleum ſuccini 273
Sal ſuccini 274
Succini albi præparatio artificialis 278
Balſamum apoplecticum 280
Ophthalmicum 283
Arcanum Valerianæ 286
Euphraſiæ ibid.
Specificum fellis Lucij piſcis ibid.
Aqua ex albumine ouorum ibid.
ex chelidonia & cancris 287
ex ſaccharo candi & vitriolo ibid.
Aqua ex floribus cichorij ibid.
alia præſtantiſſima ibid.
Odontalgicum 288
Oleum anodynum ibid.

Aqua

Aqua eiuſdem efficaciæ ibid.
Radix Lupathi acuti 289
Decoctum lapæ maioris ibid.
Puluis gallarũ cum ſucco radic.pyrethri ibid.
Oleum buxi ibid.
Laudanum opiatum 290
Pectorale ibid.
Lac ſulphuris 291
Aqua ex raphani taleolis & ſaccharo 293
Succus bryoniæ ibid.
Cordiale 294
Aurum potabile,
deſtillatio ſpiritus Vrinæ & Vini optima 316
Continuatio vel præparatio auri potabilis ſincerior 319
Typus Tartari potabilis corporalis 321
Stomachicum 324
Oleum Vitrioli, Veneris & Martis ibid.
Vitriolum Smaragdinum 329
Vitriolum hermaphroditicum 331
ſpecificum ex ſale armoniaco 332
Arcanum centaurij minor. & pulegij ibid.
Vterinum 333
Elixir Vterinum ibid.
Puluis è callis equarum 334
Extractum ſplenis bouis 336
Epatis bubuli 337
Sal Iouis 338

Aqua ſingularis, in qua offertur Sal prædictum ibid.
Liquor Iouis 339
Febrile 340
Puluis 341
Potio ibid.
Aqua formicarum 342
Sal ammoniaci depuratum 343
Caput ſerpentum pro amuleto ibid.
Nucleorum perſicorum vſus ibid.
Decoctum raparum ibid.
Peſtilentiale 344
Elixir peſtilentiale ibid.
Aqua peſtilentialis Hartmanni 346
Ol. Camphoræ compoſitum ibid.
Elixir proprietatis ibid.
Bezoardicum Solare ibid.
Aurum tranſparens ibid.
Panacæa ex ſulphure antimonij ibid.
Flores ſulphuris 347
Aqua Theriacalis 354
Zenexton Par. 356
pro ditioribus 360
Zenexta alia 363
Zenexton mercuriale 364
Arſenicale 365
Magnes arſenicalis 366
Emplaſtrum ex magnete arſenicali 367
Podagricum 368

Bal-

Balſamum podagricum primum 370
ſecundum 373
Vnguentum anodynum 374
Spiritus ſalis ammoniaci 375
Aqua antipodagrica Rulandi ibid.
Liquor ſaponis 377
Nephriticum 378
Sal contra calculum 379
Puluis contra Calculum ſingularis 381
Oleum oculorum cancri ibid.
Puluis oculorum cancri compoſitus 382
Extractum glomorum cynosbati ibid.
Puluis oniſcorum 384
Liquor Cryſtallorum 385
Ludi Par. 386
Hydropicum ibid.
Purgans ſpecificum hydropicum ibid.
Mercurius præcipitatus 388
Mercurius vitæ ibid.
Extractum rad. eſulæ 390
Aqua lumbricorum terreſtrium 391
Stercus anſerinum viridiuſculum 392
Sal ranarum & buſonum ibid.
Arcanum cumini & carui ibid.
Dyſentericum ibid.
Puluis dyſentericus eximiæ virtutis 393
Eſſentia ſeu tinctura Smaragdi 397
Sulphur Solis 398
Aurum potabile Anglicanum ibid.

Sal

Sal corallorum ibid.
Laudanum opiatum ibid.
Fomentum ibid.
Croci martis eſſentia 399
Venereum 402
Eſſentia ſatyrionis ibid.
Salia vegetabilium cryſtallina 405
Venereum Para. ſpecificum 407
Ol. nucis moſchatæ 408
Stercus perdicis in eiuſdem felle ſolutus ibid.
Radix ſatyrionis iuſto tempore collecta, & cum Ol. Iuniperino miſta, vel condita per ſe ibid.
Venenatum 409
Therica de mumia ibid.
Arcanum Theophraſti ad quæuis venena præſtantiſſimum 413
Serpentum præcipuè viperarum alcohol 416
Concluſio de morbis internis & quædam de morbis aſtralibus 417
EXTERNA. 423
Vulnerarium, Vlceroſum Puſtuloſum *mundificans, mitigans, conſolidans* ibid.
Balſamum vulnerarium efficaciſſimum ibid.
Balſamus hypericonis 426
Emplaſtrum ſtipticum 427
Opodeldoch Para. 432
Lapis medicamentoſus efficax 436
Salutis 438

M. Io-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

M. Iohan. Greiff. 439
Aqua Mercuriales 440
Sal butyrum, ſaccharum ſeu mel Saturni 441
Oleum Saturni & ſpiritus 445
Sperniola 447
Coſmeticum contra faciei maculas 450
Coſmeticum ex fellibus taurorum 452
ex cancris 453
Coſmeticum ex talco ſeu Ol. talci 454
Vnguentum Sympatheticum ſeu ſtellatum Para. 455
Coronidis loco à commentante adiecta ſunt duo ſingularia medico chymica medicamenta, quorum primum eſt
Alexipharmacum ſingulare: alterum
Præcipitatus diaphoreticus excellens, qui eſt inſtar medicinæ vniuerſalis.
EPILOGVS.
Additæ ſunt ſingulis medicamentis ſuæ vires vſus, doſis, modus exhibendi, cautiones & obſeruationes.

FINIS.

VENETIIS, MDCXLIII.
COMBI.
SVB SIGNO MINERVAE.

Digitized by Google

475

Digitized by Google

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]